

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

නගර සභා ආඥාපනත
(255 වන අධිකාරය)

2014 අංක 35

2017 අංක 21

දරන සංශෝධන සහිත

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී.
කොළඹ 5, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිලදී ලබාගත හැකි ය.

I වන කොටස

නගර සභා සංස්ථාපනය කිරීම

නගර සභා සංස්ථාපනය කරනු ලබන ප්‍රදේශ

නගර ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ සහ ඒවායේ පරිපාලන සීමා නියම කිරීමේ බලය.
[1971 අංක 48 § 30]

2. (1) අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින්, ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය හෝ එහි ඇති පහසුකම් අනුව නාගරික ස්වභාවයක් දරන යම් ප්‍රදේශයක් මේ ආඥාපනතේ කාර්යයන් සඳහා නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබිය හැකි අතර එසේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නගරයේ පරිපාලන සීමා නියම කරනු ලැබිය හැකි ය. තවද, එසේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නගරය සඳහා මේ ආඥාපනත යටතේ සංස්ථාපනය කරනු ලැබිය යුතු නගර සභාවට අමාත්‍යවරයා විසින් ඒ නියමය ම මගින් හෝ යම් තදනන්තර නියමයක් මගින් තමක් සහ අභියාචනයක් වෙන් කොට දිය හැකි ය.

(2) යම් ප්‍රදේශ දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් එකිනෙකට යාබදව පිහිටා තොතිබිය හැකි වුව ද, ඒ ප්‍රදේශ දෙක හෝ ඊට වැඩි ප්‍රදේශ ගණන ඒකාබද්ධ ව ඇති ලෙස සලකා ඒ සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ප්‍රකාශයක් කළ හැකි ය. තව ද එබඳු යම් ප්‍රකාශයක් කරන ලද්දේ යම් ප්‍රදේශ සම්බන්ධයෙන් ද ඒ ප්‍රදේශ ඒ අනුව මේ ආඥාපනතේ සියලු කාර්ය යන් සඳහා තනි නගරයක් ලෙස ඒකාබද්ධව සංස්ථාපනය වී ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

එක් එක් නගරය සඳහා නගර සභා වක් සංස්ථාපනය කළයුතු බව.

3. 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක් මගින් නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සෑම නාගරික ප්‍රදේශයක් සඳහා ම මේ ආඥාපනතේ විධිවිධානවලට අනුකූලව නගර සභාවක් සංස්ථා පනය කළ යුතු ය.

නගර සභාවල කාර්යවාරය.

4. එක් එක් නගරය සඳහා සංස්ථාපිත නගර සභාව, මේ ආඥා පනතින් හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියකින් වෙනත් යම් අධිකාරිය කට වෙන් කොට දෙන ලද හෝ සතු කරන ලද බලතලවලට යටත් ව, නගරයේ මහ ජන සෞඛ්‍යය, මහ ජන උපයෝගී සේවා, සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ සියලු කරුණු නගරයේ සීමා තුළ විධිමත් කිරීම, පාලනය කිරීම සහ පරිපාලනය කිරීම හා සාමාන්‍යයෙන් ජනතාවගේ සුබ විභරණය, පහසුකම් හා සුභ සාධනය සහ නගරයේ සැප විභරණ ක්‍රම ආරක්ෂා කිරීම හා වැඩි දියුණු කිරීම භාර කරනු ලැබූ පළාත් පාලන ආයතනය විය යුතු ය.

නගර සභාවල සංයුතිය.
[1977 අංක 24 § 116.]

5. (1) එක් එක් නගර සභාව සභාපතිවරයාගෙන් ද උප සභා පතිවරයාගෙන් ද ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලබන යම් සංඛ්‍යාවකින් යුක්ත වන අනෙකුත් සභිකයන්ගෙන් ද සමන්විත විය යුතු ය.

255 වන අධිකාරිය
නගර සභා ආඥාපනත

ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් පාලන කාර්යයන් සඳහා නගර සභා පිහිටුවීම
පිණිස විධිවිධාන සැලැස්වීම සඳහා වූ ආඥාපනතකි.

1939 අංක 61,
1940 අංක 14,
1942 අංක 3,
1942 අංක 16,
1942 අංක 51,
1943 අංක 5,
1943 අංක 37,
1944 අංක 36,
1945 අංක 37,
1946 අංක 31,
1946 අංක 37,
1946 අංක 53,
1946 අංක 57.

දරණ ආඥාපනත්

1950 අංක 9,
1951 අංක 12,
1951 අංක 39,
1952 අංක 8,
1952 අංක 25,
1953 අංක 38,
1955 අංක 22,
1957 අංක 2,
1958 අංක 14,
1959 අංක 7,
1961 අංක 01,
1961 අංක 09,
1961 අංක 39,
1967 අංක 02,
1968 අංක 42,
1969 අංක 04,
1971 අංක 48.

දරන පනත්.

ජාතික රාජ්‍ය
සභාවේ

1975 අංක 4,
1977 අංක 18,
1977 අංක 24,

දරන පනත්.

1979 අංක 13,
1979 අංක 42,
1979 අංක 57,
1981 අංක 10,
1981 අංක 16,
1983 අංක 5,
1983 අංක 13,
1983 අංක 48,
1984 අංක 48,
1985 අංක 20,
1986 අංක 39,
1987 අංක 18

දරන පනත්.

[1940 ජනවාරි මස 1 වන දින]

1. මේ ආඥාපනත නගර සභා ආඥාපනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. ලුණු නාමය.

පෙරවදන

නගර සභා ආඥාපනත (25වන අධිකාරිය) මෙතෙක් සිංහලෙන් පළ වී නොතිබීම බලවත් අඩුපාඩුවක් විය.

නාගරික පළාත් පාලන ආයතනවල කාර්ය සාධනය වර්ධනය කිරීමට පළාත් පාලන, නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍ය සහ ගරු අග්‍රාමාත්‍ය ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමා දියත් කර ඇති වැඩ සටහන යටතේ එම අඩුපාඩුව සපුරාලමින් නගර සභා ආඥාපනත 1987 අප්‍රේල් 16 දා දක්වා කර ඇති සංශෝධන අන්තර්ගත කරමින් ප්‍රථම වතාවට සිංහල භාෂාවෙන් මුද්‍රණය කිරීමට හැකි වීම නාගරික පළාත් පාලන ආයතනවලට සම්බන්ධ කාලයක් සතුවට කරුණක් වනු ඇත.

හුදෙක් පහසුවෙන් එම නීතිය හැදෑරීමට උපකාරී වනු වස් ප්‍රකාශයට පත් කරන මෙය ව්‍යවස්ථාපිත ප්‍රකාශයක් ලෙස නොසැලකිය යුතු ය.

මෙම නගර සභා ආඥාපනත සිංහලෙන් පළ කිරීමට උපකාරී වූ නීති කෙටුම්පත් සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානී, එන්. ජේ. අබේසේකර මහතාටත්, විශ්‍රාමලත් ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක එස්. ජී. එච්. සී. වංශරත්න මහතාට හා පියසිරි සමරසූරිය මහතාටත් අපගේ කෘතඥතාවය පිරිනමමු.

**ආර්. පාස්කරලිංගම්,
ලේකම්,
පළාත් පාලන, නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය.**

**පළාත් පාලන, නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශය
"සෙන්සිටිවය",
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝවිලේ,
බත්තරමුල්ල.**

(2) සහිත සංඛ්‍යාව තීරණය කිරීමේ දී නගරයේ භූමි ප්‍රමාණය ද ජනගහණය ද පිළිබඳ ව අමාත්‍යවරයා සැලකිලිමත් විය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරනු ලබන සෑම නියමයක් ම හැකි පහසු ඉක්මණින් පාර්ලිමේන්තුව හමුවේ තැබිය යුතු ය.

නගර සභාවල ඡන්ද විමසීම සහ ධර කාලය ආරම්භ වීම ආදිය

[1977 අංක 24 § 117.]

*7. මේ ආඥාපනත යටතේ යම් නගරයක් සඳහා නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබිය යුතු අවස්ථාවක, සභාවේ ප්‍රථම සභිකයන් තෝරා පත් කර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා, තත් කාලයෙහි තත් කාර්යයට අදාළ වන ලිඛිත නීතියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව, මහා ඡන්ද විමසීමක් පැවැත්විය යුතු ය.

සභිකයන් තෝරා පත් කර ගැනීම සඳහා ප්‍රථම මහා ඡන්ද විමසීම.

8. මේ ආඥාපනත යටතේ යම් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් යම් ප්‍රාරම්භක වැඩ පිළිවෙලක කාර්යයන් සඳහා, අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් හෝ නියමයන් මගින්, අවශ්‍ය හෝ යෝග්‍ය විය හැකි සියලු විධාන නිකුත් කිරීම හෝ ඔහු විසින් එකී නියමයෙහි සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයෙන් සහ එහි සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රමාණයට මේ ආඥාපනතේ විධිවිධාන කිසිවක් මද වශයෙන් වෙනස් කිරීම හෝ පරිපූරණය කිරීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු අතර, එකී සෑම නියමයක් ම එය මේ ආඥාපනතෙහි ඇතුළත් වී තිබී නම් බලාත්විත විය හැකි ලෙස ම එකී කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් බලාත්විත විය යුතුය.

නගර සභා සංස්ථාපනය කිරීමට ප්‍රාරම්භක වූ වැඩ පිළිවෙල.

9. මේ ආඥාපනත යටතේ යම් නගරයක් සඳහා සංස්ථාපනය කරනු ලබන නගර සභාවක ධුර කාලය, අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින්, නියම කරනු ලැබිය හැකි දිනයක සිට ආරම්භ විය යුතු ය. ඒ දිනය සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනය ලෙස මේ ආඥාපනතේ සියලු කාර්යයන් සඳහා සැලකිය යුතු ය. තවද 5 වන වගන්තිය යටතේ නියමිත සම්පූර්ණ සහිත සංඛ්‍යාව යථා පරිදි තෝරා පත් කරගෙන නොමැති වුවත්, සභාව ඒ දිනයේ දී යථා පරිදි සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතු ය.

නගර සභාවල ධුර කාලය ආරම්භ වීම සහ ඒ සභා සංස්ථාපනය වීමේ දිනය.

10. (1) මහා ඡන්ද විමසීමක දී තෝරා පත් කරගනු ලබන එක් එක් සභිකයාගේ ධුර කාලය—

(අ) ප්‍රථම මහා ඡන්ද විමසීම සම්බන්ධයෙන් වූ විට, අමාත්‍ය වරයා විසින් 9 වන වගන්තිය යටතේ නියම කරනු ලබන දින දී; සහ

ප්‍රථම සහ එක් එක් තැනැත්තර මහා ඡන්ද විමසීමක දී තෝරා පත් කර ගනු ලබන සභිකයන්ගේ ධුර කාලය.

* 6 වන වගන්තිය 1977 අංක 24 දරණ පනත මගින් ඉවත් කරන ලදී

[1977 අංක 24
§ 122.]

(ඇ) පවත්නා යම් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබුවේ යම් නගරයක් සඳහා ද ඒ නගරයේ සීමාවල කරන ලද යම් වෙනස් කිරීමක් අනුව, මෙසේ කිරීම යෝග්‍ය යැයි සිදුව පෙනී ගියහොත්, එකී පවත්නා නගර සභාව විසුරුවා හැර එම නගර සභාව වෙනුවට සංස්ථාපනය කළ යුතු අලුත් නගර සභාවක් ප්‍රතියෝජනය කළ යුතු යැයි විධාන කළ හැකි ය;

(ඈ) යම් නගර සභාවක්, ඒ වෙනුවට වෙනත් යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් සංස්ථාපනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා, විසුරුවා හැරිය හැකි ය.

අලුත් නගර සභාව පවත්නා නගර සභාවේ අනු ප්‍රාප්තිකයා වන බව.

* 16. විසුරුවා හරින ලද යම් නගර සභාවක් වෙනුවට 14 වන වගන්තිය යටතේ යම් අලුත් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද අවස්ථාවක—

(අ) විසුරුවා හරින ලද නගර සභාවක සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ නගරය හෝ නගරයේ යම් කොටසක්, අලුත් නගර සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද නගරයේ පරිපාලන සීමාවන් තුළට ඇතුළත් වන ප්‍රමාණයට, එකී නගරයට හෝ නගරයේ ඒ කොටසට සම්බන්ධ සියළු කාර්යයන් සඳහා අලුත් නගර සභාව, එය සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ සිට විසුරුවා හරින ලද නගර සභාවේ අනුප්‍රාප්තිකයා විය යුතු ය;

(ආ) අලුත් සභාවේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත පිහිටියා වූ යන එකී විසුරුවා හරින ලද සභාවට අයත් වූ සියලු දේපළ ද, එකී විසුරුවා හරින ලද සභාවේ සියලු අයිතිවාසිකම්, බලතල, යුතුකම්, සහ, වගකීම් සහ බැඳීම් අලුත් සභාවේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත යම් ප්‍රදේශයකට සම්බන්ධ වන ප්‍රමාණයකට, ඒවා ද අලුත් සභාව සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ දිනයේ සිට අලුත් සභාවට පවරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය;

(ඇ) යම් ප්‍රදේශ්‍යයක හෝ එය යටතේ කරන ලද යම් නියමයක, සාදන ලද යම් චිතියක, නියෝගයක හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා වන හෝ එය අනුව ලියා අත්සන් කරන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද ලේඛනයක හෝ සාධන පත්‍රයක, එකී විසුරුවා හරින ලද සභාව ගැන කර ඇති සියලු සඳහන් කිරීම්, එකී විසුරුවා හරින ලද සභාවේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත පිහිටියා වූ ද අලුත් සභාවේ පරිපාලන සීමා තුළට ඇතුළත් කළ යුතු වූද යම් ප්‍රදේශයක කාර්යයන් සඳහා අලුත් සභාව ගැන කරන ලද සඳහන් කිරීම් ලෙස තේරුම් ගත යුතු ය;

* 15 වන වගන්තිය යටතේ රාජ්‍ය සභාවේ 1977 අංක 24 දරන පනත මගින් අවත් කරන ලදී.

(ඇ) යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් හෝ පළාත් පාලන ආයතන ගැන 236 වන වගන්තියේ සිට 245 වන වගන්තිය දක්වා වූ වගන්තිවල කරනු ලැබ ඇති සියලු සඳහන් කිරීම්, විසුරුවා හරින ලද සභාව ගැන කරන ලද සඳහන් කිරීම වූ විටක පවතින ආකාරයෙන්, ඒ වගන්තිවල සියලු විධිවිධාන අලුත් සභාව සංස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ විය යුතුය.

සභා රැස්වීම් සහ සභා රැස්වීම් කටයුතු

*19. (1) සහිකයන් විය යුතු වූ ද තත්කාලයේ අදාළ ලිඛිත නීතියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව තෝරා පත් කර ගනු ලැබුවා වූ ද සභාපතිවරයෙකු හා උප සභාපතිවරයෙකු එක් එක් නගර සභාව සඳහා විය යුතු ය.

සභාපතිවරයා සහ උප සභාපතිවරයා. [1977 අංක 24 § 125.]

(2) නගර සභාවක සභාපතිවරයා හෝ උප සභාපතිවරයා එම ධුරයෙන් ඉල්ලා අස් වුවහොත් මිස, සභාවේ ධුර කැල සීමාව තුළ ධුරය ද උස යුතු ය. සභාපතිවරයෙකු හෝ උපසභාපතිවරයෙකු ස්වකීය ධුරය හිස් කළ කවර අවස්ථාවක වුව ද ඔහු සහිකයකු ව සිටීම ද ඒ සමඟ ම අවසන් වන්නේ ය.

(3) නගර සභාවක සභාපතිවරයා, 170අ වන වගන්තියේ විධි විධානවලට යටත්ව, සභාවේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විය යුතු අතර සභාව විසින් කළ යුතු යායි හෝ ඉටු කළ යුතු යායි මේ ආඥා පනතින් හෝ වෙන යම් ලිඛිත නීතියකින් විධානය කර ඇති හෝ බලය පැවරී ඇති සියලු විධායක ක්‍රියා සහ වගකීම්, පද සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිවිරුද්ධ වේතනාවෙන් පෙනී යන්නේ නම් මිස, සභාපති වරයා විසින් කළ හැකි ය, තානාපොත් ඉටු කළ හැකි ය.

(4) මේ ආඥාපනතින් හෝ වෙන යම් ලිඛිත නීතියකින් සභාපති වරයා වෙත පිරිනැමී ඇති, නියම වී ඇති හෝ පැවරී ඇති බලතල, කටයුතු හෝ කාර්ය අතුරින් කිසිවක් සභාපතිවරයා විසින්, උප සභාපතිවරයාට හෝ ලේකම්ට හෝ සභාවේ යම් නිලධාරියකුට හෝ ලිඛිත නියමයක් මගින් පවරා දිය හැකි ය.

(5) සභාපතිවරයාගේ නියමයක් මගින් තමා වෙත පවරා දෙනු ලැබූ යම් බලයක්, කාර්යයක්, කටයුත්තක් හෝ උපසභාපතිවරයා විසින් හෝ ලේකම් විසින් හෝ වෙන යම් නිලධාරියකු විසින් හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීම, කිරීම හෝ ඉටු කිරීම සභාපතිවරයාගේ විධානයට හා පාලනයට යටත් ව විය යුතු අතර, එකී නියමයෙහි දැක් වෙන යම් කොන්දේසිවලට සහ සීමා කිරීම්වලට යටත් විය යුතු ද එහි දැක්වෙන කාර්යයට හෝ කාර්යයන්ට සීමා විය යුතු ද වන්නේ

* 17 වන සහ 18 වන වගන්ති ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1977 අංක 24 දරන අනුකූල නීති රීති සටහනේ සඳහන් කරන ලදී.

ය. තව ද එයින් යම් පවරාදීමක් සභාපතිවරයාගේ නියමයක් මගින් වෙනස් කිරීම හෝ අවලංගු කිරීම කවර අවස්ථාවක දී වුව ද කළ හැකි ය.

(6) සභාපති ධුරයේ පුරප්පාඩුවක් ඇති වූ දිනයෙන් ආරම්භ වූ නව සභාපතිවරයකු තෝරා පත් කර ගනු ලබන දිනයෙන් අවසන් වන කාල සීමාව තුළ හෝ රෝගාතුර වීම නිසා නැතහොත් වෙන යම් නොවැළැක්විය හැකි හේතුවක් නිසා සභාපතිවරයා පැමිණ නොසිටින කාල සීමාව තුළ උපසභාපතිවරයා විසින්, සභාපතිවරයා ක්‍රියාත්මක කරන හෝ ඉටු කරන බලතල, කටයුතු හා කාර්ය ක්‍රියාත්මක කිරීම, කිරීම හෝ ඉටු කිරීම කළ හැකි ය.

(7) නගර සභාවක සභාපතිවරයාගේ ධුරය හිස් වූ කවර අවස්ථාවක වුව ද ඒ පුරප්පාඩුව ඇති වූ බව දිස්ත්‍රික්කයේ ඡන්ද විමසීම් නිලධාරියාට සභාවේ ලේකම් විසින් ලියවිල්ලකින් දැනුම් දිය යුතු ය. එම දැනුම් දීම ලැබුණු විට, ඒ පුරප්පාඩුව පිරවීම සම්බන්ධයෙන් තත් කාලයෙහි අදාළ ලිඛිත නීතියේ විධිවිධාන වලට අනුකූල ව එම පුරප්පාඩුව පිරවීමට ඡන්ද විමසීම් නිලධාරියා ක්‍රියා කර ගෙන යා යුතු ය.

සභාපතිවරයා සහ උප සභාපතිවරයා සාමාන්‍ය විනිශ්චය කරුවන් සහ නිල නොලත් මහේස්ත්‍රාත්වරුන් විය යුතු බව.

*23. එක් එක් නගරයක නගර සභාවේ සභාපතිවරයා සහ උප සභාපතිවරයා ස්වකීය ධුර කාලය තුළ එකී නගරය පිහිටි දිස්ත්‍රික්කය තුළ ඒ දිස්ත්‍රික්කය සඳහා නිල බලයෙන් පත් වන සාමාන්‍ය විනිශ්චයකාරවරයකු සහ නිල නොලත් මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විය යුතු ය.

රැස්වීමේ මූලධර්ම දැරීම.

24. නගර සභාවක සභාපතිවරයා සභාවේ සියලු රැස්වීම්වල මූල ධර්ම දැරිය යුතුය. සභාපතිවරයා පැමිණ නොසිටි විටක උපසභාපති වරයා මූලධර්ම දැරිය යුතු අතර, උපසභාපතිවරයා පැමිණ නොසිටි විටක, පැමිණ සිටින සහකයන් විසින්, ඒ රැස්වීමේ දී මූලධර්ම දැරිය යුතු සභාපති ලෙස තෝරා පත් කරනු ලැබිය හැකි සහකයකු මූලධර්ම දැරිය යුතු ය.

සභාවේ රැස්වීම, ඒවා කැඳවිය හැක්කේ කෙලෙස ද, කවදාද යනවග.

25. (1) කටයුතු කිරීම සඳහා සභාව විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි සෑම මසක ම යම් දිනක හෝ දිනවල හෝ නගර සභාවේ සාමාන්‍ය රැස්වීම් පැවැත්විය යුතු ය.

(2) සභාපති වරයා විසින් රැස්වීමක් කැඳවීම යෝග්‍ය යැයි ඔහු සිතන සෑම විටක ම එසේ කරනු ලැබිය හැකි අතර, සභාවේ යම් සහකයන් දෙදෙනකු හෝ ඊට වැඩි දෙනකු විසින් ලියවිල්ලකින්, ඒ ලියවිල්ලේ සඳහන් යම් කාර්යයක් සඳහා විශේෂ රැස්වීමක් කැඳවන ලෙස ඉල්ලා සිටින ලද කවර විටක වුව ද ඒ කාර්යය සඳහා නොපමාව

* 20 වන, 21 වන සහ 22 වන වගන්ති ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1977 අංක 24 දරන පනත මගින් ඉවත් කරන ලදී.

විශේෂ ජස්ටිමක් කැඳවිය යුතු ය. එබඳු යම් විශේෂ රැස්වීමක් සඳහා නියම කරන ලද දිනයට දින දෙකකට කලින් දැන්වීමක් සභාවේ එක් එක් සභිකයාට දිය යුතු ය. නැතහොත් සභිකයාගේ වාසස්ථානයෙහි තැබිය යුතු ය.

26. (1) නගර සභාවක යම් රැස්වීමක ගණ පූරණය විය යුත්තේ එම රැස්වීම් දිනයෙහි දී සභික ධුරය දරන සභාවේ සභිකයන් අතුරින් තුනෙන් එකකි.

සභාවේ බලතල බහුතරය වෙත පැවරීම. ගණ පූරණය.

(2) නගර සභාවක සභිකයන් විසින් තීරණය කිරීමට මේ ආඥා පනතින් හෝ වෙන යම් ලිඛිත නීතියකින් හෝ බලය පැවරී ඇති සියලු කාරණා හෝ ප්‍රශ්න යම් සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ රැස්වීමකට පැමිණ සිටිමින් ඡන්දය දෙන සභිකයන්ගේ බහුතර ඡන්දයෙන් තීරණය කළ යුතු ය.

[1977 අංක 24 § 127.]

(3) යම් රැස්වීමකට පැමිණ සිටින සභිකයන්ගේ ඡන්දය යම් ප්‍රශ්නයක් සම්බන්ධයෙන් එක හා සමාන ව බෙදී ගිය අවස්ථාවක දී එම රැස්වීමේ මුලසුන දරන සභාපතිවරයාට හෝ උප සභාපතිවරයාට හෝ වෙනත් සභිකයාට, සභිකයකු වශයෙන් හිමි තම ඡන්දයට අමතරව තීරක ඡන්දයක් තිබිය යුතු ය.

1977 අංක 24 § 127.]

27. (1) සෑම සභාවක් විසින් ම, සභාවේ ලේකම් වශයෙන් කට යුතු කිරීම සඳහා සුදුසු හා නිසි තැනැත්තකු පත් කළ යුතු ය.

ලේකම් පත් කිරීම, ඔහුගේ බලතල සහ කාර්ය.

(2) නගර සභාවේ ලේකම් සභාවේ ප්‍රධාන පරිපාලන නිලධාරියා විය යුතු අතර මේ ආඥාපනතින් හෝ 193 වන වගන්තිය යටතේ සාදන ලද රීතිවලින් හෝ තත් කාලයෙහි බල පවත්නා වෙන යම් ලිඛිත නීතියක් හෝ තමා වෙත පිරිනැමී ඇති හෝ නියම වී ඇති බලතල, කටයුතු හා කාර්ය ක්‍රියාත්මක කිරීම, කිරීම සහ ඉටු කිරීම ඔහු විසින් කළ යුතු ය.

[1977 අංක 24 § 128.]

(3) මරණය නිසා හෝ ඉල්ලා අස්වීම නිසා හෝ ධුරයෙන් පහ කරනු ලැබීම නිසා හෝ වෙන යම් හේතුවක් නිසා සභාපති ධුරය හා උපසභාපති ධුරය යන ධුර දෙක ම හිස් වුවහොත්, උපසභාපති ධුරය හිස්වීමත් නව සභාපතිවරයකු තෝරා පත් කර ගැනීමත් අතර කාලසීමාව තුළ, (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් බලතලවලට අතිරේකව, සභාවේ ලේකම්, කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතයට යටත් ව සහ 193 වන වගන්තිය යටතේ සාදනු ලැබූ රීතිවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි සීමා කිරීම්වලට හා කොන්දේසිවලට යටත් ව, සභාව වෙනුවෙන් වියදම් දැරීමට ද පොදු අරමුදලින් ගෙවීම් කිරීමට ද සභාපතිවරයාගේ බලතල, කටයුතු හා කාර්ය අතුරින් කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන හෝ ඉහත කී පරිදි රීතිවලින් නියම කරනු ලබන බලතල, කටයුතු හා කාර්ය ක්‍රියාත්මක කිරීමට, කිරීමට හා ඉටු කිරීමට ද බලය ඇත්තේ ය.

[1977 අංක 24 § 128.]

සභාවේ රැස්වීම් කටයුතු පිළිබඳ වාර්තා, පොතක සටහන් කිරීම.

28. නගර සභාවේ සියලු ක්‍රියා, නියම සහ රැස්වීම් කටයුතු, ඒ කාර්යය සඳහා තබාගත යුතු පොතක සටහන් කළ යුතු අතර, තත් කාලයේ සහ පනිවරයා විසින් ඒවා අත්සන් කළ යුතු ය. තවද එවිට ඒ සියලු ක්‍රියා, නියම සහ රැස්වීම් කටයුතු මුල් ක්‍රියා, නියම සහ රැස්වීම් කටයුතු ලෙස සැලකිය යුතු සහ පිළිගත යුතු අතර, එහි පිටපතක් හෝ ඉන් ලබාගත් උද්ධෘතයක්, එය සැබෑ පිටපතක් යැයි හෝ උද්ධෘතයක් යැයි සභාවේ සභාපතිවරයා හෝ ලේකම් විසින් අත්සන් කර සහතික කරනු ලැබ තිබේ යැයි හැඟෙනහොත්, යම් අධිකරණයක දී සාක්ෂි වශයෙන් ඒවා ආවේශ විය යුතු ය.

කාරක සභා.

29. (1) නගර සභාවක් විසින්, සභාවේ බලතල, කාර්ය හෝ වග කීම් හෝ සභාවේ සැලැස්ලිලට භාජනව ඇති යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් සතුවට උපදෙස් දීමේ කාර්යය සඳහා සභාවේ සභිකයන්ගෙන් ම සමන්විත වූ හෝ අඩක් සභාවේ සභිකයන්ගෙන් ද අඩක් නගරයේ සෙසු වැසියන්ගෙන් ද සමන්විත වූ කාරක සභා කලින් කල පත් කරනු ලැබිය හැකි අතර, සභාව විසින් තීරණය කරනු ලැබිය හැකි උපදෙස් වලට සහ කොන්දේසිවලට යටත්ව, යම් ණයක් ලබා ගැනීමට හෝ යම් වරිපනම් ගාස්තුවක් පැනවීමට හෝ යම් බද්දක් අය කිරීමට හෝ බලය හැර, සභාවේ බලතල කිසිවක් හෝ කාර්ය කිසිවක් සභාව විසින් එකී කාරක සභාවට කලින් කල පවරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) යම් නගර සභාවකට සෙසු යම් නගර සභාවක් හෝ යම් මහා නගර සභාවක් සමඟ හවුල් සම්බන්ධතාවක් ඇති යම් කරුණක කාර්යය සඳහා ඒකාබද්ධ කාරක සභාවක් සංස්ථාපනය කිරීම සඳහාත් එකී ඒකාබද්ධ කාරක සභාවට සභාවේ සභිකයන් පත් කිරීම සඳහාත්, යම් ණයක් ලබා ගැනීමට, යම් වරිපනම් ගාස්තුවක් අය කිරීමට හෝ බද්දක් පැනවීමට ඇති බලය හැර, ස්වකීය බලතල වලින් හෝ කාර්යවලින් හෝ කිසිවක් එකී ඒකාබද්ධ කාරක සභාවට පැවරීම සඳහාත් එම නගර සභාව විසින් එකී සෙසු නගර සභාවේ හෝ එකී මහ නගර සභාවේ අන්‍යෝන්‍ය එකඟත්වය ඇතිව, විධිවිධාන සලස්වනු ලැබිය හැකි ය.

සහිත ධුර සිස්ටම් නිසා හෝ සහිතයන්ගේ නොපැමිණීම නිසා හෝ සභාවේ ක්‍රියා බල රහිත නොවිය යුතු බව.

30. ගණපුරණය සම්බන්ධ 26 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, මේ ආදාපනත හෝ සෙසු යම් ලිඛිත නීතියක් හෝ යටතේ කරන ලද හෝ තීරණය කරන ලද කිසිවක්, එය කරන ලද හෝ තීරණය කරන ලද වේලාවේදී, 5 වන වගන්තිය යටතේ එකී සභාව සඳහා නියමිත සම්පූර්ණ සහිත සංඛ්‍යාව තෝරා පත් නොවී තිබීමේ හෝ යම් සහිතයකු සභාවට පැමිණ නොසිටීමේ හෝ සහිත සංඛ්‍යාවෙහි යම් පුරප්පාඩුවක් තිබීමේ හෝ හේතුව නිසා ම බල රහිත නොවිය යුතු අතර බල රහිත වී ඇති ලෙස නොසැලකිය යුතු ය.

II වන කොටස

නගර සභාවල තත්ත්වය, බලතල සහ කාර්ය

31. සෑම නගර සභාවක් ම අවිච්ඡින්න පැවැත්මක් සහ පොදු මුද්‍රාවක් ඇති සංස්ථාවක් විය යුතු අතර, සභාව සංස්ථාපනය කළ නියමය මගින් හෝ ඒ නියමය මද ලෙස වෙනස් කරමින් කරන ලද යම් තදනන්තර නියමයක් මගින් ඒ සභාවට වෙන් කොට දී තිබිය හැකි නාමයෙන් ඒ සභාව විසින් හෝ ඒ සභාවට විරුද්ධව නඩු පවරනු ලැබිය හැකි විය යුතු ය.

නගර සභා සංස්ථා විය යුතු බව.

සාමාන්‍ය බලතල සහ කාර්ය

32. එක් එක් නගරයක සීමාවන් ඇතුළත පිහිටා තිබිය හැකි මුද්‍රා, නගර සභාවට හෝ නගර සභාව අනුප්‍රාප්තිකයා වන යම් පළාත් පාලන ආයතනයකට, අවස්ථාවෝචිත පරිදි ජනාධිපතිවරයාගේ හෝ අලුණ්ඩුකාරවරයාගේ අනුමතය ඇතිව, 33 වන වගන්තියේ විස්තර කර ඇති ආකාරයෙන් භාරදිය හැකි හෝ භාර දෙනු ලැබ තිබිය හැකි මුද්‍රා පහත සඳහන් වර්ගවල සියලු නිශ්චල දේපළ එකී එක් එක් නගරයක නගර සභාව වෙත සතු කළ යුතු ය:—

නගර සභාව වෙත සතු කරනු ලබන ඉඩම්.

- (අ) මුඩු බිම් සහ ඵලදායී ස්ථාන;
- (ආ) කළු ගල්, කබුක් ගල් සහ බොරලු වලවල්;
- (ඇ) පොදු තවාක සහ ඔෆ්වල්;
- (ඈ) පොදු වැව, පොකුණු සහ ඇලවල්;
- (ඉ) ගොඩනැගිලි සහිත හෝ රහිත රජයේ ඉඩම්.

33. (1) 32 වන වගන්තියේ සඳහන් යම් නිශ්චල දේපළක් භාර දීමට බලය පවරන ලද තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් විසින් සහ නගර සභාවේ හෝ සභාව අනුප්‍රාප්තිකයා වන යම් පළාත් පාලන ආයතනයක සභාපතිවරයා විසින් අත්සන් කරන ලද පැවරුම් නියමයක්, සහතිකයක් හෝ වෙනත් ලේඛනයක්, එකී දේපළ සහ එකී දේපළෙහි අයිතිවාසිකම්, හිමිකම් සහ සම්බන්ධතාව අවස්ථාවෝචිත පරිදි, නගර සභාව වෙත හෝ පළාත් පාලන ආයතනය වෙත සතු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් විය යුතුවාක් මෙන් ම සියලු කල්හි ප්‍රමාණවත් ව තුබූ ලෙස සැලකිය යුතු ය:

ඒ ඉඩම් සතු කිරීම, පරිපාලනය කිරීම ආදී කටයුතුවල මුමය.

එසේ වුව ද, මේ වගන්තියේ හෝ 32 වන වගන්තියේ සඳහන් කිරීමකින්—

- (i) එබඳු යම් නිශ්චල දේපළකට රජයට ඇති යම් අයිතිවාසිකමකට හෝ හිමිකමකට හෝ පොදු කාර්යයන් සඳහා එකී දේපළ යම් විටක යලි ලබා ගැනීමට හෝ බැහැර කිරීමට රජයට ඇති අයිතිවාසිකමට හෝ බලපෑමක් හෝ හානියක් සිදුවන්නේ යැයි; හෝ

(ii) රජය වෙනුවෙන් ඉඩම් පවරනු ලබන්නේ යම් යුද්ධ හමුදා බලධරයකු වෙත ද ඒ යුද්ධ හමුදා බලධරයාට එබඳු යම් දේපළකට තිබෙන හෝ තිබිය හැකි යම් අයිතිවාසිකම්කරු, නිමිකමකට හෝ සම්බන්ධතාවකට බලපෑමක් හෝ හානියක් සිදුවන්නේ යැයි; හෝ

(iii) එකී දේපළට අදාළ ඉහත කී පැවරුම් නියමයේ, සහතිකයේ හෝ වෙනත් ලේඛනයේ සඳහන් කර තිබිය හැකි නියමයන්ට සහ කොන්දේසිවලට අනුකූලව හැර අන්‍යාකාරයකින් එබඳු යම් දේපළක් බැහැර කිරීමට සහායව පිලිය පැවරෙන්නේ යැයි; හෝ

(iv) එබඳු යම් නිශ්චල දේපළක්, යම් විටක සහාය විසින් රජයට ආපසු හැර දීම මැළකෙන්නේ යැයි හෝ

නොසැලකිය යුතු ය.

(2) නගර සභාවක් වෙත සතු කරනු ලැබ ඇති සියලු නිශ්චල දේපළ පරිපාලනය කළ යුතු අතර, ඉන් 'ලැබෙන ආදායම මේ ආඥාපනතේ කාර්යයන් සඳහා යෙදවීම සහ ප්‍රයෝජනයට ගැනීම කළ යුතු ය.

සහාය වෙත සතු කරනු ලබන වෙනත් දේපළ.

34. පහත සඳහන් පනිවිලිට අයත් දේපළ ද මේ ආඥාපනතේ කාර්යයන් සඳහා එක් එක් නගර සභාව වෙත සතු කරනු ලැබිය යුතු ය:—

(අ) සහාය විසින් හෝ සහාය අනුප්‍රාප්තිකයා වන වෙනත් යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් අත්කරගනු ලැබූ හෝ අන්‍යාකාරයකින් සහාය වෙත හෝ සහාය අනුප්‍රාප්තිකයා වන වෙනත් යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් වෙත පවරන ලද සියලු පොදු උද්‍යාන, වතු සහ එළිමහන් සඳා සහ ජපායෙ ඇති සියලු ඉදිකිරීම් සහ ව්‍යුහ සහ එහි උපකරණ සහාය වෙත හෝ සහාය අනුප්‍රාප්තිකයා වන යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් වෙත එබඳු යම් දේපළක් පවරනු ලැබුයේ යම් භාරයකින් ද එකී භාරයේ නියමයන්ට ද, එසේ නැතහොත් යම් සාධන පත්‍රයක් මගින් නම්, සාධන පත්‍රයේ කොන්දේසිවලට ද සෑම විටම යටත් වේ;

(ආ) (වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ වෙනත් යම් අධිකාරියක් වෙත සතු කර තිබිය හැකි හෝ අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් විශේෂයෙන් නිදහස් කරනු ලැබ ඇති හෝ පාරවල්, විලි, ඇලවල් සහ පාලම් හැර) සියලු පොදු පාරවල්, විලි, ඇලවල් සහ පාලම් ද, ඒවායේ කාර්යයන් සඳහා

සාවිච්චි කරනු ලබන ඉඩම් ද, ඒවායේ සියලු පදික වේදිකා, ගල් හෝ සෙසු ද්‍රව්‍ය ද, එමෙන් ම ඒ සඳහා සපයන ලද සියලු ඉදිකිරීම්, ද්‍රව්‍ය, ආම්පන්න සහ සෙසු දේ ;

(ඇ) මිසප්තයාගේ යහපත හෝ පහසුව උදෙසා මෙම ආඥා පනත යටතේ ගොඩනගනු ලැබිය හැකි, ඉදි කරනු ලැබිය හැකි හෝ සපයනු ලැබිය හැකි වූ හෝ යම් ඉවත් කරන ලද ප්‍රඥප්තියක් යටතේ ගොඩනගනු ලැබ, ඉදි කරනු ලැබ හෝ සපයනු ලැබ තිබිය හැකි වූ හෝ සභාව වෙත හෝ සභාව අනුප්‍රාප්තිකයා වන වෙනත් යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් වෙත අන්‍යාකාරයකින් පවරනු ලැබිය හැකි හෝ පවරනු ලැබ තිබිය හැකි සියලුම පොදු වෙළඳ පළවල් සහ සියලුම කර්මාන්ත, ඉදිකිරීම් හෝ ව්‍යුහයන් සහ ඒවා සඳහා සපයා ඇති සියලු භූමි භාග, වෙන් කළ බිම්, අනුබද්ධ දේවල්, ද්‍රව්‍ය, ලී බඩු සහ උපකරණ ඉහත කී පරිදි වූ යම් භාරයකට හෝ කොන්දේසියකට සෑම විටම යටත් ව ;

(ඈ) සම්පූර්ණ වියදම හෝ ඉන් කොටසක් සභාවේ හෝ සභාව අනුප්‍රාප්තිකයා වන වෙනත් යම් පළාත් පාලන ආයතනයක ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් වැය කර ගොඩනගන ලද හෝ සපයන ලද හෝ සභාවට අන්‍යාකාරයකින් පවරනු ලැබිය හැකි වෙනත් සියලු පොදු ගොඩනැගිලි සහ ඒවා පිහිටි භූමි භාග, ඒවායේ අනුබද්ධ දේවල්, ද්‍රව්‍ය, ලී බඩු සහ උපකරණ, ඉහත කී පරිදි යම් භාරයකට හෝ කොන්දේසියකට සෑම විටම යටත් ව ;

(ඉ) සභාව සමග වූ ගිවිසුමකින් අන්‍යාකාරයකින් හැසිරවිය යුතු නාක් හෝ පෞද්ගලික දේපළ විය යුතු ලෙස හෝ පෞද්ගලික අයිතිවාසිකම්වලට යටත් විය යුතු ලෙස අන්‍යාකාරයකින් පෙනෙන තාක් හෝ හැර සභාව වෙත පවරා ඇති පාරවල්වල, විවිධවල හෝ පොදු ස්ථානවල හෝ ඒවා අසල හෝ ඒවාට අයත්ව ඇති සියලු ලාම්පුවල, ලාම්පු කොකුවල, ලාම්පු කණුවල, සොරොව්වල, වේලිවල, නළුවල, කණුවල, දම්වැල්වල, ප්‍රතිබාර කණුවල පිලිවල, සහ එවැනි වෙනත් ඉදිකිරීම්වල සහ දේවල්වල සහ ඒවාට අයත් වූ සියලු ද්‍රව්‍යවල, ලී බඩුවල සහ දේවල්වල අයිතිය.

34අ. යම් තැනැත්තකු විසින් කරනු ලබන ඉල්ලීමක් මත අමාත්‍යවරයා විසින් දෙන ලද පූර්ව අනුමතය ඇතිව මිස කිසිම තැනැත්තකු විසින් ජනරජයට අයිති යම් ඉඩමක හෝ යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් සතු කර ඇති හෝ පළාත් පාලන ආයතනයකට අයිති යම් ඉඩමක ස්මාරකයක් පිහිටුවීම නොකළ යුතු ය.

ස්මාරක පිහිටුවීම සහ පාලනය කිරීම. [1975 අංක 4 § 7.]

[1975 4 අංක 9.]

මේ වගන්තියේ “ ස්මාරකය ” යන්නට ජීවත් වන හෝ මිය ගිය යම් තැනැත්තකු සිහි කිරීම පිණිස පිහිටුවනු ලබන යම් ස්මාරකයක්, කුළුණක්, කණුවක් හෝ යම් ඉදිකිරීමක් ඇතුළත් වන නමුදු යම් පුස්තක භූමියක හෝ මිනි පිටියක පිහිටුවනු ලබන යම් ඉදිකිරීමක්, සොහොන් කොතක් හෝ කුරුසියක් ඊට ඇතුළත් නොවේ.

ප්‍රසිද්ධ උද්‍යාන ආදිය නම් කිරීම.
[1975 අංක 4 § 58]

34ආ. අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමතය ඇතිව මිස යම් නගර සභාවක් විසින් යම් ප්‍රසිද්ධ උද්‍යානයක්, ක්‍රීඩා පිටියක්, පුස්තකාලයක්, කියවීම් ශාලාවක්, ක්‍රීඩාංගනයක්, ඔරලෝසු කණුවක්, පාලමක් හෝ නාන ලීදක් නම් කිරීම නිත්‍යනුකූල නොවන්නේ ය.

සාමාන්‍ය කාර්ය.

35. එක් එක් නගරයේ නගර සභාවට ඒ නගරයේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත පහත දැක්වෙන කාර්ය පැවරේ:—

- (අ) සභාව වෙත සතුට ඇති හෝ එහි කළමනාකාරිත්වය යටතට පත්ව ඇති සියලු පොදු මංමාවත් සහ එළිමහන් භූමි නඩත්තු කිරීම සහ ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීම;
- (ආ) සියලු පෞද්ගලික වීටි නිසි සේ නඩත්තු කරන ලෙස, ශුද්ධ පවිත්‍ර කරන ලෙස හා අලුත්වැසියා කරන ලෙස බල කිරීම;
- (ඇ) වීචි සැලසුම් කොට පළල් කිරීමෙන්, එළිමහන් භූමි වෙන් කිරීමෙන් පොදු වැඩි දියුණු කිරීම් සැලසීමෙන් නගරයේ වර්ධනය සහ දියුණුව සැලැස්වීම හා එය අධීක්ෂණය කිරීම;
- (ඈ) සියලු කරදර නතර කිරීම;
- (ඉ) පවත්වාගෙන යාමට මේ ආඥාපනත යටතේ සභාවට බලය ලැබී ඇත්තා වූ ද මහජනයාගේ ශුභ සිද්ධිය, සැප විහරණය සහ පහසුව සඳහා අවශ්‍ය වූ ද යම් පොදු උපයෝගී සේවාවක් (සභාවේ සම්පත්වල ප්‍රමාණය අනුව) පිහිටුවා පවත්වාගෙන යාම;
- (ඊ) පොදුවේ මහජන සෞඛ්‍යය, ශුභ සාධනය සහ සැප විහරණය ද නගරයේ දියුණුව, සනීපාරක්ෂාව සහ පහසුකම් ද ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

සාමාන්‍ය බලතල.

36. මේ ආඥාපනත යටතේ වූ ස්වකීය කාර්ය ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා නගර සභාවකට, (එයට විශේෂයෙන් පවරා ඇති වෙනත් යම් බලතලවලට හානියක් නොමැති ව) පහත සඳහන් කටයුතු කිරීමේ බලතල හිමි වන්නේ ය:—

[1984 අංක 20 § 2]

- (අ) අවශ්‍ය නිලධාරීන් සහ සේවකයන් පත් කිරීම සහ කලින් කල එබඳු යම් නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු අස් කිරීම සහ යම් ධුරයකට හෝ සේවයකට, සභාවට පුදුසු යැයි පෙනී ගිය හැකි වැටුපක්, දීමනා හෝ පාරිශ්‍රමිකයක් වෙන් කිරීම;

එසේ වුව ද, ඉහත කී විධිවිධාන, ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ 1974 අංක 16 දරන පළාත් පාලන සේවා පනත යටතේ පිහිටුවන ලද පළාත් පාලන සේවයේ සාමාජිකයකු වන හෝ සාමාජිකයකු වන්නේ යැයි සලකනු ලබන ඒ සභාවේ යම් නිලධරයකුට හෝ සේවකයකුට සහ එවැනි යම් නිලධරයකු හෝ සේවකයකු සම්බන්ධයෙන් අදාළ නොවිය යුතු ය.

- (ආ) මාතෘදාරකාණවෘද්ධි සේවාවන් සඳහාත්, සභාව විසින් පිහිටුවනු ලැබ ඇති යම් සුනිකා සේවයක කාර්යයන් සඳහා වින්නඛ මාතාවන් පුහුණු කිරීම සඳහාත්, නිවාස යෝජනා ක්‍රම සඳහාත්, පුණ්‍ය කටයුතු හෝ වර්ෂාවෙන්, ජල ගැලීම් වලින්, ගිනිනැතිවලින්, හුම් කම්පාවලින්, දුර්ගන්ධ වලින් හෝ වසංගත රෝගවලින් සිදු වන ආපදාවලට සහනය සැලසීමේ ක්‍රම සඳහාත් ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් යම් කොටසක් වැය කිරීම;
- (ඇ) වෙන යම් අධිකාරියක් සහ සභාවේ විවිධ කාර්යයන් සඳහා යම් නිලධරයකු හෝ සේවකයකු පත් කිරීම සහ ඔවුන්ට පාරිශ්‍රමික ගෙවීම සඳහා ඒ අධිකාරිය සමග යම් ගිවිසුමකට එළඹීම;
- (ඈ) යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් බද්දට ගැනීම හෝ මිලට ගැනීම;
- (ඉ) (i) සභාවට අයිති හෝ 32 වන වගන්තියේ හෝ 34 වන වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාර නොවන අන්‍යාකාරයකින් එය වෙත සතු කර ඇති යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් හෝ සභාවට පවරා දුන් හෝ එය වෙත සතු කළ සාධන පත්‍රයෙන්, එය විකිණීම, හුවමාරු කිරීම, කුලියට දීම හෝ බදු දීම තහනම් කළහොත් ගැර එකී සාධන පත්‍රයේ නියමයන්ට සහ කොන්දේසිවලට යටත්ව එකී ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල විකිණීම, හුවමාරු කිරීම, කුලියට දීම හෝ බදු දීම;
- (ii) 32 වන වගන්තියේ හෝ 34 වන වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාර එය වෙත සතු කොට ඇති සහ තත් කාලයෙහි යම් පොදු කාර්යයක් සඳහා අවශ්‍ය නොකරන යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් හෝ අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමතයට යටත්ව සහ එකී ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් 33 වන වගන්තිය යටතේ තිකුත් කරන ලද හෝ දෙන ලද පැවරුම් නියමයේ, සහතිකයේ හෝ සටහනේ හෝ ත්‍යාගදායක විසින් ලියා අත්සන් කරන ලද අන්තිම කැමති පත්‍රයේ,

ඔප්පුවේ හෝ තැනි කිරීමේ හෝ හාරය පැවරීමේ සාධන පත්‍රයේ සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි නියමයන්ට සහ කොන්දේසිවලට සෑම විටම යටත්ව, කුලියට දීම හෝ බදු දීම;

(ඊ) කරනු ලැබිය යුතු යම් වැඩක් හෝ සලසනු ලැබිය යුතු සේවයක් හෝ සපයනු ලැබිය යුතු භාණ්ඩ හෝ ද්‍රව්‍ය සඳහා යම් තැනැත්තකු සමග මේ ආඥාපනතේ ප්‍රකාශිත විධිවිධානවලට යටත්ව, යම් ගිවිසුමකට එළඹීම;

(උ) කරදර අනාවරණය කර ගැනීම සහ නතර කිරීම සඳහාත්, මේ ආඥාපනත හෝ එ යටතේ කරන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථා හෝ ඊනි උල්ලංඝනය කිරීම් අනාවරණය කර ගැනීම, ඒවා වැළැක්වීම සහ නතර කිරීම සඳහාත්, ඉඩම්වල හෝ ගොඩනැගිලිවල අයිතිකරු විසින් හෝ පදිංචිකරු විසින් හෝ පැහැර හරිනු ලැබ ඇති හෝ පැහැර හරිනු ලැබ ඇතැයි හෝ සැලකිය හැකි වූ ද මේ ආඥාපනත යටතේ කළ යුතු වූ ද ක්‍රියා ඉටු කිරීම සඳහාත් අවශ්‍ය විය හැකි පරිදි, තත් කාර්යය සඳහා බලය පවරා ඇති සභාවේ නිලධාරීන් සහ ඔවුන් කැවූව යන සේවකයන් සහ කම්කරුවන් ඒ ඉඩම්වලට හෝ ගොඩනැගිලිවලට ඇතුළු වී පරීක්ෂණ පැවැත්වීම;

(ඌ) සභාවේ සහාපතිවරයා විසින් හෝ ඔහු විසින් බලය පවරන ලද වෙනත් නිලධාරියකු විසින්, මේ ආඥාපනතේ කාර්යය යන් කිසිවක් සඳහා සහාපතිවරයා විසින් අවශ්‍ය ලෙස සලකනු ලැබිය හැකි සියලු පරීක්ෂණ පවත්වනු ලැබීම සහ එකී සියලු පරීක්ෂණවල කාර්යයන් සඳහා දිවුරවීම සහ සාක්ෂිකරුවන් කැඳවීම;

[1987 අංක 18 §2]

(ඌඌ) (i) නගරයේ ගොඩනැගිලි, ගෘහභාණ්ඩ, ක්‍රීඩාභූමි, නේවාසිකාගාර, ගුරු නිල නිවාස, ක්‍රීඩා උපකරණ සහ පුස්තකාල පහසුකම් වැනි අධ්‍යාපන පහසුකම් සැපයීම සඳහා වූ වැඩසටහනක් පිළියෙල කර උචිත බලධරයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීම;

(ii) නගරයේ පාසැල් විවෘත කිරීම, වසා දැමීම, ඒක බද්ධ කිරීම, නම් කිරීම සහ උසස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් උචිත බලධරයාට නිර්දේශ කිරීම;

(ඌඌඌ) නගරය පිහිටා ඇත්තේ යම් පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයක සීමා ආනුලත ද ඒ පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කය සඳහා පිහිටුවන ලද සංවර්ධන සභාව විසින් නගර සභාව වෙත පවරන ලද යම් බලයක්, කාර්යයක් හෝ කාර්තව්‍යයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, කිරීම සහ ඉටු කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම; තවද ඒ සංවර්ධන සභාව විසින් නගර සභාව වෙත භාර කරන ලද යම් යෝජනා ක්‍රමයක් හෝ වැඩක් ක්‍රියාවේ යේදීම;

(ඵ) සභාවේ හෝ මහජනයාගේ හෝ අයුතිව්‍යසිකම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හෝ ආරක්ෂා කිරීමේ කාර්යය සඳහා තම යුතුකම් ඉටු කිරීමේ දී හෝ ඉටු කිරීමට අදහස් කරන අවස්ථාවල දී සභාවේ සභිකයන් හෝ නිලධාරීන් හෝ ආරක්ෂා කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා පැවරීමට අවශ්‍ය ලෙස පෙනී ගිය හැකි යම් නඩු කටයුත්තක් පැවරීම හෝ විත්ති වෘත්ත ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය ලෙස පෙනී ගිය හැකි නඩු යුත්තක දී විත්ති වෘත්ත ඉදිරිපත් කිරීම;

(ඵඵ) 200අ වන වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද කමිටුවක් විසින් පිළියෙල කරනු ලබන යෝජනා ක්‍රමයකට අනුකූලව, ඒ කමිටුව විසින් කරනු ලබන නිර්දේශයක් මත දිරිගැන්වීමේ දීමනා ගෙවීම් සඳහා සුදුසුකම් ලබන යම් නිවාස ස්ථානයක පදිංචිකරුවන්ට ඒ ගෙවීම් සඳහා අමාත්‍ය වරයාගේ පූර්ව අනුමතය ඇතිව යම් මුදල ප්‍රමාණයක් වෙන් කරනු ලැබීම;

[1981 අංක 61 §13.]

(ඵඵඵ) අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමතය ඇතිව—

[1986 අංක 39 §66.]

(i) මහා නගර සභා ආඥාපනත සහ නගර සභා ආඥාපනත යටතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීති යක් යටතේ පිළිවෙලින් යම් මහා නගර සභාවක් විසින් හෝ නගර සභාවක් විසින් පිහිටුවා පවත්වාගෙන යනු ලබන, අවස්ථාවෝචිත පරිදි පොදු සේවාවන් හෝ මහජන අර්ථකාරී සේවාවන් සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි යන්ත්‍රෝපකරණ, උපකරණ, භාණ්ඩ, ද්‍රව්‍ය සහ බඩු නිෂ්පාදනය සහ භාදීම සඳහා වාණිජ සහ කර්මාන්ත ව්‍යවසායමල නිරත වීම; සහ

(ii) ඒ යන්ත්‍රෝපකරණ, උපකරණ, භාණ්ඩ, ද්‍රව්‍ය හෝ බඩු සභාව විසින් තීරණය කොට අමාත්‍යවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබන මිල ගණන්වලට වෙනත් යම් මහා නගර සභාවකට හෝ නගර සභාවකට හෝ මහජනයාට විකිණීමට.

(ඵඵඵඵ) සාමාන්‍යයෙන් සභාවේ බලතල සහ කාර්ය ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ඉටු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු දේ කිරීම.

36අ. (1) අමාත්‍යවරයා විසින් 36 වන වගන්තියේ (ඵඵඵ) ඡේදය යටතේ යම් වාණිජ හෝ කාර්මික ව්‍යවසායක්—

වාණිජ භාකාර්මික ව්‍යවසාය සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍ය වරයාගේ බලතල. [1983 අංක 13 §4.]

- (අ) ඒ ව්‍යවසායේ ආර්ථික ජීවත්වීම;
- (ආ) ඒ ව්‍යවසාය ක්‍රියාත්මක වීමෙන් යම් නගර සභාවකට හා මහජනයාට අත් විය හැකි ප්‍රතිලාභ;
- (ඇ) ඒ ව්‍යවසායේ නියුක්ත නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සලකා බැලීමෙන් පසු අනුමත කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) 158 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තියේ (ඌ) ඡේදය යටතේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් නගර සභාවකට වෙන් කරන ලද කිසි ම මුදල් ප්‍රමාණයක් හා 158 වන වගන්තියේ (2) වන උප වගන්තියේ (ආ) ඡේදය යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් නගර සභාව කට වෙන් කරන ලද කිසි ම ප්‍රදානයක් යම් වාණිජ හෝ කාර්මික ව්‍යවසායක් පිහිටුවීමේ හෝ නඩත්තු කිරීමේ කාර්ය සඳහා ඒ සභාව විසින් ප්‍රයෝජනයට නොගත යුතුය.

(3) නොමනා ලෙස පාලනය කිරීමේ හේතුවෙන් යම් නගර සභාවක යම් වාණිජ හෝ කාර්මික ව්‍යවසායක් නොකඩවා ක්‍රියාත් මක කිරීම ඒ සභාවේ යහපතට හානිකර විය හැකි බව හෝ සභාවට මූල්‍ය පාඩුවක් වීමට ඉඩ ඇති බව අමාත්‍යවරයාගේ මතය වන අවස්ථාවක, ඔහු විසින් සභාවට අදහස් වීමසීමෙන් පසු ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයකින් ඒ ව්‍යවසාය ක්‍රියාත්මක කිරීම අවසන් කොට ව්‍යවසායේ සියලු පොත්, ලේඛන හා වත්කම් ඉවත් කර ගෙන ඒ නියමය බලාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය විය හැකි පියවර ගැනීමට සභාවට විධාන කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) අමාත්‍යවරයා විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් කලින් කල යම් වාණිජ හෝ කාර්මික ව්‍යවසායක නියුක්ත වී සිටින යම් නගර සභාවකට එහි ව්‍යාපාරය පවත්වා ගෙන යෑම හෝ ගනුදෙනු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාමාන්‍ය හෝ විශේෂ විධාන දෙනු ලැබිය හැකි අතර සභාව විසින් ඒ විධාන ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය යුතු ය.

(5) අමාත්‍යවරයා විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් කලින් කල ඔහු විසින් නියම කරනු ලබන ආකෘති පත්‍රයක, ව්‍යවසායයේ ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් වාර්තා, ගිණුම් හා වෙනත් තොරතුරු සැපයීමට සභාවට ලිඛිතව විධාන කරනු ලැබිය හැකි අතර, සභාව විසින් ඒ සෑම විධානයක් ම ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය යුතු ය.

මැණුව සඳහා බලය පැවරීමේ ඇති බලය.

37. (1) යම් ප්‍රාදේශීය පොදු කාර්යයක් සඳහා යම් පෞද්ගලික ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හෝ ස්ථාන පරික්ෂා කිරීම හෝ මැණීම අවශ්‍ය යැයි යම් නගර සභාවක සභාපතිවරයාට පෙනී යන කවර විටක ඉටු ද, එකී මැණීම සඳහා සභාවේ යම් නිලධරයකුට හෝ සේවකයකුට සභාපතිවරයා විසින් විධානය කරනු ලැබීම නීත්‍යානුකූල වන අතර එවිට එකී නිලධරයා හෝ සේවකයා සහ ඔහුගේ කම්කරුවන් එකී ස්ථානයට ඇතුළු වී එහි දී පහත සඳහන් ක්‍රියා අතුරින් කිසිවක් කිරීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය:—

- (අ) එකී ඉඩම මැණීම සහ ලෙවල් ගැනීම;
- (ආ) යටි පස කැණීම හෝ හැරීම;
- (ඇ) එකී පොදු කාර්යය සඳහා හුදුසු වන සේ ඉඩම සකස් කර ගෙන තිබේ දැයි නිසැකව දැන ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වෙනත් සියලු ක්‍රියා කිරීම;
- (ඈ) අත් කරගැනීමට නියමිත යම් ඉඩමක මායිම් හෝ විවිධ රේඛා හෝ කිරීමට යෝජිත යම් කර්මාන්තයක රේඛා දැක්වීම;

(ඉ) පවත්නා ගොඩනැගිලිවල, ගස්වල, කණුවල, බිත්තිවල, වැට වල්වල හෝ සවි කරන ලද සෙසු ද්‍රව්‍යවල ස්ථාවර සලකුණු යෙදීමෙන් හෝ අවස්ථාවෝචිත පරිදි අලුත් සලකුණු සවි කිරීමෙන් හෝ අගල් කැපීමෙන් එකී ලෙවල්, මායිම් හෝ ඊර්ධා ලකුණු කිරීම;

(ඊ) අන්‍යාකාරයකින් මිණුමක් පරිසමාප්ත කිරීමට හෝ ලෙවල් ගැනීමට හෝ මායිම් හෝ ඊර්ධා ලකුණු කිරීමට නොහැකි අවස්ථාවක දී එබඳු වැඩකට මග අහුරන යම් බාධාවක් ප්‍රතින කිරීම සහ ඉවත් කිරීම;

එසේ වුව ද, කරන ලද යම් අලංකාරයක් සඳහා සම්පූර්ණ වන්දිය ගෙවිය යුතු ය;

එසේ ම තව දුරටත්, පදිංචිකරුගේ ලිඛිත අනුමතය හෝ එකී අනුමතය නොදන්නාහොත් සභාපතිවරයාගේ අවසරය ඇතිව ගැර කිසි ම තැනැත්තකු යම් ගොඩනැගිල්ලකට හෝ වාසස්ථානයකට සවිබන්ධ යම් ගොටු කළ ස්ථානයකට ඇතුළු නොවිය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ යම් ඉඩමක යම් කර ඇති සෑම ලකුණක් ම සභාවේ දේපලක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

38. රූපියල් දස දහසක් ඉක්මවන විශදමක් යන මේ ආඥා පනතේ කාර්ය විසිවක් සඳහා වූ යම් ගිවිසුමක් ලියවිල්ලක් බවට පත් කළ යුතුවන්නේ මෙන් ම එය සභාපතිවරයා විසින් අත්සන් කළ යුතු ය. නවද පහත දක්වන කරුණු එහි සඳහන් විය යුතු ය :-

80 පිටුව. [1984 අංක 48 §3.]

- (අ) කළ යුතු වැඩය, ඉටු කළ යුතු සේවය හෝ භාර දිය යුතු බඩු;
- (ආ) පාවිච්චි කළ යුතු ද්‍රව්‍ය;
- (ඇ) එකී වැඩය, සේවය, බඩු හෝ ද්‍රව්‍ය සඳහා ගෙවිය යුතු මිල;
- (ඈ) වැඩය හෝ සේවය ඉටු කළ යුත්තේ හෝ බඩු හෝ ද්‍රව්‍ය භාජනය යුත්තේ කුමනු කාල සීමාවක් හෝ කාල සීමා ඇතුළත ද යන වග;
- (ඉ) ගිවිසුම කඩ කළ විටක පැනවිය යුතු දඬුවම.

39. (1) සභාපතිවරයා විසින් සභාවේ අනුමතය නොලබා රූපියල් දසදහසක් ඉක්මවන විශදමක් සිදු වන යම් වැඩක් හෝ රූපියල් දසදහසක් ඉක්මවන විශදමක් සිදු වන යම් වැඩක් හෝ විමක් මුදල් වර්ෂයේ අවසානයත් අතර කාලයට වැඩි කාල සීමාවක් පවතින යම් ගිවිසුමකට ඇතුළු වීම හෝ සභාව වෙනුවෙන් නොකළ යුතු ය.

සභාවේ අනුමතය. [1977 අංක 24 §129.] [1984 අංක 48 §4.]

(2) යම් ගිවිසුමක් අනුමත කිරීම සභාව විසින් පැහැර හැරිය හොත්, (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන නොතකා, සභාපති වරයා විසින් කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතය ඇතිව එම ගිවිසුමට ඇතුළු විය හැකි ය.

ටෙන්ඩර් සඳහා ප්‍රචාරක දැන්වීම. [1984 අංක 48 §5.]

40. යම් වැඩක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, යම් සේවයක් ඉටු කිරීම සඳහා, යම් බඩු හෝ ද්‍රව්‍ය සැපයීම සඳහා හෝ මේ ආඥා පනතේ කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය වෙන සම් කරුණක් සඳහා රුපියල් දස දහසක් ඉක්මවන වියදමක් යන යම් ගිවිසුමකට එළඹීමට පෙර, සභාවේ යෝජනා සම්මතයක් මගින් අනුකාරකයකින් බලය පවරා තුබුණහොත් හැර, සභාපතිවරයා විසින් ප්‍රචාරක දැන්වීම් මගින් ටෙන්ඩර් කැඳවිය යුතු ය.

සාමාන්‍ය පොදු කාර්ය සඳහා ඉඩම් හෝ ගොඩනැගිලි අත් කරගැනීම.

41. යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් යොදවනු ලබන කාර්ය සඳහන් නොකොට, නගර සභාවක් විසින් සභාවේ පොදු කාර්ය සඳහා ඉඩම් හෝ ගොඩනැගිලි අත් කරගත හැකි ය.

ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි අභිවර්ධනය අත් කරගැනීම.

42. නගර සභාවක කාර්ය සඳහා අවශ්‍ය වූ යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක්, ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ ආණ්ඩුව විසින්, නගර සභාව සඳහා අත්කර ගත හැකි ය.

යම් පොදු කාර්යයක් සඳහා භාරකරුවකු වශයෙන් ක්‍රියා කිරීමට නගර සභාවට ඇති බලය.

43. නගර සභා පිංස්තාපනය කරන ලද්දේ යම් නගරයක් සඳහා ද ඒ නගරයේ නිවැසියන්ගේ හෝ ඒ නිවැසියන්ගෙන් යම් කොටසකගේ භූ භිද්ධිය සඳහා හෝ සභාව විසින් පරිපාලනය කරනු ලබන යම් පොදු සේවයක කාර්ය සඳහා යම් දේපලක් ලබා ගෙන විය භාරකාරත්වයේ තබා ගැනීම නගර සභාවක් විසින් කළ හැකි ය. තව ද යම් පොදු කාර්යයක් වෙනුවෙන් භාරකරුවකු ලෙස කටයුතු කිරීම ද ඒ සභාව විසින් කළ හැකි ය.

III වන කොටස

මංමාවත් පිළිබඳ බලතල සහ කාර්ය

මංමාවත්

මංමාවත් සහ ගම්නාගමනය සඳහා නගර සභාව පොදු බලකාරියා විය යුතු බව.

44. (1) වෙන යම් බලධරයකු වෙත නිතියෙන් පවරා ඇති බලතල සහ මගකිම්වලට යටත්ව, ඊක් එක් නගරයක නගර සභාව, නගරයේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත, ප්‍රධාන මංමාවත් නොවන සියලු මංමාවත් සහ ගම්නාගමනය පිළිබඳ කාර්ය සඳහා මේ ආඥා පනත යටතේත් නිවාස සහ නගර සංවර්ධන ආඥාපනත යටතේත්, තත් කාර්යය සඳහා කලින් කල පනවනු ලබන කෙන යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේත් සභාවට පවරා ඇති සියලු බලතල සහිත පොදු පරිපාලන අධිකාරිය විය යුතු ය.

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කිරනු ලබන නියමයක් මගින් කලින් කල කළ හැකි විධිනවලට යටත්ව, එක් එක් නගරයක නගර සභාව, නගරය ඇතුළත පිහිටා තිබෙන යම් ප්‍රසිද්ධ මංමාවතක් ආරක්ෂා කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා වූ පරිපාලන අධිකාරිය විය යුතු අතර ප්‍රසිද්ධ මංමාවත් ඔස්සේ වූ ගොඩනැගිලි, මංමාවත්වලට කර ඇති බාධාකිරීම්, මංමාවත් ප්‍රසර්පණය කිරීම්, මංමාවත්වලට හානි පැමිණවීම් සහ මංමාවත්වලට කෙරෙන කරදර සම්බන්ධයෙන් 72 වන වගන්තියේ සිට 92 වන වගන්තිය දක්වා

දූ වගන්තිවලින් (ඒ වගන්ති දෙක ද ඇතුළුව) පවරා ඇති බලතල සහ කාර්ය, මෙකී කාර්යයන් සඳහා එබඳු යම් ප්‍රධාන මංමාවත් සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ ඉටු කිරීමට ද ඒ නගර සභාවට හිමිකම තිබිය යුතු ය.

45. වෙන යම් අධිකාරියකට නීතියෙන් අයිති බලතලවලට සහ වගකීම්වලට යමත්ව, නගරය ඇතුළත වූ සියලුම මංමාවත් හෝ ඵලිමහන් භූමි සම්බන්ධ හෝ ඒ පිලිබඳව පැනනැගෙන පියවූ පොදු අයිතිවාසිකම්, සම්බන්ධතා පහසුකම් ආරක්ෂා කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම සඳහාත් පොදු කාර්යයන් සඳහා එකී මංමාවත් සහ ඵලිමහන් භූමි උපයෝගී කර ගැනීම, ක්‍රමවත් බවට පත් කර ගැනීම, සුදුසු වන ලෙස සකස් කර ගැනීම සහ වැඩිදියුණු කර ගැනීම සඳහාත් අවශ්‍ය සියලු පියවරවල් ගැනීම සෑම නගරයකම නගර සභාවක කාර්යය විය යුතු අතර එසේ සියලු පියවරවල් ගැනීමට එකී සෑම නගර සභාවකට ම මෙයින් බලය පවරනු ලැබේ.

මංමාවත් සහ ඵලිමහන් භූමි සම්බන්ධයෙන් සභාවේ සාමාන්‍ය බලතල.

46. නගරයක් ඇතුළත වූ, ප්‍රධාන මංමාවත් නොවන සියලු මංමාවත්, වෙන යම් පුද්ගලයන්ගේ ප්‍රකාර එකී මංමාවත් එවකටත් එසේ සතු කර ඇති පමණට හැර, නගරයේ නගර සභාව වෙත සතු කර ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

නගර සභාව වෙත සතු කොට ඇති මංමාවත්.

47. කාලාපගමන ආඥාපනතේ විධිවිධාන හෝ සන්තකය හෝ පාවිච්චිය මගින් අයිතිවාසිකම් අත් කරගැනීම සම්බන්ධ වූ වෙන යම් නීතියක විධිවිධාන යම් නගරයක් ඇතුළත වූ පාරවල් සම්බන්ධයෙන් අදාළ නොවිය යුතු ය; තව ද මේ ආඥාපනත ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වීමට පෙර හෝ පසුව එකී යම් පාරක් හෝ ඉන් යම් කොටසක් යම් තැනැත්තකු විසින් කඩුල්ල ආකාරයකින් හෝ සන්තකම සිටීමේ හෝ පාවිච්චි කිරීමේ හේතුව නිසා ඒ පාරෙහි හෝ ඒ කොටසෙහි අයිතිය, සන්තකය හෝ පාවිච්චිය සඳහා හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් හෝ ඒ තැනැත්තාට තනි අයිතිවාසිකම් කිසිවක හිමිකම් නොලැබිය යුතු ය.

කාලාපගමනය

48. මේ කොටස යටතේ දීමට නියමිත සියලු දැන්වීම් සිංහල සහ දෙමළ යන භාෂාවලින් විය යුතු ය. තවද යම් තැනැත්තකුගේ නමට වූ සෑම දැන්වීමක් ම ඒ තැනැත්තා වෙත පෞද්ගලිකව භාර දීමෙන් හෝ ඔහුගේ පවුලේ යම් සාමාජිකයකු වෙත භාර දීමෙන් හෝ ඔහුගේ නිවාසයේ ප්‍රකටව පෙනෙන යම් තැනක ඇලවීමෙන් හෝ භාර දිය හැකි ය.

දැන්වීම්වල භාෂාව සහ භාර දිය යුතු පිළිවෙල.

49. නගරය ඇතුළත වූ සියලු පොදු පාරවල්වල සහ මාවත්වල පථය සහ සංවර්ධන අධිකාරියක කිරීම සහ පාලනය කිරීම සෑම නගරයක නගර සභාවේ කාර්යය විය යුතු අතර, ඒ සඳහා එකී සෑම සභාවකට ම මෙයින් බලය පවරනු ලැබේ.

සුළු පළාත් පාලන ආයතනයක භාරයේ පවත්නා පාරවල් සහ මාවත් පාලනය කිරීම.

අලුත්ම මංමාවත් තැනීමට සහ පවත්නා මංමාවත් දියුණු කිරීමට නගර සභාවට ඇති බලය.

50. එක් එක් නගරයේ නගර සභාව විසින් ඒ නගරය ඇතුළත—

(අ) අලුත් පාරවල, විවි, පාලම් හෝ වෙනත් මංමාවත් සලකුණු කිරීම හා තැනීම;

(ආ) යම් විවියක් හෝ (ප්‍රධාන මංමාවතක් නොවන) වෙනත් යම් මංමාවතක් පළල් කිරීම, විවෘත කිරීම සහ විශාල කිරීම;

(ඇ) යම් පොදු විවියක් හෝ (ප්‍රධාන මංමාවතක් නොවන) වෙනත් යම් මංමාවතක් සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් හැරවීම, විපථ කිරීම, නතර කිරීම හෝ වැසීම,

ඒ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය යම් දේපළක අයිතිකරුවන්ට හෝ පදිංචි කරුවන්ට හෝ එයින් ස්වකීය නිත්‍යානුකූල අයිතිවාසිකම් කඩ වුණු යම් තැනැත්තකුට නිසි වන්දි ගෙවා, කළ හැකි ය.

විපථ කිරීම හෝ විශාල කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම් අත් කරගැනීම.

51. (1) යම් මංමාවතක් හැරවීම, විපථ කිරීම, පළල් කිරීම, විවෘත කිරීම, විශාල කිරීම හෝ වැඩි දියුණු කිරීම සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකුගේ ඉඩමක් පොදු ප්‍රයෝජනය සඳහා සන්තකයට ගැනීම යම් නගර සභාවකට අවශ්‍ය වුවහොත්, එකී ඉඩම සඳහා සහ එහි ඇති යම් ගෙඩිනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක්, දොරකඩක්, වැටක්, හෝ ගසක් සඳහා ගෙවිය යුතු වන්දිය, කලින් තිබූ මංමාවතේ භූමිය හෝ ඉන් කොටසක් සන්තකයට ගැනීමට ඉඩ දීමෙන් හෝ හුවමාරුවක් වශයෙන් වෙනත් ඉඩමක් දීමෙන් හෝ මෙකී ක්‍රම දෙකින් හෝ ඊට වැඩි ගණනකින් ගෙවීමට සැලැස්වීම සඳහා ඒ සභාව විසින් අයිතිකරු සමඟ එකඟවීමකට එළඹීම නිත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ එකඟ වීමක් අනුව නගර සභාවක් විසින් සන්තකය ලබා ගත් ඉඩමක්, එහි යම් විධිමත් පැවැත්මක් නොමැති ව, සභාව වෙත සතු වන අතර, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ එකඟවීමක් මත, කලින් යථා පාරක භූමියෙන් කොටසක් හෝ හුවමාරුවක් වශයෙන් දුන් යම් ඉඩමක් සන්තකයට ගැනීමට සහාය වූයේ යම් තැනැත්තකුට ඉඩ දුන් බවට දිසාපතිවරයා හෝ සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් නිකුත් කරන ලද සහතිකයක් සමඟ වූ එකී භූමිය හෝ ඉඩම පිළිබඳ මැනුම් පිලිවර, එකී භූමිය හෝ ඉඩම විෂයෙහි ඒ තැනැත්තාට ඇති අයිතිවාසිකමට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි වන්නේ ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවීමට නියමිත වන්දිය පිළිබඳ ව නගර සභාව විසින් යම් ඉඩමක අයිතිකරු සමඟ එකඟ වීමකට එළඹිය නොහැකි අවස්ථාවක දී හෝ ඒ අයිතිකරු සොයා ගත නොහැකි අවස්ථාවක දී-හෝ යම් ඉඩමක අයිතිකරු සමඟ යම් එකඟ වීමකට එළඹීම ප්‍රසූයෝවර නොවේ යැයි සභාව විසින් සලකනු ලබන

අවස්ථාවක දී, 42 වන වගන්තියෙන් නියමිත ආආරයට ඒ ඉඩමේ සන්තකය ලබා ගැනීමට සහ අයිතිකරුවා වන්දි ගෙවීමට ක්‍රියා කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ සෑම එකඟවීමක් ම ලිය විල්ලකින් විය යුතු ය. එහෙත්, වංචා වැළැක්වීමේ ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය, එකී යම් එකඟවීමකට හෝ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද යම් සහතිකයකට, අදාළ නොවන්නේ ය.

52. යම් මංමාවතක් හැරවීම, විපථ කිරීම, පළල් කිරීම විවෘත කිරීම, විශාල කිරීම හෝ වැඩි දියුණු කිරීම සම්බන්ධයෙන් යම් තැනැත්තකුගේ ඉඩමක සන්තකය මහජන ප්‍රයෝජනය සඳහා ලබා ගැනීමට යම් නගර සභාවකට අවශ්‍ය වී, ඉඩම ඒ කාර්යය සඳහා සභාවට නැගී තිබීමට ඒ සඳහා වූ වන්දිවලට ඇති සියලු හිමිකම් පෑම් අත්හැරීමටත් ඒ ඉඩමේ අයිතිකරු බවට හිමිකම් පාත තැනැත්තා කැමති වන්නේ නම්, ඒ බවට සහායකරවියා ඉදිරිපිට දී හෝ තනි කාර්ය සහායකරවියා විසින් ලියවිල්ලකින් බලය පවරන ලද තැනැත්තකු ඉදිරිපිට දී පළමු හි තැනැත්තා විසින් අත්සන් කරන ලද ලියවිල්ලකින් වූ වාර්තාවක් ඉඩම සභාව වෙත සතු වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වන්නේ ය. ප්‍රසිද්ධ නොකාර්යවරයකු විසින් සහ සාක්ෂිකරුවන් විසින් සහතික කිරීම පිළිබඳව, වංචා වැළැක්වීමේ ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තියේ නියමයන්ට අනුකූල නොවීමේ හේතුව නිසා ම පමණක් එකී කිසි ම වාර්තාවක් අවලංගු වූ ලෙස හෝ නීතිය අනුව බලරහිත වූ ලෙස හෝ නොසැලකිය යුතු ය.

මංමාවත් විපථ කිරීම හෝ විශාල කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම හැරී තිබීම.

53. නගර සභාවක් වෙත සතු වූ යම් විවිධයක් හෝ වෙනත් මං මාවතක් හෝ යම් විවිධයක් හෝ වෙනත් මංමාවතක කොටසක්, විවිධයක් හෝ මංමාවතක් ලෙස භාවිතා කිරීම නතර වූ කවර හෝ විවිධය, අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමතය ඇතිව සභාව විසින් එකී විවිධය හෝ වෙනත් මංමාවත හෝ එහි කොටස විනිශ්චිත හෝ බදු දීම හෝ ප්‍රවෘත්ති කිරීම කරනු ලැබිය හැකිය.

අත්හැර දමන ලද විවිධයකට කිරීමේ බලය.

54. යම් අලුත් විවිධයක් හෝ මංමාවතක් සලකුණු කිරීමේ දී හෝ තැනීමේ දී හෝ යම් විවිධයක් හෝ මංමාවතක් හැරවීමේ දී, විපථ කිරීමේ දී, පළල් කිරීමේ දී, විවෘත කිරීමේ දී, විශාල කිරීමේ දී හෝ අන්‍යාකාරයකින් වැඩි දියුණු කිරීමේ දී එහි රථ මාර්ගවල සහ අඩි පාරවල්වල කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම්වලට අතිරේකව එකී විවිධය හෝ මංමාවත සකස් වීමට අවශ්‍ය නිවාස සහ ගොඩනැගිලි සඳහා වුවමනා ඉඩම් ද නගර සභාවක් විසින් මිල දී ගත හැකි අතර, එම ඉඩම් 36 වන වගන්තියේ (1) වන උපවගන්තියේ (ඉ) ඡේදයේ විධිවිධානවලට යටත්ව සහ එම ඉඩම්වල ඉදිකළ යුතු නිවාසවල හෝ ගොඩනැගිලිවල වර්ගය සහ ආකාරය පිළිබඳව සභාව විසින් සුදුසු

ගොඩනැගිලි තැනීමට කාර්ය සඳහා අලුත් වීම් වලට යා වූ ඉඩම ගැනීමේ බලය.

යැයි අදහස් කරනු ලබන නියමයන්ට සහ කොන්දේසිවලට යටත් ව ද, විකිණීම, බදුදීම හෝ වෙනත් ආකාරයකින් බැහැර කිරීම ද කළ හැකිය.

නගර සභාවක වෙනස් බලතල.

55. යම් නගරයක නගර සභාවක් වෙත පැවරී ඇති වෙනත් බලතලවලට හානියක් නොමැතිව, එම නගර සභාව විසින් පහත සඳහන් ක්‍රියා අතුරින් කිසිවක් කිරීම නිත්‍යනුකූල වන්නේ ය :-

(1) විවිධවලට ජලය සැපයීම ;

(2) යම් විවිධයක හෝ මංමාවතක ප්‍රසර්පණ හෝ බාධක සිදුවී ඇති විටෙක එයින් එම විවිධය හෝ මංමාවත නිදහස් කිරීම. එහෙත් මේ සඳහා යම් ක්‍රියා මාර්ගයක් ගැනීමේ දී ඒ ප්‍රසර්පණවලට හෝ බාධකවලට වගකිවයුතු තැනැත්තා කවරකු දැයි අභාවි ඇත සිටින අවස්ථාවක, ඒ ක්‍රියා මාර්ගය ගත යුතු වන්නේ ඒ තැනැත්තාට දැන්වීමක් කිරීමෙන් පසුව සහ නිසි උද්යෝගයෙන් කටයුතු කිරීම හෝ දැන්වීමේ සඳහන් කාල පරිච්ඡේදය ඇතුළත ඒ බාධක හෝ ප්‍රසර්පණ ඉවත්කිරීම හෝ ඒ තැනැත්තා විසින් පැහැර හැර ඇති විටක පමණය ;

[1975 අංක 4 § 4.]

(3) විවිධ නාම සහ යම් පොද්ගලික දේපලක පිහිටි කිව්වසවල හෝ ගෙවල්වල අංක ඇදීම ;

(4) පාළු ගෙවල් බසා තැබීම සහ ආරක්ෂා කිරීම ;

(5) මෙහි (2) වන සහ (4) වන ඡේද යටතේ කරන ලද යම් ක්‍රියාවක් සඳහා ගිය වියදම, එකී ක්‍රියාව අවශ්‍ය වූයේ යම් තැනැත්තකුගේ ක්‍රියාවක් හෝ අතපසු කිරීමක් නිසා ද ඒ තැනැත්තාගේ මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබූ ඇති ආකාරයට අය කරගැනීම.

විවිධ නාම කිරීම. [1975 අංක 4 § 4.]

55අ. අමාත්‍යවරයා විසින්, සිය මෙහෙසීමෙන් ම හෝ නගර සභාවක් විසින් කරනු ලැබූ ඉල්ලීමක් පිට, යම් විවිධයක් හැඳින්විය යුතු නාමය තීරණය කළ යුතු අතර, යම් විටක යම් විවිධයක නාමය වෙනස් කිරීම ද ඒ ආකාරයෙන් ම කළ යුතුය.

පොද්ගලික දේපල අයිතිකරුවන්ගේ යහපත සඳහා පාරවල්.

56. යම් නගරයක් ඇතුළත පිහිටි යම් චිත්තක හෝ යම් කාර්මික ව්‍යාපාරයක හෝ ඊට වැඩි ආණනක අයිතිකරු විසින් හෝ අයිතිකරුවන් විසින් ඉල්ලීමක් කරනු ලැබුවා වූ ද එසේ කරන ලද ඉල්ලීමක් මත මිස ඒ ප්‍රදේශය තුළ පාරක් ඉදි කිරීම හෝ පවත්වාගෙන යාම ජනතා අවශ්‍යතා අනුව සලකා බලන විට සාධාරණ නොවේ ය යන්න ඒ නගරයේ නගර සභාවේ මතය වන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ පාර ඉදි කිරීම හෝ පවත්වාගෙන යාම ඔවුන්ගේ දැරීමට සිදුවන වියදම උදෙසා සභාව විසින් අනුමත කරනු ලබන දායක මුදලක් ගෙවීමට යටත්ව ද සුදුසු සාධන පත්‍රයක්

මගින් එකී පාර පොදු පාරක් ලෙස සංස්ථාපනය කරනු ලැබිය යුතු බවට සහ සභාව වෙත සතු කරනු ලැබිය යුතු බවට වූ කොන්දේසියකට යටත්ව ද අදාළ වන්නේ හෝ වතුමල හෝ ව්‍යාපාරයේ හෝ ව්‍යාපාරවල ප්‍රයෝජනයට පාරක් ඉදි කිරීම හෝ පවත්වාගෙන යාම සඳහා වූ ගිවිසුමක් සභාව විසින් එකී අයිතීකරු හෝ අයිතීකරුවන් සමඟ ඇති කර ගත හැකිය. තවද එසේ ගිවිසගන්නා ලද සියලු ම දායක මුදල්, ප්‍රයෝජන සැලසුනු ඉඩම් සඳහා නියම කරන ලද විශේෂ වරිපනම් බදු ලෙස සැලකිය යුතු අතර, ඒවා මේ පනත යටතේ පනවන ලද වරිපනම් බදු අයකර ගන්නා ආකාරයෙන්ම අයකරගත හැකි අතර වරිපනම් බදු සම්බන්ධයෙන් මේ පනතේ ඇති සියලු විධිවිධාන ඒවාට අදාළ වන්නේය.

57. නගර සභාවක් විසින් හෝ එකට සම්බන්ධ වූ නගර සභා දෙකක් හෝ වැඩි ගණනක් විසින් හෝ මහ නගර සභාවක් සමඟ සම්බන්ධ වූ යම් නගර සභාවක් හෝ නගර සභා විසින්, අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතය ද ඇතිව, ස්වකීය නිලධාරීන් ලවා ඒ සභාවේ හෝ සභාවල පරිපාලන සීමාවන් ඇතුළත ට්‍රැම් රථ මාර්ගයක් හෝ ට්‍රැම් රථ මාර්ග ඉදි කිරීම, නඩත්තු කිරීම සහ පාවිච්චි කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

ට්‍රැම් රථ මාර්ග ඉදි කිරීමට සහ නඩත්තු කිරීමට ඇති බලය.

58. නගර සභාවක් විසින් හෝ එකට සම්බන්ධ වූ නගර සභා දෙකක් හෝ වැඩි ගණනක් විසින් හෝ මහ නගර සභාවක් සමඟ සම්බන්ධ වූ යම් නගර සභාවක් හෝ නගර සභා විසින්, අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතය ඇතිව, ඒ සභාවේ හෝ සභාවල පරිපාලන සීමා ඇතුළත ට්‍රැම් රථ මාර්ගයක් හෝ ට්‍රැම් රථ මාර්ග ඉදි කිරීමට, නඩත්තු කිරීමට සහ පාවිච්චි කිරීමට යම් ආරම්භකයකුට හෝ ආරම්භකයන්ට අයිතිවාසිකම දීමේ කාර්යය සඳහා, එකී ආරම්භකයා හෝ ආරම්භකයන් සමඟ, මේ ආඥාපනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල නොවන ගිවිසුමකට එකී ගිවිසුමේ සඳහන් ප්‍රතිශ්ඨාව සඳහා වූ නියමයන් උඩ ද එහි සඳහන් කොන්දේසිවලට යටත්ව ද එහි ම සඳහන් ආකාරයෙන් ද එළඹිය හැකි ය.

ට්‍රැම් රථ මාර්ග ඉදි කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් වන ආරම්භකයන් සමඟ ගිවිසුම.

59. නගර සභාවක් විසින්, වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියකින් තන් කාර්යය සඳහා පනවනු ලැබිය හැකි තහනම් කිරීම්වලට සහ සීමා කිරීම්වලට යටත්ව ද ඉන් යම් ප්‍රධාන මංගාමකකට බල පෑමක් සිදු විය හැකි ප්‍රමාණයකට ද මංගාමන් යන විෂය භාගව සිටින අමාත්‍ය වරයාගේ අනුමතයට යටත්ව ද නගර සභාව සහ එහි නිලධාරීන් විසින් හෝ නොඑසේ නම් හි වන වගන්තියෙන් නියම කර ඇති ආකාරයෙන් යම් ආරම්භකයකු විසින් හෝ ආරම්භකයන් විසින්, සභාවේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත යම් ප්‍රදේශයක පදිංචිකරුවන්ට සේවය කිරීම සඳහා ට්‍රැම් රථ මාර්ගයක් නොවන යම් ආකාරයක පොදු ගමනාගමන රථ මාර්ගයක් සංවිධානය කොට නඩත්තු කරනු ලැබිය හැකි ය.

පොදු ගමනාගමන රථ මාර්ග.

දිරාපත් වූ සහ අන්තරායදායක තත්ත්වයක තිබෙන ගෙවල්.

60. යම් නගරයක යම් විවිධකට හෝ මංමාවතකට යා වූ යම් ගෙයක්, ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරවුවක් හෝ ඊට සවි කර ඇති යම් කිසිවක්, අන්තරායදායක වුව ද නොවුව ද, දිරාපත් තත්ත්වයක පවතින බව හෝ කඩා වැටීමට ඉඩ ඇති බව ඒ නගරයේ නගර සභාව සලකන්නේ නම්, අවශ්‍ය යැයි පෙනී ගියහොත් එම විවිධ හෝ මංමාවත ප්‍රයෝජනයට ගන්නා තැනැත්තන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා නිසි රැකුම් වැටක්, හෝ වැටක්, සභාව විසින් වහාම ඉදි කරදිය යුතු අතර, ඒ නෙය, ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය, දොරවුව හෝ එහි සවි කර ඇති දෙය පවතින තත්ත්වය අනුව අවශ්‍ය වන පරිදි, වහාම කඩා දමන ලෙස හෝ රැකවරණය කරන ලෙස හෝ අලුත්වැඩියා කරන ලෙස අයිතිකරු වෙත හෝ පදිංචිකරු වෙත ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් භාරදීමට සැලැස්විය යුතු ය.

දැන්වීමේ අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හැරීම.

61. 60 වන වගන්තිය යටතේ නගර සභාවක් විසින් හෝ නගර සභාවක් වෙනුවෙන් හෝ දැන්වීමක් භාර දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තා ඒය භාර දෙනු ලැබූ දින සිට දවස් තුනක් ඇතුළත ඒ දැන්වීමට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම ආරම්භ නොකළහොත් හෝ නිසි අනුප්‍රේෂණයක් වැඩ පරිසමාප්ත නොකළහොත්, සම්පූර්ණ වැඩය හෝ ඒ වැඩයෙන් කිරීමට අවශ්‍ය යැයි සභාව අදහස් කරන තරම් කොටස හෝ සභාව විසින් තීරණය වූ භූමි අතර සභාව විසින් දරන ලද සියලු විෂයදම් ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු ය. තව ද ඒ විෂයදම් ගෙවීම පැහැර හැරියහොත් මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයට එය අය තරගත වැඩි වන්නේය.

දිරාපත් වූ ගෙවල්වල ද්‍රව්‍ය විකිණීම.

62. 61 වන වගන්තිය යටතේ යම් නගර සභාවක් විසින් යම් ගෙයක්, ගොඩනැගිල්ලක් හෝ තාප්පයක් හෝ ඉන් යම් කොටසක් කඩා දමනු ලැබුවහොත්, එහි ද්‍රව්‍ය හෝ කඩා දමනු ලැබූ තාක් ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ඒ සභාව විසින් විකිණිය හැකි අතර, එයින් ලැබෙන මුදල දරන ලද විෂයදම් පියවීමට යෙදවිය හැකි ය. තවද ඒ විකිණීමෙන් ලැබෙන යම් අතිරික්තයක් වුවහොත් එය ඒ ගෙය, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ තාප්පයේ අයිතිකරු විසින් ඉල්ලා සිටි විට ඔහුට ගෙවිය යුතුය:

එසේ වුව ද, එලෙස ඉල්ලීමක් කිරීමට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් මාස දොළහක් ඇතුළත ඒ අතිරික්තය සඳහා ඉල්ලීමක් කරනු නොලැබූ විටක, ඒ අතිරික්තය ප්‍රාදේශීය අරමුදලේ බැරට ගෙවීමට සෑම විට ම සභාවට නිදහස ඇති අතර, එසේ ඉල්ලා නොදිවිනු ලැබූ අතිරික්තය ගෙවීමට හෝ ඒ සඳහා හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් වගඋත්තර කීමට ඇති බැඳීමෙන් ද සභාව නිදහස් වන්නේ ය;

එසේ ම තව දුරටත්, ඉහත සඳහන් කාර්යයන් සඳහා එකී ද්‍රව්‍ය සභාව විසින් විකුණනු ලැබ තිබිය හැකි වුව ද, සම්පූර්ණ විෂයදම් ගෙවීමට බල කිරීම සඳහා මේ පනතින් සභාවට දී ඇති පුතිකර්ම ම, එකී විකිණීමෙන් ලත් මුදල යෙදීමෙන් පසුවත් ගෙවීමට ඉතිරි වී ඇති යම් විෂයදම් ගෙවන ලෙස බල කිරීම සඳහා ද සභාවට හිමිය යුතු ය.

මංචාවන් නඩත්තු කිරීම සහ අලුත් වැඩියා කිරීම

63. යම් නගරයක නගර සභාවක නිසි නිලධාරියා විසින් ද ඔහු විසින් හෝ ඔහු යටතේ සේවයෙහි නියුක්ත කොට ඇති සේවකයන්, වැඩකරුවන් සහ කම්කරුවන් විසින් ද සියලු කල්හි අවශ්‍ය සහ හුදු සියලු රථ, කරත්ත, සතුන් සහ වෙනත් සියලු දේ සමඟ ඒ නගරය තුළ ඇති හෝ යෝජිත යම් මංචාවකට හෝ ඒ අසල ඇති යම් ඉඩමකට ඇතුළු වීම සහ එහි දී එකී යම් මංචාවකට අනුරේඛනය කිරීමේ, ලැබීමේ, සෑදීමේ, නිර්මාණය කිරීමේ, විවෘත කිරීමේ, වෙනස් කිරීමේ, හැරවීමේ, අලුත් වැඩියා කිරීමේ, ශුද්ධ කිරීමේ, වැඩි දියුණු කිරීමේ හෝ ඊට වැටකු බැඳීමේ කාර්යය සඳහා හෝ එහි ඇති හෝ ඊට යම් අන්දමකින් සම්බන්ධ පාලමක්, වැටකු, කාණුවක්, වේල්ලක් හෝ අගලක් ඉදි කිරීම, නැතිම, අලුත් වැඩියා කිරීම, ශුද්ධ කිරීම හෝ වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා හෝ මේ ආඥා පනතේ විධිවිධාන යටතේ යම් ක්‍රියාවක්, කරුණක් හෝ දෙයක් ඉටු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු ක්‍රියා, කරුණු සහ දේවල්, වෙන් වෙන් වී කිරීම සහ ඉටු කිරීම කිත්තානුකූල වූකින් ය.

මංචාවක් අලුත් වැඩියා කිරීම ආදිය සඳහා නිසි නිලධාරියන්ට ඉඩම්වලට ඇතුළු වීමට බලය පවරා ඇති බව.

64. යම් නගරයක නගර සභාවක නිසි නිලධාරියා විසින් ද ඔහු විසින් ඔහු යටතේ සේවයෙහි නියුක්ත කොට ඇති සේවකයන්, වැඩකරුවන් සහ කම්කරුවන් විසින් ද සියලු සාධාරණ මේලාවක් තුළ දී අවශ්‍ය සහ හුදු සියලු රථ, සතුන් සහ වෙනත් සියළු දේ යුගෙන් ඒ නගරය තුළ ඇති හෝ යෝජිත යම් මංචාවකට අනුරේඛනය කිරීමේ, ලැබීමේ, සෑදීමේ, නිර්මාණය කිරීමේ, විවෘත කිරීමේ, වෙනස් කිරීමේ, හැරවීමේ, අලුත් වැඩියා කිරීමේ, ශුද්ධ කිරීමේ, වැඩි දියුණු කිරීමේ හෝ ඊට වැටකු බැඳීමේ කාර්යය සඳහා හෝ අනුරේඛනය කිරීම, ලැබීම, සෑදීම, නිර්මාණය කිරීම, විවෘත කිරීම, වෙනස් කිරීම, හැරවීම, අලුත් වැඩියා කිරීම, ශුද්ධ කිරීම, වැඩි දියුණු කිරීම හෝ ඊට වැටකු බැඳීම සම්බන්ධයෙන් යම් ආකාරයකින් සහාය වීම සඳහා හෝ; එහි ඇති හෝ ඊට යම් අන්දමකින් සම්බන්ධ යම් පාලමක්, වැටකු, කාණුවක්, වේල්ලක් හෝ අගලක් ගොඩනැගීමේ, අලුත් වැඩියා කිරීමේ, ශුද්ධ කිරීමේ හෝ වැඩි දියුණු කිරීමේ කාර්යය සඳහා හෝ; ඉහත සඳහන් ප්‍රකාර වූ යම් නිලධාරියකුගේ හෝ ඔහු යටතේ සේවයේ නියුක්ත කොට ඇති යම් වැඩකරුවන්ගේ, සතුන්ගේ, රථවල, කරත්තවල, තැනැත්තන්ගේ හෝ දේවල්වල ප්‍රයෝජනය සඳහා එකී යම් මංචාවකට හෝ ඒ අසල අවශ්‍ය වන්නා වූ කවර අන්දමක යෝජනා කිරීමක් නිවාස නැතහොත් ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම හෝ අලුත් වැඩියා කිරීම සඳහා, එබඳු යම් මංචාවකට යා වූ හෝ ඒ අසල ඇති යම් ඉඩමක් තුළින් හෝ ඉඩමකින් විතර, දැව දඩු, කැපු අතු, ගල්, බොරළු, මැටි හෝ වෙනත් කවර හෝ ද්‍රව්‍යයක සෙවීම, හැරීම, කැපීම, ගැනීම සහ ඉවත දැමීම යම් ද යම් තැනැත්තකුගේ ඉඩමක් මැදින්, එය ඉවත දෙන යම් නිත්‍යානුකූල වන අතර එකී කටයුතු කිරීමේ දී එවැනි තැනැත්තකු අසල අන්දමින් ඇතුළු වන්නකු ලෙස සලකනු නොලැබිය යුතු ය:

ඉවාද ඇතිව ඇති බව.

එසේ වුව ද, ඒ ආසන්නයේ ඇති මුඩු බිම්වලින් හෝ පොදු හෝ අත්හළ භුමිවලින් සැහෙන තරම් දුරට පහසුවෙන් ලබා ගත නොහැකි නම් මිස, ගෙවීදුලකින්, ගෙයකට පුවේශ වන මාර්ගයකින්, තැන් බිස්සකින් හෝ කොටු කර ඇති යම් වත්තකින්. වැවිල්ලකින්, කුඹුරකින් හෝ කැලයකින් හෝ ඒ මග, එහි අයිතිකරුගේ කැමැත්ත නොමැති ව, එබඳු දුරට හැරීම, කැපීම හෝ ඉවතට ගෙන යාම නොකළ යුතු අතර එසේ ඒ දුරට මුලින් සඳහන් කළ මුඩු බිම් වලින් හෝ අත්හළ භුමිවලින් පහසුවෙන් ලබා ගත හැකි අවස්ථා වක ඒ දුරට යම් ප්‍රමාණයක් ලබා ගත හැකි ය ;

එසේ ද වුවත්, එසේ ලබා ගත් සියලු දුරට සඳහා සහ ඒ දුරට ලබා ගැනීමෙන් සහ ඉවතට ගෙන යාමෙන් සිදු වූ අලාභය සඳහා ද එහි අයිතිකරුට සැහෙන වන්දි ගෙවිය යුතු ය ;

එසේ ම තව දුරටත්, එකී දුරට කිසිවක් ලබා ගත් යම් ගල් වලක් හෝ වලක්, එය යම් තැනැත්තකුට හෝ සතකුට අන්තරායදායක නොවන පරිදි, ඒ නිලධරයා විසින් ගරාදී වලින් වට කිරීම හෝ වැටක් බැඳ වෙන් කිරීම කරනු ලැබිය යුතු ය.

ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමට සහ ගොඩනැගිලි සතුන් තබා ගැනීමට ඇති බලය.

65. යම් නගරයක් තුළ ඇති හෝ යෝජිත යම් මංමාවතක් අනු රේඛනය කරන, මනින, සාදන, නිර්මාණය කරන, විවෘත කරන, වෙනස් කරන, හරවන, අලුත්වැඩියා කරන, ඉද්බි කරන හෝ වැඩි දියුණු කරන අවස්ථාවක හෝ එහි ඇති හෝ ඊට යම් අන්දමකින් සම්බන්ධ යම් පාලකයෙක්, වැටක්, කාණුවක්, වේල්ලක් හෝ අගලක් ගොඩනගන, කණින, අලුත්වැඩියා කරන, ඉද්බි කරන හෝ වැඩි දියුණු කරන අවස්ථාවක ඒ නගරයේ නගර සභාවේ නිසි නිලධරයා විසින්—

(අ) වැඩය කර ගෙන යන අතරතුර, ඒ නිලධරයාගේ වාසය පිණිස හෝ ඔහු විසින් සේවයෙහි නිරත තොට ඇති සේවකයන්ගේ, වැඩකරුවන්ගේ, කම්කරුවන්ගේ, සතුන්ගේ වාසය පිණිස හෝ ඊට හෝ වෙනත් දේවල් තැබීම පිණිස ඊට යාමට හෝ ඒ අසල ඇති යම් වත්තක තාවකාලික ගොඩනැගිලි සෑදීම සහ ඉදි කිරීම ; සහ

(ආ) ඔහු විසින් සේවයෙහි නිරත කොට ගනු ලබන එබඳු සියලුම සතුන්, ඊට යාමට හෝ ඒ අසල ඇති ඉඩම්වල නිසි ලෙස දිගේලි කිරීම සහ ගාල් කිරීමක් අවශ්‍ය තරම් කල් ඒ සතුන් එසේ දිගේලි කර හෝ ගාල් කර තබා ගැනීමක්

නිත්‍යනුකූල වන්නේ ය :

එසේ වුව ද, යම් වගා කළ ඉඩමක් හෝ යාබදව, ඒ ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමේ හෝ සතුන් බැඳ තැබීමේ කාර්යය සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි මුඩු බිම් හෝ පොදු හෝ අත්හළ භුමි හෝ ඇති අවස්ථාවක, එබඳු ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීම හෝ එබඳු යම් සතකු තැබීම නොකළ යුතු ය ;

එසේ ම තව දුරටත්, ඉඩමකට යම් අලාභයක් සිදු වූ සෑම අවස්ථා වක දීම එහි අයිතිකරුට සාධාරණ වන්දි ගෙවිය යුතු ය.

66. යම් නගරයක් ඇතුළත ඇති හෝ යෝජිත යම් මංමාවතක් අනුරේඛනය කිරීමෙහි, කැනීමෙහි, සෑදීමෙහි, නිර්මාණය කිරීමෙහි, විවෘත කිරීමෙහි, වෙනස් කිරීමෙහි, හැරවීමෙහි, අලුත් වැඩියා කිරීමෙහි, ශුද්ධ කිරීමෙහි හෝ වැඩි දියුණු කිරීමෙහි ලා හෝ එහි ඇති හෝ ඊට යම් ලෙසකින් සම්බන්ධ යම් පාලමක්, වැටක්, කාණුවක්, වේල්ලක් හෝ අගලක් සෑදීමෙහි, කැණීමෙහි, අලුත් වැඩියා කිරීමෙහි, ශුද්ධ කිරීමෙහි හෝ වැඩිදියුණු කිරීමෙහි ලා, එබඳු යම් කාර්මික හෝ සේවකයකින් ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය වන පස්, කුණු කසල හෝ ද්‍රව්‍ය ඒ නගරයේ නගර සභාවේ නිසි නිලධාරියා විසින් ඒ මංමාවතකට යාමට හෝ ඒ අසල ඇති ඉඩම් කිසිවකට විසි කිරීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය :

යාබද ඉඩමටලට කුණු විසි කිරීමට ඇති බලය.

එසේ වුව ද, ඒ නිසි නිලධාරියා විසින් එකී යම් ඉඩමකට විසි කරන ලද පස්, කුණු කසල හෝ ද්‍රව්‍ය සියල්ල ඔහු විසින් සාධාරණ කාලයක් තුළ දී ඒ ඉඩමෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

67. යම් නගරයක ඇති හෝ යෝජිත යම් මංමාවතක යම් කාර්යයක් හෝ ඊට යම් ලෙසකින් සම්බන්ධ කාර්යයක් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන කල්හි ඒ නගරයේ නගර සභාවේ නිසි නිලධාරියා විසින් ඒ පාරට යාමට හෝ ඒ අසල ඇති භූමි මැදින් තාවකාලික පාරක් සෑදීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය :

තාවකාලික පාරක් සෑදීමට ඇති බලය.

එසේ වුව ද, යම් ගොඩනැගිල්ලක් පිහිටා ඇති යම් භූමියක් උසින් හෝ කොටු කොට ඇති වන්නක් හෝ මිදුලක් උසින් එබඳු පාරක් නොසෑදිය යුතු ය.

68. යම් නගරයක නගර සභාවක නිසි නිලධාරියා විසින්, ඒ නගරය තුළ යම් මංමාවතක වැවෙන හෝ ඊට පාත් වී ඇති හෝ ඊට බාධකව ඇති සියලුම ගස්, පඳුරු හෝ අකුල් සහ ගස්වල සියලු කොළ හෝ අතු හෝ මුල් කපා ඉවත් කිරීම ද යාබද හෝ ඒ අසල පිහිටි යම් ඉඩමක් මත ඒවා දැමීමද, ඒ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි තැනැත්තන්, සතුන් සහ උපකරණ ගෙන යම් ඉඩමකට හෝ ස්ථානයකට ඇතුළු වී, එහි දී ඒ ගස්, පඳුරු, අකුල්, කොළ, අතු හෝ මුල් කැපීම, සිඳීම හෝ ඉවත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සියලු දේ කිරීම ද නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය :

ගස් කැපීමට ඇති බලය.

එසේ වුව ද, ඒ නිසි නිලධාරියා විසින් එකී යම් ඉඩමක් මත දමන ලද සියලු ගස්, පඳුරු හෝ අකුල් ද ගස්වල සියලු කොළ, අතු හෝ මුල් ද ඔහු විසින් සාධාරණ කාලයක් තුළ දී ඒ ඉඩමෙන් ඉවත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

69. යම් නගරයක නගර සභාවක නිසි නිලධාරියා විසින් අවශ්‍ය යැයි ඔහුට පෙනී යන කවර විටක වුව ද, ඒ නගරය තුළ ඇති යම් මංමාවතක පසෙකින් ඇති වැටවල්, බඩවැටි, අගල්, කාණු හෝ ඉවුරු ඉදිකිරීම හෝ සෑදීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය. තව ද ඒ වැට වල්වලට, බඩවැටිවලට, අගල්වලට, කාණුවලට හෝ ඉවුරුවලට

වැටවල් ඉදි කිරීමට ඇති බලය.

යාබද ව ඇති එක් එක් ඉඩමක අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු විසින් ඒවා මනා හා ප්‍රමාණවත් අලුත් වැඩියාවෙන් සහ තත්ත්වයෙන් තබා ගත යුතු අතර ඒවා එසේ මනා හා ප්‍රමාණවත් අලුත් වැඩියාවෙන් සහ තත්ත්වයෙන් තබා ගන්නා ලෙස එකී අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුට මෙයින් නියම කරනු ලැබේ.

අගල් ආදිය කපා විවෘත ව තබා ගැනීමට සහ ප්‍රධාන නල ආදිය යෙදීමට ඇති බලය.

70. යම් නගරයක් තුළ ඇති යම් මංමාවතක් ඔස්සේ තිබෙන සියලු අගල්, ඇලි, කාණු හෝ දිය ඇලවල් තැනීමට, සෝදා හැරීමට, ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීමට සහ විවෘත කර තැබීමට සහ යම් මංමාවතක් හෝ යෝජිත මංමාවතක් ආරක්ෂා කිරීම, සංරක්ෂණය කිරීම, දියුණු කිරීම, අලුත් වැඩියා කිරීම හෝ ගොඩනැගීම සඳහා අවශ්‍ය යැයි ඒ නගරයේ නගර සභාවේ නිසි නිලධරයා විසින් සලකනු ලබන, ඒ කාණු, දිය ඇලවල්, ප්‍රධාන නල, උමං, පිඬුලි කට්ටි හෝ පාලම්, ඒ මංමාවතට හෝ යෝජිත මංමාවතට යාව හෝ ඒ අසල ඇති යම් ඉඩම් හෝ භූමි තුළ හෝ ඒ මැදින් තැනීමට හෝ යෙදීමට ද ඒ නිසි නිලධරයාට බලය තිබිය යුතු ය.

අගල් ආදිය කැඩීමට ඇති බලය.

71. යම් නගරයක් තුළ වූ යම් පාරක් මත යම් ගල් ගොඩක් හෝ බොරලු ගොඩක් හෝ යම් ලී කොටසක් හෝ වෙනත් කවර හෝ ද්‍රව්‍යයක් හෝ දෙයක් තැබීමට සහ එම පාර අලුත් වැඩියා කරන කාලය තුළත් අලුත් වැඩියා කිරීම ආරම්භ කිරීමට පෙර සහ අලුත් වැඩියා කිරීම් නිම කිරීමෙන් පසුවත් එම අලුත් වැඩියා කිරීම් පහසු කිරීම සඳහා හෝ ලතදී අලුත් වැඩියා කරන ලද පාරට අලාභ හානි වැළැක්වීම සඳහා හෝ අවශ්‍ය තරම් කාලයක් ඒ ද්‍රව්‍ය එහි තිබෙන්නට හැරීමටත් ඒ නගරයේ නගර සභාවේ නිසි නිලධරයාට බලය ඇති නමුත් ඒ විවිධ ඔස්සේ ගමන් කරන තැනැත්තන්ට අනතුරක් හෝ පිඬුවක් සිදුවීම වැළැක්වීම සඳහා යෝග්‍ය වූත් සාධාරණ වූත් පූර්වාරක්ෂක විධිවිධාන මනු විසින් සැලැස්විය යුතු ය.

මංමාවත් ඔස්සේ ගොඩනැගිලි ආදිය ඉදි කිරීම

මංමාවත් ඔස්සේ යෝජිත ගොඩනැගිලි පිළිබඳ දැන්වීම.

72. (1) යම් නගරයක නගර සභාවට එක් ලිත් මාසයකට කලින් දැන්වීමක් නොදී යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ නගරය ඇතුළත යම් මංමාවතක් ඔස්සේ යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක්, දොරටුවක් හෝ වැටක් ඉදි කිරීම ආරම්භ කිරීම හෝ එකී යම් ගොඩ නැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක්, දොරටුවක් හෝ වැටක් ඉදිකිරීම ආරම්භ කිරීමේ හෝ එය අලුත් වැඩියා කිරීමේ කාර්යය සඳහා එකී යම් මංමාවතක් මත යම් තාවකාලික වැටක් හෝ කොටුවක් ඉදි කිරීම නීත්‍යානුකූල නොවිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙන් නියමිත දැන්වීම දීම නොසලකා හරින හෝ එම දැන්වීම නොකොට ඉදි කරන ලද යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක්, දොරටුවක් හෝ වැටක් ඉවත් කරන ලෙස මේ උපවගන්තිය යටතේ නගර සභාව විසින් ඉල්ලා සිටිනු ලද විටක එසේ කිරීම නොසලකා හරින යම් තැනැත්තකු රුපියල් පන්

සියයකට නොවැඩි දඩයකින් සහ ඉහත සඳහන් පරිදි ඒ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය, දොරටුව හෝ වැට ඉවත් කරන ලෙස ඔහුට නියම කිරීමෙන් පසුව එය එසේ කිරීමට ඔහු විසින් ඉඩසටින ලද හෝ අවසර දෙන ලද එක් එක් දවසට රුපියල් දෙසියයකට නොවැඩි වැඩිපුර දඩයකින් ද දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය

[1984 අංක 48 §6.]

[1984 අංක 48 §6.]

(3) (1) වන උපවගන්තියෙන් නියමිත දැන්වීම නොකොට ඉදි කිරීම ආරම්භ කරන ලද හෝ ඉදි කරන ලද යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක්, දොරටුවක්, වැටක් හෝ කොරටුවක් නගර සභාව විසින් ඉවත් කිරීම හෝ ඉවත් කරවීම සහ එලෙස ඉවත් කිරීමේ ගාස්තුව 84 වන වගන්තියේ සඳහන් ගාස්තු අය කර ගැනීම සඳහා ඉන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයෙන් අය කර ගැනීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය.

(4) එබඳු යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක්, දොරටුවක්, වැටක් හෝ කොරටුවක් සම්බන්ධයෙන් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දෙනු ලබන දැන්වීම පිළිබඳව යම් නගර සභාවක් විසින් කිසිදු ක්‍රියා මාර්ගයක් ගෙන නොතිබිය හැකි නමුදු, එබඳු ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක්, දොරටුවක්, වැටක් හෝ කොරටුවක් මංමාවත ප්‍රසර්පණය කිරීමක් ලෙස පසුව සොයාගනු ලැබූ විට එය ඉවත් කිරීම සඳහා ඒ නගර සභාවට මෙහි මින් මතු පිරි නමනු ලබන බලයට, මෙහි ඇතුළත් කිසිවකින් හානියක් නොවන බව සැලකිය යුතු ය.

73. (1) පොදු සේවය සඳහා යම් මංමාවතක යම් කොටසක් තාවකාලික ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා යථා පරිදි බලය ලත් යම් රජයේ නිලධාරියකු විසින් එය එලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීම 72 වන වගන්තියේ සඳහන් කිසිවකින් වළක්වන ලෙස හෝ යම් නගරයක වැසියන්ගේ නිවාස සහ වෙනත් ගොඩනැගිලි ගොඩනැගීම, කඩා දැමීම හෝ අලුත් වැඩියා කිරීම සම්බන්ධයෙන් යම් මංමාවතක් මත තාවකාලික වැටවල් සහ කොටු ඉදි කිරීම සඳහා හෝ නගරය ඇතුළත තාවකාලික සැරසීම් සඳහා නගරයේ වැසියන්ට—

තාවකාලික වැටවල් සහ කොටු ඉදි කිරීම.

- (අ) එක් කොටුවල දිග, පළල සහ උස;
- (ආ) මංමාවතක් ඔස්සේ රථ, කරත්ත හෝ බෝට්ටු යාම ඊම සඳහා තැබිය යුතු ඉඩ; සහ
- (ඇ) ඒ බලපත්‍රය ලබන තැනැත්තා විසින්, වැට හෝ කොටුව නියම වශයෙන් පිහිටි අන්දම හෝ ඉන් සිදු වී ඇති යම් බාධකයක් පැහැදිලිව දැක්වීමට ප්‍රමාණවත් ආලෝකයක් ඔහු විසින් වැට හෝ කොටුව නඩත්තු කරනු ලබන හෝ පවත්වා ගෙන යනු ලබන කාල සීමාව තුළ ඉර බැසීම සහ ඉර නැගීම අතරතුර දිනපතා ප්‍රදේශනය කිරීම

යන කරුණු සම්බන්ධ කොන්දේසි ඇතුළුව සභාව විසින් සුදුසු යැයි සලකිය හැකි නියමයන් සහ කොන්දේසි උඩ බල පත්‍රයක් දීමෙන් යම් නගරයක නගර සභාවක් වලක්වන ලෙස නොසැල කිය යුතු ය.

[1984 අංක 48-57.]

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද බලපත්‍ර යක් දරමින් ඒ බල පත්‍රයේ කොන්දේසිවලින් කිසිවක් උල්ලංඝනය කරන සෑම තැනැත්තකු සහ ඒ බල පත්‍රයේ කොන්දේසි වලින් නියම කර ඇති ප්‍රකාර තබා තිබෙන යම් ආලෝකයක් ඉවත් කරන හෝ නිවා දමන සෑම තැනැත්තකු රුපියල් සියයකට නො වැඩි දඩයකින් දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

පාරවල් පිස්සේ ගොඩනැගිලි සීමා.

74. (1) නිවාස සහ නගර සංවර්ධන ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන් ව තිබුණ ද, යම් තැනැත්තකු විසින්—

(අ) යම් නගරයක් ඇතුළත උච්ච වාහන ගමනාගමනය සඳහා පාවිච්චි කරන්නා වූ හෝ යෝජිත සහ නිවාස සහ නගර සංවර්ධන ආඥාපනතේ 19 වන වගන්තිය යටතේ පළලින් අඩි පනහකට වැඩි පාරක් සඳහා සලස්වනු ලබන විට ඊර්බා නියම කරනු නොලැබූ යම් පාරක මධ්‍යයේ සිට අඩි විසි පහක් වූ (මෙහි මින් මතු “ගොඩනැගිලි සීමාව” යනු වෙන් සඳහන් කරනු ලබන) සීමාවක් ඇතුළත යම් ගොඩ නැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් ඉදි කිරීම; හෝ

(ආ) නගරයේ නගර සභාව විසින් දෙන ලද බල පත්‍රයක බලය යටතේ හැර, එබඳු සීමාවක් ඇතුළත එබඳු යම් ගොඩ නැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් යලි ඉදි කිරීම හෝ යම් අතිරේක කොටසක් එකතු කිරීම

නීත්‍යානුකූල නොවිය යුතු ය :

එසේ වුව ද, සෑම විට ම, මේ උපවගන්තියේ ඇතුළත් කිසිවක්, නගර සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයෙහි දී පැවති යම් ගොඩනැගිල්ලක, මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක කරනු ලබන යම් අලුත් වැඩියා කිරීම්වලට හෝ—

(i) පසින් යෑම ඊම සඳහා පමණක් යෝජිත, පළලින් අඩි විස්ස කට නොඅඩු යම් විවිධයක් සම්බන්ධයෙන්; හෝ

(ii) කසල ශෝධනය සහ වසුරු බැහැර කිරීම යන කාර්යයන් හෝ වෙනත් විශේෂ සෞඛ්‍යාරක්ෂක කාර්යයක් සඳහා පමණක් යෝජිත, පළලින් අඩි දහයකට නො අඩු යම් පසුපස පවුමක හෝ වෙනත් සේවා මගක් සම්බන්ධ යෙන්, ඒ විවිධ, පවු මග හෝ ඒ නගර සභාව විසින් අනු මත කරනු ලැබ හෝ එහි මායිම් නියම කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක දී, අදාළ නොවිය යුතු ය.

මේ උපවගන්තියේ ඉහතින් දැක්වූ විධිවිධානවල කාර්යයන් සඳහා, “අලුත් වැඩියා කිරීම්” යන්නට යම් යලි ඉදි කිරීමේ හෝ යලි ගොඩනැගීමේ හෝ අතිරේක කොටසක් එකතු කිරීමේ වැඩක් ඇතුළත් වෙනැයි නොසැලකිය යුතු ය.

(2) සෑම නගර සභාවක් ම සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයෙන් පසු අවුරුදු තුනක් ඇතුළත හෝ යම් අවස්ථාවක දිලේෂ කරුණු අනුව අමාත්‍යවරයා විසින් ඉඩ දිය හැකි වැඩිපුර කාල සීමාවක් ඇතුළත—

- (අ) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් වූ සෑම පාරක් මත ම, ඒ වගන්තියෙන් නියම කර ඇති ගොඩනැගිලි සීමා ස්ථිර සලකුණුවලින් ලකුණු කිරීම;
- (ආ) එසේ ගොඩනැගිලි සීමා ලකුණු කරනු ලැබූ එක් එක් පාරක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, ඒ සීමා ඇතුළත පිහිටි හෝ පැතිරී තිබෙන එක් එක් ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි හෝ ඉන් කොටසක වටිනාකම නිශ්චය කොට දැනගෙන වාර්තාගත කිරීම;
- (ඇ) ගොඩනැගිලි සීමා ලකුණු කර නොමැති යම් පාරක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, යම් යලි ඉදි කිරීමක් හෝ අතිරේක කොටසක් එකතු කිරීමක් යන කාර්යයන් සඳහා සභාව විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ බල පත්‍රයක් දෙනු ලැබූ එක් එක් ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි වටිනාකම නිශ්චය කොට දැනගෙන වාර්තාගත කිරීම

ඒ සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය.

(3) (2) වන උපවගන්තියේ කාර්යයන් සඳහා යම් ගොඩනැගිල්ලක, මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක වටිනාකම:—

- (අ) නගර සභාව සහ ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ අයිතිකරු හෝ අයිතිකරුවන් අතර වූ එකඟ වීමක් මගින් නියම කළ යුතුය; නැතහොත්
- (ආ) එකඟ වීමක් මගින් එසේ නියම කරනු නොලැබූ අවස්ථාවක දී, ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ අයිතිකරු හෝ අයිතිකරුවන් විසින් නම් කරන ලද එක් බේරුම්කරුවකු ද නගර සභාව විසින් නම් කරන ලද තවත් බේරුම්කරුවකු ද වශයෙන් බේරුම්කරුවන් දෙදෙනෙකු විසින් කරනු ලබන බේරුම් කිරීමක් මගින් නියම කිරීම හෝ ඒ බේරුම්කරුවන්ට එකී වටිනාකම ලැබ එකඟත්වයකට එළඹීමට නොහැකි වුවහොත් බේරුම්කරුවන් විසින් එක්ව තෝරා ගන්නා ලද තීරණයකු විසින් නියම කිරීම, කළ යුතු ය.

(4) යම් ගොඩනැගිල්ලක, මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක ඉන් යම් කොටසක වටිනාකම (2) වන උපවගන්තියේ කාර්යයන් සඳහා නිශ්චය කිරීමෙහි ලා පහත දැක්වෙන මූලධර්ම පිළිපැදිය යුතුය—

(අ) යම් පාරක ගොඩනැගිලි සීමා ඇතුළත පිහිටි යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් හෝ ඒ ගොඩනැගිල්ලෙන්, මායිම් තාප්පයෙන් හෝ දොරටුවෙන් යම් කොටසක් ඉවත් කළහොත් ඒ ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ ඉතිරි වන කොටස නිෂ්ප්‍රයෝජනවත් විය හැකි සහ ඒ හේතුව නිසා පාර පළල් කරන වේලාවෙහි දී ඒ සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව ඉවත් කිරීම අවශ්‍ය වන අවස්ථා වක දී, ඒ සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ වටිනාකම තීරණය කළ යුතුය. තවද ඒ වටිනාකම විය යුත්තේ ගොඩනැගිලි සීමා නියම කරන වේලාවේ දී ඒ ස්ථානයේ, එනම්, ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ සහ ඊට අනුබද්ධ ඉඩමේ වෙළෙඳ වටිනාකම සහ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව රහිතව ඉඩමෙහි ඒ වේලාවේ ඇති වෙළෙඳ වටිනාකම අතර වන වෙනසය;

(ආ) ගොඩනැගිල්ලක, මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක කොටසක් පමණක් යම් පාරක ගොඩනැගිලි සීමා ඇතුළත පිහිටි සහ ඒ කොටස වෙන් කොට ඉවත් කරනු ලැබීමෙන් පසුව ඉතිරි කොටස ඒ ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ මුල් කාර්යය සඳහා හෝ නීතියෙන් අවකාශ ඇති වෙනත් යම් කාර්යයක් සඳහා සකස් කරගත හැකි වන අවස්ථාවක දී, ගොඩනැගිලි සීමා ඇතුළත වූ කොටසේ වටිනාකම පමණක් නිර්ණය කළ යුතුය: තවද ඒ වටිනාකම විය යුතු වන්නේ—

(i) ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ එම කොටස වෙන් කිරීමේ සහ ඉවත් කිරීමේ ඇස්තමේන්තු කළ පිරිවැයෙහි; සහ

(ii) ගොඩනැගිල්ලක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, ගොඩනැගිල්ලේ එවිට ඉතිරි වන කොටස ගොඩනැගිලි සීමා ලකුණු කරනු ලැබූ වේලාවේ දී ගොඩනැගිල්ල පාවිච්චි කරනු ලැබූ කාර්යය සඳහා පවතින තත්ත්වයට පත් වන අන්දමින් ඒ ගොඩනැගිලි කොටස සකස් කිරීමේ ඇස්තමේන්තු කළ පිරිවැයෙහි සහ, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, අවශ්‍ය විය හැකි එකතු කිරීම් හෝ අලුත් වැඩියා කිරීම් පරිසමාප්ත කිරීමේ ඇස්තමේන්තු කළ පිරිවැයෙහි

සම්ප්‍රයෝජනය;

(4) යම් ගොඩනැගිල්ලක, මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක වටිනාකම, නගර සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයෙන් පසුව ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි කරන ලද යම් වෙනස් කිරීමක් හෝ වැඩි දියුණු කිරීමක් නිසා වැඩි වී ඇතැයි යම් පාරක් මත ගොඩනැගිලි සීමා ලකුණු කරනු ලබන වේලාවේ දී දැනගත් අවස්ථාවක දී, ඒ වෙනස් කිරීම හෝ වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා (i) වන උප වගන්තිය යටතේ වූ බලපත්‍රයක් මගින් බලය දී තිබිය හැකි වුවද, ඒ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව යථා තත්ත්වයෙන් තබන්නා කිරීම සඳහා වෙනස් කිරීම හෝ වැඩි දියුණු කිරීම අවශ්‍ය වූයේ නම් මිස, වැඩිවීමේ මූලික ගණන් නොගත යුතු ය :

එසේ වුව ද, යම් ඉවත් කරන ලද ප්‍රදේශයක් යටතේ සංස්ථාපනය කරන ලද යම් නාගරික දිස්ත්‍රික් සභාවක අනුප්‍රාප්තිකයා වූ යම් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කිරීමේ දිනය ඒ නාගරික දිස්ත්‍රික් සභාව සංස්ථාපනය කිරීමේ දිනය ලෙස මේ උපවගන්තියේ (4) ඡේදයේ කාර්යයන් සඳහා සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(5) යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් හෝ ඉන් කොටසක් පිළිබඳ වටිනාකම සම්බන්ධයෙන් (3) වන උප වගන්තිය යටතේ, අවස්ථාවෝචිත පරිදි කරනු ලැබූ හැම තීරණයකම හෝ එළඹුණු හැම එකඟවීමකම ඉහත කී වටිනාකම නියම කරනු ලැබුවේ හෝ නිශ්චය කරනු ලැබුවේ (4) වන උප වගන්තියේ යම් ඡේදයකට හෝ ඡේදවලට අනුකූලව ද ඒ ඡේදය හෝ ඡේද නිශ්චිතව සඳහන් විය යුතු ය.

(6) ගොඩනැගිලි සීමාවක් ඇතුළත පිහිටි එක් එක් ගොඩනැගිල්ලක, මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක හෝ ඉන් කොටසක, (3) වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි නියම කරන ලද හෝ තීරණය කරන ලද වටිනාකම සත්‍යයන්‍ය කළ හැකි සියලු එකඟවීම් හෝ තීරණ ද සමඟ ඒ වටිනාකම, නගර සභා කාර්යාලයේ වාර්තාගත කොට තැබිය යුතු ය.

(7) යම් පාරක ගොඩනැගිලි සීමාව ලකුණු කිරීමේ කාර්යය සඳහා, නගර සභාවේ යම් නිලධරයකු, සේවකයෙකු හෝ කම්කරුවකු, පාරට යාවූ යම් පෞද්ගලික ඉඩමකට ඇතුළු වී, ඒ ඉඩමට හැකිතාක් දුරට ඉතාම අල්ප අලාභයක් සිදුවීම සහතික වන අන්දමින් අවශ්‍ය සියලු පූර්වාරක්ෂක විධිවිධාන සලස්වමින්, පහසු ස්ථානවල ස්ථිර සලකුණු සවිය කිරීම නිත්‍යනුකූල විය යුතු ය. එසේ සිදු වන යම් අලාභයන් සඳහා සභාව වන්දි ගෙවිය යුතු ය.

(8) යම් පාරක ගොඩනැගිලි සීමාව මේ වගන්තිය යටතේ ලකුණු කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක දී, ඒ ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත නොවූ පාරක යම් කොටසක් පාර ඔස්සේ ගොඩනැගිලි පහසුකම් සැලැස්වීමේ කාර්යය සඳහා කුලියට දීමෙන් හෝ බදු දීමෙන් හෝ එබදු

මකාටසක් යම් පොදු කාර්යයක් සඳහා පාවිච්චි කිරීමෙන් හෝ පාවිච්චි කිරීමට අවසර දීමෙන් නගර සභාව වැළැක්වීම මේ ආඥා පනතේ වෙනත් විධිවිධාන අතුරින් යම් විධිවිධානයක සඳහන් කිසිවකින් සිදු වෙතැයි නොසැලකිය යුතු ය.

(9) නිවාස සහ නගර සංවර්ධන ආඥාපනතේ 19 වන වගන්තිය යටතේ පළලින් අඩු පනහකට වැඩි පාරක් සඳහා සලස්වනු ලබන විවි ජේබා නිරූපනය කරනු ලැබූ යම් පාරකට හෝ එබඳු පාරක් සම්බන්ධයෙන් මේ වගන්තියේ සඳහන් කිසිවක් අදාළ නොවිය යුතු ය.

ගොඩනැගිලි සීමා මද ලෙස වෙනස් කිරීමට අමාත්‍ය වරයාට ඇති බලය.

75. (1) 74 වන වගන්තියෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කර ඇති ගොඩනැගිලි සීමාව බල පෑ යම් දේපලක අයිතිකරු විසින් හෝ පදිංචිකරු විසින් ඒ දේපල යා වූ පාර හෝ පාරේ කොටස සම්බන්ධයෙන් ගොඩනැගිලි සීමාව මද ලෙස වෙනස් කරන මෙන් ඉල්ලීමක් කරන ලද විට, අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නිවේදනයක් මගින්, එසේ කිරීම නිත්‍යානුකූල විය යුතු ය. තවද පාරවල ඔස්සේ ගොඩනැගිලි සීමා අදාළ වන මේ ආඥාපනතේ විධි විධානවල කාර්යයන් සඳහා, ඒ පාර හෝ පාරෙහි කොටස ඔස්සේ වූ ගොඩනැගිලි සීමාව විය යුතු වන්නේ අමාත්‍යවරයා විසින් එසේ මද ලෙස වෙනස් කරන ලද ගොඩනැගිලි සීමාව ය.

(2) යම් පාරක ගොඩනැගිලි සීමා ඇතුළත පිහිටි ගොඩනැගිලිවල, මායිම් තාප්පවල, දොරටුවල හෝ ඉන් කොටසක වටිනාකම, නගර සභාවක් විසින් නිශ්චිතව දැනගෙන වාර්තාගත කරනු ලැබීමෙන් පසුව අමාත්‍යවරයා විසින් සම්පූර්ණ පාර හෝ එහි යම් කොටසක් සම්බන්ධයෙන් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ගොඩනැගිලි සීමාව මද ලෙස වෙනස් කරනු ලැබූ අවසානවක දී, එසේ වාර්තාගත කරනු ලැබූ වටිනාකම්, ගොඩනැගිලි සීමාව එසේ මද ලෙස වෙනස් කිරීම නිසා අවශ්‍ය විය හැකි පරිදි වෙනස් කිරීම හෝ යථාවත් කිරීම නගර සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය. තවද එබඳු වටිනාකම්වල සෑම වෙනස් කිරීමක් ම හෝ යථාවත් කිරීමක්ම 74 වන වගන්තියේ විධිවිධාන වලට අනුකූලව කළ යුතු ය.

74 වන වගන්තිය යටතේ වූ සියලු බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් විය යුතු කොන්දේසිය.

76. (1) යම් පාරක ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් පිහිටා තිබෙන ඉඩම, පාර පළල් කිරීමේ කාර්යය සඳහා පසු කලෙක අත් කරගනු ලබන විටක ඒ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වන්දිය 78 වන වගන්තියේ විධිවිධාන වලට අනුව නිශ්චය කළ යුතු ය යනු ඒ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව යළි ඉදිකිරීම සඳහා හෝ ඊට යම් එකතුවක් කිරීම සඳහා 74 වන වගන්තිය යටතේ නගර සභාවක් විසින් දෙනු ලබන යම් බල පත්‍රයක ඇතුළත් විය යුතු කොන්දේසියක් විය යුතු ය.

(2) (අ) (1) වන උපවගන්තියෙහි දක්වා ඇති විස්තරයෙන් යුක්ත කොන්දේසියක් ඇතුළත් සෑම බල පත්‍රයක් ගැන ද එ කොන්දේසිය අදාළ ඉඩම සහ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව ගැනද සම්පූර්ණ විස්තර නගර සභා කාර්යාලයෙහි එ කාර්යය සඳහා තබාගත යුතු නාමලේඛනයක සභාව විසින් සටහන් කළ යුතු අතර එ එක් එක් ඉඩම සහ ගොඩනැගිල්ල මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව සහ ඊට අදාළ බල පත්‍රයේ කොන්දේසි සම්බන්ධයෙන් එසේ කරන ලද සටහනේ සහතික පිටපතක් ඉඩම් රෙජිස්ට්‍රාර් කාර්යාලයෙහි ලියාපදිංචි කිරීමට සහාපතිවරයා විසින් ඔලැස්විය යුතුය. ඉඩම් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ඒ සියලු පිටපත් යම් ගාස්තුවකින් හෝ බද්දකින් තොරව ලියාපදිංචි කළ යුතු ය.

(ආ) මේ වගන්තිය යටතේ යම් සටහනක් ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ විට, ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල හෝ මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව යම් වේලාවක කවර තැනැත්තකුගේ අයිතියට හෝ සන්තකයට පත් විය හැකි වුවත්, එ සටහනේ දක්වා ඇති බල පත්‍රයේ කොන්දේසිය බල පෑ ඉඩම හෝ ගොඩනැගිල්ල හෝ මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව ඒ කොන්දේසියේ භාවය අනුව ඒ කොන්දේසියට යටත් ව තිබිය යුතු ය.

(ඇ) සභා කාර්යාලයේ තබා ඇති නාම ලේඛනය, ඒ ගැන උනන්දුවක් දක්වන යම් තැනැත්තකු විසින් සභාවේ කටයුතු සඳහා කාර්යාලය විවෘතව ඇති යම් වේලාවක පරීක්ෂා කරනු ලැබිය හැකි වන සේ තැබිය යුතු ය.

(ඈ) වංචා වැළැක්වීමේ ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තියේ විධි විධාන, මේ උපවගන්තියේ සඳහන් යම් සටහනකට හෝ සටහනක පිටපතකට අදාළ නොවිය යුතු ය.

(3) (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කොන්දේසිවලට යටත් ව, යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් යළි ඉදි කිරීම සඳහා හෝ ඊට යම් එකතුවක් කිරීම සඳහා, එසේ නොවන විටක හිමිකම ඇති යම් තැනැත්තකුට, 74 වන වගන්තියේ නිශ්චිතව සඳහන්ව ඇති ගොඩනැගිලි පිමාව ඇතුළත වූ ඒ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව යළි ඉදිකිරීම පිණිස හෝ ඊට එබඳු එකතුවක් කිරීම පිණිස බලපත්‍රයක් ලැබීමට ජිමිකම තිබිය යුතු ය:

එසේ වුව ද, එසේ යළි ඉදි කරන ලද විට හෝ කොටසක් එකතු කරන ලද විට එසේ යළි ඉදි කරන ලද හෝ කොටසක් එකතු කරන ලද ගොඩනැගිල්ලක, මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක කිසි ම කොටසක් එය මුල් අවස්ථාවේ දීක්ව තිබූ ප්‍රමාණයට වඩා පාර මධ්‍යයට ලංවන සේ දීක් නොවිය යුතු ය.

(4) ගොඩනැගිල්ලක් සම්බන්ධයෙන් "යළි ඉදි කිරීම" යන යෙදුමට, බිම සිට අඩි පහක දුර ප්‍රමාණයකට හෝ අඩි පහක දුර ප්‍රමාණයක් ඇතුළත කඩා දමන ලද හෝ අනාභිකාරයකින් විනාශ කරන ලද ගොඩනැගිල්ලක කොටසක් වන යම් බිත්තියක් හෝ

ගොඩනැගිල්ලකට දී ඇති රුකුලක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමක් ඇතුළත් වන නමුත් නගර සභාවේ මතය අනුව බිත්තියෙහි හෝ රුකුලෙහි අලුත් වැඩියා කිරීමක් ලෙස සාධාරණ අන්දමින් සැලකිය හැකි යම් ක්‍රියාවක් ඇතුළත් නොවේ.

ආදාපනත
උල්ලංඝනය වන
ලෙස ඉදිකරන ලද
හෝ යළි ඉදිකරන
ලද හෝ
ගොඩනැගිල්ලක්,
මායිම් තාප්පයක්
හෝ දොරටුවක්
පිළිබඳව ක්‍රියා
කිරීමට නගර
සභාවට ඇති
බලය.

77 යම් තැනැත්තකු විසින් 74 වන වගන්තියේ විධිවිධාන උල්ලංඝනය කරමින් යම් නගරයක් ඇතුළත යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් ඉදි කරනු ලැබුවහොත් හෝ යළි ඉදි කරනු ලැබුවහොත් හෝ යම් ගොඩනැගිල්ලකට, මායිම් තාප්පය කට හෝ දොරටුවකට යම් කොටසක් එකතු කරනු ලැබුවහොත්, ඒ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව හෝ එකතු කරන ලද ඒ කොටස යම් නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු ලවා කඩා දැමීමට හෝ ඉවත් කරවීමට ඒ නගරයේ නගර සභාවට හිමිකම් තිබිය යුතු අතර, එම කාර්යය සඳහා, නගර සභාවක් වෙත මේ කොටසින් පැවරී ඇති පරිදි ම වූ ඇතුළුවීමේ පරීක්ෂා කිරීමට ඇති අයිතිවාසිකම් මෙන් ම මංමාවතක යම් අවහිරයක් හෝ ප්‍රසාරණයක් හෝ සංකල්පිත අවහිරයක් හෝ සංකල්පිත ප්‍රසාරණයක් නතර කිරීමේ හෝ ඉවත් කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා නගර සභාවක් වෙත මේ කොටසින් පැවරී ඇති පරිදි ම වූ ඇතුළුවීමේ සහ මැනීමේ බලය ද ඉවත් කිරීම, අවහිර නතර කිරීම සහ ශාස්තු අය කර ගැනීම සඳහා වූ බලය ද නගර සභාවට තිබිය යුතුය. තව ද ඒ අනුව එබඳු අවහිරවලට හෝ ප්‍රසාරණවලට අදාළ මේ කොටසේ සියලු විධිවිධාන, ඒවා අදාළ විය හැකි තාක් දුරට, අවශ්‍ය විය හැකි මද වෙනස් කිරීම් සහිතව අදාළ විය යුතුය.

ගොඩනැගිලි
පිහිටීමේ
සංවර්ධනය කරන
ලද ඉඩම් යම් බන්ධ
වන්දි තක්සේරු
කිරීමේ මූලධර්ම

78 (1) පාරක් මත ලකුණු කර ඇති ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත පිහිටා ඇති සහ ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත සම්පූර්ණයෙන් හෝ කොටසක් වශයෙන් පිහිටින ලෙස ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමෙන් සංවර්ධනය කරන ලද යම් ඉඩමක් එම පාර පළල් කිරීමේ කාර්යය සඳහා අත්කර ගනු ලබන අවස්ථාවකදී, ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනත යටතේ එබඳු අවස්ථාවක දී ගෙවිය යුතු වත්දිය තීරණය කිරීම, එම පනතෙහි පවහැනිව කුමක් සඳහන් වුව ද, පහත දැක් වෙන විශේෂ විධිවිධානවලට යටත් ව විය යුතුය:—

(අ) සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ල හෝ සම්පූර්ණයෙන් යම් මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත පිහිටි අවස්ථාවක දී, අත් කරගන්නා ලද ඉඩම රහිතව, ගොඩනැගිල්ලට, මායිම් තාප්පයට හෝ දොරටුවට නියම කරනු ලබන වටිනාකම විය යුතුවන්නේ, ගොඩනැගිලි සීමාව ලකුණු කළ වේලාවේ දී 74 වන වගන්තිය යටතේ වාර්තාගත කරන ලද වටිනාකමය. අත්කර ගන්නා වේලාවේ දී ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ වෙළෙඳ අගය යන දෙකින් කවරක් හෝ අඩු එක ය. තව ද

ඉහත කී කාර්යය සඳහා ඒ වෙළෙඳ අගය විය යුතුවන්නේ අත්කර ගන්නා වේලාවේදී ගොඩනැගිල්ලට, මායිම් තාප්පයට හෝ දොරටුවට අනුබද්ධ ඉඩම් ද සහිතව ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි වෙළෙඳ අගය සහ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව රහිතව ඒ වේලාවේ ඒ ඉඩමේ ඇති වෙළෙඳ අගය අතර ඇති වෙනස ය ;

(ආ) ගොඩනැගිල්ලේ හෝ යම් මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක කොටසක් පමණක් ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත පිහිටි සහ 74 වන වගන්තිය යටතේ වාර්තාගත කරන ලද වටිනාකම වූ කලී එම වගන්තියේ (4) (අ) වන උපවගන්තියට අනුකූලව සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ වටිනාකම වන අවස්ථාවක දී, අත් කර ගත් ඉඩම රහිතව ඒ ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි ඒ කොටසට නියම කරනු ලබන වටිනාකම විය යුතුවන්නේ, එසේ වාර්තාගත කරන ලද වටිනාකම ය. අත් කර ගත් ලද වේලාවේ දී සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි වෙළෙඳ අගය ය යන දෙකින් කවරක් හෝ අඩු එක ය. තවද ඉහත කී කාර්යය සඳහා ඒ වෙළෙඳ අගය විය යුතුවන්නේ අත් කරගත් වේලාවේ දී සම්පූර්ණ ඉඩමට, මායිම් බිත්තියට හෝ දොරටුවට අනුබද්ධ ඉඩම් ද සහිතව සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ වෙළෙඳ අගය සහ සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ල, මායිම් තාප්පය හෝ දොරටුව රහිතව ඒ වේලාවේ ඒ ඉඩමේ ඇති වෙළෙඳ අගය අතර ඇති වෙනස ය ;

(ඇ) ගොඩනැගිල්ලේ හෝ යම් මායිම් තාප්පයක හෝ දොරටුවක කොටසක් පමණක් ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත පිහිටි සහ 74 වන වගන්තිය යටතේ වාර්තාගත කරන ලද වටිනාකම වූ කලී එම වගන්තියේ (4) (ආ) වන උපවගන්තියට අනුකූලව එම කොටසේ වටිනාකම වන අවස්ථාවක දී, අත්කර ගත් ඉඩම රහිතව ඒ ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි ඒ කොටසෙහි නියමිත වටිනාකම විය යුතුවන්නේ එසේ වාර්තාගත කරන ලද වටිනාකම ය. අත් කරගත් වේලාවේ දී ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත වූ ගොඩනැගිල්ලෙහි, මායිම් තාප්පයෙහි හෝ දොරටුවෙහි ඒ කොටසේ වටිනාකම ය යන දෙකින් කවරක් හෝ අඩු එක ය. තව ද, ඉහත කී කාර්යය සඳහා ඒ වටිනාකම විය යුතුවන්නේ—

- (i) ඒ වේලාවේ දී ගොඩනැගිල්ලේ, මායිම් තාප්පයේ හෝ දොරටුවේ ඒ කොටස වෙන් කිරීමේ හෝ ඉවත් කිරීමේ ඇස්තමේන්තු කළ පිරිවැයෙහි ; සහ

(ii) ගොඩනැගිල්ලක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, ගොඩනැගිල්ලේ එවිට ඉතිරි වන කොටස ඒ වේලාවේ දී පාවිච්චි කරනු ලබන කාර්යය සඳහා පවතින තත්ත්වයට පවත්නා අන්දමින් ඒ ගොඩනැගිලි කොටස සකස් කිරීමේ ඇස්තමේන්තු කළ පිරිවැය සහ මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, අවශ්‍ය විය හැකි එකතු කිරීම් හෝ අලුත් වැඩියා කිරීම් එම වේලාවේ දී පරිසමාප්ත කිරීමේ ඇස්තමේන්තු කළ පිරිවැයෙහි

සමස්තය ය ;

(ඇ) සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයෙන් පසුව යම් වේලාවක 74 වනවගන්තිය උල්ලංඝනය කරමින් ඉදි කරන ලද හෝ එම වගන්තියෙන් නියමිත බල පත්‍රය රහිතව යලි ඉදි කරන ලද හෝ කොටස් එකතු කරන ලද හෝ යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් සම්බන්ධයෙන් කිසි ම වන්දියක් නොගෙවිය යුතු ය.

(ඉ) ඉඩමෙහි පිහිටි ගොඩනැගිලි රහිතව ඉඩමට නියම කරන ලද වටිනාකම විය යුතු වන්නේ අත් කර ගන්නා වේලාවේ දී ඉඩමේ වෙළෙඳ අගය ය.

(ඊ) ඉඩම වූ කලී යම් එක් තැනැත්තකුට හෝ තැනැත්තන් සමූහයකට අයිති යම් ස්ථානයක කොටසක් පමණක් වන අවස්ථාවක දී—

(i) ඒ ස්ථානයේ ඉතිරි කොටසේ ඉදිරිපස සිට පසුපස දක්වා ඇති ඉඩ, අත් කර ගත යුතුව ඇති ගොඩ නැගිල්ලට සමාන ස්වභාවයකින් යුක්ත ගොඩ නැගිල්ලක් සඳහා එය ගෙයින් වෘද්ධයන් පාවිච්චි කරනු ලැබීමට ප්‍රමාණවත් නම්, ඉඩමට නියම කරනු ලබන වෙළෙඳ අගය විය යුතු වන්නේ ආසන්න ප්‍රදේශයේ පාරකට මුහුණ ලා ඇති එවැනි ඉඩමක එම වේලාවේ දී ඇති වටිනාකමෙන් අඩකි ; තවද

(ii) ඒ ස්ථානයේ ඉතිරි කොටසේ ඉදිරිපස සිට පසු පස දක්වා ඇති ඉඩ, (1) වන ඡේදයේ සඳහන් කාර්යය සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවේ නම්, ඉඩමට නියම කරනු ලබන වෙළෙඳ අගය විය යුතු වන්නේ ආසන්න ප්‍රදේශයේ පාරකට මුහුණ ලා ඇති එවැනි ඉඩමක එම වේලාවේ දී ඇති වටිනාකම ය ;

(උ) ඉඩම අත් කර ගැනීමෙන් හෝ එහි පිහිටි යම් ගොඩනැගිල්ලක්, මායිම් තාප්පයක් හෝ දොරටුවක් කඩා දැමීමෙන් පසුව පාරෙහි කරන ලද යම් පලුප් කිරීමක් නිසා එම

අයිතිකරුවාට ම හෝ අයිතිකරුවන්ට ම අයිති වෙන යම් ඉඩමක හෝ ගොඩනැගිල්ලක වටිනාකමෙහි විමට ඉඩ ඇති යම් වැඩි විමක් පිළිබඳව සැලකිල්ල දැක්විය යුතු ය ;

(ඌ) ගොඩනැගිල්ල පිළිබඳව වූවත් ඉඩම පිළිබඳව වූවත්, අත් කර ගැනීමේ අනිවාර්ය ස්වභාවය සම්බන්ධයෙන් කිසි ම අතිරේක වන්දියක් නොගෙවිය යුතු ය.

(2) (i) වන උපවගන්තියේ (ඊ) (II) වන ඡේදයේ සඳහන් යම් අවස්ථාවක දී, සභාව මුලින් අත් කර ගැනීමට අදහස් කළ කොටස සඳහා එම ඡේදය යටතේ නියම කරන ලද වටිනාකමේ අනුපාතිකය අනුව අයිතිකරුගේ සම්පූර්ණ ස්ථානය ම අත් කර ගන්නා ලෙස නගර සභාවෙන් ඉල්ලා සිටීමට ඔහුට නිදහස තිබිය යුතු ය.

79. නගරයක් තුළ පිහිටි පාරකට යාව ඇති යම් ඉඩමක ගොඩ නැගිල්ලක් ඉදි කිරීමට යම් තැනැත්තකුට ඇති අයිතිවාසිකම ඒ පාරෙහි ලකුණු කර ඇති ගොඩනැගිලි සීමාව නිසා සීමා වන විටක සහ ඒ තැනැත්තා එම ඉඩමෙහි ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමට අහි ලාභයෙන් සිටින විටක, එකී මුලින් සඳහන් ඉඩමට පිටුපසින් පිහිටියා වූ ද ඒ සීමා කිරීම නොවිණි නම් ඒ අයිතිකරු විසින් භූමිය විදිය ගැබ්ව තිබුණු ස්වභාවයේ ම ගොඩනැගිලි පහසුකම් ඔහුට සැපයෙන තරම් සැහෙන ප්‍රමාණයකින් යුක්ත වූ ද යම් ඉඩමක් ඒ තැනැත්තාගේ ඉල්ලීම පිට ඔහුගේ විශදමින් ඔහු සඳහා නගර සභාව විසින් අත් කර ගනු ලැබිය හැකි ය. එකී යම් කාර්යයක් සඳහා අවශ්‍ය සියලු ඉඩම් පොදු කාර්යයක් සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, 78 වන වගන්තියේ විධිවිධාන ඒ ඉඩම් තක්සේරු කිරීමට අදාළ විය යුතු ය.

ගොඩනැගිලි සීමාව ඇතුළත පිහිටි ඉඩමෙහි අයිතිකරු සඳහා යාබද ඉඩමක් අත් කරගැනීමට සභාවට ඇති බලය.

මංමාවන්වලට ඇති බාධක

80. (1) යම් නගර සභාවක පාලනය යටතේ ඇති යම් මංමාව තක හෝ ඊට යාබදව ම පිහිටි රජයට අයිති යම් මුඩු ඉඩමක හෝ වෙනත් යම් ඉඩමක යම් ගොඩනැගිල්ලක්, කොටුවක් හෝ බාධක යක් ඉදි කර හෝ සාදා ඇති බව එම නගර සභාවට පෙනී ගිය කවර හෝ අවස්ථාවක දී, ඒ ගොඩනැගිල්ල හෝ කොටුව ඉදි කරන ලද හෝ ඒ බාධකය ඇති ස්ථානයේ අයිතිකරු බවට හිමිකම් පාන තැනැත්තා වෙත, ඒ හිමිකම ඔහුට ලබා දීමට හේතු කරන වූ සෑම ඔප්පුවක්, ලේඛනයක් සහ සාධන පත්‍රයක් ම ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කරමින් ඒ සභාව විසින් ලිඛිත දන්වීමක් භාර දීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

හිමිකම ඔප්පු ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටීමේ බලය.

(2) පහත සඳහන් යම් අවස්ථාවක, එනම්—

(අ) යම් ස්ථානයක ප්‍රෝක්ත අයිතිකරුගේ නම සහ පදිංචිය පිළිබඳ සම්පූර්ණ තොරතුරු දන්වන ලෙස සභාව විසින් ඉල්ලා සිටින ලද විටක, ඒ ස්ථානයේ ප්‍රෝක්ත අයිතිකරු නොවන ඒ ස්ථානයේ පදිංචිකරු විසින් එසේ දන්වීම ප්‍රතික්ෂේප කළ අවස්ථාවක; හෝ

(ආ) යම් ස්ථානයක ප්‍රෝක්ත අයිතිකරු ඒ ස්ථානය පිළිබඳ අයිතිය පිළිබඳ හිමිකම් පෑමට පදනම් කර ගන්නා වූ ද නම් සන්නකයේ ඇත්තා වූ ද සෑම ඔප්පුවක්, ලේඛනයක් හෝ සාධන පත්‍රයක් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටිනු ලැබීමෙන් දවස් දහයක් ඇතුළත ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ ඔප්පුව, ලේඛනය හෝ සාධන පත්‍රය ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද අවස්ථාවක; හෝ

(ඇ) අදාළ ඔප්පුව, ලේඛනය හෝ සාධන පත්‍රය නම් සන්නකයේ තැනි යම් ස්ථානයක ප්‍රෝක්ත අයිතිකරු, ඒ ඔප්පුව, ලේඛනය හෝ සාධන පත්‍රය සන්නකයේ තබාගෙන සිටින තැනැත්තාගේ නම සහ පදිංචිය පිළිබඳ සම්පූර්ණ විස්තර නගර සභාවට සපයන ලෙස ඉල්ලා සිටිනු ලැබූ විට ඒ තොරතුරු සැපයීම ප්‍රතික්ෂේප කළ අවස්ථාවක; හෝ

(ඈ) එකී යම් ඔප්පුවක්, ලේඛනයක් හෝ සාධන පත්‍රයක් නම් සන්නකයේ ඇති තැනැත්තකු, එය ඉදිරිපත් කරන ලෙස සභාව විසින් ලිඛිත ව ඉල්ලා සිටිනු ලැබීමෙන් දවස් දහයක් ඇතුළත එය ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළ අවස්ථාවක

එසේ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නා වූ සෑම පදිංචිකරුවකු ම, ප්‍රෝක්ත අයිතිකරුවකු ම හෝ තැනැත්තකු ම රුපියල් පන් සියයකට නො වැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

[1984 අංක 48 § 8.]

ඔප්පු ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඉල්ලීමේ බලයට පරීක්ෂා කිරීමේ බලය ද ඇතුළත් විය යුතු බව.

81. (i) 80 වන වගන්තිය යටතේ ඉදිරිපත් කරන ලෙස නගර සභාවක් විසින් ඉල්ලන ලද සෑම ඔප්පුවක්, ලේඛනයක් හෝ සාධන පත්‍රයක් ම එය අදාළ වන ස්ථානයේ දී හෝ නගර සභාව විසින් නියම කරනු ලබන දෙනත් ස්ථානයක දී ඉදිරිපත් කළ යුතු ය; තව ද ඒවා ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීමට එම වගන්තියෙන් පවරන ලද බලයට, අවශ්‍ය විය හැකි පරිදි ඒ ඔප්පු, ලේඛන සහ සාධන පත්‍ර පරීක්ෂා කිරීමට සහ ඒවායේ පිටපත් ගැනීමට ඇති බලය ද ඇතුළත් වන බව සැලකිය යුතු ය.

(2) තත් කාර්යය සඳහා නගර සභාව විසින් බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තකුට යම් ඔප්පුවක්, ලේඛනයක් හෝ සාධන පත්‍රයක් පරීක්ෂා කිරීමට හෝ එහි පිටපතක් ගැනීමට ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කරන හෝ පැහැර හරින භෑම තැනැත්තකු ම රුපියල් පන් සියය කට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

[1984 අංක 48 §9.]

82. 80 (1) වන වගන්තියේ සඳහන් යම් අවස්ථාවක දී ඉදි කරන ලද හෝ සාදන ලද ගොඩනැගිල්ල හෝ කොටුව හෝ බාධකය නිසා යම් මංමාවතක හෝ මංමාවතකට යාම පිහිටි යම් රජයේ ඉඩමක ප්‍රසර්පණයක් සිදු වී තිබේ දැයි නිශ්චය වශයෙන් දැන ගැනීමට නගර සභාවට හැකි වීම පිණිස, තත් කාර්යය සඳහා නගර සභාව විසින් බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තකු විසින් අවශ්‍ය විය හැකි පරිදි ඒ ස්ථානය මැනීමටත් ඒ මැනීමේ කාර්යයන් සඳහා ඒ ස්ථානයට සහ ඇතුළු වීම අවශ්‍ය යැයි ඔහු අදහස් කරන වෙනත් කවර හෝ ස්ථානයකට ඇතුළු වීමත් නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

ස්ථානයක් මැනීමට ඇති බලය.

83. (1) යම් නගර සභාවක පාලනය යටතේ ඇති යම් මංමාවතක පැය නිසි බලය නොමැතිව වෙනස් කර තිබෙන බව හෝ නවීනවා කිබෙන බව හෝ ඊට අවහිරයක් කර තිබෙන බව හෝ එහි ප්‍රසර්පණයක් කර ඇති බව ඒ නගර සභාවට පෙනී යන කවර හෝ අවස්ථාවක දී ඒ මංමාවත වෙත පැත්තකට හරවන ලදැයි කියන්නේ හෝ සැක කරනු ලබන්නේ යම් ඉඩමකින් ද ඒ ඉඩමේ හෝ ඒ නැවැත්වීම හෝ බාධකය සිදු කරන ලදැයි හෝ ප්‍රසර්පණය සිදු වී ඇතැයි කියන්නේ හෝ සැක කරනු ලබන්නේ යම් ඉඩමක ද ඒ ඉඩමේ පදිංචිකරු වෙත, සභාව විසින් හෝ සභාවේ විධානය පරිදි ඉඩම මැන තිබෙන බවට ලියවිලි ලකින් වූ දැන්වීමක් සභාව විසින් කළ යුතු අතර ඒ දැන්වීමේ සඳහන් කරනු ලබන ස්ථානයක දී ඒ මැනුම් පිඹුර ඒ පදිංචිකරු විසින් පරීක්ෂා කරනු ලැබිය හැකි බව ද ඒ දැන්වීම භාර දුන් දින සිට මාසයක් ඇතුළත ඔහු විසින් හෝ, ඔහු එම ඉඩම දරන්නේ යම් තැනැත්තකුගේ බලය යටතේ ද ඒ තැනැත්තා විසින් හෝ ඒ පිළිබඳ ව ස්වකීය හිමිකම තහවුරු කිරීම සඳහා සහ එබඳු යම් බාධකයක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් ඉවත් කිරීම වැළැක්වීම සඳහා නීති කෘත්‍ය ආරම්භ කරනු ලැබුවහොත් මිස, 84 වන වගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයට ඒවා ඉවත් කිරීම සඳහා සභාව විසින් ක්‍රියා කරන බව ද ඉන් දැන් විය යුතු ය.

ප්‍රසර්පණයක් බව පෙනෙන අවස්ථාවකදී අයිතිවාසිකම ඔප්පු කිරීම අයිතිකරුවාගේ කාර්යයක් බව.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ නිශ්චිත ව නියමිත කාලය ඇතුළත නීති කෘත්‍ය ආරම්භ කරනු නොලැබුවහොත් හෝ නීති කෘත්‍ය ආරම්භ කරනු ලැබූ මුත් ඒවා යථා පරිදි පවත්වාගෙන යනු නොලැබුවහොත්, 84 වන වගන්තියේ විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයට එකී යම් බාධකයක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් වහා ම ඉවත් කරවීම සභාවේ යුතුකම වන්නේ ය.

(3) නීති කෘත්‍ය ආරම්භ කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, යම් මංමාවතක පළාය වෙනස් කරන ලදැයි හෝ වෙන පැත්තකට හරවන ලදැයි කියන්නේ යම් ඉඩමකින් ද ඒ ඉඩමේ හෝ නැවැත්වීම හෝ බාධකය හෝ ප්‍රසර්පණය සිදු කරන ලදැයි කියන්නේ යම් ඉඩමකින් ද ඒ ඉඩමේ අයිතිකරු බවට හිමිකම් පාන තැනැත්තාට ඒ ඉඩමට ඇති හිමිකම ඔප්පු කිරීම ඔහුට හා ර කාර්යයක් වන්නේය.

බාධක හෝ ප්‍රසර්පණ ඉවත් කිරීම.

84. (1) යම් නගර සභාවක පාලනය යටතේ ඇති යම් මංමාවතක බාධකයක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් වහාම ඉවත් කරන ලෙස හෝ අස් කරන ලෙස ඒ බාධකය හෝ ප්‍රසර්පණය සිදු කළ යම් තැනැත්තෙකුට සභාව විසින් තත් කාර්යය සඳහා සභාව විසින් බලය පවරන ලද යම් තැනැත්තකුගේ මාර්ගයෙන්, වාපිකව හෝ ලිය විල්ලකින් වූ දැන්වීමකින් නියම කිරීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය; තව ද ඒ නියමය ලැබූ තැනැත්තකු විසින් සැලකෙන කාලයක් ඇතුළත ඒ නියමය අනුව ක්‍රියා කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් හෝ පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් හෝ ඒ නියමය ලැබිය යුතු නිසි තැනැත්තා කවරෙක් ද යන්න ගැන යම් සැකයක් ඇති වුවහොත් ඒ දැන්වීම ඒ බාධකයෙහි හෝ ප්‍රසර්පණයෙහි සාධාරණ කාලයක් අලවා තිබීමෙන් පසුව සභාව විසින් එබඳු යම් බාධකයක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් නොපමාව ම ඉවත් කරවීම හෝ නතර කරවීම නීත්‍යානුකූල වන්නේය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් බාධකයක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් ඉවත් කිරීමේ හෝ නතර කිරීමේ කාර්යය සඳහා නගර සභාව විසින් හෝ නගර සභාව විසින් බලය පවරන ලද යම් තැනැත්තකු විසින් අවශ්‍ය විය හැකි තැනැත්තා සමග සහ අවශ්‍ය විය හැකි උපකරණ සහ ද්‍රව්‍ය ද රැගෙන යම් ගෙයකට, වත්තකට, කොටුවකට හෝ වෙනත් ස්ථානයකට ඇතුළු වී, ඒ ඉවත් කිරීම හෝ නතර කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සියලු ක්‍රියා හෝ පියවර ආරම්භ කිරීම හෝ ආරම්භ කිරීමට සැලැස්වීම නීත්‍යානුකූල වන්නේය.

(3) යම් බාධකයක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් ඉවත් කිරීමෙහි ලා හෝ නතර කිරීමෙහි ලා නගර සභාව විසින් දරන ලද වියදම්, එම වියදම් එසේ දරන්නට සිදු වූයේ යම් තැනැත්තකු විසින් (1) වන උප වගන්තිය යටතේ වූ නියමයට අනුකූල ව ක්‍රියා කිරීම පැහැර හැරීම නිසා ද ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ වියදම් ඉල්ලු විට නොගෙවන ලද අවස්ථාවක දී සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් ඒ වියදම් ඒ තැනැත්තා පදිංචි ප්‍රදේශය විපයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණය* වෙත සහතික කළ යුතු අතර ඒ වියදම් ඒ අධිකරණය විසින් නියම කරන ලද දඩයක් අය කරගන්නා ආකාරයට ඒ අධිකරණය විසින් අය කරගත යුතු ය. එසේ අය කරගන්නා ලද සියලුම මුදල් අධිකරණය විසින් නගර සභාවේ අරමුදලට ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

* අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 82 වන වගන්තිය ද බලන්න.

(4) යම් බාධකයක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් ඉවත් කිරීම හෝ නතර කිරීම ඒ ස්ථානයට ඇති හිමිකම් දක්වන සියලුම ඔප්පු ලේඛන සහ සාධන පත්‍ර ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසුව කරන ලද නමුත් ඒ ස්ථානය ඊට හිමිකම් පාන පාර්ශ්වකරුගේ දේපළ යැයි නිශ්චිත ව ඇති අවස්ථාවක දී, ඉන් සිදු වන සියලුම අලාභ හා හානි සඳහා නගර සභාවෙන් වන්දි ලැබීමට ඒ පාර්ශ්වකරු හිමිකම් ලැබිය යුතු ය; එහෙත් ඒ සියලු ඔප්පු, ලේඛන සහ සාධන පත්‍ර ඒ ස්ථානයේ අයිතිකරු බවට හිමිකම් පාන පාර්ශ්වකරු විසින් ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු හෝ අතපසු කරනු ලැබූ නමුත්, එසේ නැත හොත් ඒ ඔප්පු, ලේඛන සහ සාධන පත්‍ර ඒ වෙනුවෙන් දුල්ලීමක් කරනු ලැබූ පසු දවස් දහයක් ඇතුළත ඉදිරිපත් කරනු නොලැබූ නමුත් එබඳු ගොඩනැගිල්ලක්, කොටුවක් හෝ ප්‍රසර්පණයක් එකී යම් නගර සභාවක් විසින් ඉවත් කිරීමට සලස්වානු ලැබූ අවස්ථාවකදී ඒ ස්ථානය එහි අයිතිකරු බවට හිමිකම් පාන පාර්ශ්වකරු ගේ දේපළ වශයෙන් විකිණීමට කරනු ලැබුවද, ඉන් සිදු වූ යම් අලාභයක් හෝ හානියක් සඳහා යම් වන්දියක් ලැබීමට ඒ පාර්ශ්වකරු හිමිකම් නොලැබිය යුතු ය.

මංමාවන් ආදියට හානි පැමිණවීම

*85. පහත දැක්වෙන යම් ක්‍රියාවක් කරන සෑම තැනැත්තකු ම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකට ඔහු යටත් විය යුතුය :-

සැපයුම් ගල්,
පාලම් ආදිය විනාශ
කිරීම.
[1984 අංක 48
§10.]

(1) යම් මංමාවතකට අයත් වූ හෝ පාරවල් සෑදීමේ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන හෝ ඒ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම සඳහා කපා ඇති යම් වළක් හෝ ගල් වළක් හෝ ඒ ආසන්නයේ ඉදි කර ඇති යම් සැතපුම් ගලක්, සැතපුම් කණුවක්, මායිම් ගලක්, මායිම් කණුවක්, ලාම්පු කණුවක්, නියමක කණුවක් හෝ යම් පාලමක්, බෝක්කුවක්, තාර්පයක්, ආරුක්කුවක්, බිත්තියක්, වේල්ලක්, කෘණු වක්, සොරොව්වක්, සිල් දොරක්, ඉවුරක්, ආධාර බැම්මක්, ගොඩැල්ලක්, කරුවක්, කුලුණක්, ලාම්පුවක්, අත්වැලක්, දම්වැලක් හෝ වැටක් ඕනෑකමින්ම හෝ නොසැලකිලි මත්කමින් විනාශ කිරීම, උගුල්ලා දැමීම, විකෘති කිරීම, පෙරලා දැමීම, කැඩීම හෝ ඊට හානි පැමිණවීම; හෝ

(2) යම් මංමාවතක් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබීම තාවකාලික ලෙස වැළැක්වීම සඳහා හෝ එය අලුත්වැඩියා කරන අතරතුර එහි එහා මෙහා ගමන් කරන තැනැත්තන්ට අනතුරක් හෝ හානියක් සිදු වීම වැළැක්වීම සඳහා යම් නිසි බලධර යකුගේ විධානය මත එහි තබන ලද හෝ ඉදි කරන ලද යම් වැටක්, කණුවක්, ගලක්, ලී කොටයක් හෝ වෙනත් දෙයක් ඕනෑකමින් ම හෝ නිකරුණේ ඉවත් කිරීම; හෝ

* 1979.07.02 වන දින අංක 43/4 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය සමග කියවිය යුතු අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 33 වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රාථමික අධිකරණයට අනන්‍ය අනුකරණ බලය තිබේ.

- (3) නිසි බලධරයකුගේ අවසරය නොමැති ව යම් මංමාවතකින් ගල්, බොරලු, වැලි හෝ වෙනත් ද්‍රව්‍යයක් හෝ මඩ, කුණු, සුළඟට ගසාගෙන යන දේ හෝ පස් එකතු කිරීම, ගොඩ ගැසීම හෝ රැගෙන යාම ; හෝ
- (4) යම් මංමාවතකට හානි සිදු වන අන්දමින් ඒ මංමාවතේ හෝ මංමාවතේ ඉවතට හෝ ඒ මංමාවත මතට හෝ ඒ මංමාවත තුළට යම් හස්තියකු, ගවයකු, අශ්වයකු, උරකු හෝ වෙනත් සතුක් හෝ යම් වාහනයක් ගෙන යාම හෝ දැක්වීම හෝ ඒ මංමාවතට අලාභ හානි කිරීමට එකී යම් සතුකුට ඉඩ හැරීම ; හෝ
- (5) යම් පාරකට යාබද යම් ඉඩමක අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරුවා සිටිමින් ඒ පාරේ සිට හෝ ඒ පාරේ සිට දිවෙන යම් අගලක හෝ කාණුවක සිට තමාගේ ඉඩම මැදින් හෝ ඉඩම තුළට ගලන ජලය එසේ ගලායාම අවහිර වීමට ඉඩ හැරීම හෝ ඒ ඉඩමේ හෝ ගෙයි සිට වතුර, කැලි කසළ හෝ වෙනත් ද්‍රව්‍යයක් හෝ දෙයක් එකී යම් පාරකට ගලාගෙන ඒ මට හෝ ගසාගෙන ඒ මට ඉඩ හැරීම හෝ ඔහුගේ ගෙය හෝ ඉඩම ඉදිරිපිට ඇති යම් කාණුවක ජලය ගලා යාමට බාධා වන පරිදි ඒ කාණුවේ කුණු හෝ අපවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය එක් රැස් වීමට ඉඩ හැරීම ; හෝ
- (6) නගර සභාවෙන් කලින් ලබා ගත් එකඟත්වය නොමැති ව ඔහුගේ ඉඩමේ කරනු ලබන යම් ක්‍රියාවකින් යම් පාරක වූ යම් කාණුවක් හෝ බෝක්කුවක් ඔස්සේ හෝ එබඳු කාණුවකින් හෝ බෝක්කුවකින් නිදහසේ ජලය ගලා යාමට බාධා කිරීම ; හෝ
- (7) යම් මංමාවතකට අලාභ සිදු වන පරිදි, ඒ මංමාවත මත යම් දැව දණ්ඩක්, ගලක් හෝ වෙනත් දෙයක් රෝද සහිත වාහනයකින් නොවන වෙනත් ක්‍රමයකින් ඇදගෙන යාම හෝ ගෙන යාම හෝ රෝද සහිත වාහනයක් තුළ සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ කොටසක් වශයෙන් පටවා ගෙන යන යම් දැව දණ්ඩක්, ගලක් හෝ වෙනත් දෙයක් ඒ මංමාවත මත ඇදී යාමට හෝ ඇතිල්ලෙමින් යාමට ඉඩ තැබීම ; හෝ
- (8) යම් පාරක් මත හෝ ඒ හරහා යම් චේල්ලක්, අගලක්, කාණුවක් හෝ ජල මාර්ගයක් සෑදීම හෝ සෑදීමට සැලැස්වීම හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් යම් පාරක් මතුපිට කැඩීම හෝ ඊට අලාභ හානි සිදු කිරීම ; හෝ
- (9) නගර සභාවේ අවසරය නොමැතිව හෝ ඒ අවසරයේ නියම යන්ට හා කොන්දේසිවලට අනුකූල නොවන ක්‍රමයකින් ස්ථිර වශයෙන් හෝ තාවකාලික වශයෙන් යම් මංමාවතක හෝ මංමාවතක් ඔස්සේ හෝ මංමාවතක් යට හෝ

මංමාවතක් මත යම් කාණුවක්. කුලණක්, ලාම්පුවක්, කම් බියක්, කළයක්, වැටක් හෝ වෙනත් පිරිසතක්, දුව්‍යයක් හෝ වැඩ බිමක් ඉදි කිරීම, සිටුවීම, දැමීම හෝ ගොඩ නැගීම; හෝ

(10) යම් පාරක පැරි කාණුවේ පිට ගැටය අවුරා පාර දෙසට නෙරා යන සේ තමාගේ ගෙට අලුත් කොටසක් එකතු කිරීම හෝ යම් තාවකාලික ආධාරක මගින් හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් පාරක යම් කොටසක් මත හෝ එහි පැති කාණුව මත යම් වර්ගයක බඩු විකිණීම පිණිස තැබීම හෝ පැති කාණුවලට කවර හෝ අන්දමකින් හානි සිදු වන ආකාරයට තමාගේ වාසස්ථානය ඉදිරිපිට කරත්තවලට බඩු පැටවීමට හෝ බඩු බැමට සැලැස්වීම.

86. නගර සභාවක පාලනය යටතේ අලුත් මංමාවතක ඉදි කරන ලද විට හෝ නිබන්ධන මංමාවතක යම් අලුත් වැඩියා කිරීමක් ක්‍රියාත්මක කරන ලද විට, ඉදි කිරීමේ හෝ අලුත් වැඩියා කිරීමේ කටයුතු වීම විමෙන් පසු එක් මාසයකට නොවැඩි නිශ්චිත කාල සීමාවක් තුළ එම මංමාවතෙහි යම් සතකු පිට යෑම හෝ යම් සතකු දක්කීම හෝ යම් වාහනයක් ධාවනය කිරීම, එම මංමාවතෙහි පාලනය දරන නගර සභාව විසින් එම මංමාවතෙහි හෝ එම මංමාවතට පෙනෙන පරිදි ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන දැන්වීමක් මගින් තහනම් කිරීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය; තව ද, ඒ දැන්වීම උල්ලංඝනය වන පරිදි යම් ක්‍රියාවක් කරන සෑම තැනැත්තකුම රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

තැනීමෙන් පසු අලුත් පාරක් එක්කරා කාලයක් තුළ පාවිච්චි කිරීම.

[1984 අංක 48 §11.]

87. පැත්තකින් කාණුවක් තනා හෝ හරා ඇති යම් මංමාවතකට යා වූ යම් ගෙයක හෝ ස්ථානයක අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුට ඒ මංමාවතේ සිට ඒ ගෙට හෝ ස්ථානයට අවතීර්ණ වීමේ මාර්ගයක් අවශ්‍ය වුවහොත් ඒ කාණුවේ දිගින් අඩි තුනකට කිසි විටකවත් අඩු නොවිය යුතු ප්‍රමාණයක් ආවරණය වන පාලමක්, වේදිකාවක් හෝ ආරුක්කුවක් නගර සභාව සැහීමට පත් වන ආකාරයට දැමීමට ඔහු බැඳී සිටින්නේ ය; තව ද යම් තැනැත්තකුට එසේ පිහිටි යම් ගෙයකට හෝ ස්ථානයකට ඒ මංමාවතේ සිට අවතීර්ණ වීමට අයිතිය ඇති බවට ද ඒ පාලම, වේදිකාව හෝ ආරුක්කුව සැපයිය යුතු බවට ද නගර සභාව සැහීමට පත්ව ඇති විට, එම පාලම, වේදිකාව හෝ ආරුක්කුව වහා ම ඉදි කරන ලෙස එම ගෙයි හෝ ස්ථානයේ අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුට නගර සභාව විසින් නියම කිරීමක්, සාධාරණ කාලයක් ඇතුළත එසේ එය ඉදි කිරීම ඔහු පැහැර හැරියහොත් නගර සභාව විසින් එම වැඩය කරවීමත් ඒ සඳහා ගිය වියදම් 84 වන වගන්තියේ සඳහන් වියදම අය කර ගැනීම සඳහා ඉන් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයෙන් අය කර ගැනීමත් නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

කාණුව උඩින් තමාගේ ගෙට යෑමට පාලමක් ආදිය සෑදීමට අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු බැඳී සිටින බව.

මංමාවත්වලට හානි පැමිණෙන අන්දමට ගස් වැවෙන්නට ඉඩ හැරීම.

[1984 අංක 48 §12.]

88. තමා අයිතිකරු වන හෝ තමා පදිංචි ව සිටින යම් ස්ථාන යක, යම් මංමාවතකට හානියක් සිදු වන අයුරින් යම් ගසක් වැවෙන්නට ඉඩ හරින යම් තැනැත්තකු ඒ හානිය නතර කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස ඔහුට නියම කරමින් නගර සභාව විසින් ඔහුට දැන්වීමක් භාර දීමෙන් පසුව ද දැන්වීමෙහි ඒ කාර්යය සඳහා නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි සාධාරණ කාලයක් ඉකුත් වීමෙන් පසුව ද එසේ වැඩෙන්නට ඉඩ හරින්නේ නම් ඔහු රුපියල් පන්සියයක් නොඉක්මවන දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය. තවද අවශ්‍ය පියවර ගැනීම වරදකරු විසින් පැහැර හැර ඇති විටක, ඔහු එසේ වරදකරු කරනු ලැබුවේ යම් මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ ද ඒ මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින්. ඒ පියවර නගර සභාව විසින් ගත යුතු බවටත් ඒ වාගේ වියදම් 84 වන වගන්තියේ සඳහන් වියදම් අය කර ගැනීම සඳහා පිටිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයෙන් අය කරගන්නා ලෙසත් විධාන කළ හැකි ය.

ආසන්න ඉඩම් එළි කිරීමෙන් ඒවායේ වතුර බැස්සවීමෙන් හෝ කැලෑ කැපීමෙන් මංමාවත්වලට හානි සිදු කිරීම.

89. (1) යම් මංමාවතකට හානියක් වීමට හේතු විය හැකි පරිදි ජලය හෝ මඩ රොන් පිටට ගලා යාමේ හෝ ගලා යාම වැඩි වීමේ හේතුව නිසා ඒ මංමාවතේ තත්ත්වය නරක් වීමට හේතු විය හැකි පරිදි ඒ මංමාවත ආසන්නයේ පිහිටි යම් ඉඩමක් එළි කිරීම, එහි වතුර බැස්සවීම හෝ කැලෑ කැපීම ආදී යම් ක්‍රියාවක් කිරීමට අදහස් කරන විට—

(අ) තමාගේ යෝජිත ක්‍රියාව ගැන නගර සභාව වෙත ලියවිල්ල කින් දැන්වීමක් කිරීම; සහ

(ආ) නගර සභාව විසින් ගනු ලබන පියවරවලට අතිරේක ව මංමාවතකට සිදු වන හානිය හෝ ඒ මංමාවතේ තත්ත්වය නරක් වීම වැළැක්වීමට සාධාරණ ලෙස අවශ්‍ය විය හැකි සියලු පියවර තම වියදමින් ගැනීම

එකී ක්‍රියාව කිරීමට අදහස් කරන සෑම තැනැත්තකුගේ ම යුතුකම වන්නේ ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙන් නියම කර ඇති දැන්වීම නො දී ඒ උපවගන්තියේ සඳහන් යම් ක්‍රියාවක් කිරීමට භාර ගන්නා හෝ එහි සඳහන් නියමයන්ට අනුකූල ව ක්‍රියා කිරීම අනාභිකාරයකින් පැහැර හරින යම් තැනැත්තකු එකී ක්‍රියා නිසා සිදු වූ යම් අලාභයක් සඳහාත් ඒ ක්‍රියාවල ප්‍රතිවිපාකයක් වශයෙන් සිදු විය හැකි හෝ සිදු විය හැකි යැයි බලාපොරොත්තු වූ යම් අලාභයක් වැළැක්වීමේ

* 1979.07.02 වන දින අංක 43/4 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය සමග කියවිය යුතු අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 33 වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රාථමික අධිකරණයට අනන්‍ය අධිකරණ බලය තිබේ.

හෝ ඊට පිළියම් යෙදීමේ කාර්යය සඳහා නගර සභාව විසින් දරන ලද විශදම් කිසිවක් සඳහාත් වග කිව යුතු අතර එබඳු යම් අලාභයක හෝ විශදම්වල මුදල 84 වන වගන්තියේ සඳහන් විශදම් ලබාගැනීම සඳහා ඉන් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයෙන් අය කරගත හැකි ය.

මංමාවත්වල කෙරෙන කරදර ආදිය

*90. (1) නගරයක් ඇතුළත යම් මංමාවතකට යන ආකාරයට හෝ යම් මංමාවතක් මත යම් හස්තියකු, ගවයකු, මී හරකකු, අශ්වයකු, බැටලුවකු, එළුවකු හෝ වෙනත් සතකු ලියා දමන හෝ ලියා දැමීමට ඉඩ හරින හෝ ඕනෑම වර්ගයක සතකු ඒ සතාගේ පිට උඩ බඩු පැටවීම සඳහා හෝ උගේ පිට උඩ ඇති බඩු බැම සඳහා හෝ ඒ සතා අයත් යම් කරත්තයකට හෝ බෝට්ටුවකට බඩු පැටවීම සඳහා හෝ එහි ඇති බඩු බැම සඳහා හෝ අවශ්‍ය කාලය තුළ ඒ සතා බැඳ තබන හෝ දිගේලි කරන විටක හැර, යම් මංමාවතක් කරා හෝ එය වෙතට යාමට ඉඩ ලැබෙන යම් ආකාරයකින් බැඳ තබන හෝ දිගේලි කරන හෝ බැඳ තැබීමට හෝ දිගේලි කිරීමට ඉඩ හරින සෑම තැනැත්තකු ම රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය:

[1984 අංක 48 §13.]

එසේ වුව ද, යම් මංමාවතක් මතට හෝ ඒ තුළට එවැනි යම් සතකු යා හැකි වන ආකාරයට යම් මංමාවතක් මත හෝ ඒ තුළ ඒ සතා හමු වන හෝ බැඳ හෝ දිගේලි කර තබා ඇති අවස්ථාවක, ඒ සතාගේ අයිතිකරු විසින් ප්‍රතිවිරුද්ධ තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් අධිකරණය සැහීමට පත් කරන්නේ නම් මිස, ඔහු විසින් අවස්ථාව වෝචිත පරිදි ඒ සතා ලියා දමා ඇති බව හෝ ලියා දැමීමට ඉඩ හැර ඇති බව හෝ බැඳ තබා ඇති බව හෝ දිගේලි කර ඇති බව හෝ බැඳ තැබීමට හෝ දිගේලි කිරීමට ඉඩ හැර ඇති බව හෝ සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(2) නගරයක් ඇතුළත යම් පාරක හෝ ඇළක බැඳ තබා ඇති හෝ අයාලේ හැසිරෙන හෝ බිම භාරමින් හෝ බිම වැතිර සිටින යම් ඌරකුගේ අයිතිකරුවකු රුපියල් පනහකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය. තව ද එකී යම් පාරක හෝ ඇළක බැඳ සිටින, අයාලේ හැසිරෙන, බිම භාරමින් හෝ බිම වැතිර සිටින යම් ඌරකු දකින යම් තැනැත්තකු විසින් එම ඌරා අල්ලා ගැනීම, ඌට වෙඩි තැබීම, හෝ අනාභිකාරයකින් ඌ විනාශ කිරීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය. තව ද ඒ තැනැත්තා කැමති නම් ඒ වරද සිදු වූ ප්‍රදේශයේ යම් සෑම නිලධාරියකු හෝ පොලිස් නිලධාරියකු

[1984 අංක 48 §13.]

* 1979.07.02 වන දින අංක 43/4 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය සමඟ කියවිය යුතු අධිකරණ පා-විධාන පණතේ 33 වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රාථමික අධිකරණයට අනන්‍ය අධිකරණ බලය තිබේ.

වෙන ඒ උරු ගෙන යා හැකි අතර ඒ නිලධරයා විසින් නොපමාව ම ඒ උරු විකුණා ඒ විකිණීමෙන් ලත් මුදල ඒ තැනැත්තා වෙත ගෙවිය යුතු ය.

(3) නගරයක් ඇතුළත—

(අ) යම් පාරක් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට බාධාවක් කිරීමට තරම් වන පරිදි ඒ පාරෙහි හෝ පාරේ පසෙක පැදුරු, ඇදුම් හෝ කවර ස්වභාවයක හෝ යම් ද්‍රව්‍ය කිසිවක් එල්ලා තබන හෝ අනාඝාතයකින් ප්‍රදර්ශනය කර තබන;

(ආ) යම් කරත්තයක් හෝ වෙනත් රථයක් යම් පාරක් මත අහඹුවකින් කැවුණහොත් මිස, එකී කරත්තයක් හෝ රථයක් එහි විශාලතම භාගයක් හෝ ඒකී අග්‍රයක් හෝ වෙනත් සහකු බැඳ නොමැතිව හෝ ඊට ඇඳා නොමැතිව යම් පාරක තබන හෝ තැබීමට ඉඩ හරින සහ එවැනි අහඹුවකින් කැඩීමක දී නම් ඒ කරත්තය හෝ රථය ඉවත් කර ගෙන යාමට අවශ්‍ය කාලයට වඩා වැඩි කාලයක් එය ඒ පාරෙහි තබාගෙන සිටින හෝ තබාගෙන සිටීමට ඉඩ හරින;

(ඇ) රථ වාහන ආඥාපනතින් හෝ මෝටර් රථ ගමනාගමන පනතින් නියම කර ඇති පරිදි ලාම්පු සවි නොකරන ලද යම් වාහනයක් ඉර බැසීමෙන් පැය කාලකට පසුව සිට ඉර පැසීමට පැය කාලකට පෙර දක්වා යන කාල පරිච්ඡේදය ඇතුළත යම් පාරක තිබෙන්නට ඉඩ හරින;

(ඈ) යම් දිය ඇලක් පාවිච්චි කිරීමට බාධා පැමිණෙන අන්දමින් ඒ දිය ඇලේ යම් බෝට්ටුවක් හෝ තෙප්පමක් දමා යන;

(ඉ) යම් ගල්, ගඩොල්, පහුරු, ලී, වැලි, හුණු, සතුන්ගේ කසල, පිදුරු, කුණු හෝ යම් අගලකින් හෝ කාණුවකින් ගොඩ දමන ලද මඩ හෝ වෙනත් යම් ද්‍රව්‍යයක් හෝ දෙයක් යම් පාරක, ගඟක හෝ ඇලක දමන හෝ ඊට විසි කරන සහ ඒ ද්‍රව්‍යය හෝ දෙය ඉවත් කිරීමට නියතයෙන් ම අවශ්‍ය විය හැකි කාල සීමාවට වැඩි කාලයක් තිබෙන්නට ඉඩ හරින;

(ඊ) ලී, ලෑලි, යකඩ හෝ වෙනත් බඩු, ඒ ද්‍රව්‍යයක කොන් දෙකෙන් කවර හෝ කොනක් යම් කරත්තයක හෝ වෙනත් රථයක රෝද හෝ දෙපැත්ත ඉක්මවා පිටට තෙරා සිටින ලෙස පවවනු ලැබ ඒ කරත්තය හෝ රථය යම් පාරක තල්ලු කරගෙන, ඇදගෙන හෝ පදවාගෙන යන;

(උ) යම් මංමාවතක හෝ ඒ මත යම් ගොඩනැගිල්ලක්, වේදිකාවක්, පාලමක්, අගලක් හෝ වැටක් හෝ වෙනත් බාධක යක් තනා හෝ තැනීමට සලස්වා යම් මංමාවතක් ප්‍රසාර්ථකය කරන;

- (උ) යම් කර්තව්‍යයක් හෝ වෙනත් රථයක්, නන්දක් හෝ ආරෝහණ භූමියක් නගිද්දී හෝ බසිද්දී එය ඇතිවීමට හෝ එය නතර කිරීමට උපයෝගී කරගත් ගලක්, ලීයක් හෝ වෙනත් දෙයක් යම් විවිධයක් මත තිබීමට සලස්වන හෝ තිබීමට ඉඩ හරින; හෝ
- (ඵ) යම් මංමාවතක් ඊස්සේ වෙත යම් තැනැත්තකු ගමන් කිරීම හෝ ඔහුගේ ආරක්ෂාව යටතේ තිබෙන යම් රථයක්, බෝට්ටුවක්, පහුරක් හෝ වෙනත් වාහනයක් සෑම සිතාමතා යම් ආකාරයකින් වළක්වන

සෑම තැනැත්තකු ම රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

[1964 අංක 48 §13.]

(4) නගරයක් ඇතුළත යම් ඇලක හෝ තංගාටක පහළවෙන් යාත්‍රා කිරීමට අවහිර වන හෝ යම් අන්දමකින් බාධාවක් වන අයුරින් ඒ ඇලේ හෝ ගංගාවේ කොටුවක් හෝ වැටක් හෝ වෙනත් යම් බාධකයක් සාදන හෝ තබා ගන්නා සෑම තැනැත්තකු ම රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය. එසේ සාදා ඇති හෝ තබා ගන්නා එකී යම් කොටුවක්, වැටක් හෝ බාධකයක් නගර සභාව විසින් කඩා දැමීම හෝ අන්‍යාකාරයකින් විනාශ කිරීම සහ ඒ සඳහා ගිය වියදම් 84 වන වගන්තියෙහි සඳහන් වියදම් අය කරගැනීම සඳහා ඉන් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයෙන් අය කර ගැනීම නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

[1984 අංක 48 §13.]

91. (1) යම් නගරයක පරිපාලන බල සීමා ඇතුළත පිහිටි මංමා වනක හෝ ඒ අවට බැඳ, දිගේලි කර හෝ අයාලේ යමින් සිටි තමාට හමු වන යම් ගවයකු, මී හරකකු, අශ්වයකු, බැටළුවකු, එළුවකු හෝ උරකු, ඒ සතා යම් කර්තව්‍යකට හෝ බෝට්ටුවකට අයත් නම් සහ බඩු පටවන හෝ බඩු බාහිර තුරු ඒ කර්තව්‍යයේ හෝ බෝට්ටුවේ හෝ බැඳ ඇත්නම් ද මිස, ඒ නගරයේ නගර සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් තත් කාර්යය සඳහා බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තකු විසින් අල්ලා ගැනීම ද එසේ අල්ලා ගන්නා ලද සෑම සතකු ම ඒ සතුන් ගාල් කිරීම සඳහා සභාව විසින් පිහිටුවනු ලැබ ඇති කොටුවේ තැබීම ද නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

අයාලේ යන ගවයන් අල්ලා ගැනීම.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ අල්ලා ගනු ලබන කිසි ම සතකු, ඒ සතා අල්ලා ගනු ලැබුවේ කවර තැනැත්තකු විසින් ද ඒ තැනැත්තාගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ඒ සතා කොටුවේ තබාගෙන සිටියා වූ එක් එක් දිනය සඳහා ද, සභාව විසින් ප්‍රදේශීය තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගෙන කලින් කලට යෝජනාවක් මගින් නියම කරනු ලැබිය හැකි යම් මුදලක් ගෙවනු ලැබුවහොත් මිස, ඒ සතාගේ අයිතිකරුට හානි නොදිය යුතු ය.

[1984 අංක 48 §14.]

[1984 අංක 48 §14.]

(3) යම් සතකු අල්ලා ගැනීමෙන් පසු ව දවස් දහයක් ඇතුළත කොටුවේ තබා ඇති ඒ සභා සම්බන්ධ ව යම් තැනැත්තකු විසින් හිමිකම් පාත්‍ර නොලැබුවහොත් හෝ (2) වන උපවගන්තියෙන් නියම කර ඇති අය කිරීම් ගෙවනු නොලැබුවහොත්, සභාව විසින් ඒ සභා ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ විකිණීම ද, ඒ විකිණීමෙන් ලත් මුදලින් එම සභා අල්ලා ගත් තැනැත්තා වෙත සහ ආරක්ෂක භාරකාරත්වය සහ නඩත්තුව වෙනුවෙන් සභා කොටුවේ තැබීමට යෙදෙන එක් එක් දිනයක් සඳහා සභාව විසින් ප්‍රාදේශීය තත්ත්වයන් සැලකිල්ලට ගෙන, කලින් කලට යෝජනාවක් මගින් නියම කරනු ලබන යම් මුදලක් ගෙවනු ලැබීමෙන් පසුව ඉතිරි වන යම් ශේෂයක් සභාව විසින් ආරම්භ කරනු ලැබ ඇති ප්‍රාදේශීය අරමුදලට ගෙවීම ද විකිණීමේ දින සිට එක් අවුරුද්දක් වූ කාල සීමාවක් ඇතුළත ඒ ශේෂයට හිමිකම් ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ මුදලට හිමිකම් කියනු නොලැබුවහොත් සහ ඒ මුදල ලබා නොගත හොත් ඒ ශේෂය ප්‍රාදේශීය අරමුදලට ගෙවීම ද නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය.

(4) සත්ව ආඥාපනතේ කුමක් සඳහන් ව තිබුණ ද මේ වගන්තියේ විධිවිධාන සෑම නගරයක ම බල සහිත වන්නේ ය.

ගවයන් අල්ලන්නන්ගේ හෝ උරන් අල්ලන්නන්ගේ කටයුතුවලට මැදිහත් වීම.

[1984 අංක 48 §15.]

92. 91 වන වගන්තිය යටතේ හෝ 90 වන වගන්තියේ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් සතකු ඇල්ලීමට බලය ලත් යම් තැනැත්තකුගේ නීත්‍යානුකූල භාරයෙන් එම සභා ඉවත් කර ගෙන යන හෝ ඒ තැනැත්තාගේ බලතල හෝ කාර්ය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී හෝ ඉටු කිරීමේ දී ඒ තැනැත්තාට යම් අන්දමකින් හිරිහැර කරන හෝ බාධා පමුණුවන යම් තැනැත්තකු වරදක් කරන අතර මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරිපිට පවත්වනු ලබන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකට යටත් විය යුතු ය.

විශේෂ කාර්යයන් සඳහා මංමාවත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට බලය පැවරීම සඳහා නගර සභාවට ඇති බලය.

විශේෂ කාර්යයන් සඳහා මංමාවත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම

93. මුළු රථ මාර්ග සම්බන්ධ යම් වැඩ පිළිවෙලක, ගැස්, විදුලි බලය, ජලය හෝ වෙනත් මහජන සේවයක් සැපයීමේ හෝ යම් පෞද්ගලික ව්‍යවසායක හෝ අරමුණක කාර්යයන් සඳහා යම් නගර සභාවක පාලනය යටතේ ඇති ප්‍රධාන මංමාවත් නොවන මංමාවත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ද මංමාවත් යන විෂය භාර කරනු ලැබ සිටින අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව අනුමතය ඇතිව ප්‍රධාන මංමාවත් එසේ ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ද එකී මහජන සේවය, අරමුණ හෝ ව්‍යවසාය සඵල අන්දමින් සංස්ථාපනය කිරීමේ හෝ පවත්වාගෙන යෑමේ හෝ එය වෙනස් කිරීමේ හෝ සංවර්ධනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය යැයි සභාව අදහස් කරන සියලු ම වැඩ කිරීමට ද සියලු ඉදිකිරීම් හෝ යන්ත්‍ර සූත්‍ර ක්‍රියාත්මක කිරීමට ද, නඩත්තු

* 1979.07.02 වන දින අංක 43/4 දරණ අති විශේෂ ගැසට්පත්‍රය සමඟ කියවිය යුතු අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 33 වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රාථමික අධිකරණයට අනන්‍ය අධිකරණ බලය තිබේ.

කිරීමට ද (මෙහි මින් මතු "ප්‍රවර්ධකයන්" යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) යම් තැනැත්තකුට හෝ යම් පුද්ගල මණ්ඩලයකට හෝ නීතිය මගින් සංස්ථාපනය කරන ලද යම් පළාත් පාලන ආයතනයකට බලය පැවරීම සඳහා ඒ නගර සභාව විසින් තනිව ම හෝ වෙනත් යම් නගර සභාවක් සමග අනුබද්ධව තත් කාර්යය සඳහා වූ යම් විශේෂ ප්‍රඥප්තියක ඇති නියමයන්ට යටත්ව එකී ප්‍රවර්ධකයකු සමග කලින් කල ගිවිසුමකට එළඹිය හැකි ය.

අතුරු ව්‍යවස්ථා

94. (1) 93 වන වගන්තියේ සඳහන් යම් ගිවිසුමක කාර්යය සඳහා ද ගිවිසුම අදාළ වන යම් මහජන සේවයක්, පෞද්ගලික ව්‍යවසායක් හෝ අරමුණක් සම්බන්ධව මහජනයාගේ, නගර සභාවේ සහ ප්‍රවර්ධකයන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ බැඳීම් ඉටු වීම සහතික කිරීම සඳහා ද නගර සභාව විසින් පහත සඳහන් කාර්යයන් උදෙසා (ඒ වෙනුවෙන් යම් විශේෂ ප්‍රඥප්තියක් මගින් විධිවිධාන සලස්වා ඇති තාක් ප්‍රමාණයට හැර) අතුරු ව්‍යවස්ථා සාදනු ලැබිය හැකි ය :—

(අ) එම අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කරනු ලැබිය හැකි කොන්දේසිවලට යටත්ව—

- (i) සභාව වෙත සතු කොට ඇති යම් මංමාවතක පස්, ගල් සහ පදික වේදිකා කඩාලීමට;
- (ii) ඒ මංමාවත ඇතුළත හෝ යටකසල කාණු, කාණු හෝ උමං විවර කිරීමට සහ කඩාලීමට;
- (iii) ඒ මංමාවතේ ඒ ඔස්සේ, එහි යට හෝ ඒ මත යම් කාණුවක්, නළුණක්, ලාම්පුවක්, කම්බියක්, නළයක්, අත්වැලක් හෝ වෙනත් යන්ත්‍රයක්, උව්‍යයක් හෝ කර්මාන්තයක් ස්ථිර ලෙස හෝ තාවකාලික ලෙස ඉදි කිරීමට, සවි කිරීමට හෝ පිහිටුවීමට;
- (iv) ඒ මංමාවතේ හෝ ඒ අසල ඇති යම් පොදු සේවා මාර්ගයක්, කම්බියක් හෝ වෙනත් උපකරණයක් හෝ යන්ත්‍රයක් පිහිටා ඇති ආකාරය වෙනත් යම් පොදු සේවාවක කාර්යයන් සඳහා වෙනස් කිරීමට

ප්‍රවර්ධකයන්ට සහ ඔවුන්ගේ අනුයෝජිතයන්ට, සේවකයන්ට හෝ වැඩකරුවන්ට හෝ සභාවේ නියෝජිතයන්ට, සේවකයන්ට හෝ වැඩකරුවන්ට බලය පැවරීම;

(ආ) එකී අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් දී ඇති බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සිදු වන අලාභ හැකි තාක් අඩුවෙන් සිදු වන පරිදි ක්‍රියා කරන ලෙස සහ එකී බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සිදු වූ යම් අලාභයක් සඳහා වන්දි සලසන ලෙස ප්‍රවර්ධකයන්ට නියම කිරීම;

සඳහා වන්දි ලැබීමට ඔහුට හිමිකම ලැබිය යුතු ය. ඉහත කී කාල සීමාව ඇතුළත එබඳු ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කිරීම එකී යම් තැනැත්තකු විසින් පැහැර හරිනු ලැබූ අවස්ථාවක දී, සිදු වී යැයි කියන පාඩුව හෝ අලාභය සඳහා වන්දි වෙනුවෙන් ඔහුගේ හිමිකම් පෑමට ඉඩ නොදිය යුතු අතර ඔහු ඒ වන්දි ලබා ගැනීමෙන් වළක්වාලිය යුතු ය.

බෙරුම කිරීම.

99. යම් හේතුවක් නිසා 98 වන වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු යම් වන්දියක ප්‍රමාණය ගැන, නගර සභාව සහ හිමිකම් පාත්‍රයා අතර එකඟත්වයක් ඇති නොවූ අවස්ථාවකදී සභාව විසින් නම් කළ යුතු එක් තැනැත්තෙකු ද හිමිකම් පාත්‍රයා විසින් නම් කළ යුතු තවත් තැනැත්තෙකු ද වශයෙන් වූ බේරුම්කරුවන් දෙදෙනෙකු විසින් එකී වන්දි ප්‍රමාණය තීරණය කළ යුතු ය. බේරුම්කරුවන් දෙදෙනාට එකඟත්වයට එළඹිය නොහැකි වුවහොත් ඔවුන් විසින් තීරණයකු පත් කළ යුතු අතර සභාව සහ හිමිකම් පාත්‍රයා විසින් එකඟ වන ලද නියමයන් අනුව, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, බේරුම්කරු වන් හෝ තීරක විසින් තදන ලද තීරණය අවසානාත්මක විය යුතු ය.

රාත්‍රී කාලයේ දී මංමාවත් මත ගල් ආදිය දමා යන නිලධාරීන් සහ කොන්ත්‍රාත් කරුවෝ.

100. යළි මංමාවතක යම් වැඩක් හැරව සිටින නගර සභාවක යම් නිලධාරියකු විසින් හෝ යම් නගර සභාවක් සමග වූ යම් ගිවිසුමක් අනුව යම් මංමාවතක කටයුතුවල යෙදී සිටින යම් තැනැත්තකු විසින් එම මංමාවත මත යම් ගල් මහඩක්, බොරලු ගොඩක්, කුණු ගොඩක් හෝ කවර හෝ වෙනත් ද්‍රව්‍ය ගොඩක් දැමුවහොත් හෝ දැමීමට සැලැස්වුවහොත් සහ එම මංමාවතක ඔස්සේ ගමන් කරන යම් තැනැත්තකුට අනතුරක් වන පරිදි හෝ පෞද්ගලික අලාභ හානියක් වන පරිදි ඒ ගොඩ (එබඳු අනතුරක් හෝ අලාභ හානියක් සිදු වීම වැළැක්වීම පිණිස ඔහු විසින් සියලු නිසි සහ සැහෙන පූර්වාරක්ෂක විධිවිධාන සලස්වා නොමැතිව) රාත්‍රී කාලයේ දී එහි රැදී තිබීමට ඉඩ හැරියහොත් එකී නිලධාරියා හෝ තැනැත්තා රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

[1984 අංක 48 §16.]

ඇතැම් අවස්ථාවල දී හැර මාර්ග නිලධාරියෙකු හෝ මාර්ග කොන්ත්‍රාත් කරුවකු දඩයට යටත් නොවන බව.

101. 100 වන සහ 226 වන වගන්තිවල විධිවිධාන සලස්වා ඇති ප්‍රකාර හැර, යම් මංමාවතක යම් වැඩක් හැරව සිටින නගර සභාවක යම් නිලධාරියකු හෝ සභාව යටතේ වූ යම් කොන්ත්‍රාත්කරුවකු, ඒ නිලධාරියාගේ තනතුරේ කාර්ය ඉටු කිරීමෙහිලා ඒ නිලධාරියා විසින් කරන ලද හෝ ඒ කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී හෝ ඉටු කිරීමේ දී ඒ කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් කරන ලද යම් ක්‍රියාවක් සඳහා අපරාධ නඩු පැවරීමකට හෝ යම් දඩයකට මේ කොටසේ සඳහන් කිසිවක් නිසා යටත් නොවිය යුතු ය.

පොලිස් නිලධාරීන් සහ මුලාදානීන් විසින් මේ කොටසේ විධිවිධාන බලාත්මක කළ යුතු බව.

102. තමන් පිළිවෙලින් පත් කරනු ලැබ සිටින ප්‍රදේශ සහ කොමිෂියා ඇතුළත මේ කොටසට පවහැනිව කෙරෙන සියලු වැරදි වැළැක්වීමෙහිලා ආධාර හා උපකාර කිරීම පොලිස් හමුදාවේ සියලු නිලධාරීන්ගේ සහ සාමාන්‍යයෙන් සියලු මුලාදානීන්ගේ කාර්යය විය යුතු ය.

IV වන කොටස

මහජන සෞඛ්‍යය පිළිබඳ බලතල සහ යුතුකම්

මහජන සෞඛ්‍ය

103. එක් එක් නගරයක නගර සභාව වෙත යම් බලධරයකු වෙත නීතියෙන් පැවරී ඇති බලතලවලට සහ වගකීම්වලට යටත් ව, ඒ නගරය ඇතුළත මහජන සෞඛ්‍යය ප්‍රයෝජනය කිරීමේ සහ ආරක්ෂා කිරීමේ කාර්යයක් සඳහා වූ පොදු පරිපාලන අධිකාරිය විය යුතු අතර, මේ ආඥාපනතින්, කරදර පිළිබඳ ආඥාපනතින්, නිවාස සහ නගර සංවර්ධන ආඥාපනතින් සහ ඒ සඳහා තත් කාලයේ බල පවත්නා යම් ලිඛිත නීතියකින් ඊට පවරා ඇති සියලු බලතල ඒ කාර්ය සඳහා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හිමිකම ඒ සභාවට තිබිය යුතු ය.

නගර සභාව පොදු මහජන සෞඛ්‍ය අධිකාරිය විය යුතු බව.

ජලාපවහනය

104. එක් එක් නගරයේ නගර සභාව විසින් ඒ නගරයේ යම් ප්‍රදේශයක ඵලදායී ජලාපවහනය සඳහා අවශ්‍ය යැයි පෙනී යන ප්‍රධාන නළ හෝ වෙනත් කාණු, කසල කාණු සහ ජල මාර්ග කලින් කල සෑදීම, වෙනස් කිරීම හෝ දීර්ඝ කිරීම කළ හැකි අතර, අවශ්‍ය වුවහොත් යම් විවිධ ක හෝ විවිධ ක් ලෙස සැලසුම් කර ඇති හෝ අදහස් කර ඇති යම් ස්ථානයක් මැදින්, හරහා හෝ යටින් සහ (මේ වෙනුවෙන් ලියවිල්ලකින් සැහෙන දැන්වීමක් කිරීමෙන් පසුව) සිදු වන අලාභ හැකි තාක් අඩු වන ලෙස ද, යම් අලාභයක් සිදු වුවහොත් ඒ වෙනුවෙන් සම්පූර්ණ වන්දි සලසමින් ද යම් කොටු කර ඇති ඉඩම් හෝ වෙනත් කවර අන්දමක හෝ ඉඩම් තුළට ඒ මැදින් හෝ යටින් ද ඒවා දැමිය හැකි ය.

සභාව විසින් පොදු කාණු ඉදිකළ යුතු බව.

105. (1) එක් එක් නගරයේ නගර සභාව විසින් ඒ නගරයෙහි පොදු කාණු, බෝක්කු, පිලි සහ ජල මාර්ග සියල්ල හෝ ඉන් කිසිවක් පවත්වා ගෙන යාම ද කලින් කල අලුත්වැඩියා කිරීම ද සුදුසු යැයි ඒ සභාවට පෙනෙන ආකාරයට ඒවා විශාල කිරීම, වෙනස් කිරීම, උඩින් ආරැක්කු දැමීම හෝ වෙනත් ආකාරවලින් වැඩි දියුණු කිරීම ද කළ යුතු අතර ඒවායින් යමක් නිෂ්ප්‍රයෝජන හෝ අනවශ්‍ය බව සභාව විසින් අදහස් කරන විටක, කිසිම කරදරයක් සිදු නොවන අන්දමින් එය වසා දැමීම, පිරවීම හෝ විනාශ කිරීම කළ හැකි ය.

කාණු අලුත්වැඩියා කිරීමට, වෙනස් කිරීමට සහ වසා දැමීමට සභාවට ඇති යුතුකම.

(2) යම් කාණුවක්, බෝක්කුවක්, පිලිලක් හෝ ජල මාර්ගයක් වසා දැමීමේ, පිරවීමේ, විනාශ කිරීමේ හෝ වෙනස් කිරීමේ හේතුව නිසා, යම් තැනැත්තාගේ එහි නිත්‍යානුකූල පාවිච්චියට ඇති අයිතිය තැනී වූ අවස්ථාවකදී, සභාව විසින් ඒ වෙනුවට වෙනත් ඵලදායී ආදේශක වැඩ පිළිවෙලක් අනලස්ව සැපයිය යුතු ය.

පොදු කාණුවලට සම්බන්ධ වන අන්දමින් බලය රහිතව කාණු - හැදීම පිළිබඳ දැක්වීමය. [1984 අංක 48 § 17.]

106. ප්‍රථමයෙන් නගර සභාවේ ලිඛිත එකඟත්වය ලබා නොගෙන, යම් නගරයක් ඇතුළත පොදු කසල කාණුවකට හෝ කාණුවකට සම්බන්ධ වන අන්දමින් යම් කාණුවක් සාදන හෝ සාදීමට සලස් වන කවරකු වුවද, රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හුණු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, එසේ සාදන ලද කාණුව සභාව විසින් කඩා බිඳ දැමීමට, වෙනස් කිරීමට, නැවත සාදීමට හෝ සභාව පුළුල් යැයි සිතන අයුරින් ඒ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කිරීමට සැලැස්විය යුතු ය; තවද, සභාව විසින් ඒ වෙනුවෙන් දරන ලද සියලු වියදම්, වරදට වරදකරු වූ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අතර මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි අය කර ගත හැකි විය යුතු ය.

නගර සභාවේ එකඟත්වය නොමැතිව කාණු උසින් ගොඩ නැගීමේ ආදිය ඉදි නොකළ යුතු බව.

107. යම් නගරයක නගර සභාවේ ලිඛිත එකඟත්වය ලබා නොගෙන එම නගරය තුළ ඇති යම් පොදු කාණුවක්, කසල කාණුවක්, බෝක්කුවක්, අගලක් හෝ දිය පාරක් උසින් නිසිම අලුත් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි නොකල යුතු ය. තවද, එසේ යම් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කරන ලද අවස්ථාවක දී, සභාව විසින් එය කඩා බිඳ දමනු ලැබීමට හෝ සභාව පුළුල් යැයි සිතන අන්දමින් ඒ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කිරීමට සැලැස්විය යුතු ය. තවද, සභාව විසින් ඒ වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම්, වරදට වරදකරු වූ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අතර මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි එය අයකර ගත හැකි විය යුතු ය.

කාණු පිළිබඳ සාමාන්‍ය පාලනය.

108. (1) යම් නගරයක් තුළ ඇති සෑම පෞද්ගලික කාණුවක් ම, එම නගරයේ නගර සභාවේ සමීක්ෂණය සහ පාලනය යටතේ විය යුතු අතර, ඒ කාණුව අයිති වන ඉඩමේ හෝ ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඒ කාණුව ඉදි කරනු ලැබුවේ යම් ඉඩමක හෝ ගොඩනැගිල්ලක ප්‍රයෝජනය සඳහා ද ඒ ඉඩමේ හෝ ගොඩනැගිල්ලේ අයිතිකරුවන් හෝ වියදමින්, සභාව නියම කරන පරිදි ගොඩනැගිය යුතු හෝ වෙනස් කළ යුතු හෝ අලුත්වැඩියා කළ යුතු හෝ නිසි අයුරින් නඩංගත යුතු වන්නේ ය.

(2) තත් කාර්යය සඳහා සභාව විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් හර දීමෙන් පසුව දින අවකාශ ඇතුළත. එම දැන්වීමේ නිශ්චිතව සඳහන් ව තිබිය හැකි පරිදි එබඳු යම් කාණුවක් වෙනස් කිරීම, අලුත්වැඩියා කිරීම හෝ මනා තත්ත්වයට පත් කිරීම ඒ කාණුව අයිති වන යම් ඉඩමක හෝ ගොඩනැගිල්ලක අයිතිකරු විසින් නොසලකා හැරිනු ලැබුවහොත්, සභාව විසින්, අවශ්‍ය අන්දමින් එකී කාණුව වෙනස් කිරීමට, අලුත්වැඩියා කිරීමට හෝ මනා තත්ත්වයට පත් කිරීමට සලස්වනු ලැබිය යුතු අතර, සභාව විසින් ඒ වෙනුවෙන් දරන ලද වියදම් අයිතිකරු විසින් ගෙවිය යුතු අතර මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයෙන් එය අය කරගත හැකි විය යුතු ය.

වැහි වතුර සහ කුණු කසල ගසා ගෙන යෑමට බාධා කිරීම.

109. නගරයක් ඇතුළත පිහිටියා වූ ද වැහි වතුර හෝ කුණු කසල ගලා බසින්නා වූ ද යම් ස්වාභාවික දිය පාරක්, ඇලක්, වැවක්, වතුරක් හෝ ඉන් යම් කොටසක් ඒ වැහි වතුර හෝ කුණු කසල ඇතුළු වීම සඳහා විවෘතව තිබිය යුතු යැයි එම නගරයේ නගර

සභාව විසින් යෝජනා සම්මතයක් මගින් තීරණය කරන ලද කවර අවස්ථාවක දී වුව ද, එම යෝජනාව පිළිබඳ ලිඛිත දැන්වීමක් සභාවෙන් ලැබීමෙන් පසු, වැහි වතුර හෝ කුණු කසල නිර්මාණය වන ගසා ගෙන යාමට බාධා වන හෝ අවහිර වන අන්දමින් එකී යම් දිය පාරක් ඇළක්, වැවක් හෝ වතුරක් පුරවන හෝ පුරවා තිබීමට අවසර දෙන යම් තැනැත්තකු රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය :

[1984 අංක 48 §18.]

එසේ වුවද—

(අ) එකී ස්ථානවික දිය පාර, ඇළ, වැව හෝ වතුර, එහි අයිතිකරු විසින් වැහි වතුර සහ කුණු කසල ඇතුළු වී ගසාගෙන යාමට සභාවේ මතය අනුව ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විය හැකි වෙනත් ඇළක් හෝ කාණු කලීන් සපයනු ලැබුවහොත්, පිරවිය හැකි ය ; නවද

(ආ) එබඳු වෙනත් ඇළක් හෝ කාණුවක් සැපයීමේ වියදම සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් කොටසක් සභාව විසින් ප්‍රදානය කළ හැකි ය.

වැසිකිළි

110. (අ) එක් එක් නගරයක් ඇතුළත වූ සියලු නිවාස, ගොඩනැගිලි සහ ඉඩම් සඳහා ප්‍රමාණවත් සහ නිසි අන්දමට වැසිකිළි පසසුකම් සපයනු ලැබීම නිසැක කර ගැනීම සඳහා ඵලදායී පියවර ගැනීම ;

වැසිකිළි පසසුකම් පිළිබඳව සභාවේ යුතුකම.

(ආ) එක් එක් නගරයක් ඇතුළත මහජනයා ගැවසෙන සියළු ස්ථානවල අවශ්‍ය පරිදි පොදු වැසිකිළි පහසුකම් සැපයීම ; සහ

(ඇ) එක් එක් නගරයක් ඇතුළත සියලු පොදු සහ පෞද්ගලික වැසිකිළි නිසි අයුරින් සහ නිසි තත්ත්වයෙන් පවත්වාගෙන යන බව නිසැක කර ගැනීම

එ එක් එක් නගරයේ නගර සභාවේ යුතුකම විය යුතු ය.

111. (1) යම් ගෙයක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් හෝ ඉඩමක් සඳහා යම් වැසිකිළියක් නොහොත් වැසිකිළි හෝ අතිරේක වැසිකිළියක් නොහොත් වැසිකිළි සැපයිය යුතු යැයි නගර සභාව අදහස් කරන අවස්ථාවක දී, සභාව විසින් තත් කාර්යය සඳහා ලිඛිත දැන්වීමක් භාර දීමෙන් පසු මාස දෙකක් ඇතුළත, ඒ දැන්වීමේ සඳහන්ව තිබිය හැකි නියමයන්ට අනුකූලව ඒ නිවාසයේ, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ අයිතිකරු විසින් වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි ඉදි කරනු ලැබීමට සැලැස්විය යුතු ය.

අතිරේක වැසිකිළි ගොඩනගන ලෙස නියම කිරීමට හෝ ගොඩනැගීමට සැලැස්වීමට සභාවට හැකි බව.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ භාර දෙන ලද යම් දැන්වීමක සඳහන් නියමයන්, එම උපවගන්තියෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කොට ඇති කාල සීමාව ඇතුළත සභාපතිවරයා සැහීමට පත් වන අයුරින් පිළිපදිනු නොලැබුවහොත්, ඒ වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි ඉදි කිරීමට

සැලැස්වීමට සභාවට නිදහස තිබිය යුතු ය. තවද, එකී ඉදි කිරීම් සඳහා වැය කරන ලද වියදම්, දැන්වීමේ නියමයන් පිළිපැදීම පැහැර හැරි තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අතර එකී වියදම් මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි අය කරගත හැකි විය යුතු ය.

මිනිසුන් සේවා නියුක්ත කරන තැනැත්තන් විසින් වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි ආදිය සපයා නඩත්තු ලැබීමට සැලැස් වීමට සභාවට හැකි බව.

112. (1) නගර සභාවකට සුදුසු යැයි පෙනී යන පරිදි වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි සපයා නඩත්තු කරන ලෙස, නගරය තුළ වැඩකරුවන් හෝ කම්කරුවන් සේවයේ යොදවා ගෙන සිටින යම් තැනැත්තකුට ඒ නගර සභාව විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් විධානය කරනු ලැබීමත් එසේ සපයනු ලබන වැසිකිළිය හෝ නිසි අයුරින් තබා ගැනීමට සහ දිනපතා ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීමට ඒ සභාව විසින් සලස්වනු ලැබීමත් නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කර දෙන ලද යම් දැන්වීමක නියමයන් පිළිපදිනු නොලැබූ අවස්ථාවක දී, නගර සභාව විසින් අවශ්‍ය වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි ඉදි කරනු ලැබීම හෝ වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි නිසි අයුරින් තබා ගැනීමටත් දිනපතා ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීමටත් සලස්වනු ලැබීම කළ හැකි ය. තවද සභාව විසින් ඒ සඳහා දරන ලද වියදම්, දැන්වීමේ නියමයන් පිළිපැදීම පැහැර හැරි තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අතර, මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි අය කරගත හැකි විය යුතු ය.

පෞද්ගලික වැසිකිළි කොටු කිරීම පැහැර හැරීම.

113. (1) වැසිකිළියක් පිහිටි යම් නිවසක හෝ ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිතිකරු විසින් හෝ පදිංචිකරු විසින්, අවට ප්‍රදේශයේ පදිංචිව සිටින හෝ ඒ අසලින් එහා මෙහා ගමන් කරන තැනැත්තන්ට ඒ වැසිකිළිය නොපෙනෙන ලෙස සැහෙන වහලකින් සහ බිත්තියකින් හෝ වැටකින් ආවරණය කර තැබිය යුතු අතර, එකී යම් අයිතිකරුවකු විසින් හෝ පදිංචිකරුවකු විසින් විවෘත වැසිකිළියක් හෝ යම් විටියක් දෙසට විවෘත වන දොරක් හෝ පිරික්සුම් දොරක් සහිත වැසිකිළියක් තබාගනු ලැබීම නීත්‍යානුකූල නොවිය යුතු ය.

[1984 අංක 48 §19.]

(2) (1) වන උපවගන්තියේ විධිවිධානවලින් කිසිවක් පිළිපැදීම පැහැර හරින හෝ උල්ලංඝනය කරන යම් ගෙයක හෝ ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිතිකරුවකු හෝ පදිංචිකරුවකු, ඒ උල්ලංඝනය නොකඩවා කරනු ලබන එක් එක් දිනය සඳහා රුපියල් පනහක් වූ දඩයකින් දඬුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය :

එසේ වුව ද, යම් විවෘත වැසිකිළියක් හෝ යම් විටියක් දෙසට විවෘත වන දොරක් හෝ පිරික්සුම් දොරක් සහිත යම් වැසිකිළියක් එවකටත් පවතින සහ එයින් කරදරයක් නොවන අවස්ථාවක දී, නගරයේ නගර සභාව විසින්, සුදුසු යැයි සභාව විසින් සැලකිය හැකි කාලයක් තව දුරටත් ඒ වැසිකිළිය තබාගැනීමට ස්වකීය අභිමතය අනුව අවසර දිය හැකි ය.

114. (1) යම් නගරයක් ඇතුළත වූ සියලු වැසිකිළි සහ වැසිකිළි වළවල්, එම නගරයේ නගර සභාවේ සමීක්ෂණයට සහ පාලනයට යටත් විය යුතු අතර ඒ වැසිකිළි අයිති වන ගෙවල්, ගොඩනැගිලිවල හෝ ඉඩම්වල සහ වැසිකිළි ඉදි කරන ලද්දේ යම් ගෙවල්වල, ගොඩ නැගිලිවල හෝ ඉඩම්වල ප්‍රයෝජනය සඳහා ද ඒ ගෙවල්වල, ගොඩ නැගිලිවල හෝ ඉඩම්වල ඒ ඒ අයිතිකරුවන්ගේ විශදමින්, සභාව නියම කරන පරිදි ඒ වැසිකිළි සහ වැසිකිළි වළවල් වෙතත් කිරීම, අලුත්වැසියා කිරීම හෝ නිසි තත්ත්වයෙන් තබා ගැනීම ද කළ යුතු ය.

වැසිකිළි පිළිබඳ සාමාන්‍ය පාලනය.

(2) සභාව නියම කරන ආකාරයෙන් වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි වළ වෙතත් කරන ලෙස හෝ අලුත්වැසියා කරන ලෙස හෝ නිසි තත්ත්වයෙන් තබාගන්නා ලෙස හෝ දන්වමින් ලිඛිත දැන්වීමක් භාර දීමෙන් පසු එක් මාසයක් ඇතුළත හෝ දැන්වීමේ නිශ්චය කරනු ලැබ තිබිය හැකි වෙතත් යම් කාල සීමාවක් ඇතුළත, එසේ කිරීම යම් වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි වළක් අයිති වන යම් ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු පැහැර හැරියෙන්, නියමිත පරිදි ඒ වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි වළ වෙතත් කිරීමට හෝ අලුත්වැසියා කිරීමට හෝ නිසි තත්ත්වයෙන් තබා ගැනීමට සභාව විසින් සලස්වනු ලැබිය හැකි ය. තවද ඒ සඳහා සභාව විසින් දරන ලද විශදම්, අයිතිකරු විසින් ගෙවිය යුතු අතර මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි අය කරගත හැකි විය යුතු ය.

*115. (1) යම් තැනැත්තකු විසින් යම් නගරයක් ඇතුළත—

නගර සභාවේ විධානවලට හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා වලට පටහැනි වන අන්දමින් වැසිකිළි ආදිය සඳහා හෝ වෙනස් කරන තැනැත්තන්ට දැක්විය.

(අ) එම නගරයේ නගර සභාවේ විධානයන්ට පටහැනිව හෝ මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථා පාවක විධිවිධානවලට පටහැනිව යම් වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි වළක් ඉදි කරනු ලැබුවහොත් ; හෝ

(ආ) කඩා ඉවත් කරන ලෙස හෝ වසා දමන ලෙස සභාව විසින් නියම කරන ලද්දේ යම් වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි සම්බන්ධයෙන් ද ඒ වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි වළ පාවිච්චි කිරීම නොකඩව කරනු ලැබුවහොත් ; හෝ

(ඇ) 111 වන සහ 112 වන වගන්ති යටතේ යම් වැසිකිළියක් ඉදි කරන ලෙස හෝ සපයන ලෙස හෝ නඩත්තු කරන ලෙස හෝ නියමයක් කරන ලද විටක එසේ කිරීම පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්

ඒ තැනැත්තා රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

[1984 අංක 48 § 20.]

* 1979. 07. 02 වන දින අංක 43/4 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය සමග කියවිය යුතු අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 33 වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රාථමික අධිකරණයට අනන්‍ය අධිකරණ බලය තිබේ.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ (අ) ඡේදය හෝ (ආ) ඡේදය අදාළ වන යම් අවස්ථාවක දී නගර සභාව සුදුසු යැයි සලකන අන්දමින් වැසිකිළියේ හෝ වැසිකිළි වළේ වෙනස් කරවීමට නගර සභාව විසින් සැලැස්විය යුතු ය. ඒ සඳහා ගිය වියදම්, ඒ වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි වල අනිසි ලෙස ඉදි කළ හෝ සාදන තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අතර, මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි අය කර ගත හැකි විය යුතු ය.

වැසිකිළි ආදිය පරීක්ෂා කිරීම.

116. (1) නගරයක නගර සභාව විසින් හෝ තත් කාර්යය සඳහා ඒ සභාව විසින් බලය පවරන ලද යම් නිලධරයකු විසින් මේ ආඥා පනතේ වෙනත් විධිවිධානවලට යටත්ව, නගරය ආතුළුත ඇති යම් වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි වලක් පරීක්ෂා කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සහායකයන් සහ වැඩකරුවන් සමඟ යම් ගෙයකට, ගොඩනැගිල්ලකට හෝ ඉඩමකට යම් වේලාවක ආතුළු වීමත් ඒ සභාව හෝ නිලධරයා සුදුසු යැයි සිතිය හැකි අවස්ථාවක දී හැකි තරම් අඩුවෙන් අලාභ සිදු කරමින් පොළොව කැණී මත් කළ හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යම් පරීක්ෂණයක දී, යම් වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි වලක් මනා අයුරින් හෝ මනා තත්ත්වයෙන් නොපවතී යැයි හෝ එය සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දින යෙන් පසු මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවල විධිවිධාන උල්ලංඝනය වන යම් අන්දමකින් හෝ සභාවේ විධි විධානවලට පටහැනිව යම් අන්දමකින් ඉදිකර තිබේ යැයි හෝ පෙනී ගියහොත් ඒ පරීක්ෂණය පිළිබඳ වියදම්, ඒ වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළිවල අයිතීන් තිබිය හැකි තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අතර, මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි අය කරගත හැකි විය යුතු ය.

(3) යම් වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි වලක්, නිසි අයුරින් හෝ නිසි තත්ත්වයෙන් පවතින බව සහ මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවල විධිවිධාන උල්ලංඝනය කරමින් හෝ සභාවේ විධානවලට පටහැනිව ඉදි කර නොමැති බව පෙනී ගියහොත්, සභාව විසින් හෝ සභාවේ බලය ලත් නිලධරයා විසින් හැකි ඉක්මණින් පොළොව වසා දැමීමට සලස්වා යළි තත්ත්වයට පත් කරවිය යුතු අතර එවැනි අවස්ථාවක දී ඊට ගිය වියදම් සභාව විසින් දැරිය යුතු ය.

වැසිකිළි කඩා ඉවත් කරන ලෙස හෝ වැසිකිළි වළවල් වසන ලෙස හෝ නියම කිරීමට නගර සභාවට ඇති බලය.

117. (1) නගරයක් ආතුළුත පිහිටි යම් ගෙයක හෝ ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක ඇති වැසිකිළියක් හෝ වැසිකිළි වලක් ඒ නගරයේ නගර සභාවේ හෝ තත් කාර්ය සඳහා සභාව විසින් බලය පවරනු ලද යම් නිලධරයකුගේ මතය අනුව නිර්මාණ දෝෂයකින් යුක්ත වන හෝ අදහස් කරන ලද කාර්යය සඳහා අයෝග්‍ය වන හෝ කරදරයක් ඇති කිරීමට තුඩු දිය හැකි අවස්ථාවක දී ඒ වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි වල අලුත්වැඩියා කිරීමට, වෙනස් කිරීමට, යළි ඉදි

කිරීමට හෝ ඉවත් කිරීමට හෝ ඒ වෙනුවට වළ වැසිකිළියක් තැනීමට ඒ ගෙයි, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුට ඒ නගර සභාව විසින් හෝ එකී බලය ලත් නිලධරයා විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් මගින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

[1984 අංක 48 § 21.]

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ තත් කාර්යය සඳහා දැන්වීමක් භාර දීමෙන් පසු එක් මාසයක කාල සීමාවක් ඇතුළත හෝ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන්ව නිඛිය හැකි වෙන යම් කාල සීමාවක් ඇතුළත දැන්වීම අදාළ වන වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි වළ අලුත් වැසියා කිරීමට, වෙනස් කිරීමට, යළි ඉදි කිරීමට හෝ කඩා ඉවත් කිරීමට හෝ ඒ වෙනුවට වළ වැසිකිළියක් සැපයීමට යම් අයිති කරුවකු විසින් හෝ පදිංචිකරුවකු විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත් ඔහු රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

(3) (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් වැසිකිළිය හෝ වැසිකිළි වළ අලුත්වැසියා කිරීමට, වෙනස් කිරීමට, යළි ඉදි කිරීමට හෝ කඩා ඉවත් කිරීමට සහ ඒ වෙනුවට වළ වැසිකිළියක් සැපයීමට නගර සභාව විසින් හෝ බලය ලත් නිලධරයා විසින් සලස්වනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ සම්බන්ධයෙන් සභාව විසින් හෝ නිලධරයා විසින් දරන ලද වියදම්, අයිතිකරු විසින් ගෙවිය යුතු අතර, මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වා ඇති පරිදි අය කරගනු ලැබිය හැකි විය යුතු ය.

මලාපවහනය සහ කසළ ගෝධනය

118. නගරයේ සෑම කොටසක ම පහත සඳහන් කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු පියවර හැකි තාක් දුරට ගැනීම ඒ එක් එක් නගරයේ සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය :—

මලාපවහනය සහ කසළ ගෝධනය සම්බන්ධයෙන් සභාවේ කාර්යය.

- (අ) අති පාරවල් ද ඇතුළුව විවි නිසි පරිදි අතුරා පවිත්‍ර කිරීම සඳහා සහ විවිවල ඇති කසළ එකතු කර ඉවත් කිරීම ;
- (ආ) සියලු ම ගෙවල්වල කසළ නිසි කාල සීමා තුළ දී විධිමත් ලෙස ඉවත් කිරීම සහ සියලු වැසිකිළි සහ වැසිකිළි වළවල් නිසි කාල සීමා තුළ දී විධිමත් ලෙස පවිත්‍ර කිරීම ; සහ
- (ඇ) විවිවල ඇති කසළ, ගෙවල්වල කසළ සහ මල නිසි පරිදි බැහැර කිරීම.

119. මේ කොටසේ විධිවිධාන යටතේ නගර සභාවක් විසින් එකතු කරනු ලබන සියලුම විවි කසළ, නිවාස කසළ, මල හෝ එවැනි වෙනත් ද්‍රව්‍ය සභාවේ දේපළ විය යුතු අතර, ඒ සියලු ද්‍රව්‍ය විකිණීම හෝ බැහැර කිරීම සඳහා සභාවට පූර්ණ බලය තිබිය යුතු ය.

එකතුකරනු ලබන සියලුම කසළ සභාවේ දේපළ විය යුතු බව.

කසල බැහැර කිරීම සඳහා සහ උපකරණ තැබීම සඳහා ස්ථාන.

120. මේ කොටසේ විධිවිධාන අනුව ඉවත් කරනු ලැබූ විවි කසල, නිවාස කසල, මල සහ එවැනි වෙනත් ද්‍රව්‍ය නිසි පරිදි බැහැර කිරීමට ද එම කාර්යය හෝ මේ ආඥාපනතේ වෙනත් කාර්ය අතුරින් යමක් සඳහා අවශ්‍ය වන සියලු ම වාහන, සතුන්, උපකරණ සහ වෙනත් දේ තැබීමට ද පහසු ස්ථාන සෑම නගර සභාවක් විසින් කලින් කල සැපයිය යුතු අතර මේ කොටසේ විධිවිධාන අනුව ඉවත් කරනු ලබන එකී කසල, මල හෝ එවැනි වෙනත් ද්‍රව්‍ය, කරදරයක් සිදු වන අන්දමින් බැහැර නොකරන බවට වග බලා ගැනීමට අවශ්‍ය සියලු වැඩ විලියවෙලවල් සහ පුර්වාරක්ෂක විධිවිධාන ඒ සභාව විසින් සැලැස්විය යුතු ය.

සෞඛ්‍යයට අහිතකර ගොඩනැගිලි

සෞඛ්‍යයට අහිතකර ගොඩනැගිලි සම්බන්ධයෙන් සභාවේ කාර්යය.

121. නගරය තුළ ඇති ගෙවල් සහ ගොඩනැගිලි මේ ආඥාපනතේ හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක විධිවිධානවලින් නියමිත අන්දමේ සනීපාරක්ෂක තත්ත්වයක පවත්වාගෙන යන බව සැක හැර දෙන ගැනීමේ අදහසින් නගරයේ සෑම කොටසක ම කලින් කල පරික්ෂණයක් පැවැත්වීමට සැලැස්වීම ද ඒ විධිවිධාන නගරය ඇතුළත බලාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු පියවර ගැනීම ද එක් එක් නගරයේ නගර සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය.

පවත්නා ගොඩනැගිලි සම්බන්ධයෙන් සභාවේ බලය.

122. (1) සභාව සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ දිනයේ පැවතියේ වුව ද එසේ නැතහොත් පසුව ඉදි කරනු ලැබුවේ වුව ද නගරය තුළ පිහිටි යම් ගොඩනැගිලි හෝ ගොඩනැගිලි කවිටි, වසංගතයක් ඇති විමේ හේතුව නිසා හෝ ඒ ගොඩනැගිලි එකිනෙකට ළංව ඇති ආකාරය නිසා හෝ ජලාපවහනය නොමැති විම නිසා හෝ කසල ශෝධනය කළ නොහැකි විම නිසා හෝ, එහි හෝ ඒ අවට ප්‍රදේශයේ නිවැසියන්ගේ සෞඛ්‍යයට අවදානමක් බවට පත් වී ඇති බවට යම් නගරයක නගර සභාව සැඟීමට පත් වූ කවර අවස්ථාවක දී වුව ද, ඒ ගොඩනැගිල්ල වෙනස් කිරීම ඇතුළුව ඒ අවදානම දුර්ලීම සඳහා අවශ්‍ය යැයි සභාව සලකන අන්දමේ ක්‍රියා, දැන්වීමේ සඳහන් කාලය ඇතුළත කරන ලෙසට වූ දැන්වීමක් එහි අයිතිකරුවන් වෙත හෝ පදිංචිකරුවන් වෙත හෝ සභාවේ අභිමතය පරිදි එම ගොඩනැගිලි තනා ඇති ඉඩමේ අයිතිකරු වෙත හෝ සභාව විසින් භාර දිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමක් භාර දෙනු ලැබූ අයිතිකරුවකු හෝ පදිංචිකරුවකු දැන්වීමේ සඳහන් කාලය ඇතුළත ඒ ක්‍රියා කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළ හෝ අතපසු කළ යම් අවස්ථාවක, ඒ ගොඩනැගිලි කඩා දැමීමට සැලැස්වීම හෝ අවදානම දුර්ලීම සඳහා අවශ්‍ය යැයි සභාව සලකන අන්දමට ඒ ගොඩනැගිලි සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කිරීමට සැලැස්වීම, සභාව විසින් ඒ වෙනුවෙන් බලය දෙන ලද යම් නිලධාරියකු විසින් කළ හැකිය.

(3) ගොඩනැගිලි කිසිවක් (2) වන උපවගන්තිය යටතේ කඩා දමන ලද අවස්ථාවක, එක් එක් ගොඩනැගිල්ලේ ද්‍රව්‍ය, විකිණිය හැකි නම්, වෙන වෙනම විකිණීමට සභාව විසින් හෝ බලය ලත් නිලධාරියා විසින් සැලැස්විය යුතු අතර, ඉන් ලැබෙන මුදල් ගොඩ නැගිල්ලේ අයිතිකරුට ගෙවිය යුතු ය. අයිතිකරු කවුරුන් දැයි නොදන්නේ නම් හෝ හිමිකම පිළිබඳ ආරාදුලක් ඇත්නම්, ඒ මුදල ගෙවනු ලැබීම සඳහා ඊට හිමිකම් ඇති තැනැත්තා විසින් නිසි බලය ඇති අධිකරණයකින් ආඥාවක් ලබා ගන්නා තෙක් සභාව විසින් ඒ මුදල තැන්පත් කර තබාගත යුතු ය.

123. නගරය තුළ පිහිටි යම් ගෙයක් එහි පදිංචිකරුවන්ගේ හෝ අසල්වැසින්ගේ සාමාන්‍යයට අන්තරාදායක හෝ හානිකර වන තරමට උනාහැනේ තදබද වී ඇති බව නගර සභාවට පෙනී යන්නා වූ ද පදිංචිකරුවන් එක පවුලකට වඩා වැඩි ගණනකින් යුක්ත වන්නා වූද කවර හෝ අවස්ථාවකදී, ඒ තදබදය නැති කිරීම සඳහා සභාව විසින් නිසි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණය ඉදිරියේ නඩු පැවරිය යුතු අතර එවිට අධිකරණය විසින් සුදුසු යැයි සලකනු ලබන ආඥාවක් ඒ අධිකරණය විසින් කළ යුතු ය; ඒ තදබදයට ඉඩ දෙන එක් එක් තැනැත්තා ඒ ආඥාවෙන් අනතුරුව ඒ තදබදය දිගටම පැවති එක් එක් දවසට රුපියල් සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ හැකි වර්දකට වරදකරු විය යුතු ය.

නිවාස තුළ තදබදය.

[1984 අංක 48 § 22]

124. යම් නගරයක නගර සභාව විසින් තම නිලධාරීන් අතුරින් යම් නිලධාරියකු මගින්, ඉර උදාවත් ඉර බැසීමත් අතර යම් වේලාවක නගරය තුළ පිහිටි යම් ගෙයකට හෝ ගොඩනැගිල්ලකට ඇතුළු වී එය පරීක්ෂා කිරීම ද, එහි මූලමතින් ම හෝ එහි යම් කොටසක ඇතුළත හා පිටත හුණු ගාන ලෙස හෝ එය හෝ ඒ කොටස වෙනත් අයුරකින් පිරිසිදු කරන ලෙස ලියවිල්ලකින් වූ නියමයකින් විධාන කිරීම ද නීත්‍යානුකූල වන්නේ ය; තව ද ඒ ගෙය හෝ ගොඩනැගිල්ලේ අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු එම නියමය තමා වෙත හර දෙනු ලැබීමෙන් දවස් හතක් ඇතුළත ඒ විධානයට අනුකූල ව ක්‍රියා කිරීම අත්පසු කළහොත්, සභාව විසින් එම වැඩය කරවිය හැකි අතර ඒ සඳහා දරනු ලැබූ වියදම් අයිතිකරු විසින් ගෙවිය යුතු ය. ඒ වියදම් මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයට අය කර ගත හැකි වන්නේ ය.

ගෙවල් පරීක්ෂා කිරීමට යහ හුණු ඒවායේ ගැමට සභාවට ඇති බලය.

125. (1) සභාවේ සභාපතිවරයාගේ අවසරය පළමුවෙන් ලබා නොගෙන යම් තැනැත්තකු විසින්, නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කොට ඇති යම් නගරයක් ඇතුළත (වාසය සඳහා හෝ සතුන් ගාල් කිරීම සඳහා හෝ වෙනත් යම් කාර්යයක් සඳහා පාවිච්චි කිරීමට වුව ද) පිටිවහලය හෝ බිත්ති තණකොළ වලින්, කොළ වලින්, සෙවිලි අතු වලින්, පොල් අතු වලින්, පැදුරු වලින් හෝ වෙනත්

අවසර නොමැතිව ගෙවල් හෝ පැලවල් පොල් අතු වලින් සෑදීම හෝ යෙදීම කිරීම නොකළ යුතු බව.

එවැනි යම් දැවෙනසුලු ද්‍රව්‍යයකින් යුක්ත ව, යම් ගෙයක්, පැලක්, මඩුවක් හෝ වෙනත් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම හෝ සෑදීම නීත්‍යානුකූල නොවන්නේ ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සභාපතිවරයා විසින් අවසරය දෙන සෑම අවස්ථාවක දී ඒ එම අවසරය, නිශ්චිත කාල සීමාවකට ද අවසරය අදාළ වන ගොඩනැගිල්ලේ වහලට සහ ඩික්නිවලට පාවිච්චි කරන ලද ඒ දැවෙන සුලු ද්‍රව්‍ය වෙනුවට සභාපතිවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබන තොදැවෙන සුලු හෝ කල් පවත්නා ද්‍රව්‍ය හැකි ඉක්මණින් යොදන බව නිසැක කර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා ලිඛිතව නියම කරනු ලබන කොන්දේසිවලට යටත්ව ද දිය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් වර්ගයට අයත් වන යම් ගෙයක්, පැලක්, මඩුවක් හෝ වෙනත් ගොඩනැගිල්ලක් එම උපවගන්තියෙන් නියමිත අවසරය නොමැතිව තනනු ලැබුවහොත්, එම ගෙය, පැලේ, මඩුවේ හෝ වෙනත් ගොඩනැගිල්ලේ ප්‍රකට ව පෙනෙන කොටසක දැන්වීමක් ඇලවීමෙන් නොපමාවම හෝ සභාපතිවරයා විසින් දැන්වීමේ සඳහන් කරනු ලබන කාලයක් ඇතුළත ඒ ගොඩනැගිල්ල කඩා ඉවත් කරන ලෙස එහි අයිතිකරුට හෝ ඒ ගොඩනැගිල්ල ඉදි කර හෝ තනා ඇති හෝ තනන ශුමියේ අයිතිකරුට සභාව විසින් දැන්වීමක් දිය යුතු ය.

(4) යම් ගෙයක්, පැලක්, මඩුවක් හෝ වෙනත් ගොඩනැගිල්ලක් නොපමාව (3) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ දැන්වීමේ සඳහන් කාලය ඇතුළත කඩා ඉවත් කරනු නොලැබුවහොත්, සභාපතිවරයා විසින් ඒ ගොඩනැගිල්ල කඩා ඉවත් කරවිය යුතු අතර එසේ කිරීම සඳහා සභාපතිවරයා විසින් දරන ලද වියදම් ගොඩනැගිල්ලේ හෝ එය තනා ඇති ශුමියේ අයිතිකරු විසින් ගෙවිය යුතු ය. තව ද ඒ වියදම් මෙහි මින් මතු විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයට අය කරගත හැකි වන්නේ ය.

කරදර

කරදර පරීක්ෂා කිරීම.

126. මේ ආඥාපනතින් හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියකින් පැවරී ඇති බලතල යටතේ නතර කිරීමට උචිත කරදර කවරේ දැයි නිශ්චය කර ගැනීමේ සහ ඒ කරදර නතර කිරීම පිණිස මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ වෙනත් ප්‍රඥප්තියේ හෝ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අභිප්‍රායෙන් කලින් කළ නගරය තුළ පරීක්ෂණයක් කිරීමට සැලැස්වීම එක් එක් නගරයේ නගර සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය.

පෞද්ගලික ස්ථානවල නිබන්ධන අභිකරණ ජලය පුරවා දැමීමේ බලය.

127. (1) නගර සභාවෙන් සංස්ථාපනය කොට ඇති යම් නගරයක් තුළ යම් පෞද්ගලික ඉඩමක පිහිටි නිබන්ධන යම් පෞද්ගලික ජලයක් හෝ පහත් වගුරු බිමක් හෝ යම් අපවිත්‍ර හෝ ගලා නොබසින ජලයක් සෞඛ්‍යයට අහිතකර බව හෝ අසල්වැසිත්ව අප්‍රසන්න බව සභාවට පෙනී ගිය අවස්ථාවක දී, එම ජලය හෝ වගුරු බිම ඉද්ධි පවිත්‍ර කරන ලෙස හෝ පුරවන ලෙස හෝ එම අපවිත්‍ර හෝ ගලා නොබසින ජලය බස්වා හරින ලෙස හෝ ඉවත් කරන ලෙස හෝ සභාව විසින් ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින් එම ඉඩමේ අයිතිකරුට නියම කළ යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් දෙන ලද යම් අයිතිකරුවකු එම දැන්වීමේ සඳහන් කාලය ඇතුළත එම දැන්වීමට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළහොත් හෝ අතපසු කළහොත් සභාව විසින් හෝ සභාවේ නිලධාරීන් සහ වැඩකරුවන් විසින් එම ඉඩමට ඇතුළු වී, (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් කාර්යයන් සියල්ල සඳහා හෝ ඉන් කිසිවක් සඳහා හෝ අවශ්‍ය සියලු ක්‍රියා කරනු ලැබිය හැකි ය. තව ද, ඒ සඳහා දරන ලද වියදම් ඉඩමේ අයිතිකරු විසින් ගෙවිය යුතු අතර ඒ වියදම් මෙහි මින් මතු විධි විධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයට අය කරගත හැකි වන්නේ ය.

(3) (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් ඉඩම එක් තැනැත්තකුට වඩා වැඩි දෙනකුට අයිතිය ඇති අවස්ථාවක දී ඒ උපවගන්තියේ සඳහන් වියදම්, සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලබන අනුපාතයකට අනුව ඒ වෙන් වෙන් අයිතිකරුවන් අතර කොටස් කර බෙදුම්ගෙන් අය කරගත යුතු ය.

127අ. වයසින් අවුරුදු දොළහකට අඩු ළමයකු රැක බලාගන්නා හෝ ඔහුගේ භාරකාරත්වය දරන සෑම තැනැත්තකුම, ඒ ළමයා විසින් යම් විවිධයක හෝ එහි පසෙක හෝ පිඩාවක් කීරීම නොවලක් වන්නේ නම්, ඒ සෑම තැනැත්තකුම වරදකට වරදකරු වන අතර, වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් පසු රුපියල් එක් සියයකට නොවැඩි දඩයකට යටත් විය යුතු ය.

ළමයකු විසින් කරන පිඩාව.
[1984 අංක 48
§ 23.]

127ආ. (1) නෑම හෝ සතුන් හෝ රෙදි සේදීම සඳහා වෙන් කරනු ලැබ නැති යම් පොදු ස්ථානයක හෝ දැන්වීමේ සඳහන් කරන ලද වේලාවන් හෝ තැනැත්තන් භාර වෙනත් වේලාවන් තුළ හෝ තැනැත්තන් විසින් නෑම හෝ සතුන් හෝ රෙදි සේදීම සහ පොදු ස්ථානයන්හි ජලය කවර අන්දමකින් හෝ අපවිත්‍ර කරන හෝ ඒ ජලය පාවිච්චියට අහිතකර හෝ නුසුදුසු කරන සියලු ක්‍රියාවන් හෝ නෑම ස්ථාන හෝ රෙදි සෝදන ස්ථාන පාවිච්චි කරන තැනැත්තන්ට හිටිභාරයක් හෝ හිංසාවක් සිදු කරන ක්‍රියාවන්, ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමක් මගින් සභාව විසින් තහනම් කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒ දැන්වීම සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි භාෂාවලින් ගැසට් පත්‍රයෙහි සහ යටත් පිරිසෙයින් එක් සිංහල පුවත් පතක, එක් දෙමළ පුවත් පතක සහ එක් ඉංග්‍රීසි පුවත් පතක ද පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

පොදු තෘත ස්ථාන
[1984 අංක 48
§ 23.]

(2) (1) වන උපවගන්තියට පටහැනිව නෑම, සෝදන හෝ යම් ක්‍රියාවක් කරන සෑම තැනැත්තකු ම වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් පසු, රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකට යටත් විය යුතු ය.

127ඇ. යම් නගර සභාවකට අයත් ජලකර්මාන්තයක කාර්ය සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගන්නා යම් ජලාශයක හෝ එවැනි යම් ජලාශයකට ජලය ගලා යන්නා වූ හෝ ජලය එක්රැස් කරන්නා වූ යම් ඇලක හෝ ජල මාර්ගයක නෑම හෝ රෙදි හෝ වෙනත් යම් දෙයක්

ජලාශවලට හෝ ජල කර්මාන්ත වලට ගලා යන ඇලවල්, අපවිත්‍ර කිරීම.
[1984 අංක 48
§ 23]

සේදන නැතහොත් එවැනි ජලාශයකට, ඇලකට හෝ ජල මාර්ගයකට කුණු රොඩු, ඉවත ලන ද්‍රව්‍ය හෝ අපවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය ගලායාමෙන් හෝ වෙනත් යම් ආකාරයකින් එය අපවිත්‍ර වීමට හෝ අපිරිසිදු දැමිණු වීමට ඉඩ හරින සෑම තැනැත්තකු ම වරදකට වරදකරු වන අතර, වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් පසු රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි දඩයකට ද අඛණ්ඩව කරන වරදක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, එසේ අඛණ්ඩව වරද කිරීම ගැන වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් හෝ ඒ වරද ගැන අවධානය යොමු කරමින් සභාවෙන් ලිඛිත දැන්වීමක් භාර දෙනු ලැබූ දිනට පසු වරද අඛණ්ඩව කරන එක් එක් දිනයක් සඳහා රුපියල් එක් සියයකට නොවැඩි දඩයකට යටත් විය යුතු ය.

කර්මාන්තශාලා වලින් සිදුවන අපවිත්‍ර වීම.
[1984 අංක 48 § 23.]

127 ඇ. (1) අසල්වැසින්ගේ සෞඛ්‍යයට හානිකර වන හෝ අහිතකර වන ලෙසින් අපවිත්‍ර වීම සිදුවන ආකාරයෙන් යම් නගර සභාවක පාලන සීමාව තුළ යම් කර්මාන්ත ශාලාවක් පවත්වාගෙන යන හෝ පවත්වාගෙන යාමට සලස්වන යම් තැනැත්තකු වරදකට වරදකරු වන්නේ ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ වරදකට, ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් යම් තැනැත්තකු වරදකරු කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ කර්මාන්ත ශාලාව නිසා සිදු වන අපවිත්‍ර වීම් ප්‍රමාණය සැලකිල්ලට, ගනිමින් ඒ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින්—

(අ) ඒ කර්මාන්ත ශාලාව පිහිටි ස්ථානය වෙනුවෙන් මේ ආඥා පනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක විධිවිධාන යටතේ නිකුත් කරනු ලබන බල පත්‍රයක් සඳහා ගෙවිය යුතු වන ගාස්තුව මෙන් දෙගුණයකට සමාන දඩයක්, ඒ දවසේ ප්‍රමාණය සිය සාමාන්‍ය අධිකරණ බලය පාවිච්චි කිරීමේ දී මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් පැනවිය හැකි දඩයේ ප්‍රමාණය ඉකුත් කරන්නේ වී නමුදු, පන වනු ලැබීමට ද, එසේ අය කරගනු ලබන මුදල සභාවේ අරමුදලට ගෙවනු ලැබීම ද, නැතහොත්

(ආ) ඒ කර්මාන්ත ශාලාව පවත්වාගෙන යාම නතර කරනු ලැබීම ද

සඳහා ආඥා කරනු ලැබිය යුතු ය.

තැනැත්තෙකුගේ හෝ දේපලක ආරක්ෂාවට කර්ජනයක් වන ගස් හෝ ගස්වල අතු හෝ කඳන් හෝ ගෙඩි සම්බන්ධයෙන් නගර සභාවක ප්‍රභාපති වරයකුගේ බලතල.
[1984 අංක 48 § 23.]

127 ඉ. (1) යම් නගර ප්‍රදේශයක් තුළ වූ යම් ගසකින්, ගසක යම් අත්තකින්, කඳකින්, ගෙඩියකින් හෝ වෙනත් කොටසකින් යම් ගොඩනැගිල්ලකට අලාභ හානියක් සිදු වන හෝ සිදු වීමට ඉඩ ඇති අවස්ථාවක නැතහොත් එය, යම් ගොඩනැගිල්ලක පදිංචි කරුවන්ට අන්තරායදායක ලෙස හෝ යම් ප්‍රසිද්ධ මහා මාර්ගයක ගමන් කරන්නන්ගේ ආරක්ෂාවට අන්තරායදායක තත්ත්වයක පවතින අවස්ථාවක, ඒ ප්‍රදේශයේ සභාවේ සභාපතිවරයා විසින්, ඒ ගස පිහිටියා වූ ඉඩමේ අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු වෙත භාර දෙනු ලබන ලිඛිත දැන්වීමක් මගින්, ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව

සඳහන් විය හැකි කාලයක් ඇතුළත, ඒ ගස, ඒ ගසේ අත්ත, කඳ, ගෙඩිය හෝ වෙනත් කොටස ආරක්ෂිතව බැඳ තැබීමට හෝ කපා ඉවත් කිරීමට, ඒ අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුට නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් භාරදෙනු ලැබූ සෑම තැනැත්තකු ම විසින්, ඒ දැන්වීමේ නියම කර ඇති කාලය තුළ එහි නියමයන් ඉටු කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ කාලය ඇතුළත ඒ නියමයන් ඉටු කිරීම ඒ තැනැත්තා විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන හෝ අතපසු කරන අවස්ථාවක් වේ නම්, එවැනි අවස්ථාවක, සභාපති වරයා හෝ සභාපතිවරයා විසින් ලියවිල්ලකින් ඒ සඳහා බලය පවරන ලද යම් නිලධාරියකු හෝ කම්කරුවකු ඒ දැන්වීමේ සඳහන් ඉඩමට ඇතුළු වී, ඒ නිවේදනයෙන් ඒ තැනැත්තාට කරන්නට නියම වී තිබූ දෙය කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ වෙනුවෙන් දරන්නට සිදු වන වියදම්, සභාවට අය විය යුතු ණයක් ලෙස සලකා ඒ තැනැත්තාගෙන් අය කරගනු ලැබිය හැකි ය.

127෦ වන වගන්තියේ, 127෦ වන වගන්තියේ සහ 127෦ වන වගන්තියේ කාර්ය සඳහා “අපවිත්‍ර වීම” යන්නෙන්, මහජන සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාවට හෝ ගුණ සිද්ධියට නැතහොත් සතුන්ට, පක්ෂීන්ට, වන සතුන්ට, මසුන්ට හෝ ජලජ ජීවීන්ට නැතහොත් වෘක්ෂලතාදියට අනතුරුදායක හෝ අනතුරුදායක විය හැකි තත්ත්වයක් ඇති කරවීමට යම් අභිවෘද්ධි දායක ප්‍රයෝජනයට ගැනීමකට අහිතකර ලෙස බල පාන අන්‍ය දේවත්, ඉවත ලන ද්‍රව්‍ය, පිට කිරීමෙන්, දැවීමෙන් හෝ තැන්පත් කිරීමෙන් පරිසරයේ කවර හෝ කොටසක භෞතික, තාප, රසායනික, ජෛවීය හෝ විකිරණශීලී ගුණාංග වල කෙළින් ම හෝ වෙනත් ආකාරයකින් කෙරෙන යම් වෙනස් කිරීමක් අදහස් වේ.

128. (1) යම් නගරයක නගර සභාව විසින් සපයන ලද ස්ථානයක් නොවන, ඒ නගරය තුළ වූ යම් ස්ථානයක් ගෝඝාතක ස්ථානයක් ලෙස පාවිච්චි කිරීම සඳහා තමාට අහිමත පරිදි කලින් කල බල පත්‍රයක් දීමට සහ අවශ්‍ය ලෙස තමාට පෙනී ගිය හැකි පරිදි එම බල පත්‍රය අත්හිටුවීමට සහ අවලංගු කිරීමට මෙයින් බලය පවරනු ලැබ ඇති සභාවේ සභාපතිවරයාගෙන් එබඳු බල පත්‍රයක් ලබාගතහොත් මිස, එබඳු කිසි ම ස්ථානයක් ගෝඝාතක ස්ථානයක් ලෙස පාවිච්චි කරනු නොලැබිය යුතු ය.

ගෝඝාතක ස්ථාන සඳහා බලපත්‍ර දීම.

(2) (නගර සභාව විසින් සපයනු ලබන ස්ථානයක් නොවන) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ බල පත්‍රයක් දෙනු නොලැබූ යම් ස්ථානයක් හෝ දෙනු ලැබූ යම් බල පත්‍රයක් අත්හිටුවනු ලැබූයේ හෝ අවලංගු කරනු ලැබූයේ යම් ස්ථානයක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ ස්ථානය ගෝඝාතක ස්ථානයක් වශයෙන් පාවිච්චි කරනු ලබන සෑම තැනැත්තකුට ම රුපියල් හයසියයකට නොවැඩි දඩයකින්

[1981 අංක 61 § 14.]

සහ එකී ගෝඝාතක ස්ථානය පාවිච්චි කිරීම නතර කරන ලෙස ඒ තැනැත්තාට නියම කරමින් සභාපතිවරයා විසින් ඔහු වෙත දැන්වීමක් භාර දෙනු ලැබීමෙන් පසුව ඒ වරද තව දුරටත් කරගෙන යන සෑම දිනයක් සඳහා ම රුපියල් පන් සියයකට නොවැඩි තව දුරටත් වූ දඩයකින් දඩුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් කරනු ලබන වැසීමේ ආඥාව.

[1981 අංක 61 § 15.]

128 අ. (1) මේ ආඥාපනත හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් යටතේ තත් කාර්යය සඳහා නිකුත් කරන ලද බල පත්‍රයක් නොමැතිව යම් තැනැත්තකු, යම් කර්මාන්තයක් හෝ ව්‍යාපාරයක් සඳහා යම් ස්ථානයක් පාවිච්චි කිරීමේ වරදට යම් අධිකරණයක් විසින් වරදකරු කරනු ලැබ, තමා විසින් හෝ තමා වෙනුවෙන් වෙනත් තැනැත්තකු විසින් ඒ කර්මාන්තය හෝ ව්‍යාපාරය සඳහා ඒ ස්ථානය පාවිච්චි කිරීම නොකඩව කර ගෙන යන අවස්ථාවක, සභාපතිවරයා, ලේකම්වරයා හෝ අවස්ථාවෝචිත පරිදි තත් කාර්යය සඳහා සභාපතිවරයා හෝ ලේකම්වරයා විසින් බලය දෙන ලද තැනැත්තකු විසින් වැසීමේ ආඥාවක් සඳහා කරන ලද ඉල්ලීමක් මත, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් ඒ තැනැත්තා සභා වෙන් බල පත්‍රයක් ලබා ගන්නා තුරු ඒ ස්ථානයෙහි ඒ කර්මාන්තය හෝ ව්‍යාපාරය වසා දැමීමේ ආඥාවක් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යම් නඩු කටයුත්තක දී සභාපතිවරයා, ලේකම්වරයා හෝ අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ සභාපති වරයා හෝ ලේකම්වරයා විසින් බලය දෙන ලද යම් නිලධරයකු විසින් නිකුත් කරන ලද සහතිකයක්, ඒ සහතිකයේ සඳහන් තැනැත්තා බල පත්‍රයක් නොමැතිව යම් කර්මාන්තයක් හෝ ව්‍යාපාරයක් සඳහා ඒ ස්ථානය දිගට ම පාවිච්චි කරන බව දක්වමින් එහි ප්‍රකාශිත කරුණු සම්බන්ධයෙන් බැලූ බැල්මට පෙනෙන සාක්ෂි යක් විය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද වැසීමේ ආඥාවකට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීම ඒ තැනැත්තා විසින් පැහැර හරිනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ ස්ථානයෙහි වූ යම් කර්මාන්තයක් හෝ ව්‍යාපාරයක් වසා දැමීමට නියම කෙරෙන හා බලය දෙන ආඥාවක් මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් අධිකරණයේ පිස්කල්වරයාට වහා ම කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ ආඥාවෙහි සඳහන්, ඒ ආඥාව නිකුත් කරන ලද දිනයේ සිට සම්පූර්ණ දින තුනකට කලින් වූ හෝ සම්පූර්ණ දින හතකට පසු දිනයක් නොවන දිනයකට පෙර, ඒ පිස්කල්වරයා විසින් ඒ අනුව ක්‍රියා කරනු ලැබිය යුතු ය. ඒ ස්ථානයෙහි වූ යම් කර්මාන්තයක් හෝ ව්‍යාපාරයක් වසා දැමීම සඳහා එකී පිස්කල්වරයා හෝ තත් කාර්යය සඳහා ඔහු විසින් බලය දෙන ලද යම් පොලිස් නිලධරයකු විසින් අවශ්‍ය යැයි සලකන යම් සහායකයන් ද සමඟ ස්ථානයට ආතුළු වීමට ඒ ආඥාව ඒ පිස්කල්වරයාට හෝ ඒ නිලධරයාට ප්‍රමාණවත් අධිකාරයක් වන්නේ ය.

V වන කොටස

මහජනෝපකාර සේවා

129. නගරයක නගර සභාවක් විසින් තනිව ම හෝ වෙන යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් සමඟ සම්බන්ධව සහ (ආණ්ඩුවේ ආධාර ඇතිව හෝ නැතිව) කෙළින් ම හෝ යම් පුරෝහකයකු හෝ පුරෝහක මණ්ඩලයක් මගින් එම නගරය ඇතුළත යම් ස්ථානයක හෝ ප්‍රදේශයක කාර්යය සඳහා එකී ස්ථානයේ හෝ ප්‍රදේශයේ වාසය කරන හෝ එහි ගැවසෙන තැනැත්තන්ගේ යහපත සඳහා පහත සඳහන් මහජනෝපකාර සේවා අතුරින් යම් සේවයක් පිහිටුවා පවත්වාගෙන යනු ලැබිය හැකි ය :—

මහජනෝපකාර සේවා පිහිටුවා පවත්වාගෙන යෑමට නගර සභාවට ඇති බලය.

- (අ) ජල සම්පාදනය ;
- (ආ) වීදි, පොදු ස්ථාන සහ පොදු ගොඩනැගිලි ආලෝක කිරීම ;
- (ඇ) විදුලි ආලෝකය හෝ බලය සැපයීම ;
- (ඈ) වෙළෙඳ පොළවල් ;
- (ඉ) පොදු නාන ගෙවල් සහ නාන ස්ථාන ;
- (ඊ) වැසිකිළි සඳහා වැසිකිළි ලැලි නිෂ්පාදනය කොට පිරිවැය මිලට සැපයීම ;
- (උ) දුප්පත් පංති සඳහා නිවාස පහසුකම් සැපයීම ;
- (ඵ) පිහිටුවීම සහ පවත්වාගෙන යෑම පිළිබඳව වෙන යම් නීති යක් මගින් පැනවිය හැකි තහනමකට හෝ සීමා කිරීම කට යටත්ව, වෙන යම් ආකාරයක පොදු සේවයක්.

130. (1) මේ කොටස යටතේ පිහිටුවීමට හෝ පවත්වාගෙන යෑමට නගර සභාවට බලය දෙනු ලැබ ඇත්තේ යම් මහජනෝපකාර සේවයක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ මහජනෝපකාර සේවය පිහිටුවීමේ හෝ පවත්වාගෙන යෑමේ කාර්යය සඳහා, සභාව විසින්—

මහජනෝපකාර සේවා සඳහා වූ විශදම් ගෙවීමේ ආකාරය.

- (අ) සභාවේ ආදායමෙන් වැය වන යම් විශදමක් සඳහා මුදල් සැපයීම ; හෝ
- (ආ) අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කළ හැකි සීමාවන්ට සහ නිදහස් කිරීම්වලට යටත්ව, එකී සේවයෙන් ප්‍රයෝජනය ලබන ප්‍රදේශය සඳහා විශේෂ ගාස්තු ප්‍රමාණයක්, අමාත්‍ය වරයාගේ අනුමතියට යටත්ව, අය කිරීම ; හෝ
- (ඇ) එම සේවය සැලැස්වීම සඳහා එකී සේවයෙන් ප්‍රයෝජනය ලබන ස්ථානයේ අයිතිකරුවන් හෝ පදිංචි කරුවන් සමඟ ගිවිසුමකට එලඹීම සහ එකී සේවය සම්බන්ධයෙන් මේ ආඥාපනත යටතේ අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කළ හැකි ගාස්තු ප්‍රමාණය අය කිරීම සහ ලබා ගැනීම ; හෝ
- (ඈ) එකී සේවයෙන් ප්‍රයෝජනය ලබන තැනැත්තන්ගෙන් සාධාරණ ගැසි සැලකිය හැකි අන්දමේ ගාස්තු අය කිරීම ; හෝ

(ඉ) සභාව සමග එළඹී යම් එකඟ විමක් අනුව හෝ සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද යම් බල පත්‍රයක් යටතේ යම් පුරෝහකයකු හෝ පුරෝහක මණ්ඩලයක් මගින් එබඳු යම් පොදු සේවයක් පිහිටුවන ලද හෝ පවත්වාගෙන යන අවස්ථාවක දී, එම සේවයෙන් ප්‍රයෝජනය ලබන තැනැත්තන්ගෙන්, සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබිය හැකි ගාස්තු අය කිරීම

කළ හැකි ය.

[1979 අංක 57 § 4.]

(2) යම් පසුගිය වර්ෂයක දී (1ආ) වන උපවගන්තිය යටතේ සභාව විසින් නියම කරන ලද විශේෂ වරිපනම් බද්ද—

(අ) ප්‍රමාණවත් සේවා නොසලස්වා නියම කරනු ලැබ තිබෙන බව අමාත්‍යවරයාගේ මතය වන්නා වූ ද; නැතහොත්

(ආ) සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් සහ ඒ විශේෂ වරිපනම් බද්ද අය කර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා දරන ලද ගාස්තු ද අත්හැරීම අවස්ථානුගත කරුණු අනුව යුක්ති සහගත හා සාධාරණ බව, ආණ්ඩුවේ අනුමතය ඇතිව, අමාත්‍යවරයා විසින් නිශ්චය කරනු ලබන්නා වූ ද අවස්ථාවක, ඒ විශේෂ වරිපනම් බද්ද සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් සහ ඒ විශේෂ වරිපනම් බද්ද අය කරගැනීමේ කාර්යය සඳහා දරන ලද යම් ගාස්තු අත්හැරීමට අමාත්‍යවරයා විසින් බලය දෙනු ලැබීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය.

[1979 අංක 57 § 4.]

(3) නියම කරනු ලැබූ යම් විශේෂ වරිපනම් සම්පූර්ණයෙන් හෝ ඉන් කොටසක් සහ ඒ වරිපනම් අයකර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා දරන ලද යම් ගාස්තු ද අත් හැරීමට (2) වන උපවගන්තිය යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් බලය දී ඇති විටෙක—

(අ) ඒ විශේෂ වරිපනම් ගෙවනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක දී වරිපනම්වල සහ දරන ලද යම් ගාස්තුවල මුදල් ප්‍රමාණය ඒ වරිපනම් ගෙවනු ලැබ ඇති දේපළ සම්බන්ධයෙන් අනාගතයේ දී අය විය යුතු වරිපනම් වෙනුවට හිලවී කිරීම; හෝ

(ආ) ඒ විශේෂ වරිපනම් ගෙවනු ලැබ නොමැති අවස්ථාවක දී ඒ වරිපනම්වල සහ දරන ලද යම් ගාස්තුවල මුදල් ප්‍රමාණය අත් හැරීමට; හෝ

සභාව විසින් කළ යුතු ය.

ඒ මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබා ගැනීමට කිසිම තැනැත්තකුට අයිතිවාසිකමක් නැත්තේ ය.

131. යම් නගරයකට යාබද යම් ප්‍රදේශයක් තුළ පිහිටි යම් ස්ථානයකට යම් මහජනෝපකාර සේවයක් සැපයීම සඳහා ඒ නගරයේ නගර සභාව විසින් එකී යාබද ප්‍රදේශයේ පළාත් පාලන ආයතනයේ එකඟත්වයට යටත්ව, ඒ ස්ථානයේ අයිතිකරුවන් හෝ පදිංචිකරුවන් සමග ගිවිසුමකට එළඹිය හැකි අතර එම සැපයීම සම්බන්ධයෙන් ගාස්තු අය කිරීම ද ඒ ගාස්තුවල ප්‍රමාණය නියම කිරීම ද කළ හැකි ය.

යාබද ප්‍රදේශවලට සැපයීම.

132. මේ ආඥාපනත යටතේ පිහිටුවීමට හෝ පවත්වාගෙන යෑමට යම් නගර සභාවකට බලය දී තිබෙන යම් මහජනෝපකාර සේවයක් පිහිටුවීමේ හෝ පවත්වාගෙන යෑමේ කාර්යය සඳහා ඒ නගර සභාව විසින් යම් ගිවිසුමකට එළඹිය හැකි අතර, මේ ආඥා පනතේ විධිවිධානවලට යටත්ව, ඒ කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය සියලු ස්ථාන, යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ මිල දී ගැනීම, බද්දට ගැනීම කුලියට ගැනීම, ඉදි කිරීම හෝ නඩත්තු කිරීම සහ ඒ වෙනුවෙන් අවශ්‍ය විය හැකි සියලු වැඩ, කාරණා සහ දේවල් කිරීම සහ ඉටු කිරීම ද කරනු ලැබිය හැකි ය.

සභාවේ සාමාන්‍ය බලතල.

ජල සම්පාදනය

133. නගරයක් ඇතුළත යම් ප්‍රදේශයක පදිංචිකරුවන්ගේ යහපත සඳහා ඒ නගරයේ නගර සභාව විසින් පොදු ජල සම්පාදන යක් පිහිටුවනු ලබන හෝ පවත්වාගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක දී, එකී ජල සම්පාදනය පිළිබඳ කාර්යයන් ද ඇතුළත් වූ කාර්යයන් සඳහා විශේෂ ජල ගාස්තුවක් හෝ සාමාන්‍ය ගාස්තුවක් සභාව විසින් අය කරනු ලබන්නේ යම් ප්‍රදේශයක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ ප්‍රදේශය තුළ වූ යම් ස්ථානයක අයිතිකරුට හෝ පදිංචිකරුවාට, ඔහුගේම සහ ඔහුගේ ගෙදර නිවාසියන්ගේ හෝ ඔහුගේ නිවස කුලියට ගෙන සිටින්නන්ගේ හෝ ඔහුගේ ස්ථානයේ පදිංචිව සිටින වෙනත් තැනැත්තන්ගේ ගෘහ කාර්යයන් සඳහා තවත් ගාස්තුවක් නොගෙවා පොදු ජල කණුවලින් ජල සම්පාදනයක් ලබා ගැනීම සඳහා අයිතිවාසිකම් තිබිය යුතු ය.

ගෘහ කාර්යයන් සඳහා පොදු ජල කණුවලින් නොමිලේ ලැබෙන ජල සම්පාදනය ලැබීම සඳහා බදු ගෙවන්නන්ට අයිතිවාසිකම ඇති බව.

134. යම් අශ්වයන්, ගවයන් හෝ රථ වාහන විකිණීම හෝ කුලියට දීම පිණිස තබා ඇති අවස්ථාවක දී ඒ අශ්වයන් හෝ ගවයන් හෝ රථවාහන සේදීම සඳහා වූ ජල සම්පාදනයක් හෝ යම් වෙළඳාමක්, නිෂ්පාදනයක් හෝ ව්‍යාපාරයක් සඳහා හෝ වතුරමල් හෝ පිහිණුම් පොකුණු සඳහා හෝ යම් විසිතූරු හෝ යාන්ත්‍රික කාර්යයන් සඳහා හෝ වාපිමාභී කාර්යයන් සඳහා වූ ජල සම්පාදනයක් ගෘහ කාර්යයන් සඳහා වූ ජල සම්පාදනයකට ඇතුළත් නොවිය යුතු ය.

"ගෘහ කාර්ය" යන්නෙහි අර්ථය.

පෞද්ගලික සේවය සඳහා වූ ගිවිසුම.

135. නගර සභාවක් විසින් ගෘහ කාර්යයන් සඳහා නොවන ජල සම්පාදනයක් හෝ ගෘහ කාර්යයන් සඳහා යම් ස්ථානයකට පෞද්ගලික ජල සම්පාදනයක්, සභාව සහ එසේ ජලය ලබාගැනීමට කැමති තැනැත්තන් අතර එකඟත්වයෙන් ඇති කර ගන්නා ලද හෝ ඒ සඳහා වූ අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කළ හැකි ප්‍රමාණ අනුව සහ නියමයන් සහ කොන්දේසි අනුව දෙනු ලැබිය හැකි ය.

වෙළෙඳ පොළවල්

වෙළඳ පොළවල් සම්බන්ධයෙන් සභාවේ කාර්යය.

136. (අ) එක් එක් නගරයක වැසියන්ට සේවය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සියළු වෙළෙඳ සැල් ඒ නගරය ඇතුළත පිහිටුවීම හා පවත්වාගෙන යාම සහ ඒ සියලු වෙළෙඳ පොළවල්වල නිසි අත්දැකීම් කසල ශෝධනය, සේදීම, විෂබීජ නාශනය සහ මලාපවහනය කරන බවට වග බලා ගැනීම;

(ආ) මේ ආඥාපනත යටතේ බලපත්‍ර දෙනු ලැබ නගරය ඇතුළත පිහිටි සියළු පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල් විධිමත් කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම සහ පාලනය කිරීම;

එකී එක් එක් නගරයේ නගර සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය.

අළුත් පෞද්ගලික වෙළඳ පොළවල් සඳහා බලපත්‍ර දීම.

137. නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කර තිබෙන යම් නගරයක් ඇතුළත කිසි ම අලුත් වෙළෙඳ පොළක්, ඒ සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රයක කොන්දේසි යටතේ සහ ඒ කොන්දේසිවලට අනුකූලව හැර, පිහිටුවනු නොලැබිය යුතු ය.

පවත්නා පෞද්ගලික වෙළඳ පොළවල් සඳහා බලපත්‍ර දීම.

138. (1) යම් නගරයක් සඳහා නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ සිට මාස හයක කාලසීමාවක් ඉකුත්වීමෙන් පසුව, එම නගරය ඇතුළත එම දිනය වන විට පවත්නා කිසි ම පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක්, ඒ සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රයක කොන්දේසි යටතේ සහ ඒ කොන්දේසිවලට අනුකූලව හැර, නවදුරටත් පවත්වාගෙන යනු නොලැබිය යුතු ය.

(2) පවත්නා පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා වූ සෑම ඉල්ලීමක්—

(අ) පළමුවන උපලේඛනයෙහි දක්වා ඇති 'අ' ආකෘතියෙහි සාරානුකූල විය යුතු අතර ඒ ආකෘතියේ විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇත්තේ යම් ප්‍රකාශයක් සඳහා ද ඒ ප්‍රකාශය සහ සභාවේ තත් කාලයේ බලපවත්නා අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කළ හැකි හෝ එබඳු අතුරු ව්‍යවස්ථා නොමැති නම් සභාපතිවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි අත්දැකීම් පිළිබඳ සහ පිරිවිතර ද ඒ සමග ඉදිරිපත් කළ යුතු ය; තව ද

(ආ) සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ සිට මාස තුනක කාල සීමාවක් ඇතුළත එම පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළේ අයිතිකරු විසින් ස්වකීය අත්සන යොදා ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

(3) වාර්ෂික වටිනාකම පිළිබඳ තක්සේරුව, බලපත්‍ර ගාස්තු, වන්දි හෝ අත්කර ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් පැන නැගිය හැකි සියලු ප්‍රශ්නවලදී, (1) වන උපවගන්තිය මගින් නියම කර ඇති සෑම ප්‍රකාශයක් ම එහි සඳහන් සියලු විස්තර සම්බන්ධයෙන්, එම ප්‍රකාශය කරන ලද අයිතිකරුට විරුද්ධව වූ තීරණාත්මක සාක්ෂි විය යුතු ය.

139. (1) නගර සභාවක් විසින් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා නිකුත් කරනු ලබන සෑම බලපත්‍රයක් ම, පළමු වන උප ලේඛනයෙහි දක්වා ඇති 'ආ' ආකාරයට සාරානුකූල විය යුතු අතර, මේ ආඥාපනතේ විධිවිධානවලටත් සභාවේ තත් කාලයේ බලපවත්නා අතුරු ව්‍යවස්ථාවලටත් එක් එක් අවස්ථාවේ කරුණු අනුව පැනවීමට අවශ්‍ය යයි සභාපතිවරයා විසින් සැලකිය හැකි, එමෙන් ම එකී අතුරු ව්‍යවස්ථාවට අනුකූල නොවන්නා වූ විෂේෂ කොන්දේසිවලටත් යටත් විය යුතු ය.

බලපත්‍ර අවුරුදු පහා ගතයුතු බව සහ මුද්දර ගාස්තු වකවා යටත් විය යුතු බව.

(2) පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා වූ සෑම බලපත්‍රයක් ම එය දෙනු ලැබුනේ යම් වර්ෂයක් සඳහාද ඒ වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මස නිසි එක්වන දිනයෙන් අවසන් විය යුතු ය.

(3) පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා වූ සෑම බලපත්‍රයක් ම අවුරුදු පහා අලුත් කළ හැකි විය යුතු අතර, ඒ බලපත්‍රය නිකුත් කරනු ලබන අවස්ථාවේදී සහ අලුත් කරනු ලබන සෑම අවස්ථාවකදී ම, 162 වන වගන්තිය යටතේ පනවනු ලැබිය හැකි ප්‍රවෘණයක බලපත්‍ර ගාස්තුවක් සභාවට ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

140. යම් අලුත් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක්, මේ ආඥාපනත යටතේ වූ අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කරනු ලැබිය හැකි මද වෙනස් කිරීම්වලට සහ එකතු කිරීම්වලට යටත්ව දෙවන උප ලේඛනයෙහි නියම කර ඇති තත්ත්වයන්ට අනුකූල වුවහොත් මිස, ඒ වෙළෙඳ පොළ සඳහා කිසි ම බල පත්‍රයක් නොදිය යුතු ය.

අලුත් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල් නියමිත තත්ත්ව යන්ට අනුකූල විය යුතු බව.

141. පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක කසල ශෝධනය, එහි භූමිය සේදීම, එහි විෂ බීජ නාශකය සහ මලාපවහනය සඳහා අයිතිකරු විසින් සතුටුදායක විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති බවට සභාපති වරයා සැහීමට පත්වන තුරු, ඒ වෙළෙඳ පොළ සඳහා කිසි ම බල පත්‍රයක් නිකුත් නොකළ යුතු ය.

වෙළෙඳ පොළවල් ඉදි කිරීම සහ එහි කසල ශෝධනය.

142. යම් අලුත් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා මේ ආඥා පනත යටතේ දෙන ලද සෑම බලපත්‍රයක් ම, එකී පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළ වෙනුවට පොදු වෙළෙඳ පොළක් පිහිටුවීම මහජන යහපතට ඉවහල් වේ යැයි සභාව විසින් යම් විටක තීරණය කරනු ලැබුවහොත්, සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් එකී පෞද්ගලික වෙළෙඳ

අලුත් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල් වලට නිතින වර ප්‍රයාද නොවිය යුතු බව.

පොළේ බල පත්‍රය අලුත් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබිය හැකි ය. තවද එම පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළේ අයිතිකරුවා, එකී ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සම්බන්ධයෙන් යම් වන්දියක් ලැබීමට හිමිකම් නොතිබිය යුතු ය යන කොන්දේසියට යටත් විය යුතු ය.

අලුත් බලපත්‍රයක් දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට සභාපති වරයාට ඇති බලය.

143. එවකටත් පවතින හෝ පිහිටුවීමට අරමුණු කොට ඇති පොදු හෝ පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල්වලින් ප්‍රදේශයේ අවශ්‍යතාවන් ප්‍රමාණවත් ලෙස සැපයෙන බවට නගර සභාවක සභාපතිවරයා සැහීමට පත් වුවහොත්, යම් අලුත් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා බල පත්‍රයක් නිකුත් කිරීම හෝ සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයට පෙර එක් අවුරුද්දක් ඇතුළත පිහිටුවන ලද යම් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සම්බන්ධයෙන් යම් බල පත්‍රයක් නිකුත් කිරීම හෝ අලුත් කිරීම ඔහු විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබිය හැකි ය.

පවත්නා පෞද්ගලික වෙළෙඳපොළවල් වලට බලපත්‍ර දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම.

144. නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ දී පවත්නා (එකී දිනයට පෙර එක් අවුරුද්දක් ඇතුළත පිහිටුවන ලද වෙළෙඳ පොළක් නොවන) යම් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා පහත සඳහන් අවස්ථාවල දී බල පත්‍රයක් දීම හෝ බල පත්‍රයක් අලුත් කිරීම සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් වන්දි ගෙවීමක් නොමැතිව ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබිය හැකි ය. ඒ අවස්ථා නම් :—

(අ) එකී වෙළෙඳ පොළ, දෙවන උපලේඛනයෙහි නියම කර ඇති තත්ත්වයන්ට අනුකූල නොවන විටක එකී වෙළෙඳ පොළ ඉහත කී තත්ත්වයන්ට අනුකූල කිරීමට, සභාපතිවරයාගේ මතය අනුව, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම්, එකතු කිරීම් හෝ වැඩි දියුණු කිරීම්, සභාපතිවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි සාධාරණ කාලයක් ඇතුළත, ඒ අවස්ථාවේ යෙදී ඇති කරුණු අනුව එකී තත්ත්වයන් පිළිබඳව නගර සභාව විසින් අනුමත කරනු ලැබිය හැකි මද වෙනස් කිරීම් ඇතොත් ඒවාට යටත්ව, කිරීමට එහි අයිතිකරු විසින් අතපසු කරනු ලැබූ හෝ ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබූ අවස්ථා වක දී ;

(ආ) එකී වෙළෙඳ පොළේ සහජ දෝෂ හේතුකොටගෙන හෝ වෙන යම් හේතුවක් නිසා හෝ එකී වෙළෙඳ පොළ, ඉහත කී තත්ත්වයන්ට හෝ එකී තත්ත්වයන් පිළිබඳව අනුමත කිරීමට සභාව කැමතිව සිටිය හැකි මද වෙනස් කිරීම්වලට අනුකූල වන සේ වැඩිදියුණු කළ නොහැකි බවට නගර සභාව සැහීමට පත්ව ඇති අවස්ථාවක දී ;

(ඇ) යම් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක පවතින තත්ත්වය හේතු කොටගෙන හෝ වෙන යම් හේතුවක් නිසා හෝ එම වෙළෙඳ පොළ මහජනයාගේ සෞඛ්‍යාරක්ෂාව, ආරක්ෂාව හෝ පහසුව ගැන සැලකීමේ දී අමතෝඤ බවට නගර සභාව සැහීමට පත්ව ඇති අවස්ථාවක දී ;

එසේ වුව ද, මේ වගන්තිය යටතේ සභාපතිවරයාගේ හෝ නගර සභාවේ යම් තීරණයකින් අතපත්තියට පත් යම් තැනැත්තකු විසින් අමාත්‍යවරයා වෙත අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය හැකි ය. තවද ඒ අභියාචනය ඉදිරිපත් කරන ලද විට, අමාත්‍යවරයා විසින්, සභාපතිවරයාගේ හෝ නගර සභාවේ තීරණය ස්ථිර කරනු ලැබීම හෝ ඉහත කී තත්ත්වයන් පිළිබඳව අමාත්‍යවරයා විසින් ඒ අවස්ථාවේ පවතින කරුණු අනුව සාධාරණ යැයි සහ පොදු යහපතට අනුකූල යැයි සැලකිය හැකි, මද වෙනස් කිරීම්වලට අනුකූල බවට වෙළෙඳ පොළ පත් කරන බවට යටත්ව, බල පත්‍රයක් නිකුත් කිරීමට නියම කරනු ලැබීම හෝ අමාත්‍යවරයා විසින් යුක්ති සහගත යැයි සිතිය හැකි වෙනත් නියමයක් කරනු ලැබීම හෝ කළ හැකි ය.

145. (1) නගර සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයට පෙරාතුව අවුරුදු තිහකට වැඩි කාලයක් පවත්වා ගෙන ගිය බවට සභාව සැහීමට පත් වන පරිදි ඔප්පු කරනු ලැබූ සහ 144 වන වගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ හෝ (ඇ) ඡේදයේ සඳහන් විස්තර ප්‍රකාර වූ යම් වෙළෙඳ පොළක් සම්බන්ධයෙන් සභාව විසින් තම අභිමතය පරිදි පහත සඳහන් පරිදි ක්‍රියා කරනු ලැබිය හැකි අතර, අමාත්‍යවරයා විසින් පහත සඳහන් පරිදි ක්‍රියා කරන ලෙස විධානය කරනු ලැබුවහොත් එසේ ක්‍රියා කළ යුතු ය:—

අවුරුදු තිහකට ඉහත පිහිටුවනලද වෙළෙඳ පොළවල් පිළිබඳ විශේෂ විධිවිධාන.

(අ) ඒ පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළෙහි ඒ දක්වා කරන ලද ව්‍යාපාරය සඳහා සැලකෙන ඉඩකඩ, එවකටත් පිහිටුවන ලැබ ඇති හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ පිහිටුවීමට නියමිත යම් ප්‍රාදේශීය පොදු වෙළෙඳ පොළක, සභාව විසින් සලස්වනු ලැබිය හැකි අතර, ඉන් පසුව එකී පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළ වසා දමා එකී ව්‍යාපාරය එසේ සපයන ලද අලුත් ස්ථානයට ගෙන යන ලෙස එකී පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළේ අයිතිකරුට හෝ එය පරිහරණය කරන්නාට විධානය කරනු ලැබිය හැකි ය ; තවද

(ආ) (අ) ඡේදය යටතේ සභාව විසින් දෙන ලද විධාන පිළිපදිනු ලැබුවහොත්, එකී අයිතිකරු හෝ එය පරිහරණය කරන්නා සහ ඔහුගේ අනුප්‍රාප්තකයන්, පොලීම්කරුවන්, අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවන් හෝ පැවරුම්ලාභීන් විසින්, සභාවේ තත්කාලයේ බල පවත්නා අතුරු ව්‍යවස්ථා පිළිපදිය යුතු ය යන කොන්දේසියට සහ බද්දේ කොන්දේසිවලටත් යටත්ව සහ එහි නියම කර ඇති කුලිය ගෙවීමට යටත්ව, සභාව විසින් එකී අයිතිකරු වෙත හෝ පරිහරණය කරන්නා වෙත අවුරුදු පනහකට නොවැඩි කාලයකට ඒ ස්ථානය බදු දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් බද්දක් යටතේ, ගෙවිය යුතු කුලිය වූකලී සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි සාධාරණ මුදලක් විය යුතු අතර, එය සෑම පස් අවුරුද්දක් පාසා ම

ප්‍රතිශෝධනය කළ යුතු ය. ප්‍රථම පස් අවුරුදු කාල සීමාව සඳහා එකී කුලිය, එකී ඉඩකඩ සැපයීමේ පිරිවැයෙන් සියයට දහයකට නොවැඩි විය යුතු අතර, ඉන් පසුව එළඹෙන සෑම පස් අවුරුදු කාල සීමාවක් සම්බන්ධයෙන් ම, බදු දුන් ස්ථානයෙන් පූර්ව පස් අවුරුද්ද සඳහා ලැබුණු සාමාන්‍ය වාර්ෂික ශුද්ධ ලාභයෙන් සියයට දහයකට නොවැඩි විය යුතු ය.

(3) ඒ වාර්ෂික ලාභ ප්‍රමාණය සම්බන්ධයෙන් යම් ආරාමයක් පැන නැගෙනහොත්, අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කෙරෙන අභියාචනයකට යටත්ව, ඒ ආරාමය සභාපතිවරයා විසින් නිරවුල් කළ යුතු ය.

(4) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් බද්දක් යටතේ අය විය යුතු කුලිය බද්දේ කොන්දේසි අනුව ගෙවනු නොලැබුවහොත් හෝ බදු ගැනුම්කරු විසින් හෝ බදු දුන් ස්ථානය තත් කාලයේ පරිහරණය කරන තැනැත්තා විසින් බද්දේ කොන්දේසි හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථා පිළිපදිනු ලැබීම නිරන්තරයෙන් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්, සභාව විසින්, බද්දට අයිතිවාසිකම ඇති තැනැත්තාට කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට ලියවිල්ල කින් වූ දැන්වීමක් මගින් අවස්ථාව සලස්වා දෙනු ලැබීමෙන් පසුව, එකී බද්ද අවලංගු කරනු ලැබිය හැකිය :

එසේ වුව ද, මේ උපවගන්තිය යටතේ සභාව විසින් කරන ලද යම් නියමයකින් අතෘප්තියට පත් යම් තැනැත්තකු විසින් අමාත්‍ය වරයා වෙත අභියාචනය කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ අභියාචනය ඉදිරිපත් කරන ලද විට, අමාත්‍යවරයා විසින් යුක්තිසහගත යැයි සලකනු ලැබිය හැකි අන්දමේ නියමයක් කිරීමට ඔහුට බලය තිබිය යුතු ය.

වෙළඳ පොළ සඳහා තාවකාලික බලපත්‍රයක් දීමට ඇති බලය.

146. පොදු අවශ්‍යතා සඳහා පොදු වෙළෙඳ පොළක් තුළ සුදුසු විධිවිධාන වහාම සැලැස්වීමට යම් නගර සභාවකට නුසුදුවත් අවස්ථාවක දී, පවත්නා යම් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක්, දෙවන උප ලේඛනයේ නියම කර ඇති තත්ත්වයන්ට හෝ ඒ පිළිබඳව අනුමත කොට ඇති යම් මද වෙනස් කිරීම්වලට අනුකූල නොවුනත් එකී පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළ තාවකාලික ලෙස පවත්වාගෙන යාම මහජන පහසුව සඳහා අවශ්‍ය යැයි පෙනීගියහොත්, ඒ නගර සභාව විසින් එය එසේ පවත්වාගෙන යාමට ඉඩ දෙනු ලැබිය හැකි අතර, මේ ආඥාපනතේ විධිවිධාන යටතේ මතු යම් දිනක ක්‍රියා කිරීමට සභාවට ඇති අයිතිවාසිකම් වලට හානියක් නොමැතිව, එම පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළ සඳහා තාවකාලික බල පත්‍රයක් නිකුත් කිරීම ද එම සභාව විසින් කළ හැකි ය.

147. (1) මේ ආඥාපනත යටතේ බල පත්‍රයක් දෙනු ලැබූ හෝ බල පත්‍රයක් දෙනු ලැබීමට සුදුසු කම් ඇති (145 වන වගන්තිය අදාළ වන වෙළෙඳ පොළක් නොවන) යම් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක්—

පෞද්ගලික වෙළෙඳපොළක් වසා දැමීම සඳහා වන්දි.

- (අ) වෙළෙඳ පොළක් වශයෙන් සහමුලින් ම වසා දැමීම; හෝ
- (ආ) පොදු වෙළෙඳ පොළක් වශයෙන් සභාව විසින් පවරාගනු ලැබීම

පොදු යහපත සඳහා හේතු වේ යැයි නගර සභාවක් සැහීමට පත් වන අවස්ථාවක දී, සභාව විසින් ඒ අවස්ථා දෙකෙන් කවර හෝ අවස්ථාවක දී මේ වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව වන්දි ගෙවීමට යටත්ව එකී වෙළෙඳ පොළ වසා දැමීමට විධාන කරනු ලැබිය හැකි ය; නැතහොත් පොදු වෙළෙඳ පොළක් ලෙස පවරා ගෙන පවත්වාගෙන යනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් වෙළෙඳ පොළක් වසා දමන ලද අවස්ථාවක දී ගෙවිය යුතු වන්දිය මුකලී ගිවිසුමක් මගින් අත්‍යාකාරයකින් සම්පූර්ණව පත් මුද්‍රාගෙන් හැර, මේ ආඥාපනත යටතේ වෙළෙඳ පොළක් වශයෙන් පාවිච්චි කරනු ලැබ තිබුණහොත් ඒ ස්ථානයේ වටිනාකම සහ ඒ ස්ථානය වෙළෙඳ පොළක් වශයෙන් නොව ඒ ප්‍රදේශය තුළ ම උපරිම වාසිය ලබා ගැනීම සඳහා ඒ අන්දමේ ස්ථානයක් යොදාගනු ලැබ ඇති හෝ යොදාගනු ලැබීමට ඉඩ ඇති වෙන යම් ප්‍රාදේශීය කාරණයක් සඳහා පාවිච්චි කරනු ලැබ තිබුණහොත් ඒ ස්ථානයේ වටිනාකම අතර වෙනසක් පවත්නා වෙළෙඳ පොළේ ගොඩනැගිලි එබඳු යම් කාර්යයක් සඳහා සකස් කරගැනීමේ පිරිවැය සම්බන්ධ දීමනාවක් යන දෙකේ එකතුව විය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් වෙළෙඳ පොළක් පොදු වෙළෙඳ පොළක් වශයෙන් පවත්වාගෙන යාම සඳහා නගර සභාව විසින් පවරා ගනු ලැබූ අවස්ථාවක දී ගෙවිය යුතු වන්දිය මුකලී මේ ආඥාපනත යටතේ වෙළෙඳ පොළක් වශයෙන් පාවිච්චි කරනු ලැබ තිබුණහොත් ඒ ස්ථානයේ වටිනාකම ය.

(4) මේ ආඥාපනත යටතේ වෙළෙඳ පොළක් ලෙස පාවිච්චි කරනු ලබන වෙළෙඳ පොළ ස්ථානයේ වටිනාකම ඇස්තමේන්තු කිරීමෙහි ලා ඒ අවට ප්‍රදේශයේ පොදු වෙළෙඳ පොළක් හෝ අලුත් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් පිහිටුවනු ලැබුවහොත් එකී වෙළෙඳ පොළ ස්ථානය පිළිබඳ වටිනාකමේ ඇතිවීමට ඉඩ ඇති අගය ක්ෂය වීම ගැන ද සැලකිල්ල දැක්විය යුතු ය.

148. ගම් ප්‍රදේශවලට අදාළ යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ යම් ග්‍රාමීය වෙළෙඳ පොළක් පිහිටුවනු ලැබ ඇති යම් තැනක් මේ ආඥා පනත යටතේ නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබූ විට එකී වෙළෙඳ පොළ ඒ නගරයේ නගර සභාව වෙත සතු විය යුතු අතර, ඒ වෙළෙඳ පොළ මේ ආඥාපනතට යටත් විය යුතු ය.

ග්‍රාමීය වෙළෙඳ පොළවල් සභාව වෙත සතු වීම.

වෙළඳපොළවල් පැවරීම.

149. නගර සභාවක් විසින් මේ ආඥාපනත යටතේ පරිපාලනය කරනු ලබන යම් පොදු වෙළෙඳ පොළක කළමනාකරණය, ඒ සභාව විසින් යම් ගම් සභාවක් සමග වැඩ පිළිවෙළක් ඇති කර ගැනීමෙන් පසුව, එම ගම් සභාව වෙත පවරනු ලැබිය හැකි ය.

පොදු වෙළෙඳ පොළවල්වල බලපත්‍ර අත්හිටුවීමට ඇති බලය.

150. නගර සභාවක් විසින් මේ ආඥාපනත යටතේ පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සඳහා බල පත්‍රයක් දෙන ලද සහ එකී බල පත්‍රයේ වලංගු කාලය ඇතුළත යම් කලක බල පත්‍ර ලාභියා විසින් මේ ආඥාපනත යටතේ පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල්වලට අදාළ වන තත්ත්වයන්ට සහ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම පැහැර හරිනු ලැබූ අවස්ථාවක දී, ඒ පැහැර හැරීම හරිගැස්සිය යුතු කාල සීමාවක් නියම කරමින් නගප සභාව විසින් හෝ නගර සභාවේ බලය යටතේ ඔහු වෙත භාර දෙනු ලැබූ ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් මගින් ඒ පැහැර හැරීම පිළිබඳව ඔහුගේ අවධානය යොමු කිරීමෙන් අනතුරුව, සභාපතිවරයා විසින් එකී වෙළෙඳ පොළේ බල පත්‍රය, බල පත්‍ර ලාභියා විසින් ඒ පැහැර හැරීම හරිගැස්සනු ලබන තුරු අත්පිටවනු ලැබීම නිත්‍යානුකූල විය යුතු ය.

බලය නොලත් වෙළඳපොළක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා දඬුවම

151. යම් නගරයක නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ සිට මාස හයක වූ කාල සීමාවක් දැකුණ විටෙහි පසුව, ඒ නගරය තුළ වූ යම් ස්ථානයක් මේ ආඥාපනත යටතේ බල පත්‍රයක් නොදුන්නේ හෝ දුන් බල පත්‍රයක් අත්හිටුවනු ලැබ ඇත්තේ යම් පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ වෙළෙඳ පොළ පාවිච්චි කරන යම් තැනැත්තකු රුපියල් එක් දහසකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, බලපත්‍රය අත්හිටුවීම පිළිබඳ ලිඛිත දැන්වීම එකී තැනැත්තා වෙත භාර දෙනු ලැබීමෙන් පසුව එකී වරද දිගටම කරගෙන යන සෑම දිනයක් සඳහා ම රුපියල් පන්සියයක් වූ තවත් දඩයකින් දඬුවම් ලැබිය යුතු ය.

[1984 අංක 48 §24.]

වෙළඳ ප්‍රදේශය.

152. (1) නගර සභාවේ පාලනය යටතේ යම් පොදු වෙළෙඳ පොළක් පිහිටුවනු ලැබූ නගරයක් ඇතුළත යම් තැනක, මේ ආඥා පනත යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් ඒ වෙළෙඳ පොළ සඳහා (මෙහි මින් මතු “වෙළෙඳ ප්‍රදේශය” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) ප්‍රදේශයක් ඒ සභාව විසින් වෙන් කරනු ලැබිය හැකි අතර, සභාපතිවරයා විසින් නිකුත් කරන ලද බල පත්‍රවලට අනුකූල නොවන ආකාරයකින් ඒ ප්‍රදේශය ඇතුළත මස්, කුකුළු ආදී සතුන්, මාළු, පලතුරු හෝ එළවළු විකිණීම තහනම් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් අවස්ථාවක දී, වෙළෙඳ ප්‍රදේශය ඇතුළත එකී වෙළෙඳ පොළ නොවන වෙනත් අවසර ලත් ස්ථානයක දී මස්, කුකුළු ආදී සතුන් සහ මාළු,

පලතුරු හෝ එළවළු විකිණීම පිණිස සභාපතිවරයා විසින් බල පත්‍රයක් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි අතර එම බල පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කළ හැකි ගාස්තු පනවා අය කරගනු ලැබිය හැකි ය.

(3) පොදු වෙළෙඳ පොළ මගින් හෝ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ කලින් අවසර දෙන ලද වෙනත් ස්ථානයක් හා සම්බන්ධ වී එකී වෙළෙඳ පොළ මගින් වෙළෙඳ ප්‍රදේශයේ පොදු අවශ්‍යතා සඳහා සාහෙන පහසුකම් සලස්වා ඇති බවට නගර සභාවට සැහිම කට පත්ව ඇති යම් විටක, එකී පොදු වෙළෙඳ පොළේ හැර, එසේ නැතහොත්, සභාව එසේ තීරණය කළහොත්, එකී වෙළෙඳ පොළේ සහ අවසරලත් එකී සෙසු ස්ථානයේ හැර, වෙළෙඳ ප්‍රදේශය ඇතුළත වෙන තැනක මස්, කුකුළු ආදී සතුන් සහ මාළු, පලතුරු හෝ එළවළු විකිණීම, මේ ආඥාපනත යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් මගින් සභාව විසින් තහනම් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(4) (3) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් අවස්ථාවක දී, වෙළෙඳ ප්‍රදේශය ඇතුළත මස්, කුකුළු ආදී සතුන් සහ මාළු, පලතුරු හෝ එළවළු විකිණීම පිණිස (අවස්ථාවෝචිත පරිදි) කිසි ම බල පත්‍රයක් හෝ වැඩි දුරටත් වූ බල පත්‍රයක් නිකුත් නොකළ යුතු යැයි සභාව විසින් අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි අතර, එබඳු කිසි ම බල පත්‍රයක් නිකුත් නොකළ යුතු යැයි සභාව විසින් තීරණය කරනු ලැබුවහොත්, වෙළෙඳ ප්‍රදේශය ඇතුළත පොදු වෙළෙඳ පොළ නොවන වෙනත් ස්ථානයක එකී ද්‍රව්‍යවලින් කිසිවක් විකිණීම කරගෙන යන යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ විකිණීම පොදු වෙළෙඳ පොළට මාරු කරන ලෙස (පොදු වෙළෙඳ පොළෙහි ඒ කාර්යය සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ සැලැස්වීමෙන් පසුව) ඒ තැනැත්තාට සභාව විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(5) නියමිත ස්ථානවල දී විකිණීම නොකරන හෝ විකිණීමේ කාර්යයන් සඳහා පොදු මාර්ගවල හෝ වෙනත් පොදු ස්ථානවල නියැලී නොසිටින සංචාරක වෙළෙඳුන්ගේ විසින් කුකුළු ආදී සතුන් සහ පලතුරු හෝ එළවළු විකුණනු ලැබීමට අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් මගින් හෝ අන්‍යාකාරයකින් අවධිර කිරීම සඳහා, මේ වගන්තියේ වූ කිසිවක් නගර සභාවකට බලය දී ඇතැයි නොසැලකිය යුතු ය.

VI වන කොටස
අතුරු ව්‍යවස්ථා

153. මේ ආඥාපනතින් අවසර දෙනු ලැබිය හැකි හෝ නියම කළ හැකි අන්දමේ නොහොත් මේ ආඥාපනත යටතේ සභාවේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ යුතුකම් ඉටු කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය ලෙස සභාවට පෙනී යා හැකි අන්දමේ වූ ද මේ ආඥාපනතේ

අතුරු ව්‍යවස්ථා යැදීමට සභාවට ඇති බලය.

විධිවිධානවලට අනුකූල නොවන්නා වූ ද අතුරු ව්‍යවස්ථා කලින් කල සෑදීමෙන් එසේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් සංශෝධනය කිරීමට, වෙනස් කිරීමට හෝ පරිවර්තනය කිරීමටත් සෑම නගර සභාවකට ම බලය තිබිය යුතු ය.

[1981 අංක 61. § 16]

(2) යම් නගර සභාවක් විසින් සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් උල්ලංඝනය සංගෘහිත වන යම් එක් ක්‍රියාවක් හෝ නොකර ගැනීමක් සඳහා රුපියල් හත්සිය පනහකට නොවැඩි දඩයකින් සහ එම උල්ලංඝනය නොකඩව තව දුරටත් කරගෙන යන විටක, බලය ඇති අධිකරණයක් විසින් ඊට වරදකරු කිරීමෙන් පසුව හෝ එම උල්ලංඝනය ගැන අවධානය යොමු කරමින් සභාපතිවරයා විසින් හෝ බලය ලත් වෙනත් නිලධාරියකු විසින් ලිඛිත දැන්වීමක් භාර දෙනු ලැබීමෙන් පසුව උල්ලංඝනය තව දුරටත් නොකඩව කරගෙන යන සෑම දිනයක් සඳහා ම රුපියල් දෙසිය පනහකට නොවැඩි අතිරේක දඩයකින් යුක්ත දඬුවමක් ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාවෙන් පැනවිය හැකි ය.

[1981 අංක 61 § 16]

වැරදි සමථයකට පත් කිරීමේ බලය [1981 අංක 61 §17.]

153 අ. (1) 157 වන වගන්තියේ (9) වන උපවගන්තිය යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් යම් තැනැත්තකු විසින් කඩ කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ තැනැත්තා 153 වන වගන්තිය යටතේ කලින් වරදකරු කරනු ලැබ තැහැන්නම්, වරද සමථයකට පත් කරන ලෙස වරදකරු ඉල්ලා සිටින්නේ නම්, සභාපතිවරයා විසින්, 153 වන වගන්තිය යටතේ ඒ වරද සඳහා නියම කළ හැකි උපරිම දඩයෙන් හතරෙන් එකකට සමාන මුදල් ප්‍රමාණයක් සඳහා ඒ වරද සමථයකට පත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, එවැනි යම් වරදකරුවකුට විරුද්ධව නඩු පැවරීමක් කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක, නඩු තීන්දුව දීමට පෙර කවර වූ හෝ විටක සභාපතිවරයා විසින් අධිකරණයේ කැමැත්ත ඇතිව ඒ වරද සමථයකට පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ සභාපතිවරයා විසින් පිළිගන්නා ලද මේ මුදල් ප්‍රමාණයක් සභාවේ අරමුදලට බැර කළ යුතු ය.

අතුරු ව්‍යවස්ථා අනුමත කිරීම සහ ප්‍රසිද්ධ කිරීම.

154. (1) මේ ආඥාපනත යටතේ කිසි ම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් හෝ යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක සංශෝධනය කිරීමක්, වෙනස් කිරීමක් හෝ පරිවර්තනය කිරීමක්, එය අමාත්‍යවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබන තුරු සහ එකී අනුමතය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන තුරු, බල නොපෑ යුතු ය.

(2) මේ ආඥාපනත යටතේ සාදනු ලබන සෑම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් ම, (1) වන උපවගන්තිය මගින් නියම කර ඇති නිවේදනයත් සමඟ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කළ යුතු අතර, එසේ පළ කරනු ලැබූ විට, එසේ සාදන ලදැයි උද්දේශිත එකී සෑම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් ම, එය මේ ආඥාපනතේ ම පනවනු ලැබූ විටක මෙන්, 156 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, වලංගු විය යුතු සහ බල පැවැත්විය යුතුවෑක් මෙන් ම එකී අතුරු ව්‍යවස්ථාවේ සෑම උල්ලංඝනයක් ම මේ ආඥාපනත යටතේ වූ වරදක් විය යුතු ය.

155. මේ ආඥාපනත යටතේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂාවලින් සාදනු ලැබ පළ කරන ලද සියලු අතුරු ව්‍යවස්ථාවල පිටපත්, ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථා අදාළ වන්නා වූ නගරයේ නගර සභා කාර්යාලයේ ත් කොමසාරිස්වරයාගේ කාර්යාලයේ තබාගත යුතු අතර ඒවා පරීක්ෂා කළ හැකි විය යුතුවන මෙන් ම මහජනයාට විකිණීම සඳහා සුදානම් ව තිබිය යුතු ය.

අතුරු ව්‍යවස්ථාවල පිටපත් ගැසීම.

156. මේ ආඥාපනත යටතේ සාදනු ලබන සෑම අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් ම, 154 වන වගන්තිය යටතේ එය පළ කිරීමෙන් පසුව හැකි තාක් ඉක්මණින්, එකී අතුරු ව්‍යවස්ථාවට අවසර නොදීම නොකරන ලෙසට වූ යෝජනාවක් මගින් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර, එය පාර්ලිමේන්තුවේ යෝජනා සම්මතයක් මගින් පරිච්ඡින්න කිරීම හෝ සංශෝධනය කිරීම හෝ කළ හැකිය. ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාව පාර්ලිමේන්තුව විසින් පරිච්ඡින්න කිරීමේ හෝ සංශෝධනය කිරීමේ නිවේදනය නොපමාව ගැසට් පත්‍රයේ පළ කළ යුතු ය. තවද එකී පරිච්ඡින්න කිරීම හෝ සංශෝධනය කිරීම ඒ පළ කිරීමේ දින සිට, එහෙත් ඒ දිනයට පෙරාතුව එම අතුරු ව්‍යවස්ථාව යටතේ කරනු ලැබ තිබිය හැකි යම් දෙයකට හෝ ආරම්භ කර තිබිය හැකි යම් නීති කෘත්‍යයකට හානියක් නොමැතිව, බල පැවැත්විය යුතු ය.

අවසර නොදීමට හෝ සංශෝධනය කිරීමට අතුරු ව්‍යවස්ථා යටත් බව.

157. පහත සඳහන් කාර්යයන් සියල්ල හෝ ඉන් කිසිවක් සඳහා හෝ සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමට ඇති බලය, මේ කොටස යටතේ අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීමට යම් නගර සභාවකට ඇති බලයට, එහෙත් එමගින් පවරනු ලබන බලතලවල ව්‍යාප්තියට හානියක් නොමැතිව, ඇතුළත් විය යුතු ය:—

අතුරු ව්‍යවස්ථාවල ඇතුළත් විය හැකි කරුණු.

(1) කාර්ය පටිපාටිය—

(අ) සභාවේ රැස්වීම් සහ එහි කාරක සභා රැස්වීම් විධිමත් කිරීම ද;

(ආ) සභාවේ කටයුතුවලට ආනුෂංගික වූ ඇස්තමේන්තු, අයවැය, ප්‍රකාශන සහ වාර වාර්තා සකස් කිරීමේ ආකාරය ද;

(ඇ) සභාවේ ගිණුම් පටන්වා ගෙන යා යුතු ආකාරය ද ඇතුළුව.

(2) නිලධරයෝ—

(අ) ධුර ඇති කිරීම, නිලධරයන් සහ සේවකයන් පත් කිරීම, වැටුප්, දීමනා හෝ වෙනත් පාරිශ්‍රමික ගෙවීම්, අසතිපයක දී, ආපදාවක දී හෝ ණයගැතිබවක දී නිලධරයන්ට හෝ සේවකයන්ට සහන හෝ ආධාර දීමේ කාර්යය සඳහා පිහිටුවා ඇති යම් යෝජනා ක්‍රමයකට දායක මුදල් ගෙවීම, විශ්‍රාම වැටුප් හෝ පාරිතෝෂික ගැසීම, එකී නිලධරයන්ට සහ සේවකයන්ට නිවාඩු දීම සහ මියගිය නිලධරයන්ගේ

හෝ සේවකයන්ගේ වැන්දඹුවන්ට, දරුවන්ට, කිරිවූම නැයාට හෝ යැපෙන්නන්ට විශ්‍රාම වැටුප් හෝ පාරිතෝෂික සැපයීම ද;

(ආ) සියලු නිලධාරීන් සහ සේවකයන් විසින් ඔවුන්ගේ තනතුරු වෙන් කාර්ය සඳහා පරිදි ඉටු කිරීම ද.

ඇතුළුව.

(3) වෙන කිසි ම ප්‍රකාශිත විධිවිධානයක් සලස්වා නොමැත්තා වූ ද මේ ආඥාපනත යටතේ ගෙවිය යුතු වූ ද යම් බද්දක් අය කර ගැනීම සහ එබඳු යම් බද්දක කාර්යයක් සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සියලු වාර වාර්තා සහ තොරතුරු සැපයීම ද ඇතුළුව බදු පැනවීම.

[1979 අංක 42 §11.]

(3අ) මේ ආඥාපනත යටතේ යම් බල පත්‍රයක් නිකුත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන සියලු වාර වාර්තා සහ තොරතුරු සැපයීම.

(4) ණය—

(අ) ඇප නැඹිමේ විධිය සහ ආකාරය ද;

(ආ) ඇවර කිරීමේ වැඩ පිළිවෙල ද;

(ඇ) ණය ආපසු ගෙවීමේ හෝ ඇප නිදහස් කිරීමේ ක්‍රමය සහ පිළිවෙල ද;

(ඈ) යම් ණයක් පිළිබඳ කොන්දේසි සහ ණයට ගත් මුදල් විසර්ජනය කිරීම ද;

ඇතුළුව.

* (5) තක්සේරු බදු සහ ගාස්තු පැනවීම, අය කිරීම සහ අය කර ගැනීම—

(අ) ගොඩනැගිලි, ඉඩම් සහ ගෙපත් තක්සේරු කිරීම ද;

(ආ) එකී තක්සේරු කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය වාර වාර්තා සහ තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම ද;

(ඇ) විරෝධතා විභාග කොට නිශ්චය කිරීම ද;

(ඈ) සභාවේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත පිහිටි නිශ්චල දේපල පිළිබඳ උකස් සහ උකස් හිමියන්ගේ ලිපිනය සභාවේ කාර්යාලයේ ලියාපදිංචි කිරීම සහ එකී ලියාපදිංචි කිරීම් සඳහා ගාස්තු පැනවීම සහ අය කරගැනීම ද;

* වටිනාකම සහ තක්සේරු ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශවලට අදාළවීම ලිහිල් කරන ලදී. එහි 76 වන වගන්තිය බලන්න.

(ඉ) වරිපනම් බදු, බදු හෝ ගාස්තු අය කරගැනීම සඳහා තහනමට ගත්තා; ලද නිශ්චල දේපළ විකිණීම පිළිබඳ ලිඛිත දැන්වීම් එකී ලියාපදිංචි කරන ලද උකස් යම්යනට නැපැල් කිරීම ද;

ඇතුළුව.

(6) ඉඩම් සහ දේපළ—

(අ) එළිමහන් ස්ථාන සහ පොදු විනෝදය සඳහා වූ ස්ථාන සැපයීම, පාලනය කිරීම සහ කළමනාකරණය ද;

(ආ) මුඩු හෝ පොදු ඉඩම්වල ආරක්ෂාව ද;

(ඇ) නගර සභාව වෙත සතු කරනු ලැබ ඇති හෝ නගර සභාවේ පාලනය යටතේ ඇති නිශ්චල දේපළවල නඩත්තුව සහ කළමනාකරණය, ඒ දේපළවලින් වැලි, බොරළු, ගල්, කබොක් හෝ ටොනන් ද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම විධිමත් කිරීම සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරනු ලබන යම් බල පත්‍ර සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද;

(ඈ) පොදු නණ බිම් ආරක්ෂා කිරීම, විධිමත් කිරීම සහ සැපයීම සහ ඒවා පාවිච්චි කිරීම සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද;

(ඉ) පෞද්ගලික හෝ පොදු ඉඩම්වල මාධුම් සහ වැටවල් පිහිටුවා ආරක්ෂා කිරීම ද;

(ඊ) යම් පොදු සේවා කාර්යයක් සඳහා නඩත්තු කරනු ලබන යම් කම්බි, නළ, තිරවුරු හෝ උපකරණ හෝ ඒවාට දී ඇති රුකුල්වලට කරනු ලබන අලාභයක් වැළැක්වීමේ හෝ ඒවා අලුත්වැඩියා කිරීමේ හෝ ඒවායේ ඇති දෝෂ යනට ප්‍රතිකර්ම කිරීමේ කාර්යය සඳහා පෞද්ගලික ඉඩම් වලට ඇතුළු වීමට බලය පැවරීම ද;

(උ) යම් මංමාවතක සිට පෙනෙන පරිදි විදහා පා ඇති හෝ ප්‍රදර්ශනය කර ඇති ප්‍රචාරක දැන්වීම් විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් සභාව විසින් නිකුත් කරනු ලබන යම් අවසර පත්‍ර සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද

ඇතුළුව.

(7) මංමාවත්—

(අ) අලුත් විවි එකේලි කිරීම, මට්ටම් කිරීම, පළල් කිරීම සහ ඉදි කිරීම ද;

(ආ) විවි ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීම, විවිවලට ජලය සැපයීම සහ විවි ආලෝක කිරීම ද;

(ඇ) වාහනවල බර සහ වේගය සීමා කිරීම, යම් පාලමක්, පාරක්, විවියක් මත හෝ යම් ස්ථානයක වාහන පාවිච්චි කිරීමෙන් මහජනයාට අහතුරක් සිදු විය හැකි හෝ එකී පාලමට,

පාරට හෝ විවිධ අලාභ සිදු වීමට ඉඩ ඇති විය හැකි අවස්ථාවක දී එකී පාවිච්චිය වැළැක්වීම හෝ සීමා කිරීම ඇතුළුව විවි සහ මංමාවත් පාවිච්චි කිරීම සහ එහි රථ ධාවනය විධිමත් කිරීම ද ;

(ඇ) මංමාවත්වල පෙරහැරවල්, රැස්වීම් සහ සංගීතය පැවැත් වීම විධිමත් කිරීම ද ;

(ඉ) මංමාවත්වල අවහිර, ප්‍රසර්පණ, ප්‍රක්ෂේපණ සහ වෙනත් මැදිහත්වීම් වැළැක්වීම, නගර කිරීම, අධිකෘතිය කිරීම සහ විධිමත් කිරීම ද ;

[1983 අංක 5 § 3.]

(ඊ) යම් විවිධයක හෝ විවිධයකට යාව සිටින සේ දැන්වීම් පුවරු හා වෙනත් භාවකාලික ව්‍යුහයන් ඉදි කිරීම හෝ යම් වර්ගයක සැරසිල්ලක් කිරීම හා ඒ සම්බන්ධයෙන් නිකුත් කරන ලද යම් අවසර පත්‍ර සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද ;

(උ) මංමාවත්වල හෝ ඒ අසල ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීමේ සහ වෙනත් ක්‍රියාවල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සිදු විය හැකි අනතුරුවලින් මහ ජනයා ආරක්ෂා කිරීම ද ;

(ඌ) යම් මංමාවතක සිට පෙනෙන පරිදි විදහා පා ඇති හෝ ප්‍රදර්ශණය කර ඇති ප්‍රචාරක දැන්වීම් විධිමත් කිරීම සහ පාලනය කිරීම සහ එසේ විදහා පානු ලබන හෝ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලබන ප්‍රචාරක දැන්වීම් සම්බන්ධයෙන් ගාස්තු අය කිරීම ද ;

ඇතුළුව.

(8) ගොඩනැගිලි, ගොඩනැගිලි නැතිම සහ වැඩ කටයුතු—

(අ) ස්ථාවරත්වය ඇති කිරීමේ, ගිණිගැනීම් වැළැක්වීමේ සහ සෞඛ්‍යය ආරක්ෂා කිරීමේ බලාපොරොත්තුව ඇතිව එකී ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය විධිමත් කිරීම ද ;

(ආ) බාධා රහිතව වාතය පැතිර යාම ආරක්ෂා වීමට සහ කසල ශෝධනය පහසු වීමට ඉඩ ලැබෙන ලෙස යම් ගොඩනැගිලි ලක් හෝ ගොඩනැගිලි සමූහයක් අසල ඉඩ තැබීම ද ;

(ඇ) දොර පනෝවල දිග පළල, පොළොවේ මට්ටම, වහලේ උස, සාමාන්‍ය වාතාශ්‍රය සහ ජලාපවහනය ද ;

(ඈ) වැසිකිලිවල සංඛ්‍යාව සහ ස්වභාවය ද ;

(ඉ) ව්‍යුහයේ අන්තිමාරම සහ ස්ථාවරභාවය ;

[1979 අංක 42 (11.)

(ඉඉ) අලුත් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම හෝ පවත්නා ගොඩනැගිලි වෙනස් කිරීම හෝ සඳහා වූ සැලැස්මවල් පරීක්ෂා කිරීම හා සලකා බැලීම සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද ;

(ඊ) ගොඩනැගිලි අනුමැතියේ රේඛා ද ;

ඇතුළුව.

(9) පොදු සෞඛ්‍යය සහ සැප විහරණ ක්‍රම—

(අ) ජලාපවහනය ද;

(ආ) මලාපවහනය සහ කසල යෝධනය ද ඒ සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද;

(ඇ) සියලු කාණු, තැඹිලි, කසල වළවල්, අළු වළවල් සහ සෞඛ්‍ය රක්ෂක පහසුකම් හා උපකරණ පරීක්ෂා කිරීම, විධිමත් කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම ද;

(ඈ) පොදු සෞඛ්‍යාරක්ෂක පහසුකම් විධිමත් කිරීම සහ එහි කළමනාකරණය ද;

(ඉ) නවාතැන් ගෙවල් සහ ගෙපත් ගොඩනැගිලි විධිමත් කිරීම, අධිකාරිය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද;

(ඊ) ස්වයංක්‍රීයව හෝ යන්ත්‍රීයව හෝ ශබ්දය ජනනය කරන නැතහොත් ප්‍රතිජනනය කරන ග්‍රෑම්පෝන් යන්ත්‍ර, ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍ර, ඇම්ප්ලිෆයර් යන්ත්‍ර සහ වෙනත් උපකරණ ක්‍රියා කරවීම විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම ඇතුළුව කරදර නැවැත්වීමද;

(උ) සෞඛ්‍යයට අහිතකර ආහාර පාන ද්‍රව්‍ය තහනමට ගැනීම, අයිම් කිරීම, ඉවත් කිරීම සහ විනය කිරීම ද ඒවා විකිණීම සහ විකිණීම සඳහා ප්‍රදේශනය කිරීම වැළැක්වීමද;

(ඌ) හෝටල්, බේකරි, හෝප්පන ශාලා, ආපන ශාලා සහ තේ සහ කෝපි කඩ විධිමත් කිරීම, අධිකාරිය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද;

(එ) කොන්ඩා කපන ස්ථාන සහ බාබර් සාප්පු විධිමත් කිරීම, අධිකාරිය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද;

(ඵ) කිරි පව්ව සහ කිරි විකිණීම විධිමත් කිරීම, අධිකාරිය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද;

(ඹ) විකිණීමට ඉඩ දිය හැකි කිරිවල නිශ්චිත සම්මත තත්ත්වය නියම කිරීම ද නිශ්චිත සම්මතයට පහත් තත්ත්වයකින් යුත් කිරි විකිණීම වැළැක්වීම ද;

(ඹ) යම් කිරි යොදය, වෙබරු හෝ කේජ් සැම්පලයක් සම්බන්ධ යෙත්—

(i) (උකු කළ කිරි සහ මුදවාපු කිරි ද ඇතුළුව) අම්ල කිරි වල යොදයේ, වෙබරුවල හෝ කේජ්වල අඩංගු යම් සංයෝගී ද්‍රව්‍යයක උ්‍යතතාවයක්, හෝ

(ii) එබඳු යම් සැම්පලයක් ගනු ලැබූ කිරි යොදය, වෙබරු හෝ කේජ් යම් ප්‍රඥප්තියක හෝ තත් කාලයේ බල පවත්නා යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක කාර්යයක්

සඳහා, අමිශ්‍ර හෝ පිරිසිදු නොවන බවට හෝ සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් බවට, ඊට පවැනි තත්ත්වය ඔප්පු කරනු ලබන තුරු, පූර්ව නිගමනයක් ඇති කරන එකී සැමපලයේ නීති සොයාගත් වතුර ප්‍රමාණය හෝ වෙනත් බාහිර ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය

නිශ්චය කිරීම ද ;

(ක) ආහාර පාන ද්‍රව්‍ය, සංචාරක වෙළෙඳුන් විසින් විකිණීම සහ හෝටල්වල, සාප්පුවල සහ වෙළෙඳපොළවල් නොවන ස්ථානවල විකිණීම ද ඇතුළුව, එකී ද්‍රව්‍ය විකිණීම විධිමත් කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද ;

(ආ) පීඩාකාරී හෝ අන්තරායදායක යැයි නගර සභාව විසින් සලකනු ලබන වෙළෙඳාම් විධිමත් කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද ;

(ඇ) පොල් ලෙලි පෙහවිම සඳහා පොදු වලිවල, ගොවිල, කළුපු වල අනු මෝය කටවල්වල ඇති ලෙලි වලවල්වල දිය පලල සහ ඒවායේ භාවිතය විධිමත් කිරීම සහ ඒ වලදීල් පාවිච්චි කිරීම සඳහා වූ අවසර පත්‍ර සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද ;

(ඈ) පෞද්ගලික ඉඩවල ඇති ලිං විධිමත් කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද ;

(ඉ) මද්‍යානාර, අධිස් කර්මාන්ත ශාලා සහ සිසිල් බීජ කර්මාන්ත ශාලා විධිමත් කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද ;

(ඊ) නම තමන්ගේ ඉඩම් පදුරුවලින් සහ කුණු කසලවලින් නිදහස් කර තබා ගන්නා ලෙසත් තමන්ගේ වාසස්ථානයේ මිදල පිරිසිදු සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂක තත්ත්වයෙන් තබාගන්නා ලෙසත්, නාගරික ප්‍රදේශ තුළ සිටින අයිතිකරුවන්ට සහ පදිංචිකරුවන්ට බල කිරීම ද ;

(උ) මැලේරියාව මර්දනය කිරීම ද මදුරුවන් සහ රෝග පතුරුවන කෘමීන් විනාශ කිරීම ද ;

(ඌ) පොකුණුවල, දිය කඩිතිවල, විවෘත අගල්වල, කසල කානුවල, කාණුවල සහ අප්‍රසන්න ස්වභාවයකින් යුක්ත හෝ සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් බවට ඉඩ ඇති යම් ජලවහන, කැලි කසල, වතුර, ද්‍රව්‍ය හෝ දේවල් අඩංගු වන හෝ එකතු කිරීම සඳහා භාවිතා කරන ස්ථානවල වතුර ඉවත් කිරීම, ඒවා ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීම, ආවරණය කිරීම හෝ පිරවීම ද ;

(ඍ) ගෙවල්, වාසස්ථාන සහ මහජනයා රැස්වන හෝ පූජනීය ස්ථාන අයිතිකරුවන් විසින් හෝ පදිංචිකරුවන් විසින් හෝ ඒවා භාරව සිටින හෝ පාලනය කරන තැනැත්තන් විසින් ශුද්ධ කරනු ලැබීම, පවිත්‍ර කරනු ලැබීම, ඒවාට වාතාශ්‍රය ලැබීමට සලස්වනු ලැබීම සහ ඒවායේ විෂ බීජ නාශනය කරනු ලැබීම ද ;

(ක) වසංගත රෝග, ජනපද රෝග හෝ ස්පර්ශයෙන් බෝවෙන රෝග වැළැක්වීම හෝ ප්‍රතික කිරීම සහ ඒ රෝග පවතින අතරතුර මියයන තැනැත්තන් ඉක්මනින් භූමදාන කිරීම ද;

(ආ) පොදු නාන ස්ථාන සහ සතුන් සහ රෙදි සෝදන ස්ථාන පිහිටුවීම, නඩත්තු කිරීම සහ විධිමත් කිරීම ද ඇතුළුව සේදීම සහ නැම ද;

(ආආ) කාර්මාන්ත අපද්‍රව්‍ය විධිමත් කිරීම සහ පාලනය කිරීම;

[1987 අංක 18
§ 8]

(ආබ) පොදු සෞඛ්‍ය ආරක්ෂා කිරීම සහ වර්ධනය කිරීම සඳහාත් කරදර මැඩ පැවැත්වීම සඳහාත් අවශ්‍ය විය හැකි වූ ද ඡේ ආඥාපනතින් විධිවිධාන විශේෂයෙන් සලස්වා නොමැත්තා වූ ද මෙතන් පියල කාර්යයන්ද

ඇතුළුව.

(10) සතුන්—

(අ) ගෝඝාතක ස්ථාන විධිමත් කිරීම, අධික්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද ඒවා පාවිච්චි කිරීම සඳහා ශාස්ත්‍ර අය කිරීම සහ අය කර ගැනීම ද;

(ආ) ගවයන්, අශ්වයන්, බැටළුවන්, එළුවන් සහ උරන් තබා ගැනීම හෝ කොටු කිරීම ද;

(ඇ) දඩාවතෝ යන ගවයන්, බැටළුවන්, එළුවන් සහ උරන් ද ශාල් පාවිච්චි කිරීම සඳහා සහ සතුන් ශාල් කර තබා ගැනීමේ පිරිවැය සඳහා වූ ශාස්ත්‍ර පැනවීම, අය කිරීම සහ අය කර ගැනීම ද;

(ඈ) සතුන් අතර වසංගත රෝග බෝවීම මැඩපැවැත්වීම ද, සතුන් සඳහා නිරෝධනය ස්ථාන නඩත්තු කිරීම සහ විධිමත් කිරීම ද ඒ ස්ථාන පාවිච්චි කිරීම සඳහා ශාස්ත්‍ර අය කිරීම ද;

(ඉ) වන සතුන් සහ කැලා කුරුල්ලන් රැක බලා ගැනීම සහ ආරක්ෂා කිරීම ද;

(ඊ) දඩාවතෝ යන බල්ලන් විනාශ කිරීම ද;

(උ) (අනවශ්‍ය වේදනාවන් හෝ දුක් විඳීමක් සිදු වීමට ඉඩ ඇති යම් අන්දමකින් පණ ඇති සතුන් විකිණීම සඳහා ප්‍රදාශී නය කර තැබීම සීමා කිරීම ද ඇතුළුව) සතුන්ට වඩ හිංසා කිරීම වැළැක්වීම ද;

(ඌ) ගව මඩු ශාල් සහ නතර කරන ස්ථාන විධිමත් කිරීම සහ අධික්ෂණය කිරීම ද ඒවා පිහිටුවන ස්ථාන පාලනය කිරීම ද

ඇතුළුව.

- (11) පොදු සහ පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල් සහ පොළවල්—
 - (අ) ඒවා පිහිටුවීම, නඩත්තු කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම ද;
 - (ආ) ඒවා තුළ විකුණනු ලබන භාණ්ඩවල මිල විධිමත් කිරීම ද ඇතුළුව, ඒවා විධිමත් කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම, පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද;
 - (ඇ) ඒවා තුළ මලාපවහනය කිරීම සහ කසල ශෝධනය ද ඒවා සම්බන්ධයෙන් සිදු වන කරදර වැළැක්වීම ද;
 - (ඈ) ඒවා ඇතුළත සහ ඒ තදාසන්න සම්පයෙහි වාහන පාලනය සහ නිසි සංවිධානය රැකගැනීම ද;
 - (ඉ) වෙළෙඳ පොළවල් තුළ වැඩිකිලි, නාන ස්ථාන, ශෝඝාතන ස්ථාන, ජල සම්පාදනය සහ ආලෝකය සැපයීම, ඒවා පරීක්ෂා කිරීම සහ පාලනය කිරීම ද;
 - (ඊ) කඩ පිල් සහ වෙළෙඳ මැසි වෙන් කර දීම ද;
 - (උ) ආහාර පරීක්ෂා කිරීම සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂාවට හානිකර ආහාර ද්‍රව්‍ය තහනමට ගැනීම ද;
 - (ඌ) යම් ආහාර ද්‍රව්‍යයක් හෝ ද්‍රව්‍ය ප්‍රථම වරට ඉදිරිපත් කිරීම හෝ විකිණීම තහනම් කිරීමට සෑහෙන හේතු ඇති අවස්ථාවක එබඳු තහනමක් කිරීම ද;
 - (එ) යම් නිශ්චිත ද්‍රව්‍යයක් විකිණීම, සම්පූර්ණයෙන් ම විශේෂ බල පත්‍රවලට යටත්ව, තහනම් කිරීම සහ ඒ විශේෂ බල පත්‍ර සඳහා ගාස්තු අය කිරීම ද;
 - (ඒ) ගිනිතැබීමටලත් ආරක්ෂාව සැලැස්වීම ද;
 - (ඔ) යම් වෙළෙඳ පොළක් හෝ පොළක් තාවකාලිකව වැසීම ද;
 - (ඕ) වෙළෙඳ පොළ භාරකරුවන් විසින් සහ වෙනත් සේවකයන් විසින් ඔවුන්ගේ කාර්ය යථා පරිදි ඉටු කරනු ලැබීම ද;
 - (ක) පොදු වෙළෙඳ පොළවල් සම්බන්ධයෙන් වන විට, වෙළෙඳ පොළ ස්ථානය හෝ ඉන් යම් කොටසක් සහ එහි ගොඩනැගිලි සහ නාන ස්ථාන පාවිච්චි කිරීම සඳහා ගාස්තු හෝ කුලී නියම කිරීම සහ අය කර ගැනීම ද එබඳු යම් ගාස්තු හෝ කුලී එකතු කිරීමේ අයිතිවාසිකම බදු දීම ද;
 - (ග) පොදු වෙළෙඳ පොළවල් සම්බන්ධයෙන් වන විට, වෙළෙඳ ප්‍රදේශය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ද 152 වන විගන්තියට අනුකූලව ඒ ප්‍රදේශය ඇතුළත විකිණීම් සඳහා බලපත්‍ර දීම ද විකිණීම් සීමා කිරීම හෝ තහනම් කිරීම ද;

- (ච) පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල් හෝ පොළවල් සම්බන්ධ යෙන් වන විට, ඒ වෙළෙඳ පොළවල් හෝ පොළවල් සඳහා බලපත්‍ර දීම ද බලපත්‍රය පිළිබඳ කොන්දේසි සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු ගාස්තු ද;
- (ඡ) පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල් හෝ පොළවල් සම්බන්ධ යෙන් වන විට, ඉඩ පහසුකම්, මලාපවහනය, පාරවල්, වාතාවකාශ, උපකරණ සහ සෞඛ්‍යාරක්ෂක අවශ්‍යතා සම්බන්ධයෙන් පවත්වා ගත යුතු තත්ත්වයන් ද;
- (ච) පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල් සහ පොළවල් සම්බන්ධ යෙන් වන විට, පවත්නා ගොඩනැගිලි ප්‍රකාශිත කිරීම, වෙනස් කිරීම, විශාල කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම ද නගර සභාවට දැනුම් දීමෙන් පසුව සහ අනුමත කරන ලද සැලැස්මවලට අනුකූලව සියලු අළුත් ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම ද;

ඇතුළුව.

(12) ජල කාර්යාන්තය—

- (අ) මහජන ප්‍රයෝජනය හෝ පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා සපයනු ලබන ජලය අපතේ යැම, අයුතු ලෙස පාවිච්චි කිරීම, අතිසි ලෙස පරිභෝජනය කිරීම හෝ අපවිත්‍ර කිරීම වැළැක්වීම ද;
- (ආ) පිළිවෙලින්, ජලය ගෙන යැම, පාවිච්චියට දීම, විධිමත් කිරීම හා රැස් කර නැඹිම සඳහා යොදා ගනු ලබන නළ, කපාට, කරුම්, කුණ්ඩ, කසළ පෝච්චි, ජල වැඩිකිලි සහ වෙනත් උපකරණ හා භාණ්ඩ හෝ ඉන් කිසිවක් පාවිච්චි කරන ආකාරය විධාන කිරීම සහ ඒවායෙහි ප්‍රමාණය, ස්වභාවය, ශක්තිය, ද්‍රව්‍ය සහ ඒවා හෝ ඉන් කිසිවක් පිළියෙළ කරන ක්‍රමය, ඒවායේ හෝ ඉන් කිසිවක පිහිටීම, නැතහොත් ඒවා වෙනස් කිරීම, ඉවත් කිරීම, අලුත් කිරීම හා අලුත්වැඩියා කිරීම ද;
- (ඇ) පොදු ජල සම්පාදනය ජල කණු යෙදීමෙන් විධිමත් කිරීම සහ එම ජල කණු පාවිච්චිය විධිමත් කිරීම ද;
- (ඈ) පෞද්ගලික සේවා මගින් ජලය සැපයීම හා ඒ සඳහා යොදා ගත යුතු ද්‍රව්‍ය හා තිරවුරු විධිමත් කිරීම ද;
- (ඉ) මිණුම් ක්‍රමයට ජලය සැපයීම හා ඒ කාර්යය සඳහා හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් යොදාගනු ලබන ද්‍රව්‍ය, මට්ටු, ආම්පන්න සහ තිරවුරු විධිමත් කිරීම ද;
- (ඊ) පෞද්ගලික සේවා මගින් ගෘහ කාර්යයන් තොවන කාර්යයන් සඳහා ජලය සැපයීම කළ යුතු වන්නේ යම් නියමයන්ට හා කොන්දේසිවලට යටත්ව ද ඒ නියමයන් හා කොන්දේසි සහ එසේ සපයනු ලබන ජලය සඳහා ගෙවිය යුතු මිල ගණන් විධිමත් කිරීම ද;

(උ) එසේ සපයන ලද ජලය සම්බන්ධයෙන් අය විය යුතු ශාස්තු අය කර ගැනීම දඩයක් අය කර ගන්නා අයකාරයෙන් ම කරනු ලැබීම ද ;

(ඌ) ජල කමිත්තවලින් සපයනු ලබන ජලය සැපයීමට හා පාලනය කිරීමට අදාළ වූ සහ අතුරු ව්‍යවස්ථා අවශ්‍ය යයි පෙනී යන්නා වූ වෙනත් සෑම කාර්යයක් ද

ඇතුළුව.

(13) පොදු සේවා පිහිටුවීම සඳහා, නඩත්තු කිරීම සඳහා, ක්‍රියා කරවීම සඳහා සහ සැපයීම සඳහා ද ඒ සම්බන්ධයෙන් ශාස්තු අය කර ගැනීම සඳහා ද අවශ්‍ය සියළු කරුණු ඇතුළුව එකී පොදු සේවා.

(14) පාන්වල මිම් හෝ දිග පළල සහ ඒවා සෑදීම සහ ඒවායේ තත්ත්වය විධිමත් කිරීම.

[1987 අංක 18 § 3.]

(14අ) මෝටර් වාහන ගවිණ්වා තැබීමේ ස්ථාන සැපයීමෙන් හා ඒ ස්ථානවල මෝටර් වාහන තබන්නා තැබීම සඳහා වූ නියමිත ශාස්තුව අය කර ගැනීමෙන් නගර සභා ප්‍රදේශය ඇතුළත මෝටර් වාහන තබන්නා තැබීම පාලනය කිරීම :

එසේ වුව ද, මේ ඡේදයේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම ගමනාගමන මණ්ඩලයේ මෝටර් වාහන සම්බන්ධයෙන් අදාළ නොවන්නේ ය.

[1987 අංක 18 § 3]

(14ආ) වෙරළබඩ මසුන් ඇල්ලීමට ඇති බාධක ඉවත් කිරීම.

(15) ප්‍රාදේශීය පොදු සම්බන්ධතා පහසුකම් සහ සැප විහරණ කුම ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සහ වටිනා කිරීම සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා අවශ්‍ය විය හැකි වූ ද ඉහත සඳහන් ස්වභාවයේ හෝ අනන්‍යකාරයක වූ ද වෙනත් සියලු කාර්ය.

VII වන කොටස

මුදල්

ප්‍රාදේශීය අරමුදල

ප්‍රාදේශීය අරමුදල යහ එහි සංයුතිය.

158. (1) සෑම නගර සභාවක් විසින් ම එහි සාමාන්‍ය මූල්‍ය කාර්යයන් සඳහා ප්‍රාදේශීය අරමුදලක් පිහිටුවිය යුතුය.

(2) එම ප්‍රාදේශීය අරමුදලට—

(අ) හතරවන උපලේඛනයේ සඳහන් කර ඇති දඩ මුදල් සහ දන්ඩන මුදල් ;

(ආ) පස්වන උපලේඛනයේ සඳහන් කර ඇති සියලු මුද්දර ශාස්තු ;

(ඇ) අමාත්‍යවරයා විසින් කරන ලද යම් විශේෂ විසර්ජනයකට යටත්ව අමාත්‍යවරයා විසින් සභාවට වෙන් කර ඇති සියලු දීමනා ;

- (ඇ) මේ ආඥාපනතේ බලය යටතේ අය කරන සියලු වරිපනම් බදු, බදු, තීරු බදු, පාස්තු සහ වෙනත් අය කිරීම්;
- (ඉ) විනිශ්චිතවලින්, බදු දීමටලීන් හෝ සභාවේ වෙනත් ගනු දෙනුවලින් ලැබෙන සියලු මුදල්;
- (ඊ) සභාව වෙත සතු වී ඇති යම් දේපලකින් හෝ යම් පොදු සේවයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සභාව ලබාගන්නා සියලු ආදායම්;
- (උ) ඉවත් කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් ප්‍රකාර සභාව අනුප්‍රාප්තිකයා වන හෝ ඒ ප්‍රඥප්තිය ප්‍රකාර යැයි සංකල්පිතව සභාව අනුප්‍රාප්තිකයා වන යම් පළාත් පාලන ආයතන යකඩ පවරා දෙනු ලැබූ යම් ආදායම් ප්‍රභවයකින් උපට්ඨ වන සියලු මුදල්;
- (ඌ) පාර්ලිමේන්තුව විසින් යෝජනා සම්මතයකින් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් හෝ සභාවට කලින් කල විශේෂ ජනයා කරනු ලබන හෝ පවරා දෙනු ලබන සියලු මුදල් හා සියලු ආදායම් ප්‍රභව;
- (එ) සභාවේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී හා කාර්යය ඉටු කිරීමේ දී වෙනත් ආකාරවලින් සභාවට උපරිත වන සියලු මුදල් ගෙවිය යුතු ය.

(3) නගර සභාවකට ලැබී ප්‍රාදේශීය අරමුදලට ගෙවිය යුතුව ඇත්තා වූ සියලු මුදල්, ලඟ ම ඇති කවිචේරියෙහි තැන්පත් කිරීම හෝ අනුමත කළ බැංකුවක ඒ අරමුදලේ නම දරන ගිණුමක බැරට තැබීම කළ යුතු ය.

මේ වගන්තියේ “අනුමත කළ බැංකුව” යන්නෙන්, යම් මහා නගර සභාවක, නගර සභාවක හෝ පුළු නගර සභාවක හෝ පුළු නගර සභාවක මුදල් තැන්පත් කරනු ලැබිය හැකි බැංකුවක් වශයෙන්, ලැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයකින්, අමාත්‍ය ධරයා විසින් නිශ්චය කර දක්වන ලද බැංකුවක් අදහස් වේ.

(4) ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් සභාවේ කාර්යයන් සඳහා වහාම අවශ්‍ය නොවිය හැකි යම් කොටසක්, භාර ආඥාපනතේ 20 වන වගන්තියෙහි නිශ්චිතව සඳහන් සුරැකුම් පත් අතුරින් යම් සුරැකුම් පතක ආයෝජනය කළ හැකි ය.

159. (1) එක් එක් නගර සභාව විසින් පිහිටුවන ලද ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් පහත දැක්වෙන ගෙවීම් කළ යුතු ය:—

ප්‍රාදේශීය අරමුදල පෙදෙවීම.

- (අ) මේ ආඥාපනත යටතේ හෝ වෙනයම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් හෝ ඊතියක් යටතේ ස්වකීය බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සහ කර්තව්‍ය හෝ කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී සභාව විසින් හෝ සභාවේ ලේකම් හෝ වෙන යම් නිලධාරියකු විසින් දරන ලද වියදම්; සහ

[1971 අංක 18 § 20.]

(ආ) කම්කරු වන්දි ආඥාපනත යටතේ වූ යම් බැඳීමක් සම්බන්ධයෙන් සභාව විසින් ගෙවිය යුතු වන සියලු මුදල් ; සහ

(ඇ) සභාවට අයිති හෝ සභාව වෙත සතු කරනු ලැබූ යම් දේපලක් රක්ෂණය කිරීම සඳහා වූ හෝ කම්කරු වන්දි ආඥාපනත යටතේ සභාවට දැරීමට සිදු වන යම් බැඳීමකට සම්බන්ධව රක්ෂණය සඳහා වූ වාරික වශයෙන් සභාව විසින් ගෙවිය යුතු වන සියලු මුදල් ; සහ

(ඈ) හදිසි අනතුරක් නිසා හෝ සභාව විසින් භාවිත කරනු ලබන යම් යන්ත්‍රෝපකරණයක, යන්ත්‍රයක හෝ උපකරණයක දෝෂයක් නිසා හෝ බාහිර පාර්ශවකරුවකුගේ බලය නොලත් හෝ නීත්‍යානුකූල නොවන මැදිහත් වීමක් නිසා හෝ මේ ආඥාපනත මගින් හෝ ඒ යටතේ සභාව වෙත හෝ සභාවේ නිලධාරීන් වෙත හෝ සේවකයන් වෙත පැවරී ඇති බලතල අතුරින් කිසිවක් ක්‍රියාත්මක කළ අවස්ථා වශයෙන් අනියම් ලෙස පමණක් ආරෝපනය කළ හැකි අවස්ථාවල දී හානි සිදු වන හෝ වෙන යම් අලාභයක් සිදු වන හෝ මරණයට පත් වන (සභාවේ සේවකයන් නොවන) යම් තැනැත්තන්ට හෝ යම් තැනැත්තන්ගේ යැපෙන්නන්ට කරුණ සහගත ගෙවීම් වශයෙන් ගෙවීමට සභාව විසින් තීරණය කළ හැකි සියලු මුදල් ; සහ

[1987 අංක 18
§ 3]

(ඈඈ) දිළිඳු ජනයාට සහනය ලබාදීම, අනාථ තැනැත්තන් හෝ ශාරීරික වශයෙන්, මානසික වශයෙන් හෝ සාමාජික වශයෙන් ආබාධිත තැනැත්තන් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ ඔවුන්ගේ රැකවරණය, ප්‍රජා සංවර්ධනය ව්‍යාපෘති හෝ සේවා නියුක්ති වැඩ සටහන් සඳහා සභාව විසින් සම්මත කරන ලද සියලු ආධාර මුදල් ;

(ඈඈඈ) ආගමික වරිත්‍රවිධි සහ උත්සව සංවිධානය කිරීම, දහම් පාසල් සහ ශාසනාරක්ෂක මණ්ඩල පවත්වාගෙනයාම, සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම, සාහිත්‍ය සහ සංස්කෘතික වටිනාකම්න් යුත් පොත් ප්‍රකාශනය කිරීම සහ කලාකරුවන්ට, ග්‍රන්ථ කර්තෘවරුන්ට සහ ශිල්පීන්ට තෘණ ප්‍රදානය කිරීම පිළිබඳ විශදම් සඳහා වූ ආධාර මුදල් ඇතුළුව ආගම සහ සංස්කෘතිය ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙහිලා සභාව විසින් සම්මත කරන ලද සියලු ආධාර මුදල් ;

(ඉ) සභාවට ලැබුණු වූ ද ගෙවූ තැනැත්තා වෙත ආපසු ගෙවන ලෙස යම් ලිඛිත නීතියකින් සභාවට බලය දී හෝ නියම කර ඇත්තා වූ ද සියලු මුදල් ; සහ

1981 අංක 61
18.]

(ඉඉ) 209 අ වන වගන්තිය යටතේ ස්ථානවල පදිංචිකරුවන් වෙත දිවිගැන්වීමේ දීමනා වශයෙන් ගෙවීම සඳහා සභාව විසින් වෙන් කරනු ලැබිය හැකි සියලු මුදල් ; සහ

- (ඊ) යම් වර්ෂයක මුළු එකතුව රුපියල් පන්දහසකට වැඩි නොවන ලෙස සභාව විසින් දරනු ලැබිය හැකි වියදම් හා නාගරික පිළිගැනීම් හෝ පොදු යහපතට හෝ යම් ආගමික, පුණ්‍යාධාර, සංස්කෘතික, සෞඛ්‍ය, විනෝදාත්මක හෝ අධ්‍යාපනික සිද්ධීන් සම්බන්ධව අමාත්‍යවරයාගේ ලිඛිත අනුමතය ඇතිව සභාව විසින් කරනු ලැබිය හැකි වියදම්; සහ [1958 අංක 14 § 2.] [1984 අංක 48 § 25]
- (ඊඊ) සහිකයන්ගේ නිවාස ස්ථානවලට නිල දුරකථන පහසුකම් සවිකිරීම සහ නඩත්තු කිරීම පිණිස සභාව විසින් දරනු ලබන සියළු වියදම්; සහ [1986 අංක 39 § 6.]
- (උ) යම් වර්ෂයක මුළු එකතුව රුපියල් දෙදහස් පන්සියයකට වැඩි නොවන ලෙස සභාව විසින් වෙන් කරනු ලබන දයක මුදල් හා පොදු උත්සව සහ විනෝද කටයුතු, යම් පුස්තකාල සඳහා ආධාර හෝ අධ්‍යාපනික, විනෝදාත්මක, පුණ්‍යාධාර සහ යහසාධක ආයතන හෝ යම් ආගමික, පුණ්‍යාධාර, සංස්කෘතික, සෞඛ්‍ය හෝ අධ්‍යාපනික කටයුතු වල පිරිවැය සඳහා අමාත්‍යවරයාගේ ලිඛිත අනුමතය ඇතිව සභාව විසින් වෙන් කරනු ලබන දායක මුදල්; සහ [1958 අංක 14 § 2.] [1984 අංක 48 § 25.]
- (උඊ) 193 වන වගන්තිය යටතේ සාදනු ලැබූ ජීව්වලට අනුකූලව සහාපතිවරයාට, උපසහාපතිවරයාට සහ සහිකයන්ට ගෙවිය යුතු සියලු දීමනා; සහ [1977 අංක 24 § 30.]
- (උඈ) පළාත් පාලනයට අදාළ කරුණු සලකා බැලීම සඳහා නගර සභාවල සහිකයන්ගේ හෝ නිලධරයන්ගේ යම් රැස්වීම් කට හෝ සම්මේලනයකට සහභාගී වන සභාවේ සහිකයන්ගේ හෝ නිලධරයන්ගේ ගමන් වියදම් පියවීම සඳහා සභාව විසින් වෙන් කරනු ලබන සියලු මුදල්; සහ
- (උඉ) නගර සභා සම්මේලනයකට නගර සභාව විසින් යම් වර්ෂයක් තුළ ගෙවිය යුතු, මුළු එකතුව රුපියල් එක් දහසකට හෝ අමාත්‍යවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබන අන් ප්‍රමාණයක මුදලකට වැඩි නොවන මුදලක්. [1984 අංක 48 § 25.]

(2) ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් මුදල් තෙවීම සඳහා වූ සියලු වෙන්පත් හෝ අණපත්, 193 වන වගන්තිය යටතේ සාදන ලද ජීව්වලින් නියමිතව තිබිය හැකි ආකාරයට අත්සන් කොට තිකුත් කළ යුතු ය.

159අ. (1) නගර සභාවක් විසින්, මුදල් විෂය භාර අමාත්‍ය වරයා විමසීමෙන් පසුව අමාත්‍යවරයා විසින් දෙනු ලබන අනුමතය ඇතිව, එම සභාව විසින් පිහිටුවන ලද ප්‍රාදේශීය අරමුදලින්—

විශ්‍රාම වැටුප, වාර්ෂිකය, පාරිතෝෂිකය හෝ විශ්‍රාමක දීමනාව කරුණා සහගතව ගෙවීම.

- (අ) ඒ සභාවේ නිලධරයකුට හෝ සේවකයකුට සිට විශ්‍රාම ලබන හෝ විශ්‍රාම ලැබූ; හෝ
- (ආ) ඒ සේවයෙන් මාරු වී යන හෝ මාරු වී ගොස් ආණ්ඩුවේ සේවයෙන් විශ්‍රාම ලබන හෝ විශ්‍රාම ලැබූ. [1959 අංක 7 § 2.]

විශ්‍රාම වැටුපක්, පාරිතෝෂිකයක් හෝ විශ්‍රාමික දීමනාවක් ඒ නිලධරයා හෝ සේවකයා වශයෙන් තමාගේ යම් සේවා කාලයක් සඳහා ඒ සභාවේ යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් හෝ රීතියක් යටතේ හෝ පළාත් පාලන සේවා පනත යටතේ පිහිටුවන ලද යම් විශ්‍රාම වැටුප් ක්‍රමයක් යටතේ කිසිම විශ්‍රාම වැටුපක්, පාරිතෝෂිකයක් හෝ විශ්‍රාමික දීමනාවක් හෝ කිසිම ප්‍රමාණවත් විශ්‍රාම වැටුපක්, පාරිතෝෂිකයක් හෝ විශ්‍රාම දීමනාවක් ලැබිය නොහැකි යම් තැනැත්තකුට ප්‍රදානය කළ හැකිය.

(2) කිසිම විශ්‍රාම වැටුපක්, වාර්ෂිකයක් හෝ පාරිතෝෂිකයක් හෝ කිසිම ප්‍රමාණවත් විශ්‍රාම වැටුපක්, වාර්ෂිකයක් හෝ පාරිතෝෂිකයක් ඒ සභාවේ යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් හෝ රීතියක් යටතේ හෝ පළාත් පාලන සේවා පනත යටතේ පිහිටුවන ලද යම් ක්‍රමයක් හෝ අරමුදලක් යටතේ යම් නගර සභාවක සේවය කොට මියගිය නිලධරයකුගේ හෝ සේවකයකුගේ වැන්දඹුවට, දරුවන්ට, කිට්ටුම නැයාට හෝ යැපෙන්නන්ට ගෙවිය නොහැකි නම්, ඒ සභාව විසින්, රාජ්‍ය පරිපාලන විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විමසීමෙන් පසුව අමාත්‍යවරයා විසින් දෙනු ලබන අනුමතය ඇතිව, ඒ වැන්දඹු වට, දරුවන්ට, ළමා නැයාට හෝ යැපෙන්නන්ට විශ්‍රාම වැටුපක්, වාර්ෂිකයක් හෝ පාරිතෝෂිකයක්, ඒ සභාව විසින් පිහිටුවන ලද ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් ප්‍රදානය කළ හැකි ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියෙහි හෝ (2) වන උපවගන්තියෙහි මූලිකවකින්, ඒ වගන්ති දෙක අතුරින් කවර හෝ වගන්තියක් යටතේ විශ්‍රාම වැටුපක්, වාර්ෂිකයක්, පාරිතෝෂිකයක් හෝ විශ්‍රාමික දීමනාවක් ලැබීමේ යම් අයිතිවාසිකමක් යම් තැනැත්තකු වෙත පිරිනැමී ඇතැයි තේරුම් නොගත යුතු ය.

පාරිතෝෂික ක්‍රමයක් පිහිටුවීමේ බලය.

[1959 අංක 7 § 2.]

159අ. (1) රාජ්‍ය පරිපාලන විෂය භාර අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව අමාත්‍යවරයා විසින් දෙනු ලබන අනුමතය ඇතිව නගර සභාවක් විසින් ඒ සභාවේ තාවකාලික නිලධරයන්ට සහ සේවකයන්ට, ඒ සභාවේ සේවය ඔවුන් විසින් අවසන් කරනු ලැබූ විට පාරිතෝෂිකයක් ගෙවීමේ ක්‍රමයක් සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා සෑදීම සහ ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට අනුකූලව එකී ක්‍රමයන් පිහිටුවීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නගර සභාවක් විසින් එසේ සෑදෙනු ලබන අතුරු ව්‍යවස්ථා, ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථා ක්‍රියාත්මක වීමට පෙර ඒ නගර සභාවේ සේවය අවසන් කළ නිලධරයන්ට සහ සේවකයන්ට ද අදාළ වන ලෙස සෑදිය හැකි ය.

වරිපනම් බදු සහ බදු පැනවීම

වරිපනම් බදු පනවා අය කිරීමට ඇති බලය.

160.* (1) නගරයක නගර සභාවක් විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි සීමාවලට, අනුසීමාවලට සහ කොන්දේසිවලට යටත්ව ද අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතයට යටත්ව ද එම සභාව විසින් ඒ නගරය ඇතුළත පිහිටි යම් නිශ්චල දේපළක හෝ යම් නිශ්චල දේපළ වර්ගයක වාර්ෂික තක්සේරුව අනුව වරිපනම් බද්දක් පනවා අය කරනු ලැබිය හැකි ය.

* වරිපනම් සහ තක්සේරු ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශවලට අදාළවීම ලිහිල් කරන ලදී. එහි 76 වන වගන්තිය බලන්න.

(1අ) වෙළෙඳ හෝ වාණිජ කාර්ය සඳහා පාවිච්චි කරනු ලබන ස්ථානයක් සඳහා වැඩි වරිපනම් බදු ප්‍රමාණයක්, (1) වන උප වගන්තිය යටතේ වූ බලතල ප්‍රකාර, සභාව විසින් පැනවිය හැකි ය.

[1981 අංක 10 § 3.]

(1අඅ) (අ) සභාව විසින් (ආ) ඡේදය යටතේ තීරණය කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රමාණයක් නොඉක්මවන වාර්ෂික වටිනාකමක් ඇති සියලු නේවාසික ස්ථාන, සභාව විසින්, අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතය ඇතිව, වරිපනම් ගෙවීමෙන් නිදහස් කළ හැකි ය.

[1981 අංක 10 § 3]

(ආ) නිදහස් කරනු ලැබිය හැකි නේවාසික ස්ථානවල වාර්ෂික වටිනාකමේ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීමේ දී සභාව විසින්—

- (i) සභාව පිහිටුවා ඇත්තේ යම් නගරයක ද එම නගරයේ සංවර්ධන මට්ටම;
- (ii) වඩා අඩු වාර්ෂික වටිනාකමක් ඇති සේවාසික ස්ථානවලට සභාව මගින් සලසන ලද සේවාවල හා පහසුකම්වල ස්වභාවය;
- (iii) යම් නිදහස් කිරීමක් දීමේ හේතුවෙන් සිදු විය හැකි ආදායම අඩු වීම හා ඒ අඩුව පියවැගැනීම සඳහා සභාව විසින් යෝජනා කරනු ලබන ක්‍රියා මාර්ග

සැලකිල්ලට ගත යුතු ය.

(ඇ) (ආ) ඡේදයේ විධිවිධාන යටතේ යම් නේවාසික ස්ථානයක් නිදහස් කරනු ලැබූ විට එකී නිදහස් කරනු ලැබීමේ වාසිය එහි පදිංචිකරුට උපවිත විය යුතු ය.

(2) සභාව විසින් නගරයේ වෙන් වෙන් ප්‍රදේශ හෝ කොටස් සඳහා සපයනු ලබන සේවා අනුව ඒ එක් එක් ප්‍රදේශය හෝ කොටස සඳහා වෙන් වෙන් වරිපනම් බදු පැනවීම සභාව විසින් කරනු ලැබිය හැකි ය.

(2අ) යම් පසුගිය වර්ෂයක් තුළ මේ වගන්තිය යටතේ සභාව විසින් නියම කරන ලද වරිපනම් බද්ද—

[1979 අංක 57 § 5.]

(අ) ප්‍රමාණවත් සේවා නොසලකා නියම කරනු ලැබ තිබෙන බව අමාත්‍යවරයාගේ මතය වන්නා වූ ද; නැතහොත්

(ආ) සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් සහ ඒ වරිපනම් බද්ද අය කරගනු ලැබීමේ කාර්යය සඳහා දරන ලද යම් ශාස්ත්‍ර අත්හැරීම අවස්ථානුගත සියලු කරුණු අනුව යුක්තිසහගත හා සාධාරණ බව ආණ්ඩුවේ අනුමතය ඇතිව, අමාත්‍යවරයා විසින් නිශ්චය කරනු ලබන්නා වූ ද

අවස්ථාවක, ඒ වරිපනම් බද්ද සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් සහ ඒ වරිපනම් බද්ද අය කරගැනීමේ කාර්යය සඳහා දරන ලද යම් ශාස්ත්‍ර අත්හැරීමට අමාත්‍යවරයා විසින් බලය දෙනු ලැබීම නිත්‍යානුකූල විය යුතු ය.

[1979 අංක 57 § 5]

(2ආ) නියම කරනු ලැබූ යම් වරිපනම් බද්දක් සම්පූර්ණයෙන් හෝ ඉන් කොටසක් සහ ඒ වරිපනම් බද්ද අය කර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා දරන ලද යම් ගාස්තු ද අත්හැරීමට (2අ) වන උපවගන්තිය යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් බලය දී ඇති විටෙක—

(අ) ඒ වරිපනම් බද්ද ගෙවනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක දී අත් හරිනු ලැබූ වරිපනම් බද්දේ සහ දරන ලද යම් ගාස්තුවල මුදල් ප්‍රමාණය ඒ වරිපනම් බද්ද ගෙවනු ලැබ ඇති දේපළ සම්බන්ධයෙන් අනාගතයේ දී අය විය යුතු වරිපනම් වෙනුවට හිලවී කිරීම; හෝ

(ආ) ඒ වරිපනම් බද්ද ගෙවනු ලැබ නොමැති අවස්ථාවක දී වරි පනම් බද්ද සහ දරන ලද යම් ගාස්තුවල මුදල් ප්‍රමාණය අත්හැරීම

සභාව විසින් කළ යුතුය.

ඒ මුදල් ප්‍රමාණය ආපසු ලබා ගැනීමට කිසිම තැනැත්තකුට අයිතිවාසිකමක් නැත්තේ ය.

(3) යම් වර්ෂයක් සඳහා යම් වරිපනම් බදු පැනවීමේ දී, සභාව විසින්, ඊට කලින් වූ වර්ෂයේ බල පැවැත්වූ වරිපනම් බද්ද ම වෙනසක් නොමැතිව පැනවීමට සම්මත කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ වරිපනම් බදු පනවා අය කිරීම සඳහා අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතය ලබාගැනීම අවශ්‍ය නොවිය යුතුය.

* (5) තම වරිපනම් බදු කලින් ගෙවන වරිපනම් බදු ගෙවන්නන්ට හිමිකම් ලැබිය හැකි වට්ටම් ප්‍රමාණය නිශ්චය කරමින් අමාත්‍යවරයා විසින් කලින් කල නියෝග සාදනු ලැබිය හැකි ය.

වරිපනම් බදුවලින් නිදහස් කිරීම.

161.† 160 වන වගන්තිය යටතේ පනවන ලද යම් වරිපනම් බද්දකින්—

(අ) සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ප්‍රධාන වශයෙන් ආගමික, අධ්‍යාපනික හෝ පුණ්‍ය කටයුතු සඳහා භාවිතා කරනු ලබන සියලු ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි;

* 160 වන වගන්තියේ (4) වන උප වගන්තිය 1986 අංක 39 දරණ පනතේ 68 වන වගන්තිය අනුව ඉවත් කරන ලදී.

† වරිපනම් යහ කැපවීමේදී ආඥාපණයේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියෝගයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශවලට අදාළවීම ලිහිල් කරන ලදී. එහි 76 වන වගන්තිය බලන්න.

(ආ) මුර
(ඇ) සියලු
(ඈ) අයිති
බද්ද
හැකි
(ඉ) යම් වි
ලෙ
උත
සම්
නො
සැ
හේ
ප්‍ර
නිදහස් විය

162. (1)
සීමාවලට, අ
විසින් නගර
පනවා අය

(අ) උපව
(ආ) සභාව
ෙ
(ඇ) අමා
ය

(2) මේ
පැනවීමේ දී,
නැතිව අය
පනවා අය
යුතු ය.

163. (1)
යටතේ නි
සභාව පිහි
ලබන්නා වූ
වන උපලේ
සියල්ල න
යෙන් වූ ව
ලේඛනයේ

(2) වාහ
(අ) උප

- ආ) මුර හේවයන් හාරයේ තිබෙන සියලු ගොඩනැගිලි;
- භ) සියලු භූමිදාන සහ ආදාහන භූමි;
- ඈ) අධිකාරීගේ දරිද්‍රත්ව හේතුකොටගෙන සභාව විසින් එම බද්දෙන් විශේෂයක් වශයෙන් නිදහස් කරනු ලැබිය හැකි යම් නිශ්චල දේපලක්;
- ඉ) යම් විශේෂ පොදු සේවයක කාර්යයන් සඳහා අය කළ යුතු ලෙස සභාව විසින් යෝජනා සම්මතයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබූ වරිපනම් බද්දක යම් නිරූපිත කොටසක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ සේවයෙන් ප්‍රයෝජනයක් නොලබන යම් ප්‍රදේශයක් ඇතුළත පිහිටි හෝ සභාව සෑහීමට පත් වන අයුරින් එකී සේවය හෝ එවැනි සේවයක් සඳහා වෙනත් විධිවිධාන සලස්වා ඇති යම් ප්‍රදේශයක් ඇතුළත පිහිටි යම් නිශ්චල දේපලක්

දහස් විය යුතුය.

162. (1) නගරයක නගර සභාවක් විසින් කරනු ලැබිය හැකි මාවලට, අනුසීමාවලට සහ කොන්දේසිවලට යටත්ව, එම සභාව විසින් නගරය ඇතුළත පහත සඳහන් බදු සහ බලපත්‍ර ගාස්තු නවා අය කරනු ලැබිය හැකි ය:—

බදු සහ බලපත්‍ර ගාස්තු පැනවීමට සභාවට ඇති බලය.

- (අ) රථවාහන සහ සතුන් වෙනුවෙන් බද්දක්;
- (ආ) සභාව විසින් නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ගාස්තුවක්;
- (ඇ) අමාත්‍යවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබන වෙනයම් ආකාරයක බද්දක්.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ යම් වර්ෂයක් සඳහා යම් බද්දක් පැනවීමේ දී, කලින් වර්ෂය තුළ බල පැවැත් වූ බද්ද ම වෙනසක් නැතිව අය කිරීමට සභාව සම්මත කරන අවස්ථාවක දී, ඒ බද්ද පනවා අය කිරීම සඳහා අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතය අවශ්‍ය නොවිය යුතු ය.

163. (1) වාහන හා සතුන් සම්බන්ධයෙන් 162 වන වගන්තිය යටතේ නියම කිරීමට නගර සභාවකට බලය දී ඇති බද්ද, ඒ නගර සභාව පිහිටුවා ඇති නගරය තුළ ආමාන්‍යයෙන් භාවිත කරනු ලබන්නාවූ හෝ භාවිත කිරීමට අදහස් කරනු ලබන්නාවූ ද තුන් වන උපලේඛනයේ විස්තර කර ඇත්තාවූ ද වාහන හා සතුන් සියල්ල නැතහොත් ඉන් යම් වාහනයක් හෝ සතකු සම්බන්ධයෙන් වූ වාර්ෂික බද්දක් විය යුතු අතර, ඒ බදු ප්‍රමාණය ඒ උපලේඛනයේ පිළිවෙලින් දක්වා ඇති බදු ප්‍රමාණ විය යුතු ය.

වාහන සහ සතුන් පිළිබඳ බද්ද. [1979 අංක 42 §13.]

(2) වාහන හෝ සතුන් පිළිබඳ බද්ද—

- (අ) රජයේ හෝ සභාවේ දේපල වන යම් වාහනයක් හෝ සතකු සම්බන්ධයෙන්; හෝ

(ආ) නගරය ඇතුළත මාණ්ඩලික, රෙජමේන්තු හෝ වෙනත් පොදු කාර්යයක් ඉටු කරන හමුදා නිලධරයන්ට අයත් අනුමත කර ඇති අයවයන් සංඛ්‍යාවක් සම්බන්ධයෙන් ; හෝ

(ඇ) වාහන විකුණන නිර්වෘත්ත වෙළෙඳුන් විසින් විකිණීම පිණිස තබාගනු ලබන්නා වූ ද වෙන යම් කාර්යයක් සඳහා පාවිච්චි නොකරනු ලබන්නා වූ ද එබඳු වාහන සම්බන්ධයෙන් ; හෝ

(ඈ) වාහන ආඥාපනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ බල පත්‍ර භාස්තුවකට හෝ මෝටර් වාහනවලට අදාළව තත් කැලයේ බල පවත්නා යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ බද්දකට හෝ යටත් වන වාහන සම්බන්ධයෙන්

අය කිරීම හෝ ගෙවීම නොකළ යුතු ය.

(3) වාහන සහ සතුන් පිළිබඳ බද්ද, සභාව විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කළ හැකි දිනෙක දී වාර්ෂිකව කලින් ගෙවිය යුතු ය.

(4) වාහන සහ සතුන් පිළිබඳ බද්දට යටත් වන යම් වාහනයක් හෝ සතකු අයිතිය සිටින හෝ භාරව සිටින හෝ පාලනය කරන එක් එක් තැනැත්තා විසින් එකී බද්ද, ඒ වාහනය හෝ සතා නගරයේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත නිස් දවසක් පාවිච්චි කරනු ලැබීමෙන් හෝ පාවිච්චි කිරීම සඳහා තබාගැනීමෙන් පසු අප්‍රමාදව ගෙවිය යුතු නමුත්, නිස් දවසකට අඩු කාලයක් තමාට අයිතිය තුබූ යම් වාහනයක් හෝ සතකු සම්බන්ධයෙන් කිසි ම තැනැත්තකු මේ වගන්තිය යටතේ ගෙවීමකට යටත් නොවිය යුතු ය.

(5) අයිතිය වෙනස් වූ වර්ෂය සඳහා එවකටත් බද්දක් ගෙවනු ලැබ ඇති යම් වාහනයක් හෝ සතකු පිළිබඳව බද්දක් ගෙවීමට කිසි ම තැනැත්තකු අයිතිය වෙනස් වීමේ හේතුව නිසා යටත් නොවිය යුතු ය.

(6) යම් කුලී ඉස්තාල භාරකරුවකුගෙන් හෝ කුලියට දීම සඳහා සතුන් තබාගන්නා හෝ පාවිච්චි කරන වෙනත් තැනැත්තකුගෙන්, ඒ ඉස්තාලයේ හෝ ඒ තැනැත්තා තබාගන්නා වාහන හෝ සතුන් පිළිබඳව, තුන්වන උපලේඛනය අනුව ගෙවිය යුතු බද්ද සමථය කිරීමෙහි ලා සහාපතිවරයා විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි මුදලක්, සහාපතිවරයා විසින්, එක් විටක එක් අවුරුද්දකට වැඩි නොවන යම් කාල සීමාවක් සම්බන්ධයෙන් භාර ගනු ලැබිය හැකි ය.

(7) මේ ආඥාපනත යටතේ යම් බද්දකට යටත් වන යම් වාහනයක් හෝ සතකු එක් නගරයකට වැඩි නගර සංඛ්‍යාවක පරිපාලන සීමා ඇතුළත පාවිච්චි කරනු ලබන හෝ පාවිච්චි කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන අවස්ථාවක දී, ඒ වාහනය හෝ සතා ප්‍රධාන

වශයෙන් පාවිච්චි කරනු ලබන හෝ පාවිච්චි කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන නගරය සම්බන්ධයෙන් එක් බද්දකට පමණක් ඒ වාහනය හෝ සතා යටත් විය යුතු අතර, එබඳු යම් බද්දකට යටත් වන යම් වාහනයක් හෝ සතකු ප්‍රධාන වශයෙන් පාවිච්චි කරනු ලබන්නේ හෝ පාවිච්චි කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන්නේ යම් පරිපාලන සීමා ඇතුළත ද ඒ පරිපාලන සීමා සම්බන්ධයෙන් යම් ප්‍රශ්නයක් පැන නැගුනහොත්, ඒ ප්‍රශ්නය කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය කළ යුතු ය.

(8) යම් වාහනයක් හෝ සතකු, මේ ආඥාපනතේ 162 වන වගන්තිය යටතේ පනවනු ලැබ ඇති බද්දටත් මහ නගර සභා ආඥාපනතේ 245 වන වගන්තිය යටතේ පනවනු ලැබ ඇති බද්දටත් සාමාන්‍ය වශයෙන් යටත් වන අවස්ථාවක දී, ඒ වාහනය හෝ සතා,—

(අ) නගර සභාවක හෝ මහ නගර සභාවක පරිපාලන සීමා ඇතුළත එම වාහනය හෝ සතා තබාගනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක දී, අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ නගර සභාව වෙත හෝ ඒ මහ නගර සභාව වෙත; හෝ

(ආ) නගර සභාවක හෝ මහ නගර සභාවක පරිපාලන සීමා ඇතුළත එම වාහනය හෝ සතා තබාගනු ලැබ නොමැති අවස්ථාවක දී, ඒ වාහනය හෝ සතා ප්‍රධාන වශයෙන් පාවිච්චි කරනු ලබන්නේ යම් නගර සභාවක හෝ මහ නගර සභාවක පරිපාලන සීමා ඇතුළත ද ඒ නගර සභාව වෙත හෝ මහ නගර සභාව වෙත

ගෙවිය යුතු එක් බද්දකට පමණක් යටත් විය යුතු ය.

(9) මේ වගන්තිය යටතේ අය කරගත යුතු බද්ද ගෙවන ලෙස ඉල්ලා සිටීමෙන් පසු දවස් හතක් ඇතුළත එය ගෙවීම ඒ බද්ද ගෙවීමට යටත් වන යම් තැනැත්තකු විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්, ඒ පැහැර හැරීම ගැන සභාවේ ලේකම් විසින් මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණය* වෙත පැමිණිලි කළ යුතුය. තවද අය විය යුතු එම මුදල් ප්‍රමාණය, අධිකරණය විසින් පනවන ලද දඩයක් වූ විටක මෙන් අය කරගැනීමට එම අධිකරණය විසින් කටයුතු කරගෙන යා යුතු අතර, එසේ අය කරගන්නා මුදල් ප්‍රමාණය ප්‍රාදේශීය අරමුදලට ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

[1971 අංක 48 § 21.]

164. (1) පැනවීමට නගර සභාවකට 162 වන වගන්තියෙන් බලය දී ඇති බල පත්‍ර භාස්තුව, මේ ආඥාපනත හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් අනුව වූ යම් විශේෂ කාර්යයක් සඳහා යම් ස්ථානයක් හෝ තැනක් පාවිච්චි කිරීමට බලය පවරමින් සභාව විසින් දෙන ලද එක් එක් බල පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් පැනවිය යුතු ය.

බලපත්‍ර භාස්තුව.

* අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 32 වන වගන්තිය ද බලන්න.

[1979 අංක 42
§ 4.]

[1985 අංක 20
§ 8.]

(2) බල පත්‍ර ගාස්තු ප්‍රමාණය, බල පත්‍ර ලබාගත යුතු වන්නේ යම් ස්ථානයක් සඳහා ද ඒ ස්ථානයේ වාර්ෂික වටිනාකමට අනුව සභාව විසින් කලින් කල තීරණය කරනු ලබන, යම් ගාස්තු ප්‍රමාණයක් විය යුතු ය. තව ද, යම් කර්මාන්තයක කාර්ය සඳහා ඒ ස්ථානය පරිහරණය කිරීමට බල පත්‍රයෙන් බලය ලැබෙන අවස්ථාවක—

- (අ) ඒ ස්ථානයේ වාර්ෂික වටිනාකම;
- (ආ) ඒ කර්මාන්තයේ ව්‍යාපාර පිරිවැටුම;
- (ඇ) ඒ කර්මාන්තයෙන් උපයනු ලැබිය හැකි ලාභය; සහ
- (ඈ) ඒ කර්මාන්තය කරගෙන යාමේ දී සපයනු ලබන බඩුවල හෝ සේවාවල අත්‍යවශ්‍ය සේවාවය සැලකිල්ලට ගත යුතු ය;

එසේ වුව ද, එවැනි යම් ස්ථානයක වාර්ෂික වටිනාකම පහත දැක්වෙන I වන තීරයේ සඳහන් යම් කරුණක් සීමාව තුළට වැටෙන්නේ නම්, ඒ සඳහා අය කළ හැකි උපරිම බල පත්‍ර ගාස්තුව II වන තීරයේ ඊට අනුරූපව දක්වා ඇති මුදල් ප්‍රමාණය තොරතුරු ම විය යුතු ය:—

I වන තීරය	II වන තීරය
වාර්ෂික වටිනාකම—	රු. ගන
රු. 750 තොරතුරු මවන විට	... 500 00
රු. 750 ඉක්මවන නමුත් රු. 1,500 තොරතුරු මවන විට	... 750 00
රු. 1500 තොරතුරු මවන විට	... 1,000 00

එසේ ම තව දුරටත්, ඒ ස්ථානය, හෝටලයක්, ආපන ශාලාවක් හෝ නවාතැන් පොළක් වශයෙන් පාවිච්චි කරනු ලබන්නා වූ ද, ඒ හෝටලය, ආපන ශාලාව හෝ නවාතැන් පොළ (1968 අංක 14 දරන සංචාරක සංවර්ධන පනතේ කාර්ය පදනා) ලංකා සංචාරක මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබ ඇත්නම් හෝ ඒ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරනු ලැබ හෝ පිළිගනු ලැබ ඇත්නා වූ ද අවස්ථාවක එසේ අය කළ යුතු බල පත්‍ර ගාස්තුව, බල පත්‍ර ගාස්තු අය කරනු ලැබූ වර්ෂයට පෙරාතුව ම වූ වර්ෂය සඳහා එම හෝටලයේ, ආපන ශාලාවේ හෝ නවාතැන් පොළේ ලැබීම්වලට අනුකූලව විය යුතු අතර එය ඒ ලැබීම්වලින් සියයට එකක් තොරතුරු ම විය යුතු ය. එම හෝටලය, ආපන ශාලාව හෝ නවාතැන් පොළ පවත්වාගෙන යනු ලබන පළමුවන වර්ෂය එය වන අවස්ථාවක, ඒ ස්ථානයේ වාර්ෂික වටිනාකම අනුව බල පත්‍ර ගාස්තුව තීරණය කොට අය කරනු ලැබිය යුතු ය.

[1958 අංක 10; 8.]

[1985 අංක 20 §8.]

මේ වගන්තියෙහි කාර්ය සඳහා හෝටලයකට, ආපන ශාලාවකට නැතහොත් නවාතැන් පොළකට අදාළව යෙදී ඇති විට, "ලැබීම" යන්නෙන් ඒ හෝටලය, ආපන ශාලාව නැතහොත් නවාතැන් පොළ සම්බන්ධයෙන් එළඹගෙන ඇති ගනුදෙනුවලින් හෝ ඒ හෝටලය, ආපන ශාලාව නැතහොත් නවාතැන් පොළ පවත්වාගෙන යාමේ දී ඉටු කරන ලද සේවාවන් සඳහා හෝ ලැබුණු නැතහොත් ලැබීමට ඇති මුළු මුදල අදහස් වේ.

165. වාහන සහ සතුන් පිළිබඳ බද්ද නොවන්නා වූ ද 162 වන වගන්තිය යටතේ පනවනු ලබන්නා වූ ද යම් බද්දක්, මේ ආඥා පනත යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කළ හැකි ප්‍රමාණයකින් යුක්ත විය යුතු අතර, එසේ නියම කළ හැකි කොන් දේ සිව්ලට ද යටත් විය යුතුය.

බද්දට අදාළ අතුරු ව්‍යවස්ථා.

165අ. (1) යම් නගර සභාවක පාලන සීමා තුළ කර ගෙන යන යම් කර්මාන්තයක් විෂයෙහි බද්දක් නියම කොට අය කිරීම ඒ නගර සභාව විසින් කළ හැකි ය.

ඇතැම් කර්මාන්ත විෂයෙහි බදු නියම කිරීම.

[1979 අ.ක 42 § 15.]

(2) එසේ (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නියම කරනු ලබන බද්ද, ඒ කර්මාන්තය කර ගෙන යන ස්ථානයේ වාර්ෂික වටිනා කමට අනුකූලව ඒ සභාව විසින් තීරණය කරනු ලබන ප්‍රමාණයක වාර්ෂික බද්දක් විය යුතුය :

එසේ වුවද, එවැනි යම් ස්ථානයක වාර්ෂික වටිනාකම මෙහි පහත දැක්වෙන 1 වන තීරයේ ඇතුළත් යම් ප්‍රමාණයක් අතරට වැටෙන අවස්ථාවක, ඒ ස්ථානය සම්බන්ධයෙන් අය කළ යුතු බද්ද II වන තීරයේ ඊට අනුරූප සටහනේ දැක්වෙන මුදල් ප්‍රමාණය නොඉක්මවිය යුතුය :

I වන තීරය	...	II වන තීරය
		රු. ශ.
රු. 1,500 නොඉක්මවන විට 4,000 00
රු. 750 නොඉක්මවන විට 500 00
රු. 750 ඉක්මවන නමුත් රු. 1,500 නොඉක්මවන විට		... 750 00
රු. 1500 නොඉක්මවන විට		1,000 00

එසේම තව දුරටත්, යම් කර්මාන්තයක් සඳහා මේ ආඥා පනතේ විධිවිධාන යටතේ හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවල විධිවිධාන යටතේ හෝ බල පත්‍රයක් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ නම්, එවැනි කර්මාන්තයක් සඳහා ඉහත සඳහන් බද්ද නියම කිරීම හෝ අය කිරීම හෝ නොකළ යුතුය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නියම කරන ලද බද්ද, සභාව විසින් තීරණය කරනු ලබන දිනයක දී හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් නියම කර ඇති දිනයක දී හෝ, ඒ කර්මාන්තය කරගෙන යන තැනැත්තා විසින් ටෙවිය යුතු ය.

[1986 අංක 39§69]

(4) මේ වගන්තිය යටතේ නියම කරන ලද යම් බද්දක් ගෙවන ලෙස, ඒ බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තකුගෙන් ඉල්ලා සිටි විට එසේ ඉල්ලා සිටි දිනය ඉකුත් වීමෙන් පසු දින හතක ඇතුළත දී ඒ බද්ද ගෙවීම ඔහු විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්, සභාව පිහිටි ප්‍රදේශය විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙත, ඒ පැහැර හැරීම ලේකම්වරයා විසින් වාර්තා කළ යුතු ය. මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් තම සාමාන්‍ය අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී නියම කළ හැකි දඩයක ප්‍රමාණයට වඩා ඒ මුදල වැඩි වුව ද ඒ නොහැකි, අය විය යුතු එකී මුදල ඒ අධිකරණය විසින් නියම කරන ලද දඩයක් වූ පරිද්දෙන් අය කර ගැනීමට ඒ අධිකරණය විසින් ක්‍රියා කළ යුතු අතර, එසේ අය කරගනු ලබන මුදල ඒ සභාවේ අරමුදලට ගෙවිය යුතු ය.

කර්මාන්ත කිහිපයක් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අවස්ථාවක ගාස්තුව හෝ බද්ද නිරණය කිරීම.

[1985 අංක 20 § 9]

165අඅ. නගර සභාවක් විසින් 164 වන වගන්තිය යටතේ බල පත්‍රයක් සම්බන්ධයෙන් ගාස්තුවක් හෝ 165අ වන වගන්තිය යටතේ කර්මාන්තයක් සම්බන්ධයෙන් බද්දක් නියම කොට අය කිරීමට සම්මත කරනු ලබන හා පවත්වාගෙන යනු ලබන කර්මාන්තය එම ස්ථානයේ ම පවත්වාගෙන යනු ලබන වෙහෙත් බොහෝ කර්මාන්ත අතුරින් එකක් වන අවස්ථාවක සභාව විසින් ඒ කර්මාන්තයේ කාර්යය සඳහා යොදන ලද ස්ථානයේ බිඳී ප්‍රමාණයේ පොටස් කළ වාර්ෂික වටිනාකම පදනම් කොට ඒ ගාස්තුව හෝ බද්ද නිරණය කරනු ලැබිය යුතුය.

වෙළඳ ව්‍යාපාර යහ වෘත්තීන් සම්බන්ධයෙන් වූ බද්ද.

[1929 අංක 42 § 15.]

[1985 අංක 20 § 10.]

165අ. (1) මේ ආඥාපනතේ විධිවිධාන යටතේ හෝ මේ ආඥා පනත යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක විධිවිධාන යටතේ හෝ බල පත්‍රයේ අවශ්‍ය නොවන නැතහොත් 165අ වන වගන්තිය යටතේ කිසි ම බද්දක් නොගෙවිය යුතු යම් වෙළඳ ව්‍යාපාරයක් යම් නගර සභාවක පාලන සීමා තුළ කරගෙන යන සෑම තැනැත්තකු ම විෂයෙහි වාර්ෂික බද්දක්, ඒ බද්ද ගෙවිය යුතු වර්ෂයට ඉහ නින්ම වූ වර්ෂයේ දී ඒ ව්‍යාපාරයේ ලැබීමට අනුකූලව හා පහත දැක්වෙන ප්‍රමාණ නො ඉක්මවා, ඒ සභාව විසින් යෝජනා සම්මතයක් මගින් නියම කොට අය කළ හැකි ය :-

I වන තීරය

II වන තීරය

ව්‍යාපාරයෙන් වර්ෂයක ලැබීම්—

ගෙවිය යුතු බද්ද
රු. ශ.

(i) රු. 6,000 නොඉක්මවන විට	... නූත	
(ii) රු. 6,000 ඉක්මවන නමුත් රු. 12,000 නොඉක්මවන විට	...	90 00
(iii) රු. 12,000 ඉක්මවන නමුත් රු. 18,750 නොඉක්මවන විට	...	180 00
(iv) රු. 18,750 ඉක්මවන නමුත් රු. 75,000 නොඉක්මවන විට	...	360 00
(v) රු. 75,000 ඉක්මවන නමුත් රු. 1,50,000 නොඉක්මවන විට	...	1,200 00
(vi) රු. 1,50,000 ඉක්මවන විට	...	3,000 00

එසේ වුව ද, ස්ථිර ස්ථානයක තම වෙළෙඳ ආයතනය පවත්වා ගෙන නොයන්නා වූ හෝ තම ව්‍යාපාරයේ කටයුතු සඳහා පොදු මාගීවල නැතහොත් පොදු ස්ථානවල ස්ථාපනය නොවන්නා වූ හෝ වාරිකා වෙළෙඳුන්ට මේ වගන්තියේ ඉහත දැක්වුණු විධිවිධාන අදාළ නොවිය යුතු ය.

(1අ) නගර සභාවක පරිපාලන සීමාවන් තුළ යම් ව්‍යාපාරයක යෙදෙන සෑම තැනැත්තකුගෙන් ම ඒ සභාව විසින් නියම කළ හැකි හෝ අය කළ හැකි උපරිම බද්ද වශයෙන් අව්‍යාජවරයා විසින් නියෝගයක් මගින් නිශ්චය කර ඇති ප්‍රමාණයක් නො ඉක්මවන බද්දක් ඒ නගර සභාව විසින් යෝජනා සම්මතයක් මගින් නියම කොට වාර්ෂිකව අය කරගනු ලැබිය හැකි ය.

[1985 අංක 20 § 10]

(2) (1) වන උපවගන්තියේ (1අ) වන උපවගන්තිය හෝ යටතේ ගෙවිය යුතු බද්ද සභාව විසින් නියම කරනු ලබන හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථා වලින් නියම කර ඇති හෝ දිනයක දී ගෙවිය යුතු ය.

[1985 අංක 20 § 10]

(3) මේ වගන්තිය යටතේ නියම කරන ලද යම් බද්දක් යම් දිනයක දී ගෙවන ලෙස, ඒ බද්ද ගෙවීමට යටත් තැනැත්තකු ගෙන් ඉල්ලා සිටි විට, එසේ ඉල්ලා සිටි දිනය ඉකුත් වීමෙන් පසු දින හතක් ඇතුළත දී ඒ බද්ද ගෙවීම සිදු විසින් පැහැර ගරිනු ලැබුවහොත් ඒ පැහැර හැරීම සභාව පිහිටි ප්‍රදේශය විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙත ලේකම්වරයා විසින් වාර්තා කළ යුතු ය. මහේස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් තම සමාන්‍ය අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී නියම කළ හැකි දඩයක ප්‍රමාණයට වඩා එසේ අය විය යුතු මුදල් ප්‍රමාණය වැඩි වුව ද ඒ නොතකා, අය විය යුතු එකී මුදල ඒ අධිකරණය විසින් නියම කරන ලද දඩයක් වූ පරිද්දෙන් අය කර ගැනීමට ඒ අධිකරණය විසින් ක්‍රියා කළ යුතු අතර එසේ අය කර ගනු ලබන මුදල ඒ සභාවේ අරමුදලට ගෙවිය යුතු ය.

[1986 අංක 39 § 70]

මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා—

(අ) “වෙළෙඳ ව්‍යාපාරය” යන්නට, යම් කර්මාන්තයක් හෝ නිෂ්පාදකයකුගේ හෝ තමා කරන යම් ගනුදෙනුවක් නැතහොත් සේවා සම්බන්ධයෙන් කොමිස් මුදලක් නැතහොත් ගාස්තුවක් අය කරන යම් තැනැත්තකුගේ ව්‍යාපාරයෙන් හෝ ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවකුගේ ව්‍යාපාරය ද ඇතුළත් වන නමුත් පෞද්ගලික පොළක දී භාණ්ඩ, බඩු හෝ ද්‍රව්‍ය විකිණීමේ රක්ෂාව හෝ රජයෙන් අධාර දීමනා ගෙවනු ලබන්නා වූ නැතහොත් කලින් එවැනි ආධාර දීමනා ගෙවනු ලැබුවා වූ ද දැනට එවැනි ආධාර දීමනා ගෙවනු නොලබන්නා වූ ද අධ්‍යාපන ආයතන යක් හෝ පාඨශාලාවක් හෝ පවත්වා ගෙන යාමේ රක්ෂාව ඊට ඇතුළත් නොවේ; තවද

[1985 අංක 20 § 10]

(ආ) “ලැබීම්” යන්න යම් වෙළෙඳ ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් යෙදී ඇති විට, ඒ වෙළෙඳ ව්‍යාපාරය සම්බන්ධයෙන් එළඹ ගෙන ඇති ගනුදෙනුවලින් නැතහොත් ඒ ව්‍යාපාරය කර ගෙන යෑමේ දී ඉටු කරනු ලබන සේවාවලින් ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති හෝ මුද්‍ර මුදල් ප්‍රමාණය අදහස් වන අතර, පහත දැක්වෙන මුදල් ප්‍රමාණ ද ඊට ඇතුළත් වේ:—

(අ) මුදල් සපයන්නකු, මුදල් ණයට දෙන්නකු නැතහොත් උකස් බඩු ගන්නකු සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඔහු විසින් ණයට දෙන ලද මුදල්, ඒ ණය සම්බන්ධයෙන් ඔහු ලබා ගත් නැතහොත් ඔහුට ලැබීමට ඇති පොලිය සහ ඒ ණය සම්බන්ධයෙන් ගාස්තු නැතහොත් වෙනත් අය කිරීම් වශයෙන් ඔහුට ලැබුණු මුදල් ප්‍රමාණ;

(ආ) වෙන්දේසිකරුවකු සම්බන්ධයෙන් වන විට සහ (ඇ) ජේදයේ විධිවිධානවලට යටත්ව බ්‍රෝකර් කෙනෙකු නැතහොත් කොමිස් නියෝජිතයකු සම්බන්ධයෙන් වන විට—

(i) ඔහු විසින් විකුණන ලද ඉඩමක් නැතහොත් ඔහුගේ මූලිකත්වයෙන් විකුණන ලද ඉඩමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ විකිණීමට අදාළව ඔහු විසින් කරන ලද ගනු දෙනු නැතහොත් ඔහු ඉටු කළ සේවා කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් ඔහුට ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති හෝ කොමිස් මුදල් නැතහොත් ගාස්තු;

(ii) ඔහු විසින් විකුණන ලද නැතහොත් ඔහුගේ මූලිකත්වයෙන් විකුණන ලද බඩු කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ බඩු මිල දී ගත් තැනැත්තා විසින් ඒ බඩු සඳහා ගෙවන ලද හෝ ගෙවීමට ඇති හෝ මුළු මුදල;

(ඈ) (කොමිස් බ්‍රෝකර් කෙනෙකු හෝ නිෂ්පාදන බ්‍රෝකර් කෙනෙකු නොවන) යම් බ්‍රෝකර් කෙනෙකු හෝ කොමිස් නියෝජිතයකු හෝ සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඔහු—

(i) ශ්‍රී ලංකාවේ පදිංචිව නොසිටින යම් තැනැත්තකුගේ බඩු ඒ තැනැත්තා සඳහා විකුණන්නේ නම් හෝ විකිණීමේ මූලිකත්වය දරන්නේ නම්, හෝ

(ii) ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදිත බඩු කිසිවක් සම්බන්ධයෙන් යම් අපනයනකරුවකු වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන්නේ නම්, හෝ

(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළෙඳ ව්‍යාපාරයක් කර ගෙන යන වෙනත් යම් තැනැත්තකු වෙනුවෙන් ඒ තැනැත්තාගේ බඩු කිසිවක් ශ්‍රී ලංකාවේ දී විකිණීමට මූලික වන්නේ නම් සහ ඒ විකිණීමෙන් ලැබෙන සම්පූර්ණ මුදල එකී වෙනත් තැනැත්තාගේ වෙළෙඳ ව්‍යාපාරයේ ලැබීමටද ආතුලත් වන්නේ නම්

එවැනි විකිණීමක දී, එසේ ක්‍රියා කිරීමක දී නැතහොත් එවැනි විකිණීමකට මූලික විමක දී ඒ බ්‍රෝකර් තැනැත්තාගේ කොමිස් නියෝජිතයා විසින් කරන ලද යම් ගනුදෙනුවක් නැතහොත් ඔහු විසින් ඉටු කරන ලද යම් සේවයක් සම්බන්ධයෙන් ඔහු විසින් ලබා ගන්නා ලද නැතහොත් ඔහුට ලැබීමට ඇති කොමිස් මුදල හෝ ආස්තු ද, කොටස් බ්‍රෝකර් කෙනකු හෝ නිෂ්පාදන බ්‍රෝකර් කෙනකු සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ බ්‍රෝකර් හෝ කොමිස් නියෝජිතයා හෝ විසින් කරන ලද යම් ගනුදෙනුවක් නැතහොත් ඉටු කරන ලද යම් සේවයක් සඳහා ඒ බ්‍රෝකර්ට හෝ කොමිස් නියෝජිතයාට ලැබුණු නැතහොත් ලැබීමට ඇති කොමිස් මුදල හෝ ආස්තු; සහ

(ඇ) යම් අධ්‍යාපන ආයතනයක් හෝ පාඨශාලාවක් හෝ පවත්වා ගෙන යන යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් වන විට, ඒ අධ්‍යාපන ආයතනය හෝ පාඨශාලාව හෝ සතු මුදල ආයෝජනය කිරීමෙන් ලැබුණු ලාභ අතහැර, ඒ අධ්‍යාපන ආයතනය හෝ පාඨශාලාව හෝ පවත්වා ගෙන යාමෙන් ඒ තැනැත්තාට ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති මුදු මුදල ප්‍රමාණය අදහස් වන නමුත් ප්‍රාග්ධන වත්කම් විකිණීමෙන් ලැබුණු හෝ ලැබීමට ඇති හෝ යම් මුදල ප්‍රමාණයක් ඊට ආතුලත් නොවේ.

165අ. (1) නගර සභාවක පාලන සීමා තුළ පිහිටි යම් ඉඩමක් ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම සඳහා සුදුසු වන විටක හෝ ස්ථාවර නැතහොත් නිතිපතා ගොවිතැන් කිරීමට සුදුසු වන විටක හෝ, ඒ සභාවේ මතය අනුව යුක්ති සහගත විශදමකින් ඒ ඉඩම එකී යම් කාර්යයක් සඳහා සංවර්ධනය කළ හැකි වන විටක—

(අ) ඒ ඉඩමෙහි ගොඩනැගිලි තිබීමක් ඉදි කර නොමැති නම්;

සංවර්ධනය නොකළ ඉඩම වලින් බදු අය කිරීම. [1979 අංක 43 § 15.]

[1985 අංක 20
§ 11]

(ආ) ඒ ඉඩමෙන් ගොඩනැගිලිවලට ඇත්ත වශයෙන් ම යට වී ඇති බිම් ප්‍රමාණය හා ඒ ඉඩමේ සම්පූර්ණ බිම් ප්‍රමාණය අතර ඇති අනුපාතය, යෝජනා සම්මතයක් මගින් සභාව විසින් නියම කරනු ලැබූ නියමිත අනුපාතයට වඩා අඩු නම් හෝ

(ඇ) ස්ථාවර නැතහොත් නිතිපතා කැරෙන ගොවිතැනකට ඒ ඉඩම යොදවා තැන්පත්

ඒ ඉඩමේ හුමියේ ප්‍රාග්ධන අගයෙන් සියයට දෙකකට නොවැඩි ප්‍රමාණයක බද්දක් ඒ සභාව විසින් ඒ ඉඩමේ අයිතිකරුවෙහි වාර්ෂිකව අය කළ යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් ඉඩමක හුමියේ ප්‍රාග්ධන තක්සේරු කරන සෑම අවස්ථාවක දී ම, මහ නගර සභා ආඥා පනතේ 235 වන සහ 236 වන වගන්තිවල විධිවිධාන අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිත ව, ඊට අදාළ කළ යුතු ය.

මේ වගන්තියේ කාර්ය සඳහා, “හුමියේ ප්‍රාග්ධන අගය” යන්න යම් ඉඩමක් සම්බන්ධයෙන් යෙදී ඇති විට, ඒ ඉඩමේ ඇති ගොඩනැගිලි සියල්ල අතහැර හා උකස්කර, බදුකර, අවහිර හෝ වෙනත් බැඳීම් සියල්ලෙන් තොරව ඒ ඉඩම පමණක් විධාන වෙළෙඳ පොළෙහි දී විකුණනු ලැබුවහොත් ඒ ඉඩම සඳහා ගෙවනු ලැබිය හැකි මිල ගණන ඉන් අදහස් වේ.

ඇතැම් ඉඩම විකිණීම විෂයෙහි බදු අය කිරීම.

[1979 අංක 42
§ 15.]

165අ. (1) නගර සභාවක පාලන සීමා තුළ පිහිටි යම් ඉඩමක් වෙන්දේසිකරුවකු විසින් හෝ බ්‍රෝකර් කෙනකු විසින් හෝ ඔහුගේ සේවකයකු නැතහොත් අනුයෝජිතයකු විසින් හෝ ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ නැතහොත් වෙනත් යම් ආකාරයකින් විකුණනු ලැබුවහොත්, ඒ විකිණීමෙන් ලැබුණු මුදලින් සියයට එකකට සමාන බද්දක් ඒ විකුණුම්කරු හෝ වෙන්දේසිකරු හෝ බ්‍රෝකර් හෝ ඔහුගේ සේවකයා හෝ අනුයෝජිතයා හෝ විසින් එසේ ඒ ඉඩම විකුණන ලත් මුදලින් ඒ සභාවට ගෙවිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු බද්ද ගෙවන ලෙස ඉල්ලා සිටි දිනය ඉකුත් වීමෙන් පසු දින දහහතරක් තුළ දී ඒ බද්ද ගෙවනු නොලැබුව හොත්, ඒ පැහැර හැරීම, ඒ සභාව පිහිටි ප්‍රදේශය විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙත ලේකම් වරයා විසින් වාර්තා කළ යුතු ය. එසේ අය විය යුතු මුදල් ප්‍රමාණය මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් තම සාමාන්‍ය අධිකරණ බලය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී නියම කළ හැකි දඩයක ප්‍රමාණය ඉක්මවා ගිය ද ඒ නොතකා, ඒ මුදල ඒ අධිකරණය විසින් නියම කරන ලද දඩයක් වූ පරිද්දෙන් අය කර ගැනීමට ඒ අධිකරණය විසින් ක්‍රියා කළ යුතු අතර, එසේ අය කර ගනු ලබන මුදල ඒ සභාවේ අර මුදලට ගෙවිය යුතු ය.

[1986 අංක 39
§ 71]

වරිපනම් බදු සහ බදු තක්සේරු කිරීම සහ අයකර ගැනීම

166.* මේ ආඥාපනත යටතේ යම් වරිපනම් බද්දක කාර්යය සඳහා යම් නිශ්චල දේපලක් තක්සේරු කිරීම, මහ නගර සභා සීමා ඇතුළත වූ නිශ්චල දේපල සම්බන්ධයෙන් වූ මහ නගර සභා ආඥාපනතේ 235 වන වගන්තියේ සඳහන් කර ඇති ආකාරයෙන් අවශ්‍ය මද වෙනස් කිරීම් සහිතව කළ යුතු අතර, 233 වන 242 වන, 243 වන වගන්තිවල සහ 236 වන වගන්තියේ සිට 241 වන වගන්තිය දක්වා වගන්තිවල සියලු විධිවිධාන, සමග එකී වගන්තියේ සියලු විධිවිධාන මේ ආඥාපනතේ කාර්යය සඳහා කරනු ලබන එබඳු සෑම තක්සේරු කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් ම, අවශ්‍ය මද වෙනස් කිරීම් සහිතව, අදාළ විය යුතු ය.

වරිපනම් බදු සහ බදු තක්සේරු කිරීම.

එසේ වුවද, එබඳු තක්සේරුවක් කරන තෙක්, පොලිස් ආඥාපනත යටතේ හෝ එය සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ තක්සේරු බදුවල කාර්යයන් සඳහා යම් නිශ්චල දේපලක් පිළිබඳව තීරණය කරන ලද යම් වටිනාකමක්, මේ ආඥාපනත යටතේ ඒ දේපලේ වාර්ෂික වටිනාකම අනුව වූ යම් වරිපනම් බද්දක කාර්යය සඳහා ඒ දේපලේ වටිනාකම ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

167.* (1) නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද නගරයක් ඇතුළත යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් යථා පරිදි පනවා අය කිරීම සඳහා එම නගර සභාවේ සභාපතිවරයාගේ මතය අනුව අවශ්‍ය විය හැකි යම් තොරතුරක් නිශ්චය වශයෙන් දැනගැනීමේ කාර්යය සඳහා, මේ ආඥාපනත යටතේ වූ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි හෝ ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථා සාදන තෙක් සභාව විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයෙන් වූ සියලු වාර වාර්තා ද එ විස්තර පිළිබඳ සියලු ප්‍රකාශ ද එසේ නියමිත හෝ විධානය කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයක් අනුව ඉදිරිපත් කරන ලෙස, සභාපතිවරයා විසින් එබඳු වරිපනම් බද්දකට හෝ බද්දකට යටත් වන හෝ යටත් වන බවට කල්පිත සියලු තැනැත්තන්ට හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් පනවනු ලැබූ හෝ පනවනු ලැබිය හැකි යම් දේපලක අයිතිකරුවන් හෝ පදිංචිකරුවන් විය හැකි හෝ අයිතිකරුවන් හෝ පදිංචිකරුවන් ලෙස පරිකල්පිත සියලු තැනැත්තන්ට හෝ, සභාපතිවරයා විසින් සුදුසු යැයි සිතනු ලැබුවහොත්, නගරය ඇතුළත වූ සෑම ගෘහ මූලිකයකුට ම, ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමකින් නියම කළ හැකි ය.

වර වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීමට සභාපති වරයාට ඇති බලය.

* වරිපනම් සහ තක්සේරු ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශවලට අදාළවීම ලිහිල් කරන ලදී. එහි 76 වන වගන්තිය බලන්න.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ යම් දැන්වීමක් භාර දෙනු දෙනු ලැබූ සියලු තැනැත්තන් විසින් ඒ දැන්වීම භාර දෙන ලද යම් ආකාරයක්, දවස් දහහතරක් ඇතුළත හෝ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් නියම කළ හැකි හෝ ඒ දැන්වීමේ නිශ්චිත ලෙස සඳහන් කළ හැකි වැඩිපුර කාලයක් ඇතුළත අකුරින් පුරවා, අත්සන් කොට, දිනය යොදා සභාවේ කාර්යාලයට භාර දීම හෝ යැවීම කළ යුතු ය. එසේ නැතහොත් දන්වන ලෙස ඒ දැන්වීමෙන් නියම කර ඇති යම් තොරතුරක් ඉහත සඳහන් පරිදි ම දැන්විය යුතු ය.

(3) (2) වන උපවගන්තියේ සඳහන් යම් ආකාරයක් භාර ගැනීම හෝ එය යථා පරිදි පුරවා භාර දීම හෝ යැවීම හෝ (2) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් තොරතුරක් සැපයීම සඳහා නියමිත හෝ නිශ්චිතව සඳහන් කාල සීමාව ඇතුළත එම ආකාරය යථා පරිදි භාර දීම හෝ යැවීම හෝ එම තොරතුරු සැපයීම ප්‍රතික්ෂේප කරන හෝ පැහැර හරින හෝ නොසැලකිලිමත් ලෙස වාර වාර්තා වක් සපයන හෝ යම් වැදගත් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් තමාට වාසි වන පරිදි යම් වැරදි තොරතුරක් සපයන යම් තැනැත්තකු රුපියල් එක්දහසකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

[1984 අංක 43 § 26.]

(4) මේ වගන්තියේ කාර්යයන් අතුරින් යම් කාර්යයක් සඳහා කරනු ලබන සියලු ප්‍රකාශ මුද්දර ගාස්තුවෙන් නිදහස් විය යුතු ය.

තමා අභිමුඛයට තැනැත්තන් කැඳවීමට සහායක් වරයාට ඇති බලය.

168.* (1) යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් ගෙවීමට යටත් බවට නගර සභාවක සභාපතිවරයාට විශ්වාස කිරීමට හේතු ඇති යම් තැනැත්තකුට හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් පනවනු ලැබ ඇති හෝ පනවනු ලැබිය හැකි යම් දේපළක අයිතිකරු විය හැකි හෝ අයිතිකරු ලෙස පරිකල්පිත යම් තැනැත්තකුට හෝ එබඳු යම් දේපළක් සම්බන්ධයෙන් යම් තොරතුරක් දීමට සමත් යැයි විශ්වාස කිරීමට සභාපතිවරයාට හේතු ඇති වෙත යම් තැනැත්තකුට හෝ සභාපතිවරයා විසින් ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමකින් තමා ඉදිරියට කැඳවනු ලැබිය හැකි ය; නැතහොත් ඒ වෙනුවෙන් සභාපතිවරයා විසින් පත් කරනු ලබන වෙන නිලධරයකු ඉදිරියට කැඳවනු ලැබිය හැකි ය. තවද එකී බැඳීම් සම්බන්ධයෙන් එබඳු යම් තැනැත්තකු ඉනික්බිති දිවුරුම් පිට පරීක්ෂා කිරීමට සභාපතිවරයාට හෝ එසේ පත් කරන ලද නිලධරයාට හැකි වන අතර, එසේ පරීක්ෂා කරනු ලබන සෑම තැනැත්තකු වෙත යොමු කරනු ලබන සියලු ප්‍රශ්නවලට සත්‍ය ලෙස පිළිතුරුදීම ඔහුගේ කාර්යය විය යුතු ය.

[1984 අංක 43 § 27.]

(2) කැඳවීමට අවතත වෙමින් පෙනී සිටීම හෝ පරීක්ෂණයට යටත් වීම නීත්‍යානුකූල සහන හේතුවක් නොමැතිව පැහැර හරින, මේ වගන්තිය යටතේ කැඳවනු ලබන යම් තැනැත්තකු රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

* වරිපනම් යහ තක්සේරු ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශවලට අදාළවීම ලිහිල් කරන ලදී. එහි 76 වන වගන්තිය බලත්ත.

(3) යම් තැනැත්තකුට සම්බන්ධතාවක් ඇති යම් දේපළක වටිනාකම පිළිබඳව හෝ ඒ තැනැත්තාට ඒ දේපළෙහි ඇති සම්බන්ධතාවේ වටිනාකම පිළිබඳව ඒ තැනැත්තා විසින් මේ වගන්තිය යටතේ හෝ 167 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද යම් ප්‍රකාශයක් හෝ ප්‍රකාශනයක්, ඒ දේපළෙහි හෝ ඒ සම්බන්ධතාවෙහි වටිනාකම ප්‍රශ්නයට භාජනය වී ඇති යම් නීති කාර්යයක දී හෝ කාරණයක දී ප්‍රකාශය හෝ ප්‍රකාශනය කරන ලද දිනයේ දී හෝ එය කරනු ලැබුයේ යම් දිනයකට අදාළව ද ඒ දිනයේ දී ඒ දේපළෙහි තුඩු හෝ ඒ තැනැත්තාට දේපළෙහි ඇති සම්බන්ධතාවේ ඇතිව තුඩු වටිනාකම, ඒ ප්‍රකාශයෙහි හෝ ප්‍රකාශනයෙහි ඊට ආරෝපිත වටිනාකම බවට, ඒ ප්‍රකාශය හෝ ප්‍රකාශනය කළ තැනැත්තාට විරුද්ධව තීරණාත්මක සාක්ෂ්‍යයක් විය යුතු ය.

169. (1) යම් වරිපනම් ගාස්තුවක් හෝ බද්දක් ගෙවීමට යම් තැනැත්තකුගේ බැඳීම පිළිබඳ තොරතුරක් නිශ්චිතව දැන ගැනීමේ හෝ එහි සහායසහායවය තහවුරු කර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා, එකී වරිපනම් බද්දට හෝ බද්ද යටත් වන හෝ යටත් යැයි සලකනු ලබන යම් ස්ථානයකට හෙ යම් බද්දක් ගෙවිය යුතු වන යම් වාහනයක්, සහකු හෝ වෙනත් දෙයක් ඇති හෝ ඇතැයි සැලකිය හැකි ස්ථානයකට හිරු උදාව හා හිරු බැසීම අතරතුර ඕනෑම වේලාවක, නගර සභාවේ සහාපතිවරයාට හෝ ඒ වෙනුවෙන් ඔහු විසින් බලය පවරනු ලබන යම් නිලධරයකුට ඇතුළුවී එය පරීක්ෂා කර බැලිය හැකි ය.

පරීක්ෂණ පවත්වීම සඳහා සහාපතිවරයාට ඇති බලය.

(2) මේ වගන්තිය අනුව ක්‍රියා කරන අතරතුර සහාපතිවරයාට හෝ එම කාර්යය සඳහා පත් කරන ලද නිලධරයාට නීත්‍යානුකූල සහන හේතුවක් නොමැතිව බාධා පමුණුවන යම් තැනැත්තකු රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය.

1984 අංක 48 § 28

170.* (1) නගර සභාවක් විසින් මේ ආඥාපනත යටතේ පනවා අය කරනු ලබන සියලු වරිපනම් බදු සහ බදු ද, සභාවක් විසින් බදු දෙනු ලැබ ඇති යම් ස්ථානයක් සම්බන්ධයෙන් අය විය යුතු සියලු ගෙවල් කුලී ද, සභාව විසින් සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක්, යටතේ අය කරගත යුතු සියලු ගාස්තු ද අය කර ගැනීම සඳහා වෙන පිළිවෙළක්, මේ ආඥාපනතක් හෝ ඒ යටතේ හෝ යම් ප්‍රඥප්තියකින් හෝ ඒ යටතේ නිශ්චිතව සලසා නොමැති අවස්ථාවක දී ඒවා මහා නගර සභා ආඥාපනත යටතේ වරිපනම් බදු, බදු සහ ගෙවල් කුලී අය කර ගත යුතු ආකාරයෙන් ම සභාවේ ලේකම් විසින් අය කර ගනු ලැබිය හැකි විය යුතු ය. තවද, වරිපනම් බදු, බදු සහ ගෙවල් කුලී අය කර ගැනීම හෝ අය නොකර අත්හැරීම සහ සභාවේ කුලී නිවැසියන්ගේ වාස බද්ද අවසාන කිරීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ, එම ආඥාපනතේ 252 වන වගන්තියේ සිට 266 වන වගන්තිය දක්වා වූ වගන්තිවල සියලු විධිවිධාන, අවශ්‍ය මද වෙනස් කිරීම් සහිතව, ඒ අනුව අදාළ විය යුතු ය.

වරිපනම් බදු සහ බදු අයකර ගැනීම

[1971 අංක 48 § 22.]

* වරිපනම් සහ කක්සේරු ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශ තුළ බල නොපැවැත්විය යුතු ය. එහි 76 වන වගන්තිය බලන්න.

* (2) රජයට අයත් වූ ද, යම් නගරයක් ඇතුළත පිහිටියා වූ ද යම් නිශ්චල දේපලක් සම්බන්ධයෙන් යම් නගරයක නගර සභාව විසින් මේ ආඥාපනත යටතේ පනවනු ලබන යම් වරිපනම් බද්දක් ගෙවීම ඒ දේපළේ බදු ගැනුම්කරු විසින් හෝ එහි පදිංචිකරු විසින් පැහැර හරිනු ලැබ ඇති සහ ඒ බදු ගැනුම්කරුගේ හෝ ඒ පදිංචිකරුගේ වංචල හෝ නිශ්චල දේපළ තහනමට ගෙන විකිණීම සඳහා (1) වන උපවගන්තියේ එවැනි අවස්ථාවල දී අදාළ කරවන නීතියේ විධිවිධාන අනුව වරෙන්තුවක් නිකුත් කරනු ලැබ ඇති අවස්ථාවක දී, මොන යම් ලිඛිත නීතියක පටහැනිව කුමක් සඳහන්ව තිබුණ ද ඒ බදු ගැනුම්කරුගේ හෝ පදිංචිකරුගේ යම් වංචල හෝ නිශ්චල දේපළක් නිසිය හැකි යම් ප්‍රදේශයක් තුළ, ඒ ප්‍රදේශය ඒ නගරයේ සීමා ඇතුළත පිහිටියත් නැතත්, ඒ වරෙන්තුව, එය නිකුත් කරනු ලැබුවේ යම් නිලධරයකු වෙත ද ඒ නිලධරයා විසින් ක්‍රියාවේ යොදවනු ලැබිය හැකි ය.

නගර සභාවට අය විය යුතු ගෙවීම් අයකර ගැනීම.

[1971 අංක 48 §28.]

170ද.† (1) මේ ආඥාපනතේ විධිවිධාන යටතේ හෝ යම් ආඥාපනතක් යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක්, ඊතියක් හෝ නියෝගයක් යටතේ යම් බද්දක්, දඩ මුදලක්, දන්වන මුදලක්, දඩුවම් වශයෙන් වූ දෝමක්, ගාස්තුවක් හෝ වෙනත් ගෙවීමක් නගර සභාවට අයවිය යුතුව තිබෙන අවස්ථාවක, එකී යම් විධිවිධාන යක හෝ එකී යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක, ඊතියක අය නියෝගයක පටහැනිව කුමක් සඳහන් වුව ද, ඒ බද්ද, දඩ මුදල, දඩුවමක් වශයෙන් වූ ගෙවීම, ගාස්තුව හෝ වෙනත් ගෙවීම් අය කරගෙන එය නගර සභාවේ අරමුදල්වලට බැර කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු පියවර ගැනීම සභාවේ ලේකම්ගේ කාර්යය විය යුතු ය.

(2) මේ ආඥාපනත හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක්, ඊතියක් හෝ නියෝගයක් නොවන යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ යම් වරිපනම් බද්දක්, බද්දක්, කුලියක්, ගාස්තුවක්, අය බද්දක්, ජේන්ද්‍ර ගාස්තුවක්, දඩ මුදලක්, දඩුවමක් වශයෙන් වූ ගෙවීම් හෝ වෙන යම් ගෙවීම් නගර සභාවට අය විය යුතුව තිබෙන අවස්ථාවක, ඉහත කී ලිඛිත නීතියෙහි පටහැනිව කුමක් සඳහන් වුව ද, ඒ වරිපනම් බද්ද, බද්ද, කුලිය, ගාස්තුව, අය බද්ද, ජේන්ද්‍ර ගාස්තුව, දඩ මුදල, දඩුවමක් වශයෙන් වූ ගෙවීම් හෝ වෙනත් ගෙවීම් අය කර ගෙන එය නගර සභාවේ අරමුදල්වලට බැර කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියලු පියවර ගැනීම සභාවේ ලේකම් ගේ කාර්යය විය යුතු ය.

සභාවට අය විය යුතු මුදල් අය නොකර අත්හැර දැමීම.

171. යම් තැනැත්තකුගෙන් සභාවට අය විය යුතු (අය නොකර අත්හැර දැමීම සඳහා 170 වන වගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති මුදලක් නොවන) යම් මුදලක් සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් නොසැලකිය යුතු තරම් යැයි හෝ අය කර ගත නොහැකි යැයි හෝ එය ගෙවීමට බැඳී සිටින තැනැත්තාගේ

* වරිපනම් සහ තක්සේරු ආදාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශතුළ බල නොපැවැත්විය යුතුය. එහි 76 වන වගන්තිය බලන්න.

* මෙය ව්‍යවස්ථාපිත අංකයක් නොව හුදෙක් පහසුව සඳහා යොදන ලද අංකයකි. 1971 අංක 48 ආඥාපනතේ 28 වන වගන්තිය බලන්න.

දරිද්‍රතාව හේතුකොටගෙන ඒ මුදල ලියා අත්හැරිය යුතු යැයි හෝ සභාවට පෙනී ගියහොත්, සභාව විසින් යෝජනා සම්මතියක් මගින් එය අය නොකර අත්හැර දමනු ලැබිය හැකි ය.

172.* මේ ආඥාපනතේ බලය යටතේ වූ කිසි ම තක්සේරුවක් හෝ අගයමක් හෝ වර්ජනම් බද්දක් නොහොත් බද්දක් අය කර ගැනීමක් හෝ ගෙවන ලෙස ඉල්ලා සිටීමක් සහ තහනමට ගෙන විකිණීමක්, ඒ වර්ජනම් බද්ද හෝ බද්ද ගෙවීමට බැඳී සිටින යම් තැනැත්තකුගේ නමේ හෝ ඒ වර්ජනම් බද්දට හෝ බද්දට යටත් යම් දේපලක් හෝ දෙයක් විලීඛිත විස්තරයක යම් වැරදීමක් හෝ තක්සේරු මුදලෙහි යම් වැරදීමක් හෝ විධිමත් භාවය පිලිබඳ වෙන යම් වැරදීමක් හේතුකොටගෙන දෝෂාභියෝගයට ලක් නොවිය යුතු අතර බල පැමිණවූ යටත් නොවිය යුතු ය.

විධිමත්භාවයේ අඩුපාඩුවක නිසා වර්ජනම් බද්ද අදිය දෝෂාභියෝගයට ලක් නොවිය යුතු බව.

ණය

173. (1) නගර සභාවක් විසින් ඒ නගර සභාවේ කාර්යයන් අනුරිත් යම් කාර්යයක් සඳහා අවශ්‍ය මිල ගැනීම මුදලක් හෝ මුදල් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවෙන් හෝ යම් කැනැත්තකුගෙන් හෝ තැනැත්තන්ගෙන් හෝ සංස්ථාගත කරනු ලැබූ හෝ නොලැබූ පුද්ගල මණ්ඩලයකින්, අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතියට යටත්ව, ණයට ගනු ලැබීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය.

වර්ජනම් බද්ද සහ බද්ද ඇපයට කඩා මුදල් ණයට ගැනීමට නගර ණයට වට ඇති බලය.

එසේ වුව ද, ඒ සභාව විසින් එවකටත් ලබාගෙන ඇති සියලු ණය මුදල් සම්බන්ධයෙන් ආපසු ගෙවීමට ඇති ගණන, යම් මුදලක් ණයට ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන වර්ෂයට පෙරතුව ම වූ වර්ෂ තුන ආතුළත සතුව විසින් ලබාගනු ලැබූ සම්පූර්ණ ආදායමට වැඩි නොවන්නේ නම්, එකී මුදල ණයට ගැනීම සඳහා අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතිය අවශ්‍ය නොවිය යුතු ය.

(2) නගර සභාවක් විසින් ලබාගනු ලබන සෑම ණය මුදලක් ම, එම අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතිය ඇතිව ලබාගත් විටක නම් අමාත්‍යවරයා විසින් අනුමත කරනු ලැබිය හැකි සහ වෙන යම් විටක නම් සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි පොලී ප්‍රමාණයකට සහ ඒ ණය මුදල ආපසු ගෙවීමේ කොන්දේසිවලට ද යටත් විය යුතු ය.

(3) නගර සභාවක් විසින් ණයට ගනු ලැබූ මුදලක් හෝ මුදල් හෝ ඉන් කොටසක් එසේ ණයට දෙනු ලැබිය හැකි වන්නේ යම් ණයට දෙන්නකු හෝ ණයට දෙන්නන් විසින් ද නැති නම් ඔවුන් වෙනුවෙන් ද එකී ණයට දෙන්නා හෝ ණයට දෙන්නන් වෙත, මේ ආඥාපනත යටතේ අය කරගනු ලබන හෝ පනවනු යම් වර්ජනම් බද්දක් හෝ බද්දක මුදල හෝ ඉන් යම් කොටසක් හෝ සභාවට අයත් යම් දේපලක් හෝ සහ වට උපරිත වන වෙන යම් ආදායම් ප්‍රභවයක් හෝ ඉන් යම් කොටසක්, ඒ මුදල හෝ මුදල් සහ ඒ සඳහා එකතු වන පොලිය ආපසු ගෙවීම ආරක්ෂණය කිරීමේ කාර්යය සඳහා සභාව විසින් උකස් කොට පවරා දෙනු ලැබිය හැකි ය.

* වර්ජනම් සහ තක්සේරු ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ වූ නියමයක නිශ්චිතව සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රදේශවලට අදාළවීම ලිහිල් කරන ලදී. ඒහි 76 වන වගන්තිය බලන්න.

ණයට ගැනීමේ බලතල සීමාකිරීම.

174. (1) යම් නගර සභාවකින් අය විය යුතු (මේ ආඥාපනතේ වුව ද වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක වුව ද බලය යටතේ ලබා ගනු ලැබූ) සියලු ණය සම්බන්ධයෙන් යම් විටක ආපසු ගෙවිය යුතු මුදල් ප්‍රමාණයේ සමස්තය කලින් වූ පස් අවුරුද්ද සඳහා සියලු වර්ෂයන්හි බදු වලින්, බදුවලින්, දේපලවලින් සහ වෙනත් ආදායම් ප්‍රභවයන්ගෙන් සභාවට ලැබුණු සාමාන්‍ය වාර්ෂික ආදායමෙන් දස ගුණයක සමස්තයට හෝ, අවුරුදු පහකට වඩා නොපැවැති නගර සභාවක් සම්බන්ධයෙන් වන විට, අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතයට යටත්ව, සභාව විසින් තක්සේරු කරන ලද එහි එක් අවුරුද්දක ආදායම මෙන් දස ගුණයක සමස්තයට හෝ නොවැඩි විය යුතු ය.

එසේ වුව ද, යම් නගර සභාවක ණය සම්බන්ධයෙන්, ඒ සභාව සම්පූර්ණයෙන් ම හෝ ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුවට ණය ගැනීම් සිටින යම් විටක, මේ වගන්තියෙන් නියම කොට ඇති සීමාව, මුදල් විෂය භාර අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි ප්‍රමාණයක් දක්වා ඉක්මවන ලෙස, ඒ නියමය මගින් බලය දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මේ කොටස යටතේ වූ ණය සම්බන්ධයෙන් දෙනු ලබන සියලු සුරැකුම් පත් ; මුද්දර ගස් තුවලින් නිදහස් විය යුතු ය.

ණය ලබා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ සභාවේ බලතල සභාපතිවරයා විසින් ක්‍රියාත්මක කළහැකි අවස්ථා.

[1977 අංක 24 § 31.]

174අ. නගර සභාවට නියම වී ඇති යම් කාර්යයක් ඉටු කිරීමේ කාර්යය සඳහා හෝ අවශ්‍ය යැයි සභාපතිවරයා සලකන යම් වැඩක් කිරීමේ කාර්යය සඳහා ණයක් ලබාගැනීම අනුමත කිරීම සභාව විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්. සභාපතිවරයා විසින්, කොමසාරිස් වරයාගේ අනුමතය ඇතිව, එම ණය ලබාගත හැකි අතර, 173 වන සහ 174 වන වගන්තිවල විධිවිධාන යටතේ සභාව වෙත පැවරී ඇති සියලු බලතල, එම බලතල සභාපතිවරයා වෙත එම වගන්තිවලින් පැවරී ඇත්නම් සේ සභාපතිවරයා විසින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය.

සුරැකුම්පත් ආදියෙහි ආකෘතිය.

175. මේ කොටස යටතේ යම් ණයක කාර්යයන් සඳහා දෙනු ලබන යම් සුරැකුම් පතක ආකෘතිය සහ ඒ සුරැකුම් පත ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආකාරය ද, ණයට ගත් යම් මුදල් ආපසු ගෙවීමේ ක්‍රමය සහ පිළිවෙල ද යම් ණයක් ගෙවා නිම කිරීමේ වැඩ පිළිවෙල ද, මේ ආඥාපනත යටතේ සාදනු ලබන අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් හෝ නියෝග වලින් නියම කරනු ලැබිය හැකි පිළිවෙලකට සහ එබඳු යම් අතුරු ව්‍යවස්ථා හෝ නියෝග නොමැති විටක, මහ නගර සභා ආඥාපනතේ විධිවිධානවලට අනුකූලව සහ එමෙන් ම ප්‍රාදේශීය ණය සහ සංවර්ධන ආඥාපනතේ විධිවිධාන වලට යටත්ව ද විය යුතු අතර, එකී විධිවිධාන, අවශ්‍ය මද වෙනස් කිරීම් සහිතව, මේ ආඥාපනත යටතේ යම් නගර සභාවකට දුන් යම් ණයක් සම්බන්ධයෙන් එබඳු අවස්ථාවල දී අදාල විය යුතු ය.

ගිණුම්, ඇස්තමේන්තු සහ අය වැය ලේඛනය

176. (1) කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ආකෘතියකින් යුක්ත පොතක් හෝ පොත් සපයා නගර සභා කාර්යාලයේ තබා ගත යුතු බවත් සභාව විසින් ලබාගෙන මේ ආඥාපතතේ කාර්යයන් සඳහා හෝ ඒ වෙනුවෙන් වැය කරන ලද සියලු මුදල් පිළිබඳ සහ ඒ මුදල් ගෙවනු ලැබූයේ යම් භාණ්ඩ, ද්‍රව්‍ය සහ දේවල් වෙනුවෙන් ද ඒ භාණ්ඩ, ද්‍රව්‍ය සහ දේවල් පිළිබඳ සත්‍ය සහ විධිමත් ගිණුම් ඒ පොත්වල ඇතුළත් කළ යුතු බවත් සෑම නගර සභාවක් විසින් ම කලින් කල නියම කොට විධාන කළ යුතු ය.

සභාව විසින් ගිණුම් පොත් තබා ගත යුතු බව.

(2) නගර සභාවක ගිණුම් පොතක් හෝ පොත් බලය ඇති අධිකරණයක කැඳවීමේ නියෝගයන් අනුව හැර යම් හේතුවක් නිසා හෝ කවර හෝ ව්‍යාජයන් යටතේ හෝ සභා කාර්යාලයෙන් පිටත ගෙන නොයා යුතු ය.

(3) නගර සභාවක ගිණුම් පොතක් හෝ පොත් සියලු සාධාරණ වේලාවන්හි සභාවේ සභිකයන් විසින් සහ සභාව විසින් පරිපාලනය කරනු ලබන නගරය ඇතුළත පදිංචි සෑම ගෘහමූලිකයකු විසින් ම පරීක්ෂා කරනු ලැබීම සඳහා තබා තිබිය යුතු අතර, සභාවේ යම් සභිකයකු හෝ එකී යම් ගෘහමූලිකයකු විසින් එකී පොතක හෝ පොත්වල පිටපත් හෝ උධාන කිසිදු ගෙවීමක් නොමැතිව ලබාගත හැකි ය.

177. (1) සෑම නගර සභාවක් විසින් ම එක් එක් වර්ෂයේ ජනවාරි මාසය තුළ දී හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතය ඇතිව සභාව විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි වෙනත් කාල සීමාවන් ඇතුළත දී පෙරාතුව ම වූ දෙසැම්බර් මාසයේ තිස් එක් වන දින යෙන් අවසාන වන වර්ෂය තුළ හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතය ඇතිව සභාව විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි දොළොස් මාසයක් වූ වෙනත් කාල සීමාවක් තුළ, මේ ආඥාපතත ප්‍රකාර ලැබුණු සහ ගෙවනු ලැබූ සියලු මුදල් පිළිබඳ සත්‍ය ගිණුමක් සහ එදිනට වූ වත්කම් සහ බැරකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් පිළියෙළ කිරීමට සැලැස් විය යුතු අතර, සභාවේ සභාපතිවරයා විසින් හෝ තත් කාර්යය සඳහා සභාව විසින් පත් කරනු ලැබිය හැකි සභාවේ වෙනත් නිල ධරයකු විසින් යම් සලාභාන විනිශ්චයකාරවරයකු ඉදිරියේ දී දිවුරුම් පිට සත්‍යයන්‍ය කරන ලද සහ නිවැරදි බවට සභාවේ එක් සභිකයකු විසින් සහතික කරන ලද එම ගිණුමේ සහ ප්‍රකා

වාර්ෂික ගිණුම් පිළියෙල කිරීම සහ ප්‍රසිද්ධ කිරීම.

ශයේ පිටපතක් හෝ අනුපිටපතක් සභාවේ තැන්පත්ව තැබිය යුතු ය. තවද ඒවා සභාව විසින් පරිපාලනය කරනු ලබන නගරය ඇතුළත පදිංචි යම් ගෘහමූලිකයකු හෝ සම්බන්ධතාවක් දක්වන යම් පාර්ශ්වකරුවකු විසින් පරීක්ෂා කරනු ලැබීම සඳහා තබා තිබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් ගිණුමේ සහ ප්‍රකාශයේ සාරාංශයක්, මහජනයා විසින් දැන ගැනීම සඳහා, ඊට පසුව එළඹෙන මාර්තු මස පළමුවන දිනට පෙර හෝ අමාත්‍යවරයාගේ අනුමතය ඇතිව සභාව විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි වෙනත් දිනයකට පෙර, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කළ යුතු ය.

අය වැය ලේඛනය.

178. (1) සෑම නගර සභාවක සභාපතිවරයා විසින්, එක් එක් වර්ෂයක් තුළ, කෙමසාපිටරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයෙන් යුක්ත වූ ද,

(අ) නිසි අය දිර්ඡ යටතේ විෂයාංක සහිතව, පිළියෙල කළ යෝජිත වියදම් පිළිබඳ විස්තර;

(ආ) වරිපනම් බදු නොවන ප්‍රභවයන්ගෙන් සභාවට ලැබෙන ආදායම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවක්;

(ඇ) යෝජිත වියදම් සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය වරිපනම් බදුවල හෝ බදුවල ඇස්තමේන්තුවක්

ඇතුළත් වූ ද, ඊළඳ අනුප්‍රාප්ති වර්ෂ සඳහා වූ අය වැය ලේඛනයක් සභාවේ අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් හෝ 193 වන වගන්තිය යටතේ සාදන ලද උනවලින් නියම කරනු ලැබ ඇති දිනයේ දී හෝ ඊට පෙර පිළියෙල කොට සභාවට ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

(2) යම් වර්ෂයක් අතරතුර යම් අලුත් වැය විෂයාංකයක් හෝ විෂයාංක ඉදිරිපත් කිරීමට අවශ්‍ය වන කවර විටක වුව ද, සභාපතිවරයා විසින්, යෝජිත වියදමේ විස්තර ඇතුළත් පරිපූරක අය වැය ලේඛනයක් පිළියෙල කොට සභාවට ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

[1979 අංක 13 § 2.]

(3) නගර සභාවක සෑම වාර්ෂික අය වැය ලේඛනයක ම හෝ පරිපූරක අයවැය ලේඛනයක ම පිටපතක් නගර සභා කාර්යාලයේ දී පරීක්ෂා කිරීම සඳහා තබා තිබිය යුතු ය.

අය වැය ලේඛනය සම්බන්ධයෙන් සභාපති වරයාගේ බලතල.

[1977 අංක 24 § 132.]

178අ. මේ අය වැය ලේඛනයක හෝ පරිපූරක අය වැය ලේඛනයක සියලු ම විෂයයන් හෝ ඉන් යම් විෂයක් හෝ සභාව විසින් සුළු වශයෙන් වෙනස් කරනු ලැබුවහොත් හෝ ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් හෝ ඊට යම් විෂයයක් එක් කරනු ලැබුවහොත්, සභාවේ එවැනි යම් නිර්ණයකට සභාපතිවරයා එකඟ නොවන්නේ නම්, ඔහු විසින් එම අය වැය ලේඛනය හෝ පරිපූරක අය වැය ලේඛනය නව දුරවත් සලකා බැලීම සඳහා සභාව වෙත නැවතත් ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. අය වැය ලේඛනයක් හෝ පරිපූරක අය වැය ලේඛනයක් නැවතත් සභාවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබ එය එසේ

නැවත ඉදිරිපත් කරනු ලැබීමෙන් සහි දෙකක් ඇතුළත සම්මත කරනු නොලැබූ අවස්ථාවක, එම අය වැය ලේඛනය හෝ පරිපූරක අය වැය ලේඛනය, එය සභාව විසින් සම්මත කරනු නොලැබීම නො තකා සභාවේ යථා පරිදි පිළිගන්නා ලද අය වැය ලේඛනය හෝ පරිපූරක අය වැය ලේඛනය ලෙස සැලකිය යුතු ය.

179. අවශ්‍යතාවන් ඇති වූ විටක කවර වර්ෂයක දී මුළු ද ඒ වර්ෂය සඳහා පිළිගනු ලැබ ඇති අය වැය ලේඛනයේ හෝ යම් පරිපූරක අය වැය ලේඛනයක හෝ කවර ශීර්ෂයක් යටතේ මුළු ද වියදම අඩු කිරීම හෝ වැඩි කිරීමක්, අය වැය ලේඛනයේ එක් ශීර්ෂයක් යටතේ විභජන කොට ඇති මුදල වෙනත් යම් ශීර්ෂයක් යටතට මාරු කිරීමක්, එකී අය වැය ලේඛනයෙන් හෝ පරිපූරක අය වැය ලේඛනයෙන් අනුමත කර ඇති මුළු වියදම් ප්‍රමාණ නොඉක්මවන බවට වග බලා ගනිමින් සහ පත්වරයා විසින් කළ හැකි ය.

අය වැය ලේඛනයේ යෝජිත වියදම් වල වෙනස් කිරීම. [1977 අංක 24 § 133.]

180. (1) සෑම නගර සභාවක ම සභාපතිවරයා විසින්, එක් එක් මුදල් වර්ෂය අවසාන විමෙන් පසුව හැකි තාක් ඉක්මණින්, එය මුදල් වර්ෂය ඇතුළත ප්‍රදේශීය අරමුදල නිවැරදිව ලැබුණු ඊන් වියදම් වූණු මුදල්වල ස්වභාවය සහ ප්‍රමාණය දැක්වෙන ප්‍රකාශයන් ද සමග එම වර්ෂය ඇතුළත සභාවේ පරිපාලනය පිළිබඳ සවිස්තර වාර්තාවන් පිළියෙල කළ යුතු ය.

වාර්ෂික පරිපාලන වාර්තාව.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙන් නියම කොට ඇති වාර්තාව සහ ප්‍රකාශය, කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි ආකාරයෙන් යුක්ත විය යුතු අතර, ඒවා සභාවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. තවද, ඒවා පළමුවෙන් සභාවට ඉදිරිපත් කරන ලද දිනයේ සිට සති හයක් ඇතුළත හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ අනුමතය ඇතිව සභාව විසින් නිශ්චය කරනු ලැබිය හැකි වෙනත් කාල සීමාවක් ඇතුළත, ඒවා ඒ සම්බන්ධයෙන් සභාව විසින් සම්මත කරනු ලැබිය හැකි යම් යෝජනා සම්මත ද සමග, කොමසාරිස්වරයා මගින් අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

විගණනය

181. (1) සෑම නගර සභාවක ම ගණන්, ආණ්ඩුව විසින් මුදල් වර්ෂයේ එක් එක් අධියක් ඇතුළත විගණනය කළ යුතු අතර, සෑම නගර සභාවක් විසින් ම, යම් මුදල් වර්ෂයක යම් අධියක් සඳහා වන එක් එක් විගණනයක් සම්බන්ධයෙන්, පහත සඳහන් අයුරින් ගණන් බලන ලද ගාස්තුවක් ඒ විගණනය පිළිබඳ පිරිවැය වෙනුවෙන් දායක මුදලක් වශයෙන් ආණ්ඩුවට ගෙවිය යුතු ය. එනම්:—

විගණනය.

(අ) එබඳු යම් මුදල් වර්ෂයක් තුළ නගර සභාවක ආදායමෙහි සමස්ත රුපියල් හැත්තෑපන් දහසකට සමාන වන හෝ ඊට අඩු වන අවස්ථාවක දී, ඒ ආදායමේ ප්‍රමාණයෙන් සියයට එකක් ; සහ

(ආ) එබඳු යම් මුදල් වර්ධනයක් යම් අතීතයක් තුළ නගර සභාවක ආදායමෙහි සමස්තය රුපියල් හැත්තෑපන් දහසකට වැඩි වන අවස්ථාවක දී, ඒ ආදායමෙහි පළමු වන රුපියල් හැත්තෑ පන් දහස සඳහා සියයට එකක් සහ ඒ ආදායම රුපියල් හැත්තෑ පන් දහස ඉක්මවන්නේ යම් ප්‍රමාණයකින් ද ඒ ප්‍රමාණය සඳහා සියයට භාගයක් ද

වශයෙනි.

(2) මේ ආඥාපනත යටතේ ගණන් විගණනය කිරීමෙන් පරීක්ෂා කිරීමෙන් කාර්යය සඳහා තමන්ට අවශ්‍ය යැයි විගණක වරයා විසින් සලකනු ලබන සියලු පොත්, ඔප්පු, ගිවිසුම්, ගිණුම් වවුචර් හා වෙනත් ලේඛන සහ ලියකියවිලි තමන් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලෙස ඒ විගණකවරයා විසින් ලිඛිත කැඳවීම් නියෝග මගින් නියම කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ පොත්, ඔප්පු, ගිවිසුම්, ගිණුම් වවුචර්, ලේඛන හෝ ලියකියවිලි කිසිවක් තබාගෙන සිටින නැතහොත් ඊට වග කිව යුතු ඕනෑම තැනැත්තකුට එකී විගණනයේ දී සහ පරීක්ෂා කිරීමේ දී හෝ අඩාලව කල් තබනු ලැබූ එකී විගණනයේ දී සහ පරීක්ෂා කිරීමේ දී ඒ විගණකවරයා ඉදිරියට පැමිණ එකී පොත්, ඔප්පු, ගිවිසුම්, ගිණුම් වවුචර්, ලේඛන හෝ ලියකියවිලි සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශයක් කොට එම ප්‍රකාශය අත්සන් කරන ලෙස ද නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

ඒ සෑම ප්‍රකාශයක් ම මුද්දර ගාස්තුවෙන් නිදහස් විය යුතු ය.

(3) (2) වන උපවගන්තිය යටතේ ඉදිරිපත් කිරීමට නියම කරන ලද පොත්, ඔප්පු, ගිවිසුම්, ගිණුම්, වවුචර්, ලේඛන හෝ ලියකියවිලි කිසිවක් එසේ ඉදිරිපත් කිරීම හෝ නියම කළ පරිදි ප්‍රකාශයක් කිරීම හෝ ප්‍රකාශයක් අත්සන් කිරීම හෝ යම් තැනැත්තකු විසින් නොසලකා හැරියහොත් හෝ ප්‍රතික්ෂේප කළහොත්, ඔහු රුපියල් එක් දහසකට නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, එම වරදට වරදකරු කරනු ලැබීමෙන් පසුව ඒ වරද නොකඩව කරගෙන යන එක් එක් දඩය සඳහා රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි තවත් දඩයකින් ද දඬුවම් ලැබිය යුතු ය.

[1984 අංක 48 § 29.]

[1984 අංක 48 § 29.]

අධිකාර අය කර ගනු ලැබීම.

182. (1) මේ කොටස අනුව ක්‍රියා කරන්නා වූ සෑම විගණකවරයකු ම, ගිණුම්වලට එන, නීතියට පටහැනි යම් විෂයයක් සඳහා ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු අතර, ඒ නීති විරෝධී ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් වග කිවයුතු තැනැත්තාට විරුද්ධ ව හෝ ඒ නීති විරෝධී ගෙවීම් කළ නොහොත් ඊට බලය දුන් තැනැත්තාට විරුද්ධව ඒ ගෙවීම් අධිකාර කිරීමට ඔහු විසින් නියම කළ හැකි ය. තව ද යම් තැනැත්තකුගේ නොසැලැකිලිලි හෝ විෂමාවාරය හෝ හේතු කොට ගෙන ඇති වූ අඩුවක් නොහොත් පාඩුවක් ඒ තැනැත්තාගෙන් අය කර ගැනීමටත් ඒ තැනැත්තා විසින් ගණන් පෙන්විය යුතු ව තිබුණු, එහෙත් එසේ ගණන් පෙන්වා නැති, යම් මුදලක්

ඔහුගෙන් අයකරගැනීමටත් ඒ විගණකවරයා විසින් නියම කළ යුතු අතර, ඒ එක් එක් අවස්ථාවේ දී ඒ තැනැත්තාගෙන් අය විය යුතු මුදල් ප්‍රමාණය කෙතෙක් දැයි විගණකවරයා විසින් සහතික කළ යුතු ය.

(2) විගණකවරයා විසින්, යම් තැනැත්තකුට විරුද්ධව වෛසමි කරුණක් සම්බන්ධයෙන් ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක් හෝ අධිභාර කිරීමක් කිරීමට ප්‍රථම සුදුසු යැයි ඔහු සිතන පරිදි, ඒ කරුණ සම්බන්ධයෙන් නිදහසට කරුණු කියා සිටීමට හෝ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාවක් ඒ තැනැත්තාට සලස්වා දිය යුතු අතර, එකී ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හෝ අධිභාර කිරීමට තීරණය කළහොත් ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ හෝ අධිභාර කිරීමේ තීරණයට හේතු සපයන ලෙස විගණකවරයාගෙන් ඉල්ලා සිටි විටක දී ඔහු විසින් ඒ තැනැත්තාට එම හේතු ලියවිල්ලකින් දැනුම් දිය යුතු ය.

183. (1) යම් ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමකින් හෝ අධිභාර කිරීමකින් අතෘප්තියට පත් යම් තැනැත්තකු විසින් ඒ තීරණයට විරුද්ධව අභියාචනාධිකරණය වෙත අභියාචනය කළ හැකි අතර, අභියාචනාධිකරණය විසින් ඒ ඉඩදීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ අධිභාර කිරීම ස්ථිර කළ හැකි ය. නැතහොත් ඒ ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ අධිභාර කිරීම නීතියට අනුකූල නොවේ යැයි අභියාචනාධිකරණයේ මතය වුවහොත්, ඒ අනුව, ඒ ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ අධිභාරය කිරීම මද ලෙස වෙනස් කළ හැකි ය; නැතහොත් ඉවත ලිය හැකි ය.

අභියාචනය කිරීම සහ අධිභාර බලාත්මක කිරීම.

(2). (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ සෑම අභියාචනයක් ම, දිසා අධිකරණවල අතුරු ආඥාවලට විරුද්ධව කෙරෙන අභියාචනා සඳහා නියම කරනු ලැබ ඇති සහ ඒ අභියාචනාවල දී පිළිපදිනු ලබන කාලය ඇතුළත ද පිළිපදිනු ලබන ආකාරයෙන් ද පිළිපදිනු ලබන ජීවිතවලට යටත්ව ද ඉදිරිපත් කිරීම, පවත්වාගෙන යාම සහ බලාත්මක කිරීම කළ යුතු අතර, ඒ පිළිබඳව ආරම්භ කෙරෙන සියලු නීති කෘත්‍ය, දිසා අධිකරණයක් වෙත කෙරෙන අභියාචන යටත් වන මුද්දර ශාස්තුවට ම යටත් විය යුතු ය.

(3) අතෘප්තියට පත් යම් තැනැත්තකු විසින් විගණකවරයාගේ තීරණය දැනුම් දුන් දින සිට දවස් තිහක් ඇතුළත, (1) වන උප වගන්තිය යටතේ වූ අභියාචනයක් වෙනුවට, ඒ තීරණයට විරුද්ධව අමාත්‍යවරයා වෙත අභියාචනය කරනු ලැබිය හැකි අතර, එබඳු අභියාචනයක් කරනු ලැබූ විට, විවාදයට භාජනව ඇති ප්‍රශ්නය ගැන ඒ අවස්ථාවේ ඇති සහගුණ අනුව අමාත්‍යවරයා විසින් තීරණයක් කරනු ලැබීම නීත්‍යානුකූල විය යුතු ය. තවද, යම් ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක් හෝ අධිභාර කිරීමක් නීත්‍යානුකූලව කර ඇති බවත්, එනමුත් ඒ ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ අධිභාර කිරීම අත්හැර දැමීමට තරම් සාධාරණ වන අවස්ථා යටතේ එහි විෂය කරුණ සෑදී ඇති බවක් අමාත්‍යවරයාට පෙනී ගියහොත්, ඒ ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ අධිභාර කිරීම බලාත්මක කිරීමෙහි ලා

විගණකවරයා විසින් දරනු ලබන තිබිය හැකි යම් වැයක් වුවහොත් එය ගෙවීමට ද යටත් ව, එම ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ අධිකාර කිරීම අත්හැර දැමිය යුතු යැයි අමාත්‍යවරයා විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි ය. තව ද අමාත්‍යවරයා විසින් කරනු ලබන යම් නියමයක් යටතේ යම් තැනැත්තකුගෙන් ලබා ගන්නා ලෙස විධානය කරනු ලබ ඇති යම් මුදල් ප්‍රමාණයක්, අය විය යුතු ලෙස විගණකවරයා විසින් සහතික කරන ලද යම් මුදලක් මේ වගන්තියේ විධිවිධානය යටතේ අය කර ගත හැකි ආකාරයෙන් ම කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ ඒ සඳහා ඔහු විසින් ලියවිල්ලකින් බලය දෙන ලද යම් තැනැත්තකු විසින් නොපමාව අය කර ගත හැකි ය.

(4) යම් නගර සභාවක් විසින් ගෙවන ලද යම් වියදමක් අමාත්‍යවරයා විසින් සම්මත කර තිබුණි නම්, විගණකවරයා විසින් ඒ වියදමට ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප නොකළ යුතු ය.

(5) මේ ආඥාපනත යටතේ යම් තැනැත්තකුගෙන් අය විය යුතු ලෙස විගණකවරයා විසින් සහතික කරනු ලබන සෑම මුදලක් ම, එම තීරණයට විරුද්ධව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවහොත් හැර, මුදල ගැන එසේ සහතික කිරීමෙන් පසු දවස් දහහතරක් ඇතුළත ඒ තැනැත්තා විසින් කොමසාරිස්වරයා වෙත ගෙවනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ මුදල එසේ නොගෙවුවහොත් මෙන් ම එබඳු අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරනු නොලැබුවහොත්, යම් තැනැත්තකුගෙන් ඒ මුදල අය විය යුතු ලෙස එසේ සහතික කරනු ලැබී ද ඒ තැනැත්තාගෙන් ඒ මුදල අය කර ගැනීම කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් ඒ සඳහා ලියවිල්ලකින් බලය පවරන ලද යම් තැනැත්තකුගේ කාර්යය විය යුතු ය. තවද, අය විය යුතු ලෙස එසේ සහතික කරනු ලබන යම් මුදලක්, ප්‍රාදේශීය අධිකරණ බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත්වරයකුට* ඉල්ලීමක් කිරීමෙන් පසුව, එය බලාත්මක කිරීමෙහි ලා වැය වුණු සියලු ගාස්තු සහ වියදම් සමග, ඒ මහේස්ත්‍රාත්වරයා* විසින් පනවනු ලබන දඩයක් අය කරගන්නා ආකාරයෙන් ම අය කර ගත යුතු ය.

(6) යම් ඉඩ දීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් හෝ අධිකාර කිරීමක් බලාත්මක කිරීමෙහි ලා දරන ලද ගාස්තු සහ වියදම් වශයෙන් ගෙවන ලද හෝ අය කර ගන්නා ලද මුදලක් නොවන්නා වූ ද මේ වගන්තිය යටතේ ගෙවනු ලැබූ හෝ අය කර ගනු ලැබූ වූ ද සෑම මුදලක් ම සභාවේ ප්‍රාදේශීය අරමුදලට බැර කරනු ලැබිය යුතු ය.

* අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 32 වන වගන්තිය ද බලන්න.

VIII වන කොටස

මධ්‍ය පාලනය

184. (1) කවර අවස්ථාවක දී වුව ද,—

සභාපතිවරයා
ධුරයෙන් ඉවත්
කිරීම සහ නගර
සභාව විසුරුවා
හැරීම.

1977 අංක 24
134.]

(අ) රැස්වීම් පැවැත්වීම හෝ රැස්වීම්වලට පැමිණ සිටීම හෝ පවත්වන ලද රැස්වීමක දී ඡන්දය පාවිච්චි කිරීම හෝ රැස්වීමේ කටයුතු කිරීම හෝ, සභාපතිවරයා විසින් හෝ යම් නගර සභාවක් විසින් හෝ නගර සභාවක සභිකයකු විසින් හෝ නිරතුරුව ම ප්‍රතික්ෂේප කර තිබීම; හෝ

(ආ) මේ ආඥාපනත මගින් නියම කර ඇති කාර්යය ඉටු කිරීම සභාපතිවරයා විසින් හෝ යම් නගර සභාවක් විසින් හෝ නගර සභාවක යම් සභිකයකු විසින් හෝ ඕනෑකමින් ම නොසලකා හැර තිබීම හෝ එම කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී විෂමා චාර සිදු කර තිබීම; හෝ

(ඇ) අමාත්‍යවරයාගේ නැතහොත් කොමසාරිස්වරයාගේ නියම යන්ට, උපදෙස්වලට හෝ නිර්දේශයන්ට සභාපතිවරයා හෝ යම් නගර සභාවක් හෝ නගර සභාවක යම් සභිකයකු හෝ නිරතුරුව ම අනිකරු වීම නැතහොත් ඒ නියමයන්, උපදෙස් හෝ නිර්දේශ නොතකා හැරීම; හෝ

(ඈ) සභාපතිවරයාගේ හෝ යම් නගර සභාවක හෝ නගර සභාවක යම් සභිකයකුගේ හෝ අදක්ෂතාව සහ නොමනා පාලනය; හෝ

(ඉ) මේ ආඥාපනත මගින් පිරිනමා ඇති බලතල කිසිවක් සභාපති වරයා විසින් හෝ යම් නගර සභාවක් විසින් හෝ නගර සභාවක යම් සභිකයකු විසින් හෝ අනිසි ලෙස යොදවා, තිබීම

පිළිබඳ ව ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ඇති බවට අමාත්‍යවරයා සැහීමට පත් වුවහොත්, ඒ එක් එක් අවස්ථාවට අවශ්‍ය පරිදි අමාත්‍යවරයා විසින්, ශාසන පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින්—

- (i) සභාපතිවරයා ධුරයෙන් පහ කළ හැකිය; නැතහොත්
- (ii) සභාවේ සියලු ම සභිකයන් හෝ ඔවුනතුරෙන් යම් සභිකයකු හෝ ධුරයෙන් පහ කළ හැකි ය. එවිට 12 (3) වන වගන්තියේ විධිවිධාන අදාළ වන්නේ ය; එසේ නැතහොත්
- (iii) සභාව විසුරුවා හැරිය හැකි ය.

තවද, ඒ නියමය හැකි පහසු ඉක්මණින් පාර්ලිමේන්තුව හමුවෙහි තැබිය යුතු ය.

[1977 අංක 24
§ 134.]

(1අ) අමාත්‍යවරයා විසින්, (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නියමයක් කිරීමට පෙර, (1) වන උපවගන්තියේ සඳහන් යම් කිසි කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් තමා සැහීමට පත් වීම් වස්, ඒ කාරණය ගැන මාස තුනක් වූ කාල සීමාවක් ඇතුළත පරීක්ෂා කොට වාර්තා කිරීම සඳහා විශ්‍රාම ලත් අධිකරණ නිලධරයකු පත් කළ යුතු ය. එසේ පත් කරන ලද නිලධරයාට, ඒ පරීක්ෂණයට අදාළ ව, පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභා පනත යටතේ පත් කරන ලද පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභා පනත යටතේ පත් කරන ලද පරීක්ෂණ කොමිෂමක බලතල ඇත්තේ ය.

[1977 අංක 24
§ 134.]

(1ආ) (අ) යම් කාරණයක් ගැන පරීක්ෂා කිරීම සඳහා අමාත්‍ය වරයා විසින් විශ්‍රාම ලත් අධිකරණ නිලධරයකු (1අ) වන උප වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද විටක, ඒ එක් එක් අවස්ථාවට අවශ්‍ය පරිදි ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයන් අමාත්‍ය වරයා විසින්,—

- (i) සභාපතිවරයාගේ ධුරය තාවකාලිකව නතර කොට, සභාපති වරයාගේ කාර්ය ඉටු කිරීමට හා ඔහුගේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමට උපසභාපතිවරයාට හෝ උපසභාපතිවරයාගේ ධුරය හිස් වී ඇති අවස්ථාවක හෝ උපසභාපතිවරයාගේ ධුරය තාවකාලිකව නතර කොට ඇති අවස්ථාවක, ඒ ප්‍රදේශයේ සහකාර පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයාට නියම කළ හැකි ය; නැතහොත්
- (ii) යම් සහකාරයකුගේ ධුරය තාවකාලිකව නතර කළ හැකි ය; එසේත් නැතහොත්
- (iii) සභාව තාවකාලිකව නතර කොට, සභාවේ සහ එහි සභා පතිවරයාගේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමටත්, කාර්ය ඉටු කිරීමටත් ඒ ප්‍රදේශයේ සහකාර පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයාට විධාන කළ හැකි ය.

(ආ) එසේ (1අ) වන උපවගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද නැතැත්තාගේ වාර්තාව ලැබුණු පසු, අමාත්‍යවරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නියමයක් කළ හැකි ය; නැතහොත් මේ උප වගන්තියේ (අ) ඡේදය යටතේ කළ නියමය ප්‍රත්‍යක්ෂිත කළ හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද සෑම නියමයක් ම බලාත්මක කිරීමේ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි විධාන සහ පරිපූරක, ප්‍රාසංගික සහ ආනුෂංගික විධිවිධාන ඒ නියමයෙහි ඇතුළත් විය යුතු අතර, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ විට, ඊට නීතියේ බලය ඇති විය යුතු ය.

(3) අමාත්‍යවරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද නියමයක් මගින් නගර සභාවක සභාපතිවරයා ධුරයෙන් පහ කරනු ලැබූ විටක, ඒ සභාපතිවරයා සභාපති ධුරය මෙන් ම සභාවේ සභික ධුරය ද වහාම හිස් කළ ලෙස සලකනු ලබන අතර, ඒ සඳහා තත් කාලයෙහි වලංගු ව පවත්නා ලිඛිත නීතියේ විධිවිධාන එවිට ඒ පුරප්පාඩුව පිරවීම සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන්නේ ය.

[1977 අංක 24
§ 134.]

(4) අමාත්‍යවරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ නියමයක් මගින් නගර සභාවක යම් සභිකයකු ධුරයෙන් ඉවත් කරනු ලැබ එසේ ඉවත් කරන ලද සභිකයා වෙනුවට ඒ නියමය අනුව අලුත් සභිකයකු තෝරාපත් කරගනු ලැබූ අවස්ථාවක දී, ඒ අලුත් සභිකයා අමාත්‍යවරයා විසින් මුල් සභිකයා ධුරයෙන් ඉවත් කරනු නොලැබෙතී නම් ඔහු ධුරයෙන් ඉවත් විය යුතු දිනයේ දී ධුරයෙන් ඉවත් විය යුතු ය.

(4අ) (අ) යම් තැනැත්තකු සභාපති ධුරයෙන් හෝ සභාවේ සභික ධුරයෙන් ඉවත් කරමින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් නියමයක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන තදනන්තර නියමයක් මගින්, මූලින් සඳහන් නියමය ප්‍රත්‍යාදීමට කළ හැකි අතර, ඒ තදනන්තර නියමය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කිරීමේ නිසා පහත සඳහන් ප්‍රතිඵලය සහ ඒ ප්‍රතිඵලය පමණක් ඇති විය යුතු ය. එනම්, පළාත් පාලන ආයතන ඡන්ද විමසීම් ආඥාපනතේ 9 වන වගන්තියේ (3) වන උපවගන්තියෙහි විධිවිධානවල කුමක් සඳහන් වුව ද, එය නොතකා, ඒ නියමය පළ කරනු ලැබූ දින සිට ඉහත කී (3) වන උපවගන්තියෙහි දැක්වෙන නුසුදුසු විම ට ඒ තැනැත්තා යටත් විම තතර විය යුතු ය.

[1971 අංක 48
§ 4.]

(ආ) (අ) ඡේදයේ විධිවිධාන මේ ආඥාපනතේ හෝ පළාත් පාලන ආයතන ඡන්ද විමසීම් ආඥාපනතේ වෙන යම් විධිවිධාන සමග සම්බන්ධ නොවන හෝ විධිවිධානවලට අනනුකූල වන අවස්ථාවක (අ) ඡේදයේ විධිවිධාන බල පැවැත්විය යුතු ය.

(5) අමාත්‍යවරයා විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ නියමයක් මගින් නගර සභාවක් විසුරුවා හරින ලද අවස්ථාවක දී, ඔහු විසින් ඒ නියමය මගින් හෝ තදනන්තර නියමයක් මගින්—

(අ) නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබුයේ යම් නගරයක් සඳහා ද ඒ නගරයේ කටයුතු පරිපාලනය කිරීමට සහ ඒ කාර්යය සඳහා ඒ නියමයෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කළ හැකි කොන්දේසිවලට හෝ සීමා කිරීම්වලට යටත්ව, මේ ආඥාපනත යටතේ නගර සභාවක බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම

ටත්, යුතුකම් ඉටු කිරීමටත් නිශ්චිත කාලයක් සඳහා හෝ කලින් කල හෝ විශේෂ කොමසාරිස්වරයෙකු හෝ කොමසාරිස්වරුන් පත් කිරීම, සහ

(ආ) ඔහු විසින් යෝග්‍ය ශැඬි සලකනු ලැබිය හැකි වඩා වැඩි හෝ වඩා අඩු සංඛ්‍යාවකින් සමන්විත අලුත් නගර සභාවක් එම නගරය සඳහා සංස්ථාපනය කිරීම පිණිස අවශ්‍ය විය හැකි විධාන දීම, හෝ

(ඇ) නගරයේ සීමා පටු කිරීම හෝ පුළුල් කිරීම හෝ නැවත නිරූපණය කොට නැවත නිරූපිත නගරය සඳහා නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කිරීම පිණිස අවශ්‍ය විය හැකි විධාන දීම

කරනු ලැබිය හැකි ය.

[1961 අංක 1 § 2.]

(5අ) (5) (අ) වන උපවගන්තියේ කාර්යයන් සඳහා, “ නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබුයේ යම් නගරයක් සඳහා ද ඒ නගරයේ ” යන්නෙන්, විශේෂ කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරුන් පත් කරනු ලැබීමෙන් පසුව 14 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද නියමයක් මගින් ඒ නගරයට එකතු කරන ලද යම් ප්‍රදේශයක් ද ඇතුළත් වන බව සලකනු ලැබිය යුතුය.

1968 අංක 42 § 5.]

(6) නගරයක නගර සභාවක් විසුරුවා හරින ලද විටක එම නගරයේ කටයුතු පරිපාලනය කිරීමට අමාත්‍යවරයා විසින් යම් විශේෂ කොමසාරිස්වරයෙකු හෝ කොමසාරිස්වරුන් පත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක දී, ඒ විශේෂ කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරුන් ඒ විසුරුවා හරින ලද නගර සභාවේ අනුප්‍රාප්තිකයා හෝ අනුප්‍රාප්තිකයන් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ නගර සභාව වෙත හෝ එහි සභාපතිවරයා වෙත මේ ආඥාපනත යටතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ පැවරී ඇති සියලු දේ පළ සහ ගිවිසුම් යටතේ වූ අයිතිවාසිකම් ද සියලු බලතල ද ඒ විශේෂ කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරුන් වෙත පැවරී ඇති ලෙස සලකනු ලැබීම ද මේ ආඥාපනත යටතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ ඒ නගර සභාවේ හෝ එහි සභාපතිවරයාගේ සියලු බැඳීම් හා කාර්ය ඒ විශේෂ කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරුන් වෙත මාරු කරනු ලැබූ ලෙස සලකා ඒ නියමයෙහි සඳහන් කොට ඇති අවසන් වන තෙක් හෝ අමාත්‍යවරයා විසින් අන් ලෙසත් නිශ්චය කරන තෙක් ඒ කාර්ය ඉටු කිරීම ද ඔහුගෙන් හෝ ඔවුන්ගෙන් සිදු විය යුතු ය. නවද 236 වන වගන්තියේ සිට 244 වන වගන්තිය දක්වා වූ වගන්තිවල විධිවිධාන, විශේෂ කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරුන් පත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විට, ඒ වගන්තිවල නගර සභාවක් පිළිබඳ සෑම සඳහන් කිරීමක් ම විශේෂ කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරුන් පිළිබඳ සඳහන් කිරීමක් වූවාක් මෙන් සහ ඒ වගන්තිවල පළාත් පාලන ආයතනයක් හෝ ආයතන පිළිබඳ සෑම සඳහන් කිරීමක් ම විසුරුවා හරිනු ලැබූ නගර සභාව පිළිබඳ සඳහන් කිරීමක් වූවාක් මෙන් සහ ඒ ආකාරයෙන් ම, අවශ්‍ය මද වෙනස් කිරීම් සහිතව, අදාළ විය යුතු ය.

[1968 අංක 42 § 5]

(7) යම් නගරයක නගර සභාව විසුරුවා හැරීමෙන් පසු ඒ නගරයේ කටයුතු පරිපාලනය කිරීම සඳහා විශේෂ කොමසාරිස්වරයෙකු හෝ කොමසාරිස්වරුන් පත් කරනු ලැබීමෙන් පසු යම් වේලාවක, ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නියමයන් මගින්, අමාත්‍යවරයා විසින්—

[1968 අංක 42 § 5]

(අ) අවස්ථානුකූල යැයි තමාට පෙනෙන පරිදි, විසුරුවා හරිනු ලැබූ නගර සභාවේ සභික සංඛ්‍යාවෙන් මුහුණ දෙන ඒවා වැඩි හෝ අඩු සභික සංඛ්‍යාවකින් සමන්විත අලුත් නගර සභාවක් ඒ නගරය සඳහා සංස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය විය හැකි විධාන දිය හැකි අතර,

(ආ) ඒ නගරයේ සීමා පවු කොට හෝ පුළුල් කොට හෝ අන් ලෙසකින් නැවත නිරූපණය කොට, ඒ නැවත නිරූපණය කරනු ලැබූ නගරය සඳහා නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කිරීමට අවශ්‍ය විය හැකි විධාන දිය හැකි ය.

(8) විශේෂ කොමසාරිස්වරයෙකු හෝ කොමසාරිස්වරුන් විසින් නගරයක කටයුතු පරිපාලනය කිරීම අවසන් කිරීමෙන් පසු ඒ නගරය සඳහා අලුත් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, අවස්ථාවෙන් පරිදි, විශේෂ කොමසාරිස්වරයාගේ හෝ කොමසාරිස්වරුන්ගේ අනුප්‍රාප්තිකයා අලුත් සභාව විය යුතු අතර, 236 වන වගන්තියේ සිට 244 වන වගන්තිය දක්වා වූ වගන්තිවල විධිවිධාන, අලුත් සභාව සංස්ථාපනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විට, ඒ වගන්තිවල යම් පළාත් පාලන ආයතන යක් හෝ ආයතන පිළිබඳ සියලු සඳහන් කිරීම් විශේෂ කොමසාරිස්වරයා හෝ කොමසාරිස්වරුන් පිළිබඳ සඳහන් කිරීම් වූවාක් මෙන් සහ ඒ ආකාරයෙන් ම, අවශ්‍ය මඳ වෙනස් කිරීම් සහිතව, අදාළ විය යුතු ය.

[1968 අංක 42 § 5.]

184අ. සභාපතිවරයා සහ උපසභාපතිවරයා විසින් ධුර දැරීම අවසන් කිරීමේ හේතුවෙන් ස්වකීය කාර්යවලට නගර සභාවකට නොහැකි වන අවස්ථාවක, එම ධුර සම්බන්ධයෙන් පුරප්පාඩු ඇති විම සහ පළාත් පාලන ආයතන ඡන්ද විමසීම් ආඥාපනතේ විධිවිධානවලට අනුකූලව එම පුරප්පාඩු පිරවීම අතර ගත වන යම් කාලයක් ඇතුළත, මේ ආඥාපනතේ හෝ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියකින් සභාව, සභාපතිවරයා හෝ උපසභාපතිවරයා වෙත සතු කරනු ලැබූ හෝ පවරනු ලැබූ හෝ නියම කරනු ලැබූ සියලු අයිතිවාසිකම්, වරප්‍රසාද, බලතල, කාර්ය සහ කාර්යවල ලේකම්ව තිබිය යුතු ය, ඔහු විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය යුතු ය, ඉටු කරනු ලැබිය යුතු ය.

ඇතැම් අවස්ථාවල දී සභාවේ සභාපති වරයාගේ සහ උප සභාපති වරයාගේ බලතල ලේකම් විසින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බව. [1983 අංක 48 § 14.]

185. (1) යම් නගරයක පොදු සෞඛ්‍යයට අදාළ යම් කරුණු වලට හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ අමාත්‍යවරයාගේ සම්මතය, අනු මතය හෝ එකඟත්වය අවශ්‍ය වන යම් කරුණුවලට හෝ අදාළ ලෙස පෙනී යා හැකි සියලු පරීක්ෂණ, කලින් කළ පැවැත්වීමට අමාත්‍යවරයා විසින් සලස්වනු ලැබිය හැකි ය.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ වූ යම් පරීක්ෂණයක කාර්යය සඳහා, අමාත්‍යවරයා විසින් පත් කරනු ලැබ ඒ පරීක්ෂණය පවත්වන තැනැත්තාට, සාක්ෂිකරුවන් සහ ඔවුන් පරීක්ෂා කිරීම සහ ලිය විලි ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභා පනත යටතේ කොමිෂන් සභා වෙත පවරනු ලබන බලතලන් පරීක්ෂණයේ කාර්යය සඳහා හෝදිසි කර බැලීමට අවශ්‍ය විය හැකි ස්ථාන සහ දේවල් සෝදිසි කිරීමේ සියලු බලතලන් තිබිය යුතු ය.

පරීක්ෂණවල සහ නීති කෘත්‍යවල පිරිවැය.

186. මේ ආඥාපනත යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් පවත්වනු ලබන පරීක්ෂණ හෝ ආරම්භ කරනු ලබන නීති කෘත්‍ය සම්බන්ධයෙන් හෝ අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන අගයාවනා හෝ යොමු කරනු ලබන කරුණු සම්බන්ධයෙන් හෝ ගෙවිය යුතු පිරිවැය පිළිබඳව සහ ඒ පිරිවැය ගෙවිය යුත්තේ යම් පාර්ශ්වයක් විසින් ද ඒ පාර්ශ්වයන් පිළිබඳව හෝ ඒ පිරිවැය දැරිය යුත්තේ යම් අරමුදල් වලින් ද ඒ අරමුදල් පිළිබඳව අමාත්‍යවරයා විසින් නියමයන් කරනු ලැබිය හැකි ය. තවද සෑම නියමයක ම දසා අධිකරණයෙහි ලියාපදිංචි කළ හැකි අතර, තත් කාර්යය සඳහා ඒ නියමයෙහි නම් කර ඇති යම් තැනැත්තකු විසින් ඉල්ලුම් කරන ලද විටක අධිකරණයේ නඩු තීන්දුවක් බලාත්මක කළ හැකි ආකාරයෙන් ම බලාත්මක කරනු ලැබිය හැකි ය.

නගර සභාවන් විසින් කාර්ය පැහැර හරිනු ලැබීම ගැන පරීක්ෂණ පැවැත්වීමට ඇති බලය.

187. (1) මේ ආඥාපනත තීන් හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියකින් හෝ යම් නගර සභාවක් වෙත පවරන ලද යම් කාර්යයක් ඉටු කිරීමට හෝ යම් වැඩක් කිරීමට එම සභාව අතපසු කරන බව හෝ මේ ආඥා පනත යටතේ හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ නම කාර්ය අතුරින් හෝ වගකීම් අතුරින් යමක් ඉටු කිරීමට එම නගර සභාව වෙන අන්දමකින් පැහැර හැර ඇති බව තෝ යම් වේලාවක අමාත්‍යවරයාට පෙනී ගියහොත්, අමාත්‍යවරයා විසින්, දැන්වීමක් මගින්, ඒ දැන්වීමෙහි නිශ්චිතව සඳහන් කාලය ඇතුළත ඉහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රත්‍යාතික හේතු ඇති බව සභාව විසින් පෙන්වනු ලැබුවහොත් හැර, අදාළ සිද්ධි පරීක්ෂා කොට ඒ පිළිබඳව ඔහු වෙත වාර්තා කිරීමටත් ඒ කාර්යය ඉටු කිරීමේ හෝ ඒ වැඩය කිරීමේ හෝ ඒ පැහැර හැරීම ගැන ප්‍රතිකමයක් කිරීමේ කාර්යය සඳහා ටන යුතු ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව නිර්දේශයන් කිරීමටත් ඔහු විසින් තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් පත් කරනු ලබන බව සභාව වෙත දන්වනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දැන්වීමක් කරනු ලැබූ යම් සභාවක් විසින් යම් හේතුවක් හෝ ප්‍රමාණවත් හේතුවක් නොදක්වන ලද අවස්ථාවක දී, අමාත්‍යවරයා විසින් දන්වීමේ සඳහන් පරීක්ෂණය පැවැත්වීම සඳහා තැනැත්තකු හෝ තැනැත්තන් පත් කළ යුතු ය. ඒ පරීක්ෂණය හැකි තාක් දුරට ප්‍රසිද්ධියේ පැවැත්විය යුතු ය.

188. (1) වන වගන්තිය යටතේ පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට පත් කරන ලද තැනැත්තකුගේ හෝ තැනැත්තන්ගේ වාච්චිකාමි ලැබුණු විට, අමාත්‍යවරයා විසින්, නගර සභාව විසින් පැහැර හැර තිබිය හැකි යම් කාර්යයක් ඉටු කිරීමේ හෝ යම් වැඩක් කිරීමේ කාර්යය සඳහා ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග ක්‍රමෝපාය සහ තීරණය කළ යුතු අතර, අමාත්‍යවරයා විසින්, නියමයක් මගින්, ඒ නියමයෙහි නියමිතව සඳහන් කාලය ඇතුළත ඒ අනුව ක්‍රියා කරන ලෙසත් මේ ආඥාපනතින් විධිවිධාන සලස්වනු ලබ ඇති යම් වරිපනම් බද්දකින් හෝ බද්දකින් හෝ ඊට වැඩි වරිපනම් බදු හෝ බදු සංඛ්‍යාවක් හෝ එකී යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් ඇපයට තබා ලබා ගන්නා ණයක් වශයෙන් ඒ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය මුදල් ලබා ගන්නා ලෙසත් නියම කරනු ලැබිය හැකි ය.

අවශ්‍ය වූ විට තැනැත්තන්ගේ නියම කිරීමට සහ ඒ නියමය ඉටුකරන කිරීමට ඇති බලය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ කරන ලද නියමයකට අනුකූලව නියමිතව සඳහන් කාලය ඇතුළත ක්‍රියා කිරීම සභාව විසින් පැහැර හරිනු ලැබුවහොත්, අමාත්‍යවරයා විසින් ඒ නියමයෙහි නියමිතව සඳහන් ක්‍රියා මාර්ග ගැනීමට යම් තැනැත්තකු පත් කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ තැනැත්තාට ගෙවිය යුතු පාරිශ්‍රමිතය ද නියම කරනු ලැබිය හැකි ය. තවද ඒ පාරිශ්‍රමිතය සහ අමාත්‍යවරයාගේ නියමයට අනුකූලව ගන්නා ලද ක්‍රියා මාර්ග සඳහා වූ පිරිවැය ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය යුතු යැයි ද, අවශ්‍ය නම්, මේ ආඥාපනතින් විධිවිධාන සලස්වනු ලබ ඇති යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් හෝ ඊට වැඩි වරිපනම් බදු හෝ බදු සංඛ්‍යාවක් පනවනු ලැබිය යුතු යැයි ද එසේ නැතහොත් ඒ වරිපනම් බදු හෝ බදු වැඩි කොට අය කරනු ලැබිය යුතු යැයි ද විධාන කළ හැකි ය.

(3) ප්‍රාදේශීය අරමුදලෙන් නිත්‍යනුකූලව ගෙවිය හැකි වියදම් ගැන සභාවට ඇති බලය ම ඒ බදු යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් අය කිරීම හෝ පැනවීමට සහ තමා ශ්‍රම ඇති යම් මුදල් ගෙවන ලෙස සභාවේ සියලු නිලධාරීන්ට නියම කිරීමට (2) වන උපවගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද යම් තැනැත්තකුටත් තිබිය යුතු අතර, ඒ තැනැත්තා විසින්, ඒ නියමය සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු සියලු මුදල් ගෙවනු ලැබීමෙන් අනතුරුව, අතිරික්තයක් වුවහොත් එය සභාව වෙත හෝ සභාවේ අණට ගෙවනු ලැබිය යුතුය.

189. යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් අය කිරීමට, පැනවීමට හෝ වැඩි කිරීමට අතිරේකව හෝ ඒ වෙනුවට, 188 වන වගන්තිය යටතේ යම් කාර්යයක් ඉටු කිරීමේ, යම් වැඩක් කිරීමේ හෝ යම් පැහැර හැරීමක් ගැන ප්‍රතික්ෂේපයකින් කාර්යය සඳහා යම් ප්‍රාදේශීය වරිපනම් බද්දක හෝ බද්දක ඇපය පිට ණයක් ලබා ගත යුතු යැයි අමාත්‍යවරයා විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි ය.

ණය ලබා ගැනීමට විධාන කිරීමට බලය.

විසදුම් සහතික කිරීමට ඇති බලය.

190. 188 වන වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද යම් තැනැත්තකු විසින් දරනු ලැබ ඇති වයදම් ප්‍රමාණය හෝ දරනු ලැබීමට ආසන්නව ඇති විසදුම් පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවක් සහ එසේ දරන ලද හෝ දරනු ලැබීමට ආසන්නව ඇති ලෙස ඇස්තමේන්තු කොට ඇති විසදුම් ගෙවීමේ කාර්යය සඳහා ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය යම් ණයක ප්‍රමාණය අමාත්‍යවරයා විසින් කලින් කල සහතික කරනු ලැබිය හැකි අතර, අමාත්‍යවරයාගේ සහතිකයත්, එය අදාළ වන සියලු කාරණා සම්බන්ධයෙන් තීරණාත්මක විය යුතුය.

ප්‍රාදේශීය ප්‍රාදේශීය ණය කොමසාරිස්වරයාට ඇති බලය.

191. (1) අමාත්‍යවරයා විසින් ණයක් අවශ්‍ය බව 190 වන වගන්තිය යටතේ සහතික කරනු ලබන කවර අවස්ථාවක දී වුව ද, අවශ්‍ය බවට එසේ සහතික කරන ලද ණය මුදල, ප්‍රාදේශීය ණය සහ සංවර්ධන කොමසාරිස්වරයා විසින් යම් ප්‍රාදේශීය වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක ඇපය පිට සහ වෙන යම් ඇපයක් නොමැතිව කොමසාරිස්වරයා වෙත හෝ 188 වන වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද යම් තැනැත්තකු වෙත කලින් දෙනු ලැබිය හැකි ය.

(2) කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ 188 වන වගන්තිය යටතේ පත් කරන ලද තැනැත්තා විසින් යථා පරිදි ලියා අත්සන් කරනු ලබන යම් සාධන පත්‍රයක් මගින්, (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් ණය මුදල සම්බන්ධයෙන් ගෙවනු ලබන මුදල් මුදල සහ පොළිය සඳහා යම් ප්‍රාදේශීය වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් වැය බර කරනු ලැබිය හැකි ය. නමුදු ඒ ප්‍රාදේශීය වරිපනම් බද්ද හෝ බද්ද ඇපයට තබා ඒ ණය මුදල ලබා ගැනීමට සහාවට බලය පවරනු ලැබ ඇති විටක මෙන් සහ ඒ වරිපනම් බද්ද හෝ බද්ද උකස්ට තබා සහාව විසින් යථා පරිදි සාධන පත්‍රයක් අත්සන් කරනු ලැබ ඇති විටක මෙන් ඒ සෑම වැයබරක් ම බලාත්විත විය යුතු ය.

මුල් මුදල සහ පොළිය පහවෙන් පසු කර ගැනීම.

192. (1) මේ කොටස යටතේ දරන ලද හෝ දරනු ලැබීමට ඇති යම් විසදුමක් ගෙවීම සඳහා ගන්නා ලද යම් ණය මුදලක් සම්බන්ධයෙන් තත් කාලයේ කෙටිය යුතු මුල් මුදල හෝ පොළිය සහාවෙන් අය විය යුතු ණයක් වශයෙන් සලකනු ලැබිය යුතු අතර, වෙන යම් ප්‍රතිකර්මවලට අත්පෑමට, ඒ ණය, ප්‍රාදේශීය ණය මුදල් සහ සංවර්ධන ආඥාපනතින් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති අන්දමින් ආපසු ලබා ගනු ලැබිය හැකි ය.

(2) යම් ණය මුදලක අතිරික්තය, ඒ මුදල් ප්‍රමාණය අමාත්‍යවරයා විසින් සහතික කරන ලද විට, (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් විසදුම් ගෙවනු ලැබීමෙන් පසුව, සහාවේ ප්‍රාදේශීය අරමුදලට ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

කාර්ය පටිපාටිය පිළිබඳ පොදු රීති සාදීමට ඇති බලය.

193. (1) නගර සභාවල බලතලවලට සහ යුතුකම්වලට අදාළ මේ ආඥාපනතේ හෝ වෙන යම් ලිඛිත නියෝග විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීමට හෝ බලාත්මක කිරීමට සම්බන්ධ යම් කාරණයක් ගැන නගර සභාවලට සහ එහි නිලධාරීන්ට මහ පොත්වීම සඳහා, මේ ආඥා පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූල නොවන අන්දමින් අමාත්‍යවරයා විසින් කාර්ය පටිපාටිය පිළිබඳව රීති සාදනු ලැබිය හැකි ය.

(2) (1) වන වගන්තිය යටතේ වූ අමාත්‍යවරයාගේ බලතලවල ව්‍යාප්තියට භානියක් නොමැතිව, පහත සඳහන් කාර්ය සියල්ල හෝ ඒ අතුරින් යම් කාර්යයක් සඳහා සියලු නගර සභාවලට හෝ නිශ්චිතව සඳහන් එක් නගර සභාවකට හෝ ඊට වැඩි ගණනකට අදාළ වන ඊනි මේ වගන්තිය යටතේ ඔහු විසින් සෑදුණු ලැබිය හැකි ය:—

(අ) වාර්ෂික අය වැය ලේඛන සහ පරිපූරක අය වැය ලේඛන පිළියෙල කිරීමෙහි ලා අනුගමනය කළ යුතු කාර්ය පටිපාටිය නියම කිරීම;

(ආ) සැලසුම් ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කරන ලෙස නියම කිරීම සහ ඒ සැලසුම්වල ඇස්තමේන්තුවල පෝරිය යුතු විස්තර නියම කිරීම.

(ඇ) වෙන් වෙන් සභා විසින් අමාත්‍යවරයා වෙත වාර වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීම සහ ඒ වාර වාර්තාවල ආකෘතිය සහ ඇතුළත් විය යුතු දේවල් නියම කිරීම;

(ඈ) නගර සභා විසින් තබාගත යුතු වෙන් වෙන් ගණන් පොත් වල ආකෘතිය සහ ඒ ගණන් විගණනය කරන අන්දම නියම කිරීම;

(ඉ) යම් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් පැනවීමේ සහ අය කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා 167 වන වගන්තිය යටතේ භාවිතා කළ යුතු වාර වාර්තාවල සහ ප්‍රකාශනවල ආකෘතිය නියම කිරීම;

(ඊ) යම් වරිපනම් බද්දක කාර්යයන් සඳහා යම් නිශ්චල දේපළක වාර්ෂික වටිනාකම තක්සේරු කිරීමෙහි ලා අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රතිපත්ති සහ කාර්ය පටිපාටිය නියම කිරීම;

(උ) නගර සභාවක නිලධාරීන් සහ සේවකයන් සම්බන්ධයෙන්

(i) එක් එක් තනතුරට උන් තනතුරු පන්තියට හෝ ශ්‍රේණියට පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සුදුසුකම්;

(ii) එක් එක් තනතුරට හෝ තනතුරු පන්තියට හෝ ශ්‍රේණියට අනුයුක්ත විය යුතු වැටුප් පරිමාණ;

(iii) දිය හැකි, නොපැමිණීමේ නිවාඩුවලට කාල සීමාව සහ ඒ පිළිබඳ නියමයන් සහ කොන්දේසි;

(iv) යම් යුතුකමක් ඉටු කිරීමෙහි ලා දරන ලද වියදමක් ප්‍රතිපූරනය කිරීම වශයෙන් ගෙවිය යුතු යැපීම් හෝ ගමන් වියදම් දීමනාවල ප්‍රමාණ නියම කිරීම.

(ඌ) නගර සභාවල සභාපතිවරයන්ට, උපසභාපතිවරයන්ට සහ සභිකයන්ට ගෙවිය හැකි දීමනාවල ප්‍රමාණ නියම කිරීම; [1977 අංක 24 § 135.]

- (උ) මේ ආඥාපනත යටතේ වූ යම් යුතුකමක් ඉටුකිරීමෙහි ලා දරන ලද වියදමක් ප්‍රතිපූරණ කිරීම වශයෙන් නගර සභා වල සේවකයන් වෙත ජෛව යුතු ගමන් වියදම් හෝ වෙනත් දිවනාවල ප්‍රමාණ නියම කිරීම;
- (ඵ) නගර සභාවක ප්‍රධාන විධායක නිලධරයා වශයෙන් සභාපති වරයාගේ බලතල, කාර්ය සහ කාර්යව්‍ය නියම කිරීම;
- (ඵ) නගර සභාවක් වෙනුවෙන් වැඩිපත් හෝ ගෙවීම් ඇණවුම් අත්සන් කර තිබුණ කළ හැකි නිලධරයන් කවුරුන් ද යන බව සහ ඒවා අත්සන් කොට තිබුණ කරන ආකාරය නියම කිරීම;
- (ඹ) 229 වන වගන්තියේ කාර්යයන් සඳහා නගර සභාවේ යම් නිලධරයකු විධායක නිලධරයකු ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම;
- (ඹ) මේ උපවගන්තියේ ඉරට්ටු සඳහන් ජේදවල දක්වා ඇති කාර්යයන්ට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික වෙන යම් කාර්යයක්.

විධි අනුමත කිරීම.

194. (1) 193 වන වගන්තිය යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් සාදනු ලබන සෑම රීතියක් ම ගැසට් පත්‍රයේ පළ කළ යුතු අතර, ඒ රීතිය අනුමත කළ යුතු යැයි ඉල්ලන යෝජනාවක් මගින්, ඒ රීතිය, එසේ පළ කරනු ලැබීමෙන් පසුව හැකි තාක් ඉක්මණින් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු ය. ඒ අනුමතය පිළිබඳ නිවේදනය ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) අමාත්‍යවරයා විසින් සාදන ලද සෑම රීතියක් ම, පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලද විට, මෙහි පනවන ලද්දක් මෙන් වලංගු සහ බල සහිත විය යුතු අතර, ඒ රීතිය, එම කාරණය ම සඳහා හෝ ඒ කාර්යය ම සම්බන්ධයෙන් නගර සභාවක් විසින් සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් අභිහවා බල පැවැත්විය යුතු ය.

ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳව නිර්දේශ කිරීමේ බලය.

195. අමාත්‍යවරයා විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින්—

- (අ) යම් නගර සභාවක් විසින් පරිපාලනය කරනු ලබන නගරය ඇතුළත, පොදු සෞඛ්‍යාරක්ෂාව සහ පොදු ආරක්ෂාව අරභයා අමාත්‍යවරයාගේ හෝ කොමසාරිස්වරයාගේ මතය අනුව ගත යුතුව ඇති යම් ක්‍රියා මාර්ගයක් ඒ නගර සභාවේ අවධානයට ලක් කිරීම; හෝ
- (ආ) ශ්‍රී ලංකාවෙහි හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ යම් කොටසක සාමාන්‍යයෙන් බල පවත්නා ප්‍රතිපත්තිය සමඟ සභාවේ ප්‍රතිපත්තිය සමා යෝජනය කළ යුතු යැයි අමාත්‍යවරයා හෝ කොමසාරිස්වරයා අදහස් කරන සාමාන්‍ය ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ යම් ප්‍රශ්නයක දී අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රතිපත්තිය කවරේ දැයි යම් නගර සභාවක අවධානයට ලක් කිරීම

කරනු ලැබිය හැකි ය.

196. අමාත්‍යවරයා විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ තත් කාර්යය සඳහා අමාත්‍යවරයා විසින් හෝ කොමසාරිස්වරයා විසින් සාමාන්‍යයෙන් හෝ විශේෂයෙන් බලය පවරන ලද යම් තැනැත්තකු විසින්—

නගර සභාවල පොත් ආදිය පරීක්ෂා කිරීමේ බලය.

(අ) නගර සභාවක් විසින් හෝ එහි පාලනය යටතේ හෝ පාවිච්චි කරනු ලබන, පරිහරණය කරනු ලබන හෝ පවත්වා ගෙන යනු ලබන යම් පොදු ගොඩනැගිල්ලක්, නිශ්චල දේපලක් හෝ ආයතනයක් හෝ නගර සභාවේ විධානය යටතේ කරගෙන යන යම් වැඩක් පරීක්ෂා කිරීම;

(ආ) නගර සභාවක සන්නයෙහි ඇති හෝ එහි පාලනය යටතේ ඇති යම් පොතක් හෝ ලේඛනයක් ගෙන්වා පරීක්ෂා කිරීම;

(ඇ) සභාවේ හෝ සභාවේ යම් කාරක සභාවක කටයුතුවලට හෝ කාර්යයන්ට අදාළ ප්‍රකාශ, ගිණුම් වාර්තා, හෝ ලේඛනවල පිටපත් ඉල්ලා සිටීම

කරනු ලැබිය හැකි ය.

197. කොමසාරිස්වරයාට හෝ තත් කාර්යය සඳහා බලය දෙන ලද ආණ්ඩුවේ යම් නිලධාරියකුට, යම් නගර සභාවක් විසින් පරි පාලනය කරනු ලබන නගරය ඇතුළත, තම තමන්ගේ කර්තව්‍ය යථා පරිදි ඉටු කිරීම සඳහා නගර සභාවේ නිලධාරීන්ට ඇති පරිදි ම වූ ඇතුළු වී පරීක්ෂා කිරීමේ බලයන් අනෙකුත් බලතල සහ අධි කාරත් නිබිය යුතු ය;

කොමසාරිස් වරයාගේ සහ බලයලත් නිලධර යන්ගේ බලය.

එසේ වුව ද, කොමසාරිස්වරයා විසින් හෝ බලය ලත් ආණ්ඩුවේ නිලධාරියා විසින් හෝ මේ වගන්තිය යටතේ තමාගේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි දී නගර සභාවේ සභාපතිවරයා විමසමින් ක්‍රියා කළ යුතු ය;

එසේ ම තම දුරටත්, කොමසාරිස්වරයාට හෝ බලය ලත් ආණ්ඩුවේ නිලධාරියාට, මේ වගන්තිය යටතේ තමාගේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි සියලු සාධාරණ සහාය දීම නගර සභාවේ නිලධාරීන්ගේ කාර්යය විය යුතු ය.

198. කොමසාරිස්වරයා විසින් එක් එක් අවුරුද්දක් තුළ එක් එක් සභාවක කටයුතු පිළිබඳ සාමාන්‍ය සමීක්ෂණයක් අන්තර්ගත වාර්තාවක් පිළියෙල කොට ඒ වාර්තාව ඒ සභාවේ සභාපතිවරයා වෙත යැවිය යුතු අතර, සභාපතිවරයා විසින්, සභාවේ සභිකයන්ගේ දැන ගැනීම සඳහා ඒ වාර්තාව, එය ලැබීමෙන් පසුව පැවැත්වෙන ඊළඟ සභා රැස්වීමේදී සභාගත කිරීමට සලස්වනු ලැබිය යුතු ය.

එක් එක් නගර සභාවක කටයුතු ගැන කොමසාරිස් වරයාගේ වාර්ෂික වාර්තාව.

වාර්ෂික අය වැය ලේඛනය කොමසාරිස්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු බව.

199. සෑම නගර සභාවක වාර්ෂික අය වැය ලේඛනය සහ ඒ අය වැය ලේඛනයෙහි කරනු ලබන සෑම වෙනස් කිරීමක් ම, කොමසාරිස්වරයා වෙත දැනුම් දෙනු ලැබිය යුතු අතර, සෑම නගර සභාවක් විසින් ම එබඳු යම් අය වැය ලේඛනයක් සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස්වරයා විසින් ඉල්ලනු ලැබිය හැකි සියලු වාර්තා, විස්තර හෝ පහදාදීම් කොමසාරිස්වරයා වෙත සැපයිය යුතු ය.

නගර සභාවේ අය වැය ලේඛනය පාලනය කිරීමේ බලය.

200. යම් නගර සභාවක අය වැය ලේඛනය සභාවේ මුදල් තත්ත්වය හේතුකොටගෙන අමාත්‍යවරයාගේ පාලනයට යටත් කිරීම අමාත්‍යවරයාගේ මතය අනුව යෝග්‍ය වන අවස්ථාවක දී, ඒ සභාව සම්බන්ධයෙන් වූ විට, වාර්ෂික අය වැය ලේඛනය සහ ඒ අය වැය ලේඛනයේ යම් වෙනස් කිරීමක්, අමාත්‍යවරයාගේ අනු මතයට යටත් විය යුතු යැයි අමාත්‍යවරයා විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි අතර, එබඳු යම් අවස්ථාවක දී, ඒ අය වැය ලේඛනය සහ ඒ අය වැය ලේඛනයේ යම් වෙනස් කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයාගේ යටි විධානයක් පිළිපැදීම සභාවේ කාර්යය විය යුතු ය.

වාර්ෂික වාර්තාව.

201. ශ්‍රී ලංකාවේ නගර සභා පිළිබඳ පරිපාලන වාර්තාවක් සහ ඒවායේ වැඩ සහ වියදම් පිළිබඳ සමාලෝචනයක් අවුරුදු පතා පිළියෙල කොට පළ කිරීම කොමසාරිස්වරයාගේ කාර්යය විය යුතු ය.

ඒ සෑම වාර්තාවක් ම සහ සමාලෝචනයක් ම පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබිය යුතු අතර, ඒවා කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය කරනු ලබන අන්දමින් ප්‍රසිද්ධ කරනු ලැබිය හැකි ය.

ආරාධුල කටවුල් කිරීම.

202. නගර සභා දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් අතර හෝ යම් නගර සභාවක් හෝ නගර සභා සහ වෙන යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් අතර, එකී යම් නගර සභාවක හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක අයිතිවාසිකම්, බලතල, කාර්ය හෝ බැඳීම් සම්බන්ධයෙන් යම් ප්‍රශ්නයක් පැන නැගුනහොත් හෝ, එකී යම් අයිතිවාසිකමක්, බලයක්, කාර්යයක් හෝ බැඳීමක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදහස් කිරීමේ දී හෝ බලාත්මක කිරීමේ දී පැන නගින යම් ප්‍රශ්නයක දී, සියලු පාර්ශ්වකරුවන් එකඟ වුවහොත් හෝ සියලු පාර්ශ්වකරුවන් එකඟ නොවූ විටක යම් පාර්ශ්වකරුවකු විසින් අමාත්‍යවරයා වෙත ඉල්ලුම් කරනු ලැබුවහොත්, ඒ ආරාධුල අමාත්‍යවරයා විසින් කොමසාරිස්වරයා වෙත යොමු කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ ආරාධුල සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස්වරයා විසින් කරනු ලබන යම් නියමයක් විවාදයට භාජනව ඇති සියලු කාරණා අවසාන වශයෙන් නිරවුල් කිරීමක් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

203. මේ ආඥාපනත හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් හෝ උත්තරයක් හෝ නියෝගයක් යටතේ වූ (අධිකරණ කාර්යයක් නොවන) යම් ක්‍රියාවක් හෝ කටයුත්තක් සඳහා නියම කොට ඇති කාලය දීර්ඝ කිරීම හෝ දිනය කල් දැම්ම, යම් නගර සභාවක් විසින් හෝ බල පෑමක් විදී යම් තැනැත්තකු විසින් ඉල්ලුම් කරන ලද විටක සහ අමාත්‍යවරයා විසින් අවශ්‍ය යැයි සිතනු ලබන පරික්ෂණ පැවැත්වීමෙන් පසුව, ඔහු විසින් කරනු ලැබිය හැකි අතර, එකී කාලය දීර්ඝ කිරීම බලාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විය හැකි ආනුෂංගික නියමයක් ද ඔහු විසින් කරනු ලැබිය හැකි ය.

කාලය දීර්ඝ කිරීම ආදිය සඳහා ඇති බලය.

204. යම් නගර සභාවක ශක්තතාව ඇතුළත වන යම් කාරණයක් සම්බන්ධයෙන් මේ ආඥාපනත නොවන යම් ප්‍රඥප්තියකින් හෝ ඒ ප්‍රඥප්තිය යටතේ අමාත්‍යවරයා වෙත පැවරී ඇති යම් බලයක්, අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින්, කොමසාරිස්වරයා වෙත පවරා දීම හෝ නගර සභාවක් විසින් අමාත්‍යවරයා විමසා එකී යම් බලයක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිය යුතු යැයි විධාන කිරීම හෝ කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ බලතල සම්බන්ධයෙන් වූ සියලු ප්‍රඥප්ති ඒ දැනුව තෝරා ගත යුතු ය :

කොමසාරිස්වරයා වෙත බලතල පවරා දීම.

එසේ වුව ද, මේ විධානනය යටතේ කරන ලද සෑම නියමයක් ම පාර්ලිමේන්තුව විසින් කරනු ලබන ස්ථිර කිරීමට යටත් විය යුතු ය.

IX වන කොටස

සාමාන්‍ය කරුණු

ගාස්තු සහ වියදම් අය කර ගැනීම

205. මේ ආඥාපනතේ හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක විධිවිධාන යටතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක්, උත්තරයක් හෝ නියෝගයක් යටතේ යම් ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිතිකරු ලවා හෝ පදිංචිකරු ලවා යම් වැඩක් කරවා ගැනීමට නගර සභාවකට අවශ්‍යව තිබිය දී ඒ වැඩය කිරීම පැහැර හරින ලද කවර අවස්ථාවක දී වුව ද, ඒ පැහැර හැරීම සඳහා යම් දණ්ඩන යක් පනවනු ලැබ තිබුණහ නැතත්, නගර සභාව විසින් ඒ වැඩය කිරීමට සලස්වනු ලැබිය හැකි අතර, සභාව විසින් ඒ සඳහා දරන ලද වියදම්, ඒ වැඩය කළ යුතුව සිටි තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අතර, එය, මේ කොටසින් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති පරිදි අය කරගත හැකි විය යුතු ය.

අයිතිකරුවන් හෝ පදිංචිකරුවන් විසින් පැහැරහරිනු ලැබූ වැඩ කරවීමට සහ වියදම් අය කරගැනීමට නගර සභාවට ඇති බලය.

පදිංචිකරුවන්ගේ ගාස්තු අය කිරීමට ඇති බලය සහ ඔහු විසින් එය ගෙවල් කුලියෙන් අඩුකරගත හැකි බව.

206. (1) 205 වන වගන්තියෙහි සඳහන් යම් පැහැර හැරීමක් කළ තැනැත්තා ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිතිකරු වේ නම්, එකී අයිතිකරුට විරුද්ධව නඩුවක් හෝ නඩු කටයුත්තක් පවරා හෝ ආරම්භ කර තිබුණේ හෝ නොතිබුණේ වී නමුදු, ජනරේක ප්‍රතිපරීක්ෂක වශයෙන් තත් කාලයෙහි අයිතිකරුවාගෙන් අය විය යුතු වියදම් සියල්ල ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් ගෙවන ලෙස, ඒ අවස්ථාවේ හෝ ඊට පසු යම් අවස්ථාවක, ඒ අයිතිකරු යටතේ ඒ ගෙයි, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ පදිංචි ව සිටින තැනැත්තාට සහාය විසින් නියම කළ හැකි ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් වියදම් සියල්ල ම හෝ ඉන් යම් කොටසක් ඉල්ලනු ලැබූ විට ඒ පදිංචිකරු විසින් ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබීමේ දී, එම වියදම් එම පදිංචිකරුගේ බඩු හා බඩු බාහිරාදිය විනිශ්චය කිරීමෙන් අය කරගනු ලැබිය යුතු ය.

(3) සහාය විසින් දරන ලද වියදම් සම්බන්ධයෙන් යම් මුදලක් (1) වන උපවගන්තිය හෝ (2) වන උපවගන්තිය යටතේ පදිංචි කරු විසින් ගෙවනු ලැබූ හෝ ඔහුගෙන් අය කර ගනු ලැබූ අවස්ථාවක දී, තමා විසින් අයිතිකරුට ගෙවිය යුතු ගෙවල් කුලියෙන් ඒ මුදල අඩුකර ගැනීමටත්, ඒ මුදල සම්පූර්ණයෙන් තමාට ප්‍රතිපූරණය කරන තෙක් එම ගෙයි, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ සන්තකය අත්නොහැර තබා ගැනීමටත්, පදිංචිකරුට හිමිකම තිබිය යුතු ය.

අයවිය යුතු ගෙවල් කුලී ප්‍රමාණයට වඩා ගෙවීමට පදිංචිකරුවන් යටත් නොවන බව.

207. (1) යම් ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක පදිංචිකරු විසින් තමාට ගෙවන ගෙවල් කුලියේ ප්‍රමාණය සහ ඒ ගෙවල් කුලිය ගෙවනු ලැබිය යුතු තැනැත්තාගේ ලිපිනය ද හෙළි කරන ලෙස සහාය විසින් ඔහුගෙන් ඉල්ලා සිටි විට එය සත්‍ය ලෙස හෙළි කිරීම අතපසු කරන්නේ හෝ ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නම් මිස, මේ ආඥාපනතින් හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියකින් හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවකින් හෝ ඊතියකින් හෝ නියෝගයකින් එම ගෙයි, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ අයිතිකරුවාගෙන් අය කර ගත යුතු වියදම් ගෙවන ලෙස ඉල්ලීම් කරන අවස්ථාවේ දී, එම වියදම් අය කරනු ලබන ස්ථානය සම්බන්ධයෙන් ඔහුගෙන් අය විය යුතු ව ඇති ගෙවල් කුලී ප්‍රමාණයට හෝ ඒ ඉල්ලීම කිරීමෙන් සහ ගෙවල් කුලිය ඔහුගේ ගෙහිමියාට නොගෙවිය යුතු ය යන දැන්වීම කිරීමෙන් පසු යම් අවස්ථාවක දී උපවිත වී ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු ව ඇති ගෙවල් කුලී ප්‍රමාණයට වැඩි මුදලක් ගෙවීමට ඒ පදිංචිකරු යටත් නොවිය යුතු ය.

(2) එකී යම් පදිංචිකරුවකුගෙන් ඉල්ලනු ලැබූ මුදල, එසේ ඉල්ලනු ලැබූ චේලෙහි ඔහුගෙන් අය විය යුතුව තිබුණු හෝ ඉන් අනතුරුව උපවිත වූ ගෙවල් කුලියට වඩා වැඩි බව ඔප්පු කිරීමේ භාරය ඒ පදිංචිකරු වෙත පැවරෙන්නේ ය.

(3) ඉහත කී වැඩ සඳහා වූ වියදම් ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් යම් අයිතිකරුවකු හා පදිංචිකරුවකු අතර ඇති කර ගනු ලැබූ යම් විශේෂ ගිවිසුමක් කෙරෙහි මෙහි සඳහන් කිසිවක් බල පාන ලෙස සලකනු නොලැබිය යුතු ය.

208. (1) යම් ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිතිකරු විසින් කරවීමට නියමිත වූ යම් වැඩක් ඒ අයිතිකරු විසින් කරවීම පැහැර හරිනු ලැබූ කවර හෝ විටක දී ඒ ගෙයි, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ පදිංචිකරු විසින් සහායේ අනුමතය ඇතිව ඒ වැඩය කරවිය හැකි අතර, ඒ සඳහා වන වියදම්, අයිතිකරු විසින් ඔහුට ගෙවනු ලැබිය යුතු ය ; නැතහොත්, කලින් කළ ඒ අයිතිකරුට ඔහු ගෙන් අය විය යුතු වන ගෙවල් කුලියෙන් ඒ මුදල අඩු කර ගනු ලැබිය හැකි ය.

අයිතිකරු පැහැර හැරී වැඩ පදිංචිකරු විසින් කරවිය හැකි බව හා ගෙවල් කුලියෙන් වියදම් අඩු කර ගත හැකි බව.

(2) යම් ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක පදිංචිකරු විසින් (1) වන උපවගන්තිය යටතේ දරන ලද වියදම්, එම උපවගන්තිය යටතේ විධිවිධාන සලස්වා ඇති ලෙස එම ගෙයි, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ අයිතිකරු විසින් සම්පූර්ණයෙන් ගෙවන තුරු හෝ අඩු කරගනු ලබන තුරු, ඒ ගෙයින්, ගොඩනැගිල්ලෙන් හෝ ඉඩමෙන් ඒ පදිංචිකරු තොරවීමට අයිතිකරු ගිම්කම් නොලැබිය යුතු ය.

209. මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක හෝ නියෝගයක හෝ ඊතියක විධිවිධාන අතුරින් කිසිවක්, යම් ගෙයක්, ගොඩනැගිල්ලක් හෝ ඉඩමක් සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මක වන පරිදි කරගෙන යෑමට තමා අදහස් කරන බව එහි අයිතිකරු විසින් ඒ ගෙයි, ගොඩනැගිල්ලේ හෝ ඉඩමේ පදිංචිකරු වෙත දැන්වීමෙන් පසුව, එසේ එය කරගෙන යෑමෙහි ලා ඔහු විසින් එහි අයිතිකරු වළක්වනු ලැබුවහොත්, ඒ බව ඔප්පු කරනු ලැබූ විට හා අයිතිකරු විසින් කරනු ලබන ඉල්ලීමක් පිට, සහාය විසින්, ඒ ගෙය, ගොඩනැගිල්ල හෝ ඉඩම සම්බන්ධයෙන් මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක හෝ යම් නියෝගයක හෝ ඊතියක විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක වන පරිදි කරගෙන යෑම සඳහා අවශ්‍ය එකී සියලු වැඩ කරවීමට අයිති කරුට ඉඩ දෙන ලෙස පදිංචිකරුට නියම කෙරෙන ලිඛිත නියමයක් කරනු ලැබිය හැකි අතර, සුදුසු යැයි සහාය කල්පනා කරන්නේ නම්, ඒ ඉල්ලීමට හෝ නියමයට අදාළ ගාස්තු ඒ අයිතිකරුට ගෙවන ලෙස ඒ පදිංචිකරුට නියම කළ හැකි ය. තවද, නියමයේ දින සිට දවස් අටක් ඉකුත් වීමෙන් පසුවත් ඒ වැඩ කරවීමට අයිතිකරුට ඉඩ දීම ඒ පදිංචිකරු විසින් තව දුරටත් ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබුවහොත් ඒ පදිංචිකරු එසේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම තව දුරටත් කරගෙන යන සෑම දවසක් සඳහා රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකින් දඩුවම් කළ යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු ය. තව ද, එකී සෑම අයිතිකරුවකු ම, ඒ වැඩය කරවීම ඔහු විසින් පැහැර හරිනු ලැබීම හේතුකොටගෙන යටත් විය හැකි ව තිබූ දණ්ඩ ඛණ්ඩලීන් ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම පවත්නා කාලය තුළ නිදහස් කරනු ලැබිය යුතු ය.

පදිංචිකරුවන් විසින් බාධා කරනු ලැබීම.

දිරිගැන්වීමේ දීමනා ගෙවීම. [1981 අංක 61 § 19]

209අ. (1) නිවාස ස්ථාන නඩත්තු කිරීම පිළිබඳ යෝජනා ක්‍රමයක් සකස් කිරීමේ කාර්යය සඳහා සහ දිරිගැන්වීමේ දීමනා ගෙවීම සඳහා සුදුසුකම් ලබන ඒ ස්ථානවල පදිංචිකරුවන්ට එවැනි ගෙවීම් කිරීම පිණිස නිර්දේශ කිරීම සඳහා සහිතයන් හය දෙනකුට නොඅඩු ගණනකින් සමන්විත වූ කමිටුවක් නගර සභාවක් විසින් පත් කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ වූ යෝජනා ක්‍රමයක් සකස් කිරීමේ දී සහ යම් නිවාස ස්ථානයක පදිංචිකරුවකුට දිරිගැන්වීමේ දීමනාවක් ගෙවීම සඳහා යම් නිර්දේශයක් කිරීමේ දී කමිටුව විසින් පහත දැක්වෙන දේ සැලකිල්ලට ගනු ලැබිය යුතු ය:—

(අ) නිවාස ස්ථාන හොඳින් නඩත්තු කර, ශක්ති සම්පන්න, පවිත්‍ර හා සෞඛ්‍යයට හිතකර තත්ත්වයකින් පවත්නා බව; සහ

(ආ) පදික වේදිකාව ඇතුළු විවිධ සහ ඒ ස්ථානය ඉදිරිපස හා ඒ ස්ථානයට යා වූ සියලු මාරුවල කාණු පිරිසිදුව හා යම් අප ද්‍රව්‍යයකින් තොරව තබා ඇති බව.

(3) කමිටුව විසින්, ස්වකීය නිර්දේශ කිරීමේ කාර්යය සඳහා දැවසේ සියලු යුක්ති සහගත වේලාවන්හි දී පදිංචිකරුවන්ගේ කැමැත්ත ඇතිව යම් නිවාස ස්ථානයකට ඇතුළු වීම සහ පරීක්ෂා කිරීම ද ඒ ස්ථානයේ පදිංචිකරුවන්ගෙන් යම් තොරතුරක් නිසැකව දැන ගැනීම ද කරනු ලැබිය හැකි ය.

අධිකරු හා පදිංචිකරු යන දෙදෙනාගෙන් එක් කෙනෙකු විසින්වත් විශදම් නොගෙවූ විට ප්‍රතිකර්මය.

210. යම් ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිතිකරු හා පදිංචිකරු යන දෙදෙනාගෙන් එක් කෙනෙකු විසින්වත් සභාව විසින් දරන ලද විශදම් නොගෙවනු ලැබුව හොත්, ඒ විශදම් දරනු ලැබුවේ යම් ගෙයක්, ගොඩනැගිල්ලක් හෝ ඉඩමක් සම්බන්ධ යෙන් ද ඒ ගෙය, ගොඩනැගිල්ල හෝ ඉඩම ඒ විශදමේ මුදල විෂ යෙහි ලා වැය බරක් වන අතර, සභාවට අය විය යුතු ණයක් මෙන් ගෙවිය යුතු ය.

ඉන්දු සහ ගාස්තු ආදිය තීරණය කිරීම සහ අය කර ගැනීම.

211. (1) මෙහි අන්‍යාකාරයකින් විධිවිධාන සලස්වා ඇති විට හැර, මේ ආඥාපනතේ හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක හෝ නියෝගයක හෝ ඊතියක විධිවිධාන යටතේ අලාභ, ගාස්තු හෝ විශදම් ගෙවිය යුතු වූ සියලු අවස්ථාවල දී, හබයක් ඇති වූ විට එහි මුදල සහ අවශ්‍ය නම්, එය විභාජනය කිරීම පහත හඳුන්වා ඇති ආකාරයෙන් සොයා දැන ගෙන තීරණය කරනු ලැබිය යුතු ය:—

(අ) හිමිකම් පාන මුදල රුපියල් එක් සියය නොඉක්මවන අවස්ථාවක, හිමිකම් පාම ගැන ලඝු නඩු විභාගයකින් පසු මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින්;

(ආ) හිමිකම් පාන මුදල රුපියල් එක් සියය ඉක්මවන නමුත් රුපියල් එක් දහස් පන් සියය නොඉක්මවන අවස්ථාවක, ප්‍රාදේශීය අධිකරණ බලය ඇති ප්‍රාථමික අධිකරණය විසින් ;

(ඇ) හිමිකම් පාන මුදල රුපියල් එක්දහස් පන්සියය ඉක්මවන අවස්ථාවක, ප්‍රාදේශීය අධිකරණ බලය ඇති දිසා විනිශ්චය කරු විසින්.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) සහ (ඇ) ඡේදවල සඳහන් අවස්ථාවල දී, හිමිකම් පාම, ඒ සඳහා සිවිල් නඩුවක් පැවරීමෙන් කරනු ලැබිය යුතු ය. පිළිවෙලින් ප්‍රාථමික අධිකරණයට සහ දිසා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කරනු ලබන නඩු විභාග කොට තීරණය කිරීමේ විධිමත් කෙරෙන තත් කාලයෙහි පවත්නා නීතියෙන් නියමිත වූ කාර්ය පටිපාටිය අනුව ඒ නඩුව විභාග කොට තීරණය කරනු ලැබිය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තියේ (ඈ) ඡේදය යටතේ මහෙස්ත්‍රාත් වරයකු විසින් කරන ලද තීරණයකින් අතෘප්ත යම් තැනැත්තකු විසින් අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය පනතේ 320 වන වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව ඒ තීරණයට විරුද්ධව අභියාචනාධිකරණයට අභියාචනා කළ හැකි ය.

(4) (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදය හෝ (ඇ) ඡේදය යටතේ වූ තීරණයකින් අතෘප්ත යම් තැනැත්තකු විසින්, ඒ තීරණයට විරුද්ධව අභියාචනාධිකරණයට අභියාචනා කළ හැකි ය. ඒ සෑම අභියාචනයක් ම අභියාචනාධිකරණය වෙත අභියාචනා කිරීමේ සම්බන්ධයෙන් පිළිවෙලින් ප්‍රාථමික අධිකරණ කාර්ය සංවිධාන පනතෙහි සහ සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයෙහි වූ විධිවිධානවලට යටත් විය යුතු ය.

212. 211 වන වගන්තිය යටතේ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් තීරණය කරන ලද වන්දි, අලාභ, ගාස්තු හෝ වියදම් මුදල ගෙවන ලෙස ඉල්ලීමෙන් දවස් හතක් ඇතුළත, එය ගෙවීමට යටත් තැනැත්තා විසින් ගෙවනු නොලැබුවහොත්, ඒ පැහැර හැරීම හැර ඒ මහෙස්ත්‍රාත්වරයාට පැමිණිලි කරනු ලැබිය හැකි අතර, ඒ මුදල ඒ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් නියම කරන ලද දඩයක් වූවාක් මෙන් අය කර ගනු ලැබිය යුතු ය.

අලාභ ආදිය අයකර ගැනීම.

213. මේ ආඥාපනත හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක්, නියෝගයක් හෝ ඊතියක් යටතේ, යම් ගෙයක, ගොඩනැගිල්ලක හෝ ඉඩමක අයිති කරු විසින් කරවිය යුතු වැඩ සහ ක්‍රියා අතුරින් යම් වැඩක් හෝ ක්‍රියාවක් කරවීමේ දී නගර සභාවක් විසින් යම් වියදම් දරනු ලබන අවස්ථාවක, සභාව විසින් ඒ වියදම්වල මුදල 211 වන වගන්තියෙන් විධිවිධාන සලස්වා ඇති ආකාරයෙන් අය කර ගත හැකි ය ;

පෞද්ගලික දේපළ වලට කරන ලද වැඩ දියුණු කිරීම වෙනුවෙන් වියදම් අයකර ගැනීම.

නැතහොත් සුදුසු යයි සභාව කල්පනා කරන්නේ නම්, එකී මුළු වියදම් ප්‍රමාණය පියවීමට භූගෙන වාරික ගණනකින් ඒ මුදල ඒ සඳහා වර්ෂයකට සියයට නවයක පොලිය ද සමග අවුරුදු පහක් නොඉක්මවන කාලයක් ඇතුළත ගෙවන බවට එකී අයිතිකරුගේ භාර ගැනීමක් පිළිගත හැකි අතර, ඒ මුදල් අය විය යුතු වූ විට, මේ ආඥාපනත යටතේ වරිපනම් බදු අය කරගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ගයෙන් ම ඒවා ද අය කර ගනු ලැබිය හැකි ය.

වන්දි ගෙවීම

සභාව විසින් ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් වන්දි ගෙවිය හැකි බව.

214. මේ ආඥාපනත හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් යටතේ හෝ ඒ ප්‍රකාර සභාව වෙත හෝ එහි නිලධරයන් හෝ සේවකයන් වෙත පැවරී ඇති බලතල අතුරින් යමක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හේතුව කරණකොට ගෙන යම් භාතියක් සිදු වූ සියලු තැනැත්තන් වෙත, නගර සභාව විසින් ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් වන්දි ගෙවනු ලැබිය හැකි ය.

වන්දි තීරණය කිරීම සහ ගෙවීම.

215. මෙහි අන්‍යාකාර විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති විට භාර, වන්දි ගෙවිය යුතු බව මේ ආඥාපනතට හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවකින් විධාන කරනු ලබන සියලු අවස්ථාවක දී, හාබයක් ඇති වූ විට, ඒ වන්දියේ මුදල සහ අවශ්‍ය කම ඒ වන්දිය විභාජනය කිරීම 211 වන වගන්තිය යටතේ අලාභ. ගාස්තු හෝ වියදම් සඳහා වන හිමිකම් පෑමක දී අදාළ වන අන්දමින් ම, තීරණය කරනු ලැබිය යුතු අතර, එම වගන්තියේ සියලු විධිවිධාන, අවශ්‍ය සුළු වෙනස් කිරීම් සහිතව, මේ වගන්තිය යටතේ වූ සියලු ප්‍රශ්න තීරණය කිරීම කෙරෙහි අදාළ විය යුතු ය.

කාඩ්පත් පවිසාපිය සහ නිතිකාන්ත

දැන්වීම භාරදීම.

216. (1) මේ ආඥාපනත හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් යටතේ භාර දෙනු ලැබීමට නියම කොට ඇති හෝ බලය දී ඇති යම් දැන්වීමක්, නියමයක් හෝ ලේඛනයක්, එයින් අමතනු ලැබූ තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ වාසස්ථානයට ගෙන ගොස් භාර දීමෙන් හෝ එය, යම් ස්ථානයක අයිතිකරු වෙත හෝ පදිංචිකරු වෙත අමතන ලද විටත්, ඒ ස්ථානයේ යම් තැනැත්තකුට එය හෝ එහි සැබෑ විවෘතතාව ගෙන ගොස් භාර දීමෙන් හෝ එසේ භාර දෙනු ලැබිය හැකි තැනැත්තකු ඒ ස්ථානයේ නොමැති නම් ඒ ස්ථානයේ යම් ප්‍රකටව පෙනෙන තැනක ඒ ලේඛනය ඇලවීමෙන් හෝ භාර දෙනු ලැබිය හැකි ය :

එසේ වුව ද, දේපල අයිතිකරුවන් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා නගර සභාවක් විසින් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති සහ ඒ විධිවිධාන අනුව, යම් දේපල අයිතිකරුවකු තම නම සහ ලිපිනය ලියාපදිංචි කර ඇති අවස්ථාවක, ඒ සෑම දැන්වීමක්, නියමයක් හෝ ලේඛනයක් ම, එම ලිපිනයට ලියාපදිංචි තැනැත්තන් යටතේ ලබන ලිපියක් මගින් භාර දිය යුතුය.

(2) යම් දැන්වීමක්, නියමයක් හෝ වෙනත් ලේඛනයක් ලියා පදිංචි කළ තැපැලෙන් භාර දෙනු ලැබිය හැකි අතර, එසේ භාර දෙනු ලැබුවහොත්, ඒ දැන්වීම, නියමය හෝ ලේඛනය, එය ඇතුළත් ලිපිය සාමාන්‍ය තැපැලෙන් භාර දෙනු ලැබිය හැකි වේලාවේ දී භාර දෙනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතු ය. තව ද, එය භාර දුන් බව ඔප්පු කිරීමෙහි ලා, ඒ දැන්වීම, නියමය හෝ ලේඛනය, එහි නිසි අන්දමින් ලිපිනය ලියා තැපැල් කළ බව ඔප්පු කිරීම ප්‍රමාණවත් විය යුතු ය.

(3) යම් ස්ථානයක අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු වෙත භාර දීමට මේ ආඥාපනතින් නියමිත දැන්වීමක්, නියමයක් හෝ වෙනත් ලේඛනයක්, එම ස්ථානයේ අයිතිකරුගේ හෝ පදිංචිකරුගේ නම හෝ යම් වැඩිමනත් විස්තරයක් එකතු නොකොට, එම ස්ථානයේ “අයිතිකරු” හෝ “පදිංචිකරු” යන විස්තරය ලියනු ලැබ ඇත්නම්, එහි නිසි පරිදි නම් හා ලිපිනය ලියා ඇති ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

217. නගර සභාවක් විසින් හෝ යම් නිලධරයකු විසින් දෙනු ලැබීමට හෝ භාර ගනු ලැබීමට බලය දී ඇති හෝ නියම කර ඇති සියලු දැන්වීම් සහ සභාව විසින් වෙනත් අවස්ථා යටතේ දෙනු ලබන හෝ භාරගනු ලබන සියලු දැන්වීම් සභාවේ ලේකම් විසින් හෝ තත් කාර්යය සඳහා අතුරු ව්‍යවස්ථා මගින් බලය දී ඇති වෙන යම් නිලධරයකු විසින් දෙනු ලැබිය හැකි ස, නැතහොත් භාර ගනු ලැබිය හැකි ය.

ලේකම් විසින් හෝ තත් කාර්යය සඳහා බලය ලත් වෙන යම් නිලධරයකු විසින් දැන්වීම් දෙනු ලැබීම හෝ භාර ගනු ලැබීම කළ හැකි බව.

218. මේ ආඥාපනත යටතේ වූ සෑම වරදක් ම, ප්‍රාදේශීය අධිකරණ බලය ඇති මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් ලඝු ලෙස විභාග කරනු ලැබිය යුතු අතර, මේ ආඥාපනතින් නියම කර ඇති යම් දණ්ඩනයක්, වෙන යම් ලිඛිත නීතියකින් මුදුනේ අධිකරණ බලය පිළිබඳව සලස්වා ඇති සීමා ඉක්මවනු ලබන්නේ විය හැකි නම්දු ඒ නොතකා ඒ දණ්ඩනය ඒ මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් පනවනු ලැබිය හැකි ය.

මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් වැරදි විභාග කරනු ලැබිය යුතු බව.

219. මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් විරූග කරනු ලැබිය හැකි යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් වූ පැමිණිල්ල, ඒ වරද සිදු කිරීමෙන් පසු ඊළඟට එළඹෙන මාස හය ඇතුළත ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවහොත් මිස, ඒ වරද සඳහා මේ ආඥාපනත හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක් යටතේ යම් දඩයකට හෝ දණ්ඩනයකට කිසිම තැනැත්තකු යටත් නොවිය යුතු ය.

අපරාධ හඬු පැළඳීම සීමා කිරීම. [1984 අංක 48 § 31.]

220. (1) මේ ආඥාපනතින් හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවකින් පිරිනමන ලද බලතල යටතේ කරන ලද හෝ කිරීමට අදහස් කරනු ලැබූ යම් දෙයක් සම්බන්ධයෙන්, යම් නගර සභාවකට හෝ සභාවේ යම් සභිකයකුට හෝ නිලධරයකුට හෝ සභාවේ විධානය යටතේ ක්‍රියා කරන යම් තැනැත්තකුට විරුද්ධව කිසි ම නඩුවක්, සාධාරණ නිශ්චිත භාවයකින් යුක්තව ඒ නඩුවේ නිමිත්ත ද ඒ නඩුවේ යෝජිත පැමිණිලිකරුගේ සහ

මාසයක් කල් දීමෙන් පසුව මිස හෝ නඩු නිමිත්තෙන් අනතුරුව මාස හයක් ගතවීමෙන් පසුව සභාවට විරුද්ධව නඩු පැවරිය නොහැකි බව.

ඔහුට නීතිඥවරයෙක් හෝ අනුයෝජිතයෙක් සිටි නම්, ඒ නීතිඥ වරයාගේ හෝ අනුයෝජිතයාගේ නම සහ පදිංචි ස්ථානය ද ප්‍රකාශ කරමින් ලියවිල්ලකින් වූ දැන්වීමක් සභාව හෝ විත්තිකරු වෙත දෙනු ලැබීමෙන් මාසයක් ඉකුත් වන තුරු පවරනු නොලැබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් සෑම නඩුවක් ම, නඩු නිමිත්ත පැනනැගීමෙන් පසු ඊළඟ මාස හය ඇතුළත පවරනු ලැබිය යුතු අතර, එය ඉන් පසු පවරනු නොලැබිය යුතු ය.

(3) (1) වන උපවගන්තිය යටතේ නඩුවක් පිළිබඳ දැන්වීමක් දෙනු ලැබූ යම් තැනැත්තකු විසින්, එම නඩුව පවරනු ලැබීමට පෙර, පැමිණිලිකරුට ප්‍රමාණවත් හානි පූරණයක් ඉදිරිපත් කරනු ලබන හොත්, එකී යම් නඩුවක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ විට, ඒ නඩුවේ දී පැමිණිලිකරු විසින් කිසිවක් අය කර නොගත යුතු අතර, පැමිණිලි කරුගෙන් සිය නඩු ශාස්ත්‍ර ලබා ගැනීමට විත්තිකරු හිමිකම් ලැබිය යුතු ය.

(4) (3) වන උපවගන්තිය යටතේ හානි පූරණයක් ඉදිරිපත් කරනු නොලැබුවහොත්, විත්තිකරු විසින් ඒ නඩුව පවත්වන්නේ නිබන්ධන අධිකරණයේ අවසරය ඇති ව, වාද පිරිමට පෙර ඕනෑම වේලාවක තමා විසින් සුදුසු යැයි සිතනු ලබන මුදලක් ඒ අධිකරණයට ගෙවීම නීත්‍යානුකූල වන අතර, ඉන් පසු, අධිකරණයට මුදල් ගෙවීමට විත්තිකරුවන්ට ඉඩ ලැබෙන අනෙක් නඩුවල දී මෙන් ඒ නඩු කටයුත්ත පවත්වා ගෙන යා යුතු ය.

(5) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් නඩුවක් විභාග කරනු ලබන විට, එම උපවගන්තිය යටතේ පැමිණිලිකරු විසින් දෙන ලද දැන්වීමේ සඳහන් නඩු නිමිත්ත නොවන යම් නඩු නිමිත්තක් ඔප්පු කිරීමට ඔහුට අවසර නොදිය යුතු ය. තවද ඒ දැන්වීම ඔප්පු කරනු ලැබුවහොත් හැර, අධිකරණය විසින් විත්තිකරුගේ වාසියට නඩුව තීන්දු කළ යුතු ය.

සභාව සහ එහි නිලධාරීන් ආරක්ෂා කිරීම.

221. යම් නගර සභාවක් විසින් කරන ලද කිසිම කාරණයක් හෝ දෙයක් හා යම් නගර සභාවක් ඇතුළු වූ කිසිම ගිවිසුමක් සහ යම් නගර සභාවක විධානය යටතේ ඒ සභාවේ සම් සහකයකු විසින් හෝ ඒ සභාවේ යම් නිලධාරියකු විසින් හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකු විසින් කරන ලද කිසිම කාරණයක් හෝ දෙයක්, එසේ කරන ලද කාරණය හෝ දෙය හෝ එසේ එළඹුණු ගිවිසුම නගර සභාවක බලතලවලට හා කාර්යාලවලට හෝ සම්බන්ධ වූ මේ ඇඟවන තේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක, නියෝගයක හෝ ඊතියක හෝ වෙනත් යම් ප්‍රඥප්තියක කාර්ය සඳහා සද්භාවයෙන් කරන ලද නම් හෝ එළඹෙන ලද නම්, ඒ කාරණය, දෙය හෝ ගිවිසුම නිසා ඒ සභාවේ යම් සහකයකු හෝ එකී යම් නිලධාරියකු හෝ වෙනත් තැනැත්තකු පෞද්ගලිකව කවර වූ හෝ යම් නඩුවකට,

වගකීමකට, හිමිකම් පෑමට හෝ ඉල්ලීමකට යටත් නොවිය යුතු අතර එකී යම් සභාවක් විසින් හෝ ඉහත කී පරිදි ක්‍රියා කරන සහකරු යකු හෝ එකී සභාවේ නිලධරයකු හෝ වෙනත් තැනැත්තකු විසින් දරන ලද විශදම් ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් දැරිය යුතු අතර ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් ආපසු ගෙවනු ලැබිය යුතු ය.

(2) වෙනත් යම් බලතලවලට යටත්ව සහ ඒවාට භානියක් නොමැතිව, යම් නඩුවක, අපරාධ නඩුවක හෝ වෙනත් නඩු කටයුත්තක විත්තිකරු නගර සභාවක සහකරුකු හෝ නිලධරයකු හෝ ඒ සභාවේ අනුයෝජිතයකු හෝ සේවකයකු වන අවස්ථාවක, ඒ නඩුව, අපරාධ නඩුව හෝ වෙනත් නඩු කටයුත්තක විභාග කොට තීරණය කරනු ලබන්නේ යම් අධිකරණයක් ඉදිරියේ දීද ඒ අධිකරණය විසින් අන්‍යාකාරයකින් විධාන කරන තාක් දුරට භාර, ඒ නගර සභාව විසින්, සුදුසු යැයි ඒ නගර සභාව කල්පනා කරන්නේ නම්, ඒ නඩුවේ දී, අපරාධ නඩුවේ දී හෝ නඩු කටයුත්තේ දී නැතහොත් එහි ප්‍රතිපලයක් වශයෙන්, ගාස්තු, අය කිරීම්, විශදම්, අලාභ, දඩ වශයෙන් හෝ අන්‍යාකාරයකින් හෝ විත්තිකරු විසින් ගෙවිය යුතු මුදල් සියල්ල හෝ ඉන් යම් කොටසක් හෝ ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් ගෙවනු ලැබිය හැකි ය ;

එසේ වුව ද, යම් නගර සභාවක ගිණුම් විගණනයේදී ඉඩ පොදෙකු ලැබිය හැකි වූද ඒ නගර සභාවේ යම් සහකරුකු විසින් අනුමත කරනු ලැබූවා වූ හෝ අනුමත කිරීමෙහිලා සම්බන්ධ වූ යම් සහකරුකු විසින් අනුමත කරනු ලැබූවා වූ හෝ අනුමත කිරීමෙහි ලා සම්බන්ධ වූ යම් ගෙවීමක මුදල අධිකාරයක් වශයෙන් ඔහුගෙන් අයකර ගැනීමට ඇති බැඳීමෙන් ඒ සහකරු මේ වගන්තියේ වූ කිසිවක් හේතුකොටගෙන නිදහස් නොවිය යුතු ය.

222. මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ යටතේ සෑදූ ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක විධාන සාරානුකූලව හා බලාත්මක භාවයෙන් යුක්තව පිළිපදිනු ලැබ තිබේ නම්, මේ ආඥාපනත යටතේ හෝ ඒ අතුරු ව්‍යවස්ථාව යටතේ වූ කිසිම නීති කෘත්‍යයක්, එහි විධිමත්භාවය නොමැති වීම නිසා, යම් අධිකරණයක දී නියමුභ කිරීම හෝ ඉවතලීම හෝ කරනු නොලැබිය යුතු ය.

විධිමත් නොවීම පිළිබඳ සහනය.

නිලධරයන්ගේ බලතල සහ වගකීම්

223. ඉටු කරන ලෙස සහ ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස මේ ආඥාපනත තිත් හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියකින් හෝ ඒ යටතේ සෑදූ ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවකින්, ජිතියකින් හෝ නියෝගයකින් නගර සභාවක සභාපතිවරයා වෙත බලය දී ඇති සියලු කාර්ය සහ බලතල, සභාපතිවරයා විසින් තත් කාර්ය සඳහා සාමාන්‍ය වශයෙන් හෝ විශේෂයෙන් ලිඛිතව බලය පවරන ලද සභාවේ යම් නිලධරයකු විසින්, සභාපතිවරයාගේ විධානයන්ට සහ පාලනයට යටත්ව, ඒ ලිඛිත බලයේ සඳහන් කළ හැකි කාල සීමාවක් සහ ප්‍රමාණයක් වුව හොත් ඒ කාල සීමාව තුළ සහ ඒ ප්‍රමාණය දක්වා ඉටු කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

සභාපතිවරයාගේ බලතල සභාවේ නිලධරයන් වෙත පවරාදීම.

සභාවේ නිලධර
යන් වෙත
සාමාන්‍ය අධිකාර
පැවරීම සඳහා
සභාවට ඇති
බලය.

224. මේ ආඥාපනතින් හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියකින් හෝ ඒ
යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවකින්, ඊරියකින් හෝ
නියෝගයකින් හෝ කිරීමට, දීමට සහ ලබා ගැනීමට නගර සභාවක්
වෙත බලය පැවරී ඇති සියලු කුමිතාන්සි සහ අනුමත කිරීම්,
සභාපතිවරයාගේ සාමාන්‍ය පාලනයට යටත්ව, කිරීමට, දීමට සහ
ලබාගැනීමට, නගර සභාව විසින් යෝජනා සම්මතයක් මගින්
සභාවේ යම් නිලධරයකුට, සාමාන්‍ය අධිකාරයක් කලින් කල අවශ්‍ය
විය හැකි පරිදි දෙන ලැබිය හැකි ය. නමුදු, ඒ නිලධරයා විසින්
කරන ලද හෝ දෙන ලද හෝ ලබාගන්නා ලද සියලු ක්‍රියා,
කුමිතාන්සි සහ අනුමත කිරීම්, ඒ යෝජනා සම්මතය පලාගොස්
පවත්නා තාක් ඒ ක්‍රියා, කුමිතාන්සි සහ අනුමත කිරීම් සභාවට
විසින් කරන ලද හෝ දෙන ලද විටක මෙන් අනුගමන සහ වලංගු
විය යුතු ය.

සභාවේ නිලධර
යන්ට අවහිර කිරීම
පිළිබඳ දඬුවම.

225. මේ ආඥාපනතේ හෝ වෙන යම් ප්‍රඥප්තියක හෝ ඒ
යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක, ඊරියක හෝ නියෝග
යක විධිවිධාන අනුරිත් යම් විධිවිධානයක් යටතේ හෝ ඒ ප්‍රකාර
හෝ නගර සභාවක යම් නිලධරයකු වෙත පැවරී ඇති හෝ පිරිනමනු
ලැබ ඇති යම් කාර්යයක් කිරීමේ දී හෝ එසේ පැවරී ඇති හෝ
පිරිනමනු ලැබ ඇති යම් අධිකාරයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඒ
නිලධරයාට ඕනෑකමින් ම අවහිර කරන කවරකු වුව ද වරදකට
වරදකරු විය යුතු අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයකු ඉදිරියේ පවත්වනු
ලබන ලද නඩු විභාගයකින් පසු වරදකරු කරනු ලැබූ විට රුපියල්
පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකට හෝ මාස හයකට නොවැඩි යම්
කාලයකට දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක බන්ධනාගාරගත
කිරීමට ද යටත් විය යුතු ය.

[1984 අංක 46
§ 32.]

සභාවේ නිලධර
යන් විසින් බලය
නොතිබූ ලෙස
පාවිච්චි කිරීම
පිළිබඳ දඬුවම.

226. මේ ආඥාපනතේ හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් අතුරු
ව්‍යවස්ථාවක හෝ ඊරියක අධිකාරය යටතේ යම් ක්‍රියාවක් කිරීමේ
ව්‍යවස්ථාපිත යම් තැනැත්තකුට අනවශ්‍ය ලෙස සැහැසි වන හෝ යම්
පිණිවක් හෝ කරදරයක් සිදු වීමට සලස්වන, නගර සභාවක යම්
නිලධරයකු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, මහේස්ත්‍රාත්වරයකු
ඉදිරියේ පවත්වනු ලබන ලද නඩු විභාගයකින් පසුව ඊට වරදකරු
කරනු ලැබූ විට රුපියල් පන්සියයකට නොවැඩි දඩයකට යටත් විය
යුතු ය.

[1984 අංක 48
§ 33.]

සභාවේ
නිලධරයන් සහ
සේවකයන්ගේ සුළු
මැන සම්බන්ධතා
නොදැක්විය යුතු
බව.

227. (1) යම් නගර සභාවක කිසි ම සහනයකු විසින්, නිලධරයකු
විසින් හෝ සේවකයකු විසින් සභාව සමඟ එළඹී යම් ගිවිසුමක්
හෝ සභාව සඳහා ඉටු කරන ලද යම් වැඩක් පිළිබඳව සැලකිල්ලක්
හෝ යම් මුදල් සම්බන්ධතාවක් හෝ නියම වශයෙන් හෝ අනියම්
වශයෙන් නොදැක්විය යුතු ය.

(2) නගර සභාවක යම් සහනයකු විසින් හෝ නිලධරයකු විසින්
හෝ සේවකයකු විසින් සභාව සමඟ එළඹී යම් ගිවිසුමක් හෝ
සභාව සඳහා ඉටු කරන ලද වැඩක් පිළිබඳව සැලකිල්ලක් හෝ මුදල්
සම්බන්ධතාවයක් දැක්වුවහොත්, ඔහු රුපියල් පන්සහසකට

නොවැඩි දඩයකින් දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදකට වරදකරු විය යුතු අතර, අවස්ථාවෝචිත පරිදි, සභාවේ සහිතයකු වශයෙන් අසුන් දැරීමට හෝ සභාව යටතේ නිලයක් දැරීමට හෝ සේවයෙහි යෙදී සිටීමට හෝ නුසුදුස්සකු කරනු ලැබිය යුතු ය :

එසේ වුව ද, යම් නීතිගත කරන ලද සමාගමක කොටස්කරුවකු වන කිසි ම තැනැත්තකු, ඒ සමාගම සහ සභාව අතර යම් ගිවිසුමක් තිබීම හෝ සභාව සඳහා එම සමාගම විසින් යම් වැඩක් කරනු ලැබීමේ හේතුව නිසා ම පමණක්, ඒ දඩයට යටත් නොවිය යුතු ය.

228. ප්‍රාදේශීය අරමුදලින් ගෙවනු ලබන, නගර සභාවේ හැඳි නිල ධරයකු ම හෝ සේවකයකු ම සහ නගර සභාවක් විසින් හෝ එහි අධිකාරය යටතේ නගර සභාවේ යම් ඉඩමක් හෝ ගොඩනැගිල්ලක් වෙනුවෙන් යම් බද්දක් හෝ යම් ගෙවීමක් එකතු කිරීම භාර දෙනු ලැබ සිටින සෑම කොන්ත්‍රාත්කරුවකු හෝ අනුයෝජිතයකු සහ ඒ බද්ද හෝ ගෙවීම එකතු කිරීම සඳහා ඒ කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් හෝ අනුයෝජිතයා විසින් සේවයෙහි නියුක්ත කරනු ලැබ සිටින සෑම සේවකයකු හෝ වෙනත් සෑම තැනැත්තකු ම දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයෙහි රජයේ සේවකයා යන පදයෙන් භාවිත අර්ථය ඇතුළත රූපා සේවකයකු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

නගර සභාවක නිලධරයන් සහ සේවකයන් රජයේ සේවකයන් විය යුතු බව.

X වන කොටස

*ඉවත් කිරීම, පවත්නා නීති අදාළ කිරීම, අන්තර්කාලීන විධිවිධාන සහ විවිධ විධිවිධාන

230. භයවන උපලේඛනයෙහි එකින් එක සඳහන් කර ඇති ප්‍රඥප්ති, එම සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනය වශයෙන් මේ ආඥාපනතේ 9 වන වගන්තිය යටතේ අමාත්‍යවරයාගේ නියමය කින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද දිනයේ සිට මේ ආඥාපනත යටතේ නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ යම් නගරයක කාර්යයන් සඳහා මිස ඉන් ඔබ්බට නොවන සේ ඉවත් කරනු ලැබිය යුතු ය :

ඉවත් කිරීම.

එසේ වුව ද, යම් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද යම් නගරයක් ඇතුළත පිහිටි ප්‍රධාන මංමාවත් හෝ එහි යම් කොටස් සම්බන්ධයෙන්, මේ ආඥාපනතේ අන්‍යාකාරයකින් ප්‍රකාශිතව ම විධිවිධාන සලස්වා ගොමැති වූ ද අමාත්‍යවරයා සතු වූ ද අධිනිවාසිකම් වලට, බලතලවලට සහ කාර්යයන්ට, මේ වගන්තියේ අන්තර්ගත කිසිවකින් බල පෑමක් සිදුවේ යැයි සලකනු නොලැබිය යුතු අතර, කිසි ම අන්දමකින් ඒ අධිනිවාසිකම්වලට, බලතලවලට සහ කාර්යයන්ට හිත විමක් වෙනැයි සලකනු නොලැබිය යුතු ය.

* 229 වන වගන්තිය 1984 අංක 48 දරන පනතේ 35 වන වගන්තිය මගින් ඉවත් කරන ලදී.

පවත්නා නිකුටි අර්ථ නිරූපනය කිරීම සහ ඒ නීති අදාළ කිරීම.

231. ඉවත් කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ සංස්ථාපිත පළාත් ආණ්ඩු සභාවකට හෝ ඒ පළාත් ආණ්ඩු සභාවේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත වූ ප්‍රදේශයකට මේ ආඥාපනත ක්‍රියාත්මක වන දිනයට පෙරතුව ම දිනයෙහි අදාළ වන නීතියේ සෑම විධිවිධානයක් ම, ඒ විධිවිධාන මේ ආඥාපනත යටතේ සංස්ථාපිත නගර සභාවකට හෝ එක් යම් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද නගරයකට අදාළ කරවීමේ කාර්යයන් සඳහා, පළාත් ආණ්ඩු සභාවක් පිළිබඳව හෝ පළාත් ආණ්ඩු සභාවක පරිපාලන සීමාව ඇතුළත ප්‍රදේශ පිළිබඳව ඒ විධිවිධානයේ ඇතුළත් සෑම සඳහන් කිරීමක් ම, නගර සභාවක් පිළිබඳව හෝ ශ්‍රේ ආඥාපනත යටතේ නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද නගරය පිළිබඳව කරන ලද සඳහන් කිරීමක් ලෙස කියවා තෝරාගැනීම ගනු ලැබිය යුතු ය.

ශාඛා පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත යටතේ හෝ වතු පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත යටතේ හෝ තවත් පාරවල් ඉදි නොකළ යුතු බව.

232. මේ ආඥාපනත යටතේ නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ යම් නගරයක් ඇතුළත, 1896 ශාඛා පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනතේ හෝ වතු පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනතේ විධිවිධාන යටතේ කිසි ම පාරක්, මේ ආඥාපනත ආරම්භ කිරීමෙන් පසුව තවත් ඉදි කරනු නොලැබිය යුතු අතර, ඒ නගරය ඇතුළත වූ යම් පාරකට හෝ පාලමකට 1896 ශාඛා පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත සහ වතු පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත වසන්ත කරවීම සඳහා පිළිවෙලින් ඒ ආඥාපනතේ වල 42 වන වගන්තිය යටතේ හෝ 37 වන වගන්තිය යටතේ යම් ක්‍රියාවක් කරනු නොලැබිය යුතු ය.

ශාඛා පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත සහ වතු පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත උපයෝගී කරගැනීම.

233. යම් නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද යම් නගරයක් ඇතුළත පිහිටි යම් ශාඛා පාරක් හෝ වතු පාරක් ඒ සභාව වෙත පවරනු ලබන තුරු 1896 ශාඛා පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනතේ විධිවිධාන, පහත සඳහන් මද වෙනස් කිරීම් සහිතව ඒ ශාඛා පාරට හෝ වතු පාරට නොකඩව අදාළ විය යුතු ය.

- (අ) පළාත් බදු මාර්ග කාරක සභාව පිළිබඳව කර ඇති සියලු සඳහන් කිරීම්, නගර සභාව පිළිබඳව කර ඇති සඳහන් කිරීම් ලෙස තෝරාගැනීම ගනු ලැබිය යුතු ය ;
- (ආ) පළාතක් පිළිබඳව කර ඇති සියලු සඳහන් කිරීම්, නගරය පිළිබඳව කර ඇති සඳහන් කිරීම් ලෙස තෝරාගැනීම ගනු ලැබිය යුතු ය ;
- (ඇ) එක් ආඥාපනතක් දෙකෙන් කවර හෝ එකක් යටතේ අර්ථ කථනය කරනු ලැබ ඇති යම් දිස්ත්‍රික්කයක්, නගර සභා සංස්ථාපනය කරනු ලැබ ඇති නගර දෙකකට හෝ ඊට වැඩි ගණනකට ඇතුළත් වන යම් අවස්ථාවක දී, ඒ දිස්ත්‍රික්කය විෂයයෙහි පරිපාලනය අයත්ව තිබෙන්නේ ඒ සභා අතුරින් කවර සභාවකටදැයි අමාත්‍යවරයා විසින් යැසව පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලබන නිවේදනයක් මගින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකි අතර ඒ දිස්ත්‍රික්කය සම්බන්ධ

යෙන් පළාත් බදු මාර්ග කාරක සභාව ගැන සහ පළාත ගැන කරනු ලබ ඇති සියලු සඳහන් කිරීම්, ඒ අනුව තේරුම් ගනු ලැබිය යුතු ය.

234. 1896 ආබා පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත යටතේ හෝ වතු පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත යටතේ අර්ථ නිරූපණය කරනු ලැබ ඇති යම් දිස්ත්‍රික්කයක් තුළ පිහිටි වතු වලට බල පවත්නා වූ ද මේ ආඥා පනත යටතේ නගර සභාවක් විසින් පනවනු ලැබුවා වූ ද යම් වරි පනම් බද්දක් හෝ බද්දක්, ඒ වතු සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු වන දිනයේ සිට හෝ දිනයෙන් පසු, ඒ ආඥාපනත දෙකෙන් කවර හෝ එකක් යටතේ ඒ වතු අතරින් යම් වත්තක් සම්බන්ධයෙන් (එවකට ගෙවිය යුතුව ඇති දායක මුදල් නොවන) කිසි ම දායක මුදලක් ගෙවනු නොලැබිය යුතු නමුත්, මං මාලික් ආඥාපනත යටතේ ප්‍රධාන මං මාලික් ලෙස ප්‍රකාශ කරනු නොලැබුවා වූ, ඒ දිස්ත්‍රික්කයේ සියලු ආබා, පාරවල් හෝ වතු පාරවල්, නගර සභාව වෙත සතු කළ යුතු අතර, නගර සභාව විසින් ඒ පාරවල් නඩත්තු කරනු ලැබිය යුතුවන්නේ මෙන් ම අලුත් වැඩියා ද කරනු ලැබිය යුතු ය.

අලුත් බදු පැනවූ විට වතු පිළිබඳ සහ ආබා පාරවල් පිළිබඳ ආඥාපනත යටතේ ගෙවනු ලබන දායක මුදල් නගර විය යුතු බව.

235. නගරයක නගර සභාව විසින් මේ ආඥාපනත යටතේ පන වනු ලැබූ යම් අලුත් වරිපනම් බද්දක් හෝ බද්දක් ගම් සභා ආදිය පනත බල පවත්නා ප්‍රදේශය උප දිසාපති කොටසකයක් වන හෝ එහි කොටසක් වන නගරයක යම් කොටසක වැසියන් විසින් ගෙවිය යුතු වන දිනයේ දී හෝ ඒ දිනයෙන් පසුව, නගරයේ ඒ කොටස ඇතුළත් වන ඒ ප්‍රදේශය සඳහා සංස්ථාපිත ගම් සභාව විසින්, නගරයේ ඒ කොටසේ පාරවල් ඉදි කිරීමේ හෝ නඩත්තු කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා බද්දක් අය නොකළ යුතුවන්නේ මෙන් ම, ඒ ගම් සභාව විසින් සුදුස්සක් කළ හැකිව තිබෙන අරමුදල් වලින් යම් කොටසක් යොදවනු ලැබීම නොකළ යුතු ය.

ගම් සභා ආදිය පනත බලපවත්නා ප්‍රදේශ තුළ අලුත් බදු පැනවීමේ ප්‍රතිඵල.

236. (1) ඉවත් කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ පිහිටුවන ලද යම් පළාත් පාලන ආයතනයක පාලනය යටතේ පැවැති යම් සම්පූර්ණ පරිපාලන ප්‍රදේශයක් හෝ ඉන් යම් කොටසක් මේ ආඥාපනත යටතේ නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද නගරයකට අඩංගු වන යම් අවස්ථාවක දී, නගර සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දින සිට ඒ පරිපාලන ප්‍රදේශය හෝ කොටස සම්බන්ධ සියලු කාර්යයන් සඳහා ඒ නගර සභාව ඒ පළාත් පාලන ආයතනයේ අනුප්‍රාප්තිකයා විය යුතු ය.

නගර සභා පළාත් පාලන ආයතනවල අනුප්‍රාප්තිකයන් විය යුතු බව.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් නගරයක් සඳහා නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ සිට බල පැවැත් වෙන පරිදි—

(අ) ඒ උපවගන්තියෙහි සඳහන් පළාත් පාලන ආයතනයට අයත් වූ ද ඒ නගරය ඇතුළත පිහිටා තිබිය හැකි වූ ද ඒ පළාත් පාලන ආයතනයේ අරමුදල් නොවන සියලු දේපළ;

(ආ) ඒ පළාත් පාලන ආයතනයේ අරමුදල් සියල්ල හෝ, ඒ ආයතනයේ පරිපාලන ප්‍රදේශයේ යම් කොටසක් පමණක් නගරයට අඩංගු වන යම් අවස්ථාවක දී අමාත්‍යවරයා විසින් තීරණය කරනු ලැබිය හැකි ඉහත කී අරමුදලේ යම් කොටසක් ; සහ

(ඇ) එම ආයතනයේ සියලු අයිතිවාසිකම්, බලතල, කාර්ය, ණය, වගකීම් සහ බැඳීම්, ඒවා නගරය ඇතුළත යම් ප්‍රදේශයකට අදාළ වන ප්‍රමාණයට,

එම සභාවට පවරනු ලැබූ ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

(3) මේ ආඥාපනතින් අන්‍යාකාරයකින් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ප්‍රමාණයකට හැර, යම් පළාත් පාලන ආයතන පංතියක් ගැන හෝ එක්තරා විශේෂිත පළාත් පාලන ආයතනයක් ගැන යම් ප්‍රඥප්තියක හෝ ඒ යටතේ සාදන ලද යම් නියමයක, උතියක, නියෝගයක හෝ අනුරූ ව්‍යවස්ථාවක හෝ ඒ අනුව ලියා දක්වන කරන ලද හෝ නිකුත් කරන ලද යම් ලේඛනයක හෝ සාධන පත්‍රයක කර ඇති සියලු සඳහන් කිරීම්, ඒවා මේ ආඥාපනත යටතේ, සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ නගර සභා ගැන කරන ලද සඳහන් කිරීම් ලෙස හෝ, එක්තරා විශේෂිත පළාත් පාලන ආයතනයක් ගැන කර ඇති සඳහන් කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් වන විට ඒ පළාත් පාලන ආයතනය අනුප්‍රාප්තිකයා වන නගර සභාව ගැන කරන ලද සඳහන් කිරීමක් ලෙස, එකී යම් සභා හෝ සභාවක් සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ සිට, ප්‍රශ්නයට භාජනයව ඇති කාරණයේ කාර්යයන් සඳහා තෝරාගත යුතු ය.

(4) මේ වගන්තියේ හෝ ඉන් පසුව එන වගන්තිවල කාර්යය යන් සඳහා, "පළාත් පාලන ආයතනය" යන යෙදුමෙන් යම් මහ නගර සභාවක්, පුළුල් නගර සභාවක් හෝ ගම් සභාවක් අදහස් වේ.

වෙනත් ආප සහ ණය නිදහස් කිරීම ව්‍යවස්ථාපනය කිරීම.

237. (1) මේ ආඥාපනතින් යම් නගර සභාවක් වෙත පවරන ලද යම් වරිපනම් බද්දක්, බද්දක් හෝ දේපළක් ඇපයට තබා පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් ලබා ගෙන ඇති ණය කිසිවකට මේ වගන්තියේ සඳහන් කිසිවකින් හානිකර අන්දමේ බල පෑමක් නොවිය යුතු ය. තවද, එසේ ආරක්ෂිත සියලු ණය ද මේ ආඥා පනතින් හෝ මේ ආඥාපනත යටතේ යම් පළාත් පාලන ආයතන යකින් නගර සභාවකට පවරන ලද යම් දේපළකට සම්බන්ධ බලතල කිසිවක ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී එම පළාත් පාලන ආයතන යක් විසින් දරන ලද සියලු අනාරක්ෂිත ණය ද වගකීම් ද බැඳීම් ද ඒ නගර සභාව විසින් නිදහස් කිරීම ද ගෙවීම ද ඉටු කිරීම ද කරනු ලැබිය යුතු ය.

(2) යම් පළාත් පාලන ආයතනයක බලතල, කාර්ය සහ බැඳීම් මේ ආඥාපනතින් යම් නගර සභාවක් වෙත පැවරිය යුතු විටක, ඒ පළාත් පාලන ආයතනය විසින් දරන ලද සියලු පවත්නා ණය සහ බැඳීම්, එකී පැවරීමේ දිනයට පෙර හැකි තාක් දුරට ගෙවා තිබීම කිරීම එසේ ස්වකීය බලතල, කාර්ය සහ බැඳීම් මේ ආඥාපනතින් යම් නගර සභාවක් වෙත පැවරිය යුතු වන සෑම පළාත් පාලන ආයතනයක ම කාර්යය විය යුතු ය.

238. ස්වකීය බලතල සහ කාර්ය මේ ආඥාපනත යටතේ යම් නගර සභාවක් වෙත පවරනු ලැබුයේ යම් පළාත් පාලන ආයතනයක ද එ පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ ඊට බලපාන සහ පැවරීම කෙරෙන අවස්ථාවේ බලාත්මක තිබූ ප්‍රකාශන, නියම, නිවේදන, ඊනී, නියෝග සහ අතුරු ව්‍යවස්ථා සියල්ල, එසේ පවරන ලද බල තලවලට සහ කාර්යයන්ට ඒවා අදාළ වන්නාක් දුරට හෝ ඒවායේ බලතලවලට සහ කාර්යයන්ට අනුව වන තාක් දුරට හෝ නගර සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද නගරය තුළ වූ යම් ප්‍රදේශයක් ඇතුළත ඇති යම් ආරක්‍ෂකයකට හෝ දෙයකට ඒවා අදාළ වන තාක් දුරට සහ ඒවා මේ ආඥාපනතේ විධිවිධාන සමග සම්බන්ධය නොවන තාක් දුරට, ඒවා මේ ආඥාපනත යටතේ නගර සභාවේ බලතල සම්බන්ධයෙන් හෝ ඒ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී සාදන ලද විටක මෙන් ද, අවස්ථාවෙන්විත පරිදි, අමාත්‍යවරයා විසින් හෝ නගර සභාව විසින් ප්‍රත්‍යාදිෂ්ට කරනු ලැබීමට හෝ මෙන් ස්වකීය බලතල ලැබීමට යටත්ව සහ පැවරීම කරන අවස්ථාවේ දී හෝ ඒ සම්බන්ධයෙන් මේ ආඥාපනත අනුව කරනු ලැබිය හැකි යම් ව්‍යතිරේඛයන්ට හෝ එම වෙනස් කිරීම්වලට යටත්ව ද, නොකඩවා බලාත්මක තිබිය යුතු ය.

ප්‍රකාශන, නියම, ඊනී සහ නිවේදන නොකඩවා බල පැවැත්වීම.

239. (1) මේ ආඥාපනතින් යම් නගර සභාවක් වෙත පවරන ලද යම් බලතල, කාර්ය, බැඳීම් හෝ දේපළ සම්බන්ධයෙන් යම් පළාත් පාලන ආයතනයක ප්‍රතිලාභය සඳහා හෝ ඊට විරුද්ධව ඒ නගර සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ දී අවසන් නොවී ඇති හෝ පවත්නා යම් නඩුවකට හෝ නීති කෘත්‍යයකට හෝ යම් නඩුවක හෝ නීති කෘත්‍යයක නිමිත්තකට, නගර සභාව සංස්ථාපනය කිරීමේ හේතුව නිසා යම් අන්දමකින් හානිකර බලපෑමක් නොවිය යුතු අතර, ඒ සභාව සංස්ථාපනය කරනු නොලැබීණි නම් ඒ පළාත් පාලන ආයතනය විසින් ඒ නඩුව හෝ නීති කෘත්‍යය හෝ නඩුවේ හෝ නීති කෘත්‍යයේ නිමිත්ත නොකඩවා ගෙන ගියාක් මෙන්, පවත්වාගෙන යනු ලැබුවාක් මෙන් සහ බලාත්මක කරනු ලැබුවාක් මෙන්, ඒ පළාත් පාලන ආයතනයේ අනුප්‍රාප්තිකයා වශයෙන් එම සභාව විසින් හෝ ඊට විරුද්ධව එය නොකඩවා ගෙන යෑම, පවත්වා ගෙන යෑම සහ බලාත්මක කිරීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

පවතිමින් තිබූ නඩු සහ ගිවිසුම් අදිය සඳහා ව්‍යාවර්තනය.

(2) යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් එළඹෙනු ලැබුවා වූ ද නිකුත් කරනු ලැබුවා වූ ද, එසේ නැතහොත් කරනු ලැබුවා වූ ද ඒ පළාත් පාලන ආයතනයේ පරිපාලන ප්‍රදේශය සඳහා නගර සභා වක් සංස්ථාපනය කරන ලද අවස්ථාවේ දී පැවැතිය යුතු වූ ද, මේ ආඥා පනතින් ඒ නගර සභාව වෙත පවරන ලද යම් බලතලවලට, කාර්ය යන්ට, බැඳීම්වලට, වගකීම්වලට හෝ දේපළවලට බලපෑන්නා වූ ද, සියලු ගිවිසුම්, ඔප්පු, බැඳුම්කර, එකඟවීම්, දන්වීම් හෝ වෙනත් සාධන පත්‍ර, එකී සභාව එකී ගිවිසුම්වල, ඔප්පුවල, බැඳුම්කරවල, එකඟවීම්වල, දන්වීම්වල හෝ වෙනත් සාධන පත්‍රවල පාර්ශ්වකරු වකු වූ විටක මෙන් හෝ එකී සභාව විසින් එකී ගිවිසුම්, ඔප්පු, බැඳුම්කර, එකඟවීම් දන්වීම් හෝ වෙනත් සාධන පත්‍ර නිකුත්

කරන ලද හෝ ඊට එළඹී විටක මෙන්, එම සභාවට විරුද්ධව හෝ පක්ෂව පූර්ණ ලෙස බලාත්මක සහ බල සහිත විය යුතු අතර එවා සම්පූර්ණයෙන් බල සහිතව බලාත්මක කරනු ලැබීමට සහ ඒ අනුව ක්‍රියා කරනු ලැබීමට ද හැකි ය.

නිලධාරීන් සහ සේවකයෝ.

240. (1) මේ ආයුපනත යටතේ සංස්ථාපනය කරන ලද යම් නගර සභාවක් අනුප්‍රාප්තිකයා වන්නේ යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් සඳහා ද ඒ සෑම පළාත් පාලන ආයතනයක නිලධාරීන් සහ සේවකයන්, ඒ සභාව සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ විට, ඒ සභාවේ නිලධාරීන් සහ සේවකයන් විය යුතු අතර, එම පළාත් පාලන ආයතනය යටතේ තම ධුර දැරූ ආකාරයෙන් ම සහ ඒ ධුර දැරූයේ යම් නියමයක් සහ කොන්දේසි යටතේ ද හැකි තාක් දුරට ඒ නියමයන් සහ කොන්දේසි උබ, ඔවුන් විසින් තම ධුර දැරිය යුතු ය. තව ද ඒ කාර්යයන් ම හෝ ඊට අනුරූප කාර්යයන් ඉටු කරද්දී, හැකි තාක් දුරට ඔවුන් විසින් එම පළාත් පාලන ආයතනයෙන් ඔවුන්ට ලබා ගැනීමට අයිතිවාසිකම තුබුණු යම් වැටුපකට, පාරිශ්‍රමිකයකට හෝ දීමනාවකට නොඅඩු වැටුපක්, පාරිශ්‍රමිකයක් හෝ දීමනාවක් ලැබිය යුතු අතර, ලබා ගැනීමට අයිතිවාසිකම තුබූ යම් විශ්‍රාම වැටුපක් සහ පාරිතෝෂික මුදලක් තුබුණහොත්, ඊට නොඅඩු විශ්‍රාම වැටුපක් සහ පාරිතෝෂික මුදලක් ලැබීමට ඔවුන්ට හිමිකම තිබිය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියෙහි සඳහන් යම් නිලධාරීන් විසින් හෝ සේවකයන් විසින් ඉටු කළ යුතු කටයුතු, නගර සභාව විසින් සුදුසු යැයි සිතිය හැකි අන්දමින් බෙදාදීම නගර සභාව විසින් කළ හැකි අතර, ඒ සෑම නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු විසින් ඒ කටයුතු විලට සම්බන්ධ කාර්යයන්, සභාව විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි පරිදි ඉටු කරනු ලැබිය යුතු ය.

වැටුප් ආදිය සැකසීම.

241. 239 වන වගන්තියෙහි සඳහන් වගකීම්වල සහ බැඳීම්වල යම් පැවරීමක් කරන ලද විට ඇති විය හැකි අලුත් තත්ත්වයන්ට මුහුණ පෑමේ අපේක්ෂාවෙන්, 240 වන වගන්තියෙහි සඳහන් යම් නිලධාරියකුගේ හෝ සේවකයකුගේ වැටුප්, පාරිශ්‍රමික, දීමනා, විශ්‍රාම වැටුප්, පාරිතෝෂික හෝ කාර්ය සැකසීමේ කාර්යය සඳහා, අවස්ථාවේ යෙදී ඇති සියලු කරුණු අනුව සුදුසු යැයි සහ සාධාරණ යැයි නගර සභාව විසින් සිතනු ලැබිය හැකි විධිවිධාන, යෝජනා සම්මතයක් මගින් සැලැස්වීම සභාව විසින් කරනු ලැබිය හැකි ය.

එසේ වුව ද, එකී යම් යෝජනා සම්මතයකින් අතපස්වීමට පත් යම් නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු විසින් ඒ ගැන කොමසාරිස්වරයා වෙත අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කරන ලද විටක, නගර සභාව විසින් මේ වගන්තිය යටතේ සලස්වනු ලැබිය හැකි අන්දමේ යම් විධිවිධානයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් නියමයක් මගින් සලස්වනු ලැබිය හැකි ය.

242. මේ ආඥාපනත යටතේ සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ ලෙස 246 වන වගන්තිය යටතේ සලකනු ලබන්නා වූ ද, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් තත් කාර්යය සඳහා බලය පවරනු ලැබුවා වූ ද, යම් නගර සභාවක් විසින් යෝජනා සම්මතයක් මගින්,—

මියගිය නිලධාරීන්ගේ හෝ සේවකයන්ගේ යැපෙන්නන්ට විශ්‍රාම වැටුප් ආදිය දීම සඳහා අතිශය වටිනා බලපත්‍රයක් අතුරු ව්‍යවස්ථා අදාළ කරගැනීමට බලය ලත් නගර සභාවකට ඇති බලය.

(අ) මියගිය නිලධාරීන්ගේ හෝ සේවකයන්ගේ වැන්දඹුවන්ට, දරුවන්ට, ළඟම ඥාතීන්ට හෝ යැපෙන්නන්ට විශ්‍රාම වැටුප් හෝ පාරිතෝෂික දීමනා සැපයීම සඳහා එම සභාව විසින් සාදන ලද යම් අතුරු ව්‍යවස්ථාවක්, යම් නිලධාරියකු හෝ සේවකයකු සභාවේ සේවයෙහි නිරතව සිටින අතර තුර 1933 ජනවාරි මස 1 වන දිනට පෙර නොවන දිනයක දී මිය ගියේ යැයි සභාව සාධකයක් පත් වන අවස්ථාවක දී, ඒ නිලධාරියා හෝ සේවකයා සම්බන්ධයෙන් අතීතයටත් බල පාන ලෙස අදාළ කරගත යුතු යැයි; සහ

(ආ) මියගිය යම් නිලධාරියකුගේ හෝ සේවකයකුගේ වැන්දඹුවකට හෝ දරුවන්ට ඒ යෝජනා සම්මතය අනුව ප්‍රදානය කරන ලද යම් විශ්‍රාම වැටුපක්, ඒ නිලධාරියා හෝ සේවකයා මිය ගිය දින සිට ගෙවිය යුතු යැයි

ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකි ය.

243. 239 වන වගන්තියෙහි සඳහන් වගකීම්වල හෝ බැඳීම් වල යම් පැවරීමක් කරන ලද විටක, නගර සභාවක් විසින් අනවශ්‍ය යැයි සිතනු ලබන යම් මූරයක්, ඒ නගර සභාව සංස්ථාපනය කරනු ලැබීමට පෙර ඒ මූරය දරන්නා සේවයෙහි නියුක්තව සිටියේ යම් පළාත් පාලන ආයතනයක ද ඒ පළාත් පාලන ආයතනය විසින් එම මූරය නැති කරනු ලැබීමේ නම් ඔහු විසින් ලැබීමට අයිතිවැසිකම් ඇති වන්දියන් මූරය නැති කරන අවස්ථාවේ දී ඔහු වෙත ගෙවීමට යටත් ව, ඒ නගර සභාව විසින් නැති කරනු ලැබිය හැකි ය.

මූර නැති කිරීම.

244. (1) යම් නගර සභාවක් අනුප්‍රාප්තිකයා වන්නේ යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් සඳහා ද ඒ පළාත් පාලන ආයතනය විසින් පනවනු ලැබුවා වූ ද සභාව සංස්ථාපනය කරන ලද දිනයේ දී අය වීමට තිබිය හැකි වූ ද සියලු වරිපනම් බදු සහ බදු, සභාව විසින් පනවන ලද වරිපනම් බදු සහ බදු අය කරගන්නා ආකාරයෙන් ම බලාත්මක කිරීම සහ අය කර ගැනීම කරනු ලැබිය හැකි ය.

වරිපනම් බදු සහ තක්සේරු කිරීම.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ කාර්යයන් සඳහා පළාත් පාලන ආයතනය විසින් කරන ලද හෝ යොදා ගන්නා ලද සියලු තත් සේරු කිරීම්, මේ ආඥාපනතීන් විධිවිධාන සලස්වනු ලැබ ඇති ආකාරයෙන් නගර සභාව විසින් ප්‍රතිශෝධනය කරනු ලබන තුරු, නොකඩව බලාත්මක විය යුතු ය.

245. (1) යම් නගර සභාවක් හෝ නගර සභා අනුප්‍රාප්තිකයා හෝ අනුප්‍රාප්තිකයන් වන්නේ යම් පළාත් පාලන ආයතනයක් හෝ පළාත් පාලන ආයතනය සඳහා ද ඒ පළාත් පාලන ආයතනයේ හෝ පළාත් පාලන ආයතනවල පරිපාලන සීමා තුළ වූ ප්‍රදේශය, මේ

පැවරීම කරන විට දේපළ සහ අය සාධාරණ ලෙස සැකසීම.

ආඥාපනත යටතේ ඒ නගර සභාව හෝ සභා සංස්ථාපනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා උපකොටස්වලට බෙදන ලද අවස්ථාවක දී හෝ යම් නගර සභාවකට හෝ නගර සභාවලට පවරන ලද එබඳු පළාත් පාලන ආයතන දෙකක හෝ ඊට වැඩි ගණනක පරිපාලන සීමාවල ඒ ඒ මායිම්වල යම් වෙනසක් අනුකාරයකින් කරන ලද අවස්ථාවක දී, එකී යම් පළාත් පාලන ආයතනයකින් හෝ පළාත් පාලන ආයතනවලින් එකී යම් නගර සභාවක් වෙත පවරන ලද ඒ ඒ දේපලවලට, අයිතිවාසිකම්වලට, ණයවලට, වගකීම්වලට සහ බැඳීම් වලට අදාළ සියලු කාරණා, ඉන් බලපෑමක් වූ නගර සභා අතර වූ එකඟවීමක් මගින් හෝ එබඳු එකඟ වීමක් ප්‍රායෝගික නොවෙතැයි ඔප්පු වුවහොත් අමාත්‍යවරයාගේ නියමයක් මගින් සාධාරණ ලෙස සකසනු ලැබිය යුතු ය.

(2) මේ වගන්තිය යටතේ නගර සභා දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් අතර වූ සෑම එකඟ වීමක් සහ අමාත්‍යවරයා විසින් කරන ලද සෑම නියමයක් ම ගැසට් පත්‍රයෙහි පළ කරනු ලැබිය යුතු ය. අමාත්‍යවරයා විසින් කරන ලද සෑම නියමයක් ම එසේ පළ කරනු ලැබූ විට එය මේ ආඥාපනතේ අන්තර්ගත කරනු ලැබූ විටක මෙන් බල සහිත විය යුතු ය.

විශදීම් සලස්වා නොමැති ප්‍රශ්න සැකසීම.

*247. ලංකාව මුළුල්ලේ ම හෝ යම් නිශ්චිත ස්ථානයක හෝ ප්‍රදේශයක සාමාන්‍ය වශයෙන් හෝ යම් විශේෂ කාරණයක් හෝ කාරණා සම්බන්ධයෙන් මේ ආඥාපනත ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික දැඩි පිළිවෙල පිළිබඳව. බලපොරොත්තු නො වූ අවස්ථා හෝ විශේෂ අවස්ථා සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස හෝ තීරණය කිරීම සඳහා හෝ සැකසීම සඳහා මේ ආඥාපනතින් කිසි ම විධිවිධානයක් හෝ කිසි ම ඵලදායී විධිවිධානයක් සලස්වනු නොලැබ ඇති යම් ප්‍රශ්නයක් හෝ කාරණයක් තීරණය කිරීම පිණිස හෝ සැකසීම පිණිස හෝ අමාත්‍යවරයා විසින් අවශ්‍ය යැයි සලකනු ලබන සියලු විධාන, ඔහු විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින්, නිකුත් කරනු ලැබිය හැකි ය.

ආඥාපනතේ නිශ්චිත විධිවිධාන නිශ්චිත සීමා ඇතුළත අදාළවීම බැහැර කිරීමට ඇති බලය.

248. මේ ආඥාපනත යටතේ නගර සභාවක් සංස්ථාපනය කරනු ලැබූ යම් නගරයක පරිපාලන සීමා ඇතුළත හෝ ඒ පරිපාලන සීමා තුළ වූ යම් නිශ්චිත ප්‍රදේශයක් ඇතුළත හෝ මේ ආඥාපනතේ යම් නිශ්චිත විධිවිධානයක්, සම්පූර්ණ වශයෙන් ම හෝ කොටසක් වශයෙන් හෝ අදාළ නොවිය යුතු යැයි, අමාත්‍යවරයා විසින්, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින්, ප්‍රකාශ කරනු ලැබිය හැකි ය.

අර්ථ නිරූපනය.

249. (1) පද සම්බන්ධයෙන් අනුකර්ථයක් අවශ්‍ය වුවහොත් මිස, මේ ආඥාපනතේ—

“ පරිපාලන ප්‍රදේශය ” යන්නෙන්, පළාත් පාලන (පරිපාලන ප්‍රදේශ) ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ කරන ලද නියමයක් මගින් මායිම් නියම කරනු ලැබූ පරිපාලන ප්‍රදේශයක් අදහස් වේ;

* 246 වන වගන්තිය අත්හරින ලදී.

වාර්ෂික වරිනාකම" යන්නෙන්, යම් ගෙයක්, ගොඩනැගිල්ලක්, ඉඩමක් හෝ ගෙපතක් සඳහා, පොදු වරිපනම් බදු හා බදු ගෙවීමට කුලී නිවාසියා විසින් භාර ගනු ලැබී නම් හා එහි කුලීය ඉල්ලා සිටීමට නිසි තත්ත්වයක ඒ ගෙය, ගොඩනැගිල්ල, ඉඩම හෝ ගෙපත තබා ගැනීමට අවශ්‍ය අලුත්වාසියා කිරීමේ, නඩත්තු කිරීමේ හා මනා ලෙස තබා ගැනීමේ වියදම් කිහිපක් වෙතොත්, ඒ වියදම් ගෙවීමට ගෙවීමියා විසින් භාර ගනු ලැබී නම්, එක් වර්ෂයක් තවත් වර්ෂයක් සමග ගනු ලැබූ විට කුලී නිවාසියා විසින් ගෙවිය යුතු යැයි සාධාරණව අපේක්ෂා කළ හැකි වාර්ෂික කුලීය අදහස් වේ;

එසේ වුව ද, වාර්ෂික වරිනාකම ගණනය කිරීමේ දී හා තක්සේරු කිරීමේ දී, නැතැත්තොත් නොමැති වූ යම් කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා කිසි ම ඉඩ හැරීමක් හෝ අඩු කිරීමක් නොකළ යුතු ය;

"නියමිත දිනය" යන්නෙන් 1940 ජනවාරි මස 1 වන දිනය අදහස් වේ;

"සහකාර කොමසාරිස්වරයා" යන්නෙන්, යම් නගරයක් සම්බන්ධයෙන් වූ විට, ඒ නගරය පිහිටි පරිපාලන ප්‍රදේශය සඳහා වූ සහකාර පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයා අදහස් වේ;

"ගොඩනැගිල්ල" යන්නට, මනුෂ්‍ය වාසය සඳහා භාවිත කරනු ලබන්නා වූ හෝ නොඑසේ වූ යම් ගෙයක්, ගොඩනැගිල්ලක්, මඩුවක්, පාලක් හෝ වහලක් සහිත කොටු කළ ප්‍රදේශයක් සහ යම් බිත්තියක් ද ඇතුළත් වන අතර, ඇලක් හෝ ගංගාවක් හෝ වන්නා වූ මංමාවතකට අදාළ යම් පද සම්බන්ධයක දී, යම් ගොඩබිසක පාලමක්, ගොඩබිසක වේදිකාවක් හෝ පාලමක් සහ ඊට ඇදුණු හෝ සම්බන්ධ කළ යම් නිද්මාණයක් ද ඇතුළත් වේ;

"ඇල" යන්නෙන්, යම් ප්‍රසිද්ධ ඇලක් අදහස් වන අතර, ඒ ඇලේ පැති, ඇදගෙන යාම පිණිස වූ මාගී, කණිඬු, කාණු සහ අගල් ද සමග එහි උඩුරෙන් ඉවුරට ඇති සම්පූර්ණ ජල මාගීය සහ, ඒ ඇල ආරක්ෂා කිරීම සඳහා හෝ එහි යහපත සඳහා වෙන් කොට ඇති, ඒ ඇලට යාබද සියලු ඉඩම් ද ඇතුළත් වේ;

"සහාපතිවරයා" සහ "උප සහාපතිවරයා" යන යෙදුම්වලින් තත් කාර්යයට අදාළව තත් කාලයෙහි බල පවත්නා ලිඛිත නීතියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව නගර සභාවකට තෝරා පත් කර ගන්නා ලද සහාපතිවරයෙක් හෝ උප සහාපතිවරයෙක් පිළිවෙලින් අදහස් වේ.

[1977 අංක 24, § 136.]

"කොමසාරිස්වරයා" යන්නෙන්, පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයා හෝ යම් නියෝජ්‍ය පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයෙක් අදහස් වේ;

“ දිස්ත්‍රික්කය ” යන්නෙන්, පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයක් අදහස් වේ;

“ ඡන්ද විමසීම් නිලධාරියා ” යන්නෙන්, තත් කාර්යය සඳහා තත් කාලයේ අදාළ වන ලිඛිත නීතියක විධිවිධාන යටතේ පත් කරන ලද, දිස්ත්‍රික්කයක ඡන්ද විමසීම් නිලධාරියා අදහස් වන අතර, එසේ පත් කරන ලද යම් සහකාර ඡන්ද විමසීම් නිලධාරියෙක් ඊට ඇතුළත් වේ;

“ පළමුවන මහා ඡන්ද විමසීම ” යන්නෙන්, ශ්‍රී ආඥාපනත යටතේ නගරයක් සඳහා සාස්ථාපනය කළ යුතු නගර සභාවක ප්‍රථම සහිකයන් තෝරා පත් කර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා පවත්වනු ලබන මහා ඡන්ද විමසීම අදහස් වේ;

“ දිසාපතිවරයා ” යන්නෙන්, යම් නගරයක පිහිටි පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයක දිසාපතිවරයා අදහස් වේ;

“ ගෘහ මූලිකයා ” යන්නෙන්, තැනැත්තකු පදිංචිව සිටින ගෙයක අයිතිකරු හෝ කොටසක අයිතිකරු හෝ බදු ගැනුම්කරු හෝ ප්‍රධාන පදිංචිකරු අදහස් වේ;

“ වැසියා ” යන්නෙන්, ශ්‍රී ලංකාවෙහි සිටිමින් තුන් මසක් හෝ ඊට වැඩි කාලයක් පදිංචිව සිටි තැනැත්තෙක් අදහස් වේ;

“ ප්‍රාදේශීය අරමුදල ” යන්නෙන්, යම් නගරයක් සම්බන්ධ යෙන් වූ විට, එම නගරයේ නගර සභාව විසින් 1෯8 වන වගන්තිය යටතේ පිහිටුවන ලද අරමුදල අදහස් වේ;

“ කරදරය ” යන්නට, දෘෂ්ටි, ආක්‍රාණ හෝ ශ්‍රවණ ඉන්ද්‍රියට පීඩා වක්, ප්‍රකෝපනයක්, අප්‍රසන්නතාවක්, හිංසාවක්, අන්තරායක් හෝ අලාභයක් ඇති කරවන හෝ ඇති කරවීමට ඉඩ ඇති එසේ නැතහොත් සෞඛ්‍යයට හෝ දේපලට අන්තරාදායක හෝ හානිකර හෝ එසේ අන්තරාදායක හෝ හානිකර වීමට ඉඩ ඇති යම් ක්‍රියාවක්, නොකර හැරීමක් හෝ දෙයක් ඇතුළත් වේ;

“ අයිතිකරු ” යන්නට, එම වචනය යොදනු ලබන්නේ යම් ස්ථානයක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ ස්ථානයේ කුලිය තත් කාලයේ තමා වෙනුවෙන් ම හෝ වෙනත් යම් තැනැත්තකුගේ අනුයෝජිතයා හෝ භාරකරු වශයෙන් ලබාගන්නා නොහොත් ඒ ස්ථානය කුලී නිවැසියකුට කුලියට දෙනු ලැබී නම් ඒ කුලිය ලබාගන්නා තැනැත්තා ඇතුළත් වේ;

“ ස්ථානය ” යන්නට, සියලු හේ දොර, ගොඩනැගිලි, ඉඩම් සහ පරවශනා ඇතුළත් වන අතර, ඒ පරවශනා අයිතිව තිබෙන්නේ යම් දේපලකට ද නැතහොත් ඒවා භුක්ති

විදිනු ලබන්නේ යම් දේපලක් සම්බන්ධයෙන් ද ඒ දේපලෙහි කොටසක් ලෙස ඒ පරමයනා සලකනු ලැබිය යුතු ය ;

“ප්‍රධාන මංමාවත” යන්නෙන්, ප්‍රධාන මංමාවත්වලට අදාළ යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ වූ යම් ප්‍රකාශනයක් මගින්, නියම යක් මගින් හෝ නිවේදනයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබ තදනත්තර ප්‍රකාශනයක් මගින්, නියමයක් මගින් හෝ නිවේදනයක් මගින් අවලංගු කරනු නොලැබූ යම් මංමාවතක් අදහස් වේ ;

“නිසි නිලධරයා” යන්නෙන් නගර සභාවක විධානය අනුව, යම් මංමාවතක හෝ මංමාවතක් සම්බන්ධයෙන් කරන ලද හෝ කිරීමට ඇති යම් වැඩක් භාර නිලධරයා අදහස් වේ ;

“පොදු විවිස” යන්නෙන්, මහජනයාට මාර්ග අයිතියක් ඇත්තා වූද සම්පූර්ණ වශයෙන් හෝ කොටසක් වශයෙන් යම් පොදු අධිකාරියක් විසින් අලුත්වැඩියා කරනු ලබන්නා වූ හෝ නඩත්තු කරනු ලබන්නා වූ හෝ අලුත්වැඩියා කරනු ලැබ ඇත්තා වූ හෝ නඩත්තු කරනු ලැබ ඇත්තා වූ ද, එසේ නැතහොත් යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ හෝ නීතිය ක්‍රියාත්මක වීමේ දී ඒ අධිකාරියට පවරා දෙනු ඇත්තා වූ හෝ ඒ අධිකාරිය වෙත සතු කර දී ඇත්තා වූද යම් විවිසක් අදහස් වේ ;

“ඉවත් කළ ප්‍රඥප්තිය” යන්නෙන්, 1939 අංක 61 දරන නගර සභා ආඥාපනතින් ඉවත් කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් අද හස් වේ ;

“ගහ” යන්නට, යාත්‍රා කළ හැකි සියලු පොදු බියවල්, වැව්, මෝය වල්, බොකු සහ මුහුදට ගලා යන දිය පාරවල් සහ ඊට අයත් ඇදගෙනා යාම සඳහා වූ සියලු මාර්ග සහ වේලි ද ඇතුළත් වේ ;

“පාර” යන්නට, පහත සඳහන් දේ ද ඇතුළත් වේ :—

- (අ) සියලු පොදු රිය මාර්ග, කරත්ත පාරවල්, පාමගවල් සහ පාරකට අයත් හෝ ඊට අනුබද්ධ සියලු පාලම්, කාණු සහ වේලි, දියමංකඩවල් සහ අගල් ;
- (ආ) යම් පාරකට යාව පිහිටි, ඒ පාරේ ආරක්ෂාව හෝ යහපත සඳහා වෙන් කරනු ලැබ ඇති සියලු ඉඩම් ;
- (ඇ) යම් පාරක් ඉදිකිරීම සඳහා ලකුණු කොට වෙන් කරනු ලැබ ඇති සියලු ඉඩම් ;

(ඇ) පොදු දිය මාර්ගවල හෝ කරත්ත පාරවල්වල මධ්‍යයේ සිට අඩි තිස්තුනක් වූ දුර ප්‍රමාණයක් ඇතුළතින් පොදු පාරවල්වල මධ්‍යයේ සිට අඩි දහයක් වූ දුර ප්‍රමාණයක් ඇතුළතින් පිහිටියා වූ ද, පෞද්ගලික දේපලක් නොවන්නා වූ ද, සියලු මුඩු බිම් ඒ මුඩු බිම් පෞද්ගලික දේපල බව ඔප්පු කිරීමේ භාරය, ඒ මුඩු බිම් වල අයිතිය ඇතැයි කියා සිටින තැනැත්තා වෙත රඳා පවතී; තවද

(ඉ) සියලුම පොදු වතුරගු, තණ පිට්ටනි, වෙළඳ ස්ථාන සහ පොදු ශෝඛනාගිලි නොවන වෙනත් පොදු ස්ථාන;

“පීතිය” යන්නෙන්, නගර සභාවලට මග පෙන්වීම සඳහා 193 වන වගන්තිය යටතේ අමාත්‍යවරයා විසින් සාදන ලද පීතියක් අදහස් වේ;

“ලේකම්” යන්නෙන්, නගර සභාවක තත් කාලයේ ලේකම් විමට හෝ ලේකම් වශයෙන් ක්‍රියා කිරීමට ඒ නගර සභාව විසින් පත් කරන ලද නිලධරයා අදහස් වේ;

“විපිය” යන්නට, ගෙවල් දෙකකට හෝ ඊට වැඩි ගණනකට හෝ ගෙපලවල්වලට අවතීර්ණ වීමේ මාර්ගයක් ලෙස භාවිත කරනු ලබන හෝ භාවිත කරනු ලැබීමට අදහස් කරනු ලබන, යම් පාරක්, අභිපාරක් හෝ මගක්, මහජන යාට එහි මාර්ග අයිතිය තුබුණ ද නොතිබුණ ද, ඇතුළත් වන අතර එහි අද්දර ඇති සියලු දිය පාරවල්, කාණු අගල්, පදිකා වේදිකා සහ වෙන් කළ ඉඩම් ද ඊට ඇතුළත් වේ;

“ම.මාවත” යන්නෙන්, යම් පාරක්, ඇඳක් හෝ ගංගාවක් අදහස් වන අතර අද පවු මගක් ද ඊට ඇතුළත් වේ;

“නගරය” යන්නෙන්, මේ ආඥාපනතේ කාර්යයන් සඳහා නගර යක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නාගරික ප්‍රදේශයක් අදහස් වේ.

[1969 අංක 4 § 3.]

(2) ගෙවල් කුලී පනත අදාළ වන යම් ස්ථානයකට වාර්ෂික වටිනාකම මේ ආඥාපනතේ කාර්යයන් සඳහා තීරණය කිරීමේ දී සහ ඒ ස්ථානයේ වාර්ෂික ගෙවල් කුලිය ඒ තීරණය කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා තක්සේරු කිරීමේ දී, නගර සභාවක් විසින් ඒ පනතේ විධිවිධාන සැලකිල්ලට නොගත යුතු ය.

පළමුවන උපලේඛනය

(138 වන සහ 139 වන වගන්ති.)

වෙළෙඳ පොළ ආකෘති

'අ' ආකෘතිය

1. මට අයිති, _____ පිහිටි පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළ සඳහා බල පත්‍රයක් ලබාගැනීමේ අභිලාෂය ඇතිව, _____ පදිංචි _____ වන මම, නගර සභා ආඥාපනත යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට අනුකූලව, ඒ වෙළෙඳ පොළ* _____ දිනවල _____ වන දින සිට _____ වන දින දක්වා වූ කාල සීමාව තුළ _____ යේ පවත්වාගෙන යෑමට බල පත්‍රයක් දෙන මෙන් එකී ආඥාපනතේ _____ වන වගන්තිය යටතේ මෙයින් ඉල්ලුම් කරමි.

2. ප්‍රාදේශීය අතුරු ව්‍යවස්ථාවලින් (හෝ අවස්ථාවෝචිත පරිදි, සහපතිවරයාගේ නියමයකින්) නියම කර ඇති පරිදි, ස්ථානයේ සැලැස්ම සහ පරිමානවලට අදින ලද සැලැස්මවල් _____ ක් ද වැඩ විස්තර පත්‍රිකා ද මේ සමඟ ඉදිරිපත් කරමි.

3. එකී වෙළෙඳ පොළ සම්බන්ධයෙන් පසු පිටුවේ සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය බව ද කිවැරදි බව ද වැඩි දුරටත් ප්‍රකාශ කරමි.

ඉල්ලුම්කරුගේ අත්සන.

දිනය: 19_____.

*වෙළෙඳ පොළ පවත්වනු ලබන දවස හෝ දවස් සඳහන් කරන්න. නැතහොත් ඒ වෙනුවට, වෙළෙඳ පොළ සෑම ද ම පවත්වනු ලබන්නේ නම්, "දිනපතා" යන වචනය ආදේශ කරන්න.

(ඉහත දැක්වෙන ආකෘතියේ පසු පිටුවෙහි)

නගර සභා ආඥාපනතේ 138 වන වගන්තිය යටතේ වූ ප්‍රකාශය

_____ හි පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළ

1. පිහිටීම:—
 පලාත: _____,
 දිස්ත්‍රික්කය: _____,
 කෝරළය: _____,
 ගම: _____.
2. පාරවල්, දුම්රිය මාර්ග සහ ඇලවල් අතුව ඒ වෙළෙඳ පොළෙහි පිහිටීම: _____.
3. ආසන්නතම පොදු වෙළෙඳ පොළවල්වල සිට දුර ප්‍රමාණය ඒ පොදු වෙළෙඳ පොළවල්වල නම් සඳහන් කළ යුතු ය: _____.
4. ආසන්නතම පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල්වල සිට දුර ප්‍රමාණය. ඒ පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළවල්වල නම් සඳහන් කළ යුතු ය: _____.
5. වෙළෙඳ පොළේ අයිතිකරුගේ නම: _____.
6. වෙළෙඳ පොළේ කළමනාකරුගේ හෝ බදු ගැනුම්කරුගේ නම: _____.
7. වෙළෙඳ පොළ සඳහා වෙන් කර ඇති ඉඩම ප්‍රමාණය හා එහි විවිතාකම: _____.
8. ගොඩනැගිලිවල ස්වභාවය, ඒ එක් එක් ගොඩනැගිල්ල කවර කාර්යයක් සඳහා භාවිතා කරන්නේ ද යන බව සහ එහි විවිතාකම: _____.
9. සම් කාණු, වැසිකිළි හෝ ජල සම්පාදනයක් තිබෙන්නේ ද යන බව: _____.
10. වෙළෙඳ පොළ පිහිටවනු ලැබූ දිනය: _____.

- 11. වෙළෙඳ පොළ පවත්වන්නේ කවර දවස්වල ද යන බව සහ එය පවත්වන වාර ගණන:-----.
- 12. පහත සඳහන් අයගේ සාමාන්‍ය පැමිණීම:—
(අ) වෙළෙඳුන්ගේ:-----, (ආ) මිල දී ගත්තේ:-----.
- 13. පසු ගිය දොළොස් මාසය තුළ දළ ලැබීම්:-----.
- 14. පසු ගිය දොළොස් මාසය තුළ ඉද්ධ ලැබීම්:-----.

ප්‍රකාශය කරන්නාගේ අත්සන.

'ආ' ආකාරයේ

පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා වූ බල පත්‍රය අංකය:-----.

19 — මස — වන දින

රු. ————— ක ගාස්තුව ගෙවන ලදී.

නගර සභා ආඥාපනතේ විධිවිධානවලට සහ එය යටතේ සාදන ලද අතුරු ව්‍යවස්ථාවලට සහ පසු පිටුවෙහි සඳහන් විශේෂ කොන්දේසිවලට ද යටත්ව, මෙහි පහත විස්තර කර ඇති ස්ථානයේ පිහිටි වෙළෙඳ පොළ පවත්වාගෙන යාමට ----- පදිංචි ----- ව එකී ආඥාපනතේ ----- වන වගන්තිය යටතේ මෙයින් අවසර දෙනු ලැබේ.

ස්ථානය:-----.

දිනය:-----.

නගර සභාවේ සභාපති.

(ඉහත දැක්වෙන ආකාරයේ පසු පිටුවෙහි)

ස්ථානය පිළිබඳ විස්තරය:-----.

බල පත්‍රය ප්‍රදානය කරනු ලැබුයේ යම් විශේෂ කොන්දේසි උඩ ද යන බව:-----.

දෙවන උපරේඛනය

(140 වන වගන්තිය.)

මේ ආඥාපනත යටතේ පිහිටුවනු ලබන හෝ බලය දෙනු ලබන සියලු වෙළෙඳ පොළවල්වල ප්‍රමිති

සාමාන්‍ය වෙළෙඳ පොළවල්වල (එනම්, දෙවර්ගයක හෝ වර්ග වැඩි ගණනක බඩු විකිණීම සඳහා යොදාගෙන ඇති වෙළෙඳ පොළවල්වල) ප්‍රමිති

- 1. සෑම සාමාන්‍ය වෙළෙඳ පොළක් සඳහා අක්කර කාලකට නොඅඩු ප්‍රදේශයක් තිබිය යුතුය.
- 2. සෑම සාමාන්‍ය වෙළෙඳ පොළක් ම අඩි 4 කට නොඅඩු වූ ද අඩි 6 කට නොවැඩි වූ ද තාප්පයකින් හෝ වැටකින් කොටු කළ යුතු අතර, පළලින් අඩි 12 කට නොඅඩු දොරටුවක් ද ඊට සැපයිය යුතු ය.
- 3. වෙළෙඳ පොළ භූමිය ඇතුළත පිහිටා ඇත්තා වූ ද වාහන සඳහා පාවිච්චි කිරීමට අදහස් කරනු ලැබ ඇත්තා වූ ද සෑම පාරක් ම පළලින් අඩි 15 කට නොඅඩු විය යුතු අතර, හලන ලද බොරු කැට හෝ කලු ගල් වලින් සැදුණු මතු පිටත් ද ඊට තිබිය යුතු ය.

සාමාන්‍ය වෙළෙඳ පොළවල් වූ හෝ විශේෂ වෙළෙඳ පොළවල් වූ සියලු වෙළෙඳ පොළවල්වල (එනම්, යම් විශේෂ වර්ගයක බඩු විකිණීම සඳහා වෙන් කරනු ලැබ ඇති වෙළෙඳ පොළවල්වල) ප්‍රමිතිය

4. කිසි ම අලුත් වෙළෙඳ පොළ ගොඩනැගිල්ලක් හෝ ඕනෑම තාප්පයක් හෝ එහි කොටසක්, යම් පාරක මධ්‍යයේ සිට අඩි 25 ක් ඇතුළත හෝ නගර සභාව විසින් නිරූපණය කරනු ලැබ ඇති යම් විවිධ රේඛාවක් ඇතුළත ඉදි කරනු නොලැබිය යුතු ය.

5. සෑම වෙළෙඳ පොළ භූමියක ම පළලින් අඩි 7 කට නොඅඩු ගිස් බිමක් තිබිය යුතු අතර, විවිධකට යාව ඇති යම් පැත්තක හැර, අනෙක් සියලු පැත්වල ගොඩ නැගිලි නොතිබිය යුතු ය.

6. යම් වෙළෙඳ පොළ භූමියක් ඇතුළත වූ යම් වෙළෙඳ පොළ ගොඩනැගිලි දෙකක පියසි අතර අඩි 15 ක අවම ඉඩක් තැබිය යුතු ය.

- 7. සෑම වෙළෙඳ පොළ ගොඩනැගිල්ලක් ම—
 - (අ) ගඩොල්, ගල් හෝ කබුක් ගල් බැව්මෙන් ඉදි කළ යුතු ය ;
 - (ආ) එහි පියසි යටත් පිරිසෙයින් අඩි 7 ක් වත් උසින් සිටින සේ විය යුතු ය.
 - (ඇ) උල්වලින් හෝ සහපතිවරයා විසින් අනුමත කරනු ලබන වෙනත් ද්‍රව්‍යය කින් හෝ වසන ලද වහලකින් යුක්ත විය යුතුය.

8. සෑම වෙළෙඳ පොළ භූමියකට ගෙබිම කොන්ක්‍රීට් මිශ්‍රණයෙන් හෝ වෙනත් පසාද කළ නොහැකි ද්‍රව්‍යයකින් සැදිය යුතු ය.

9. බිත්තිවල සහ සන්ධි සමග බිත්ති එකතු වන ස්ථාන සහ බිත්ති සමග ගෙබිම එකතු වන ස්ථාන ඉද්ධි පවිත්‍ර කිරීම පහසු වන පිණිස වටකුරු කළ යුතු ය.

10. සෑම වෙළෙඳ පොළ ගොඩනැගිල්ලක් ම, ඒ වටා පිහිටි භූමියට වඩා එක් අඩියක් උස් කළ යුතු ය.

11. සියලු වෙළෙඳ පොළ ගොඩනැගිලි වටා සහ සහපතිවරයා විසින් නිශ්චය වශයෙන් සඳහන් කරනු ලැබිය හැකි, වෙළෙඳ පොළ භූමියේ වෙත යම් කොටස් වල, කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්තියෙන් බඳින ලද, නිසි ලෙස වතුර බැස යන කැණු සැපයිය යුතු ය.

12. වෙළෙඳ පොළ ගොඩනැගිල්ලෙහි සියලු කුළුණු, සිමෙන්තියෙන් බඳින ලද හෝ යකඩෙන් සාදන ලද ඒවා හෝ මිටිමි කරන ලද ලියෙන් සාදන ලද ඒවා විය යුතු ය.

13. මස් විකිණීමට නියමිත සෑම වෙළෙඳ පොළක ම, තනිකර ම මස් පමණක් විකිණීම සඳහා වෙන් කරන ලද, විශේෂ මස් වෙළෙඳ පිළක් හෝ ස්ථානයක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් තිබිය යුතු ය. ඒ සෑම මස් වෙළෙඳ පිළක ම හෝ ස්ථානයක ම, (ගොඩනැගිලි සම්බන්ධයෙන් ඉහත සඳහන් කර ඇති නියමයන්ට අනුකූල වන අතර ම) ඇතුළු බිත්තිවල මතුපිට, ගෙබිමේ සිට අඩි 4 කට නොඅඩු උසකට ඔප දැමූ ගඩොලින් හෝ සිමෙන්තියෙන් ආවරණය කළ යුතුවන තේන්ම එහි—

- (අ) දුවිලි නොරදන සිලිමක් ;
- (ආ) මස් එල්ලා තැබීම සඳහා බාල්ක සහ කොකු ;
- (ඇ) සහපතිවරයා විසින් නියම කරනු ලැබිය හැකි පරිදි, දොරවල්වල, ජනෙල් වල සහ බිත්තිවල මැසි නිවාරණ වාහාලු විධිවිධාන ;
- (ඈ) දියර ද්‍රව්‍ය ඇතුළට පසාද නොවන අන්දමට තුත්තනාගම්, කිරිගැඹ හෝ සහපතිවරයා විසින් අනුමත කරන ලද වෙනත් ද්‍රව්‍යයකින් මතු පිට ආවරණය කරන ලද මේස ;
- (ඉ) කුණු රැඳී තිබීම වැළැක්වෙන අන්දමින් මතුපිට සිනිඳු කරනු ලැබ ඇති මස් කපන කොට, කපන කොට,

සපයනු ලැබිය යුතු ය.

14. අළුත් මළ විකිණීමට නියමිත සෑම වෙළෙඳ පොළක ම, ඒ කාර්යය සඳහා ම පමණක් වෙන් කරනු ලැබුවා වූ ද ගොඩනැගිලි සම්බන්ධයෙන් ඉහත සඳහන් කර ඇති නියමයන්ට අනුකූල වන අතර ම, සියලු පැතිවලින් විවෘතව තිබෙන්නා වූ ද විශේෂ ස්ථානයක් තිබිය යුතු ය. ඒ විශේෂ ස්ථානය වටා ආසන්නයෙන් ම ඇති කණුවල ජලය ඉවත් කළ හැකි භාජනයකට ගලා යා යුතු අතර, ඒ විශේෂ ස්ථානයේ පේදීම් කටයුතු සඳහා යොදවන ජලය ද ඒ භාජනය වෙත ගලා යාමට සැලැස්විය යුතු ය. ඒ විශේෂ ස්ථානයට, ජලය ඇතුළට පසරා නොවන මතුපිට සහිතව යක්තිමත් ලෙස තනන ලද ලී මේස හෝ සිමෙන්තිවලින් සාදන ලද මතුපිට සහිත සිමෙන්ති මේස සැපයිය යුතු ය.

15. පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක ඇති සෑම ලීදක් ම, සහපතිවරයා විසින් අනුමත කරන ලද සැලැස්මක්, වැඩ විස්තර පත්‍රිකාවක් අනුව සහ එසේ අනුමත කරන ලද ස්ථානයක ඉදි කළ යුතු අතර, කවර විටකවත්, එබඳු ලීදක්, කසළ වළක හෝ ගව මවුටක සිට අඩි 100 ක් ඇතුළත ඉදි නොකළ යුතු ය.

16. පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළක ඇති සෑම වැඩිකිළියක් ම, වළ වැඩිකිළියක් හෝ සහපතිවරයා විසින් අනුමත කරනු ලැබිය හැකි වෙනත් අන්දමක වැඩිකිළියක් විය යුතු අතර, සහපතිවරයා විසින් අනුමත කරන ලද ස්ථානයක සහ මහු විසින් අනුමත කරනු ලබන සැලැස්මක් සහ වැඩ විස්තර පත්‍රිකාවක් අනුව ඉදි කරනු ලැබිය යුතු ය.

17. පෞද්ගලික වෙළෙඳ පොළ භූමිය ඇතුළත වූ හෝ ඒ භූමිය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන පැම හෝ ඝාතක ස්ථානයක ම, ඉවත් කළ හැකි භාජනයක් තුළට ලේ ගලා යන අන්දමට බැවුමක් සහිතව සිමෙන්තිවලින් සාදන ලද හෝ කොන්ක්‍රීට් ගෙබිමක් තිබිය යුතු ය. මාංශාවශේෂ, හෝ ඝාතක භූමියෙන් ඉවත් කරනු ලබන තුරු ඒවා රැස් කර තැබීම සඳහා ද භාජනයක් ඉදි කර තැබිය යුතු ය. ඝාතනය කරන ලද සතුන් එල්ලා තැබීම සඳහා ඒ ගොඩනැගිල්ලෙහි බාල් ක සහ කොකු සවි කළ යුතු අතර ඒ ගොඩනැගිල්ල ආවරණයකින් වට කිරීමෙන් හෝ වෙන ආරක්ෂාවක් යෙදීමෙන්, සත්ව ඝාතනය පිටතට නොපෙනෙන අන්දමට කටයුතු සැලැස්විය යුතු ය.

(163 වන වගන්තිය.)

තුන්වන උපලේඛනය

රථවාහන සහ සත්ව බිද්ද

රු. ශ.

[1979 අංක 42 § 16.]

මෝටර් කාර් රථයක්, රෝද තුනේ මෝටර් රථයක්, මෝටර් ලොරි රථයක්, මෝටර් බයිසිකලයක් කරත්තයක්, අත් කරත්තයක්, රික්ෂෝවක්, බයිසිකලයක් හා ට්‍රයිසිකලයක් නොවන සෑම වාහනයක් ම සඳහා	25 0
සෑම බයිසිකලයක් හෝ ට්‍රයිසිකලයක් හෝ බයිසිකල් කාර් රථයක් නැතහොත් බයිසිකල් කරත්තයක් හෝ ට්‍රයිසිකල් කාර් රථයක් නැතහොත් ට්‍රයිසිකල් කරත්තයක් ම සඳහා—			
(අ) එය වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා පාවිච්චි කරන්නේ නම්	10 0
(ආ) එය වෙළෙඳ කටයුතු නොවන කාර්ය සඳහා පාවිච්චි කරන්නේ නම්	5 0
සෑම කරත්තයක් ම සඳහා	20 0
සෑම අත් කරත්තයක් ම සඳහා	10 0
සෑම රික්ෂෝවක් ම සඳහා	7 50
සෑම අශ්වයකු, පෝතියකු හෝ කොටළුවකු සඳහා	15 0
සෑම අලියකු ම සඳහා	50 0

රෝදවල විෂ්කම්භය අහල් 26 ට නොවැඩි ළමා වහන, විල් බැරැක්ක, හුදෙක් පොදු ගලික ස්ථානයක් තුළ පමණක් වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා භාවිත කැරෙන අත් කරත්ත සහ වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා භාවිත නොකැරෙන අත් කරත්ත මෙම ගෙවීම්වලින් නිදහස් වේ.

මේ උපලේඛනයේ “වෙළෙඳ කටයුතු” යන යෙදුමට, යම් වෙළෙඳ ව්‍යාපාරයකට හෝ කර්මාන්තයකට සම්බන්ධ ව, විකිණීම සඳහා වුව ද අන්‍ය කාර්යයක් සඳහා වුව ද, යම් භාණ්ඩයක් හෝ බඩු හෝ ලිඛිත නැතහොත් මුද්‍රිත ද්‍රව්‍ය නිසිවක් හෝ ගෙනයාම හෝ ප්‍රවාහනය කිරීම ඇතුළත් වේ.

නගරවන උපලේඛනය

නගර සභා විසින් අය කරගත හැකි දඩ මුදල් සහ දණ්ඩන මුදල් සහවේ පරිපාලන සීමා ඇතුළත— (158 වන වගන්තිය.)

- (අ) මේ ආඥාපනත හෝ ඉවත් කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ;
- (ආ) මේ ආඥාපනත හෝ ඉවත් කරන ලද යම් ප්‍රඥප්තියක් යටතේ සහවේ කාර්ය ඉටු කිරීමේ දී හෝ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී;
- (ඇ) කරදර පිළිබඳ ආඥාපනත යටතේ;
- (ඈ) නිවාස සහ නගර සංවර්ධන ආඥාපනත යටතේ;
- (ඉ) නියෝධායන සහ රෝග නිවාරණ ආඥාපනත යටතේ අය කර ගනු ලබන සියලු දඩ මුදල් සහ දණ්ඩන මුදල්.

පස්වන උපලේඛනය

නගර සභා විසින් අය කරගත හැකි මුද්දර ගාස්තු සහ ගාස්තු (158 වන වගන්තිය.)

- 1. (අ) බෝට්ටු ආඥාපනතීන්;
- (ආ) සේඝතක ආඥාපනතීන්;
- (ඇ) වාහන ආඥාපනතීන්;
- (ඈ) තත් කාර්යය සඳහා යම් විශේෂ විධිවිධානයක් සලස්වනු ලැබ ඇත්නම් යම් ප්‍රඥප්තියක ද, ඒ ප්‍රඥප්තියෙන්,

නගර සභාවලට පවරා ඇති සියලු මුද්දර ගාස්තු සහ ගාස්තු.

2. යම් නගර සභාවක පරිපාලන සීමා ඇතුළත—

- (අ) නැවතොට සංවිධායක ආඥාපනත යටතේ;
- (ආ) බනිස් තෙල් ආඥාපනත යටතේ;
- (ඇ) විෂ, අඩිත් හා අන්තරායදායක ඖෂධ ආඥාපනත යටතේ;
- (ඈ) පුපුරන ද්‍රව්‍ය ආඥාපනත යටතේ;
- (ඉ) තුවක්කු ආඥාපනත යටතේ

යම් අයිතිවාසිකමක් හෝ වරප්‍රසාදයක් භුක්ති විඳීමට පවරන බල පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ගාස්තු හෝ මුද්දර ගාස්තු වශයෙන් ගෙවනු ලබන සියලු මුදල්.

3. නගරයක වැසියන් විසින්—

- (අ) නීතිඥවරුන් වශයෙන්, අධිකරණ සංවිධාන පනතේ 40(2) වන වගන්තිය යටතේ වූ ඇතුළත් කරගැනීමේ සහතික සඳහා;
- (ආ) නොතාරිස්වරුන් වශයෙන්, නොතාරිස් ආඥාපනතේ 3 වන, 27 වන සහ 28 වන වගන්ති යටතේ නිකුත් කරනු ලබන, බල පත්‍ර සහතික සහ ප්‍රකාශන සඳහා;
- (ඇ) ආයුතිකතා ගිවිසුම් සම්බන්ධයෙන් හෝ නොතාරිස්වරුන් වශයෙන් පුදු කම් ලැබීම පිණිස යම් තැනැත්තකු පළමු වරට බැඳෙන යම් ගිවිසුමක් සඳහා;

නගර සභා

[1979 අංක 42
§ 17.]

(ආ) බඩු උකස්ගන්නන්ගේ ආඥාපනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරන ලද බල පත්‍ර මත බඩු උකස් ගන්නන් වශයෙන්

ගෙවනු ලබන සියලු මුද්දර ගස්න.

[1979 අංක 42
§ 17.]

4. නගර සභාවේ පාලන සීමා තුළ පිහිටි යම් ඉඩමකට බල පාන පැවරුම්කර, උකස්කර, තැනිකර සහ බදුකර සම්බන්ධයෙන් මුද්දර ආඥාපනත යටතේ ගෙවනු ලබන සියලු මුද්දර ගස්න.

සංවිධාන උපදේශන

ඉවත් කිරීම්

(230 වන
වගන්තිය.)

1. මංගල්ල ආඥාපනත සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.
2. 1892 කුඩා නගරවල සංවිධාන ක්‍රම සංශෝධන ආඥාපනත* සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.
3. 1898 ප්‍රාදේශීය මණ්ඩල ආඥාපනත* සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.
4. බෝවෙන රෝග ආඥාපනත සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.
5. 1891 අංක 19 දරන උතුරු පළාතේ වෙළඳ පොළවල් ආඥාපනත සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.
6. මහ නගර සභා ආඥාපනත සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.
7. ගම් සභා ආඥාපනත සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.
8. සුළු නගර සභා ආඥාපනත සහ ඒ ආඥාපනත සංශෝධනය කරමින් සම්මත කරන ලද සියලු ප්‍රඥප්ති.

*1949 අංක 54 දරන පනත මගින් ඉවත් කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

2014 අංක 35 දරන නගර සභා
(සංශෝධන) පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 2014 ඔක්තෝබර් මස 23 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

2014 ඔක්තෝබර් මස 24 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
ගැසට් පත්‍රයේ II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී.

කොළඹ 5, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිලදී ලබාගත හැක.

2014 අංක 35 දරන නගර සභා
(සංශෝධන) පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 2014 ඔක්තෝබර් මස 23 වන දින]

එල්.ඩී.—ඕ. 3/2014.

(255 වන අධිකාරය වූ) නගර සභා ආඥාපනත
සංශෝධනය කිරීම සඳහා වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින්
මෙසේ පනවනු ලැබේ:—

1. මේ පනත 2014 අංක 35 දරන නගර සභා (සංශෝධන) පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන අතර, ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් අමාත්‍යවරයා විසින් නියම කරනු ලබන දිනයක සිට එය බලපැවැත්විය යුතු ය. -

පුහුණු කාමය සහ ක්‍රියාත්මක වීමේ දිනය.

2. (255 වන අධිකාරය වූ) නගර සභා ආඥාපනතේ 178අ වගන්තියට ඉක්බිතිව ම පහත දැක්වෙන අලුත් වගන්තිය මෙයින් ඇතුළත් කරනු ලබන අතර, එය එකී ආඥාපනතේ 178අ වගන්තිය ලෙස බලපැවැත්විය යුතු ය:—

(255 වන අධිකාරය වූ) නගර සභා ආඥාපනතට 178අ අලුත් වගන්තිය ඇතුළත් කිරීම.

“අත්කර්තෘලීන 178අ. 2012 අංක 21 දරන පළාත් පාලන (විශේෂ විධිවිධාන) පනතින් සංශෝධිත පරිදි වූ නගර සභා ආඥාපනතේ 178අ වගන්තියේ අතුරු විධානයේ විධිවිධාන, පිළිවෙලින් 2012 අංක 21 දරන පළාත් පාලන ආයතන (විශේෂ විධිවිධාන) පනත සහ 2012 අංක 22 දරන පළාත් පාලන ආයතන ඡන්ද විමසීම් (සංශෝධන) පනත ක්‍රියාත්මකවීමේ දිනයට පෙරාතුව පැවැත් වූ ඡන්ද විමසීම්වල ප්‍රතිඵල ප්‍රකාර ස්ථාපිත කරනු ලැබූ නගර සභාවකට ඉදිරිපත් කරනු ලබන අයවැයකට හෝ පරිපූරක අයවැයකට අදාළ නොවිය යුතු ය.”.

3. මේ පනතේ සිංහල හා දෙමළ භාෂා පාඨ අතර යම් අනනුකූලතාවක් ඇතිවුවහොත්, එවිට, සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු ය.

අනනුකූලතාවක් ඇති වූ විට සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු බව.

පාර්ලිමේන්තුවේ සිංහල පනත් කෙටුම්පත්වල සහ පනත්වල වාර්ෂික දායක මිල (දේශීය) රු. 875 කි. (විදේශීය) රු. 1,160 කි. අංක 163, කිරුළපන මාවත, පොල්හේන්ගොඩ, කොළඹ 05, රජයේ ප්‍රවෘත්ති දෙපාර්තමේන්තුවේ, ප්‍රකාශන කාර්යාංශයේ අධිකාරී වෙත සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් මස 15 වැනි දිනට පෙර දායක මුදල් ගෙවා පසුව එළඹෙන එක් එක් වර්ෂය සඳහා ඒවා ලබාගත හැකි ය.

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

2017 අංක 21 දරන නගර සභා
(සංශෝධන) පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 2017 ඔක්තෝබර් මස 12 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී.

2017 ඔක්තෝබර් මස 13 වන දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
ගැසට් පත්‍රයේ II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී.
කොළඹ 5, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිලදී ලබාගත හැකි ය.

2017 අංක 21 දරන නගර සභා
(සංශෝධන) පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 2017 ඔක්තෝබර් මස 12 වන දින]

එල්.ඩී.—ඕ. 50/2017

(255 වන අධිකාරය වූ) නගර සභා ආඥාපනත සංශෝධනය
කිරීම සඳහා වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින්
මෙසේ පනවනු ලැබේ:—

1. මේ පනත 2017 අංක 21 දරන නගර සභා (සංශෝධන) පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. ලුහුඬු නාමය.

2. (255 වන අධිකාරය වූ) නගර සභා ආඥාපනතේ 5 වන වගන්තිය මෙයින් ඉවත් කරනු ලබන අතර, ඒ වෙනුවට පහත දැක්වෙන වගන්තිය ආදේශ කරනු ලැබේ:— 255 වන අධිකාරයේ 5 වන වගන්තිය ප්‍රතිරෝධකය කිරීම.

“නගර සභාවල සංයුතිය. 5. (1) එක් එක් නගර සභාවක් —

(අ) ඒ නගර සභාව සඳහා තෝරා පත් කර ගනු ලැබිය යුතු සහ තෝරා යැවිය යුතු සහිකයන් සංඛ්‍යාවෙන් සියයට හැටකට සමාන වන, (262 වන අධිකාරය වූ) පළාත් පාලන ආයතන ඡන්ද විමසීම් ආඥාපනතේ 3෦෭ සහ 3෦෮ වගන්ති යටතේ පළ කරන ලද නියමවල නිශ්චිතව දක්වා ඇති කොට්ඨාස සංඛ්‍යාව මත පදනම් වී, අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලබන නියමයක් මගින් නිශ්චය කරනු ලබන සහිකයන් සංඛ්‍යාවකින්;

(ආ) (262 වන අධිකාරය වූ) පළාත් පාලන ආයතන ඡන්ද විමසීම් ආඥාපනතේ 65෦ වගන්තිය යටතේ තෝරා යැවිය යුතු සහිකයන් වන, ඒ නගර සභාව සඳහා තෝරා පත් කර ගනු ලැබිය යුතු සහ තෝරා යැවිය යුතු සහිකයන් සංඛ්‍යාවෙන් සියයට හතළිහකට සමාන වන සහිකයන් සංඛ්‍යාවකින්; සහ

(අ) (262 වන අධිකාරය වූ) පළාත් පාලන ආයතන ඡන්ද විමසීම් ආඥාපනතේ 65 ආ වගන්තියේ (4) වන උපවගන්තියේ (අ) ඡේදය යටතේ කොමසාරිස්වරයා විසින් නිශ්චය කරනු ලබන සභිකයන් සංඛ්‍යාවකින්,

සමන්විත විය යුතු ය.

(2) (1) වන උපවගන්තියේ (ආ) ඡේදයේ සඳහන් සියයට හතළිහක් සංයුක්ත වන සංඛ්‍යාව පූර්ණ සංඛ්‍යාවක් සහ භාග සංඛ්‍යාවක් වන අවස්ථාවක දී, එම උපවගන්තියේ කාර්යය සඳහා එකී සියයට හතළිහ සංයුක්ත වන සංඛ්‍යාව ලෙස, පූර්ණ සංඛ්‍යාව සලකනු ලැබිය යුතු ය.”.

අනනුකූලතාවක් ඇති වූ විට සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු බව.

3. මේ පනතේ සිංහල සහ දෙමළ භාෂා පාඨ අතර යම් අනනුකූලතාවක් ඇති වුවහොත්, එවිට, සිංහල භාෂා පාඨය බලපැවැත්විය යුතු ය.